ב"ה

אין ליכט
פון תורה

ספר

סדר
מעמדות

(אידיש)

37

הוצאת אמונה
ברוקלין נוא יארק,
שנת תשל"א לפ"ק

עס איז איין גרויסע מצוה די מעמדות מיט כוונה צו זאגין ווארום דורך מעמדות האבן איין קיום היםל אונ ערד אונ השי״ת האט מבטיח געווען צוא אברהם ווען ישראל וועלין זאגין סדר קרבנות וועט אזוא גלייך זיין גלייך וויא זייא וואלטין דיא קרבנות מקריב געוועזן אונ כעמדות זיינען אויך פון קרבנות וועגין גישטעלט גיווארין:

תורה

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ: וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמָּיִם: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר: וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ: וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָאוֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לָיְלָה וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד:

נביאים ישעיה מב

כֹּה אָמַר הָאֵל יְהוָֹה בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם וְנוֹטֵיהֶם רֹקַע הָאָרֶץ וְצֶאֱצָאֶיהָ נֹתֵן נְשָׁמָה לָעָם עָלֶיהָ וְרוּחַ לַהֹלְכִים בָּהּ: אֲנִי יְהוָֹה קְרָאתִיךָ בְצֶדֶק וְאַחְזֵק בְּיָדֶךָ וְאֶצָּרְךָ וְאֶתֶּנְךָ לִבְרִית עָם לְאוֹר גּוֹיִם: לִפְקֹחַ עֵינַיִם עִוְרוֹת לְהוֹצִיא מִמַּסְגֵּר אַסִּיר מִבֵּית כֶּלֶא יֹשְׁבֵי חֹשֶׁךְ: אֲנִי יְהוָֹה הוּא שְׁמִי וּכְבוֹדִי לְאַחֵר לֹא אֶתֵּן

בראשית ברא אלהים אין תחלה אז גאט האט באשאפין דיא הימלען אונ דיא ערד איז נאך דענסט מאל גיוועזין וויסט אונ לעהר אונ עס איז גיוועזין פינצטער אויף דעם אפ גרונד· אונ דער ווינט פון גאט האט גישוועבט אויף דעם וואסער האט גאט גיזאגט אז עס זאל זיין ליכט· איז גיווארין ליכט: האט גאט גיזעהען דיא ליכט אז עס איז גוט האט גאט גימאכט איין צווישין שייד צווישין דער ליכט אונ צווישין דעם פינצטערניש: אונ גאט האט גירופין צו דער ליכט טאג· אונ צו דעם פינצטערניש האט ער גירופין נאכט· אונ עס איז גיוועזן אבינט אונ עס איז גיוועזן פארגין איין טאג:

כה אמר אזו האט גיזאגט דער גאט וואס האט צווייא נעמען איינער ווייזט אויף דין אונ דער אנדערער ווייזט אויף רחמים ער האט באשאפין דיא הימלען לכתחלה אזו וויא איין קנויל אונ נאך דעם האט ער זייא פאר שפרייט אויף דער וועלט ער האט פאר שפרייט דיא ערד אונ האט באשאפין אלע זאכין וואס גייט ארויס פון דער ערד גאט גיט איין נשמה צוא דעם פאלק וואס זיינען אויף דער ערד צוא אלע מענטשין גלייך אונ איין רוח הקודש גיט גאט נאר צוא דיא וואס גייען פאר אים אין גוטין וועג זאגט ישעיהו הנביא דאס האט גאט צו מיר גיזאגט איך בין גאט איך האב דיך גירופין ישעיהו הנביא מיט גירעכטיקייט איך האב באגריפין אין דיינע הענט איך האב דיך בשאפין איז דאס מיין מחשבה גיוועזן איך זאל דיך געבין אז דוא זאלשט מיין פאלק אום קערין צוא מיין זיכערהייט אונ צוא דער לייכטין צוא דיא וואס חערין אן גירופין מיין פאלק אונ זאלשט עפענען דיא בלינדע אויגין פון דיא ישראל זייא זאלין תשובה טאן אונ דורך דעם וועלין די גיפאנגענע ארויס גיין פון דעם גיפיינקעניש פון דער תפיסה וואס זייא זיצין אין איר אין דער פינצטער· איך בין גאט· מיין נאמען ארני ווייזט אן איך בין איין האר אונ איין בעל כח אונ דרום איז אויף מיר מטל צו ווייזין אז

וּתְהִלָּתִי לַפְּסִילִים: הָרִאשֹׁנוֹת הִנֵּה בָאוּ וַחֲדָשׁוֹת אֲנִי מַגִּיד בְּטֶרֶם תִּצְמַחְנָה אַשְׁמִיעַ אֶתְכֶם:

כתובים תהלים כד
לְדָוִד מִזְמוֹר לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ: כִּי הוּא עַל יַמִּים יְסָדָהּ וְעַל נְהָרוֹת יְכוֹנְנֶהָ: מִי יַעֲלֶה בְהַר יְהוָה וּמִי יָקוּם בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ: נְקִי כַפַּיִם וּבַר לֵבָב אֲשֶׁר לֹא נָשָׂא לַשָּׁוְא נַפְשִׁי וְלֹא נִשְׁבַּע לְמִרְמָה: יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְהוָה וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ: זֶה דּוֹר דֹּרְשָׁיו מְבַקְשֵׁי פָנֶיךָ יַעֲקֹב סֶלָה: שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבוֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד. מִי זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְהוָה עִזּוּז וְגִבּוֹר יְהוָה גִּבּוֹר מִלְחָמָה: שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד: מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְהוָה צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה:

תורה דברים לב
הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וַאֲדַבֵּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אִמְרֵי פִי: יַעֲרֹף כַּמָּטָר לִקְחִי תִּזַּל כַּטַּל אִמְרָתִי כִּשְׂעִירִם עֲלֵי דֶשֶׁא וְכִרְבִיבִים עֲלֵי עֵשֶׂב: כִּי שֵׁם יְהוָה

איך בין איין האר אונ דרום וועל איך מיין כבוד ניט אפ געבן צו קיין אנדערין אונ מיין לויב וועל איך ניט געבן צוא דיא געשניצטע בילדער· דיא ערשטע הבטחות וואש איך האב מבטיח געוועזן צוא אברהם אבינו אויף דעם גלות מצרים אז איך וועל דיא מצרים שטראפין דיא זאכין זיינען שוין געקומען אונ איך האב מיין הבטחה מקיים געוועזן אונ איצונד זאג איך צוא נייע הבטחות מיין פאלק ישראל איידער עש שפראצט מאך איך אייך הערין איך בין איך מבטיח אויף דעם אז איך וועל אייך אויש לייזין:

האזינו השמים האט משה רבינו געזאגט פאר נעמט איר הימלען מיינע רייד וועל איך ריידין אונ דיא ערד זאל הערין דיא זאג פון מיין מו״ל אז איך בין מתרה אין די ישראל אז זייא זאלין דיא תורה האלטין אונ איר זאלט עדות זיין דרויף אונ ווען איך וועל אפילו שטארבין אויב דיא ישראל וועלין לייקענען אז זייא האבין אויף זיך ניט מקבל געוועזן דיא תורה וועט איר דרויף עדות זיין אז זייא האבין מקבל געוועזן· דאש איז דאש עדות וואש איר זאלט עדות זאגין אז דיא תורה וואש איך האב געגעבן צוא דיא ישראל איז איין לעבין צו דער וועלט אזו וויא דיא טריפונג פון רעגין איז איין לעבין צוא דיא לייט· אונ מיינע זאג זיינען גוט צוא דיא לייט אז וויא דאש רינען פון טויא אונ אזו וויא דיא שטורעם ווינטין אויף דעם גראז וואש זייא מאכין שטארקין אונ וואקסין דאש גראז אזו מאכט דיא תורה שטארקין דיא וואש לערנען זיא אונ דיא תורה איז אזוי גוט צוא דער וועלט אזוא וויא דיא טראפין פון רעגין זיינען גוט אז זייא גייען אויף דעם גראז· דאש האט משה רבינו געזאגט צו דיא ישראל אז איך רוף אן אונ דער מאן נאמש נאמען ברוך הוא זאלט איר געבין איין אכפערקייט צוא אונזער גאט אונ זאלט אים לויבין דאמשע גאט ב״ה איז שטארק זיינען פארט זיינע ווערק גאנץ אונ אז ער ברייננט איין פורעניות אויף דיא רשעים ברייננט ער ניט מיט פאר פליצונג נאר בדין ווארום נאר זיין פירונג איז מיט גערעכטיקייט ער איז איין באגלייבטער גאט צוא באצאלין דיא צדיקים לעולם הבא פאר זייערע מעשים טובים אונ טוט קיין אום רעכט ניט אפילו צוא דיא

אקרא הבו גדל לאלהינו: הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא: שחת לו לא בניו מומם דור עקש ופתלתל: הליהוה תגמלו זאת עם נבל ולא חכם הלוא הוא אביך קנך הוא עשך ויכננך:

משנה פרק ראשון מסכת תמיד

בשלשה מקומות הכהנים שומרים בבית המקדש · בבית אבטינס ובבית הניצוץ ובבית המוקד: בית אבטינס ובית הניצוץ היו עליות והרובים שומרים שם · בית המוקד כפה ובית גדול היה מוקף רובדין של אבן וזקני בית אב היו ישנים שם ומפתחות העזרה בידם ופרחי כהונה איש כסתו בארץ לא היו ישנים בבגדי קודש אלא היו פושטין ומקפלין ומניחים אותם תחת ראשיהם ומתכסים בכסות עצמן: אירע קרי לאחד מהם יוצא והולך לו במסבה ההולכת תחת הבירה ונרות דולקות מכאן ומכאן עד שהוא מגיע לבית הטבילה · ומדורה היתה שם ובית הכסא של כבוד וזה היה כבודו מצאו נעול בידוע שיש שם אדם · פתוח בידוע שאין שם אדם: ירד וטבל עלה ונסתפג ונתחמם כנגד המדורה · ובא וישב לו אצל אחיו הכהנים עד שהשערים נפתחים יוצא והולך לו: ב מי שהוא רוצה לתרום את המזבח משכים וטובל עד שלא יבא הממונה · וכי באיזו שעה הממונה בא לא כל העתים שוות פעמים שהוא בא מקריאת הגבר או סמוך לו מלפניו או מלאחריו הממונה בא ודופק עליהם והם פותחין לו · אמר להם מי שטבל יבא ויפים הפיסו זכה מי שזכה: ג נטל את המפתח ופתח את הפשפש ונכנס מבית המוקד לעזרה · ונכנסו הכהנים אחריו ושתי אבוקות של אור בידם · ונחלקו לשתי כתות · אלו הולכין באכסדרה דרך המזרח ואלו הולכין באכסדרה דרך המערב · היו בודקין והולכין עד שמגיעין למקום עושי חבתין הגיעו אלו

רשעים און באצאלט זייא פאר זייער ביסיל גוטע מעשים אויף דער וועלט איטליכער איז אויף זיך מצדיק דעם דין און עש איז אזו ראוי און רעכט פארטיג אז מען זאל גאט ב"ה גירעכט מאכין דאש וואש דיא ישראל האבין פאר דארבין און גיזינדיגט איז דאש נייט גאטש הסרון נאר עש איז דיינע קינדערש הסרון כלומר צוא דיא ישראל מען זאגט אויף זייא אז זייא זיינען איין פאר קרימטער דור און איין שטרייט האפטיגער · גיהערט איר דען צוא גאט ברוך הוא אזו גומל זיין צוא טאן מעשים רעים איר ווייסט דאך וואול אז ער האט יכולת גיצאלט נעמען פון אייך און ווידער ער האט דאך אייך אזו פיל טובות גיטאן שארק האפטיג פאלק וואש איר האט פאר געסין וואש גאט ברוך הוא האט אייך גיטאן און נייט קיין קלוג פאלק צוא פאר שטיין אז גאט ברוך הוא האט יכולת צוא טאן רעות און טובות גאט ב"ה איז דאך דיין פאטר ער האט דיך באשאפין ער האט דיך גימאכט פאר איין אומה צווישין אנדערע אומות און האט דיך גיגרונד פעסטיגט מיט אלע זאכין כלומר פון אייך ישראל איז כהנים און נביאים און מלכים גיוועזן:

ואלו אמרו שלום · הכל שלום · העמידו את עושי חביתין לעשות חביתין: מי שזכה לתרום את המזבח הוא יתרום והם אומרים לו הוי זהיר שלא תגע בכלי עד שתקדש ידיך ורגליך מן הכיור · והרי המחתה נתונה במקצוע בין הכבש למזבח במערבו של כבש · אין אדם נכנס עמו ולא נר בידו אלא מהלך לאור המערכה · לא היו רואין אותו ולא שומעין את קולו עד ששומעין קול העץ שעשה בן קטין מוכני לכיור והם אומרים הגיע עת · קדש ידיו ורגליו מן הכיור · נטל מחתת הכסף ועלה לראש המזבח ופנה את הגחלים הילך והילך וחתה מן המאכלות הפנימיות וירד · הגיע לרצפה הפך פניו לצפון והלך במזרחו של כבש כעשר אמות · צבר את הגחלים על גבי הרצפה רחוק מן הכבש שלשה טפחים · מקום שנותנין שם מראת העוף ודשון מזבח הפנימי והמנורה:

עזרא ובית דינו תקנו על פי הקבלה לקרוא בכל יום במעשה בראשית כמו שהיו עושים במקדש תורה נביאים וכתובים ולכך תקנו שיהיו קורין במעשה בראשית בשעת עבודה כדי שיתקימו בזכות הקרבן מעשה בראשית והם מעשה שמים וארץ ואמרו רבותינו זכרונם לברכה לנטוע שמים וליסוד ארץ אלו הקרבנות שהבטיח הקדוש ברוך הוא לאברהם אבינו שכשיהיו קוראים בסדר הקרבנות שמעלה הוא עליהם כאלו הקריבום לפניו · ואלמלא מעמדות לא נתקימו שמים וארץ שאין מעמדות אלו אלא על הקרבנות: אמר רבי כרוספדאי האי מאן דמדכר בפומיה בבתי כנסיות ובבתי מדרשות עניינא

עזרא ובית עזרא מיט זיין בית דין האבין מתקן גיוועזן מען זאל לייענען אלע טאג אזוא וויא מען האט גיטאן אין בית המקדש אונ מען זאל לייענען תורה נביאים כתובים אונ דרום האט מען מתקן גיוועזן אז מען זאל לייענען אין בית המקדש במעשה בראשית בשעת דער עבודה פון קרבנות כדי דיא מעשה בראשית זאלין איין קיום האבין בזכות הקרבנות אונ דיא מעשה בראשית מיינט מען הימיל אונ ערד זייא זאלין איין קיום האבין יאוג אונזערע רבנים האבין גיזאגט צוא פלאנצין דיא הימל אונ צוא גרונד פעסטיגין דיא ערד דאש זיינען דיא קרבנות וואש גאט ברוך הוא האט מבטיח גיוועזן צו אברהם אבינו אז די ישראל וועלין לייענען דעם סדר פון קרבנות וועט אוך זיי גירעכינט ווערין גליך וויא זייא האבין פאר אים מקריב גיוועזן דיא קרבנות אונ ווען ניט דיא מעמדות וואש דיא נביאים ראשונים האבין מתקן גיוועזן אז מען זאל בוחר זיין פון דיא ישראל כשרים ויראי חטא אז זייא זאלין זיין שלוחים פון כלל ישראל זאלין שטיין בשעת מען איז מקריב דיא קרבנות אונ זייא ווערין אן גירופין מעמדות כלומר גשטעלטע מענטשין וואלט הימיל אונ ערד קיין קיום ניט גיהאט ווארום דיא מעמדות זיינען ניט גימאכט גיווארין נאר פון וועגין דיא קרבנות נמצא איז גידרונגען אז בזכות הקרבנות ווערט גיפלאנצט דער הימיל אונ גיגרונד פעסטיגט די ערד כלומר זיי האבן איין קיום:

דקורבניא והקרובתא ויכוין בהו' ברית כרותה היא דאינון מלאכיא דמדברין חוביא דבני נשא לאבאשא לון דלא יכלין למעבד ליה בישא אלא טבא ועתה בעונותינו שאין אנו יכולין להקריב קרבן אין לנו אלא להזכיר סדר הקרבנות ואחרי כן להשתדל בתלמוד כדי שיהיו כל ימיו של אדם משלשים שליש במקרא שליש במשנה שליש בתלמוד וכל העושה כן מובטח לו שהוא בן העולם הבא ועליו הכתוב אומר והחוט המשלש לא במהרה ינתק :

הלמוד ליום ראשון ברכות פרק תפלת השחר דף כ"ח

רבי נחוניא בן הקנה היה מתפלל בכניסתו לבית המדרש וביציאתו תפלה קצרה אמרו לו מה מקום לתפלה זו אמר להם בכניסתי אני מתפלל שלא יארע דבר תקלה על ידי · וביציאתי אני נותן הודאה על חלקי :

ברכות פרק ראשון

תניא אמר רבי יוסי פעם אחת הייתי מהלך בדרך ונכנסתי לחורבה אחת מחורבות ירושלים להתפלל ובא אליהו זכור לטוב ושמר לי על הפתח והמתין לי עד שסיימתי תפלתי לאחר שסיימתי תפלתי אמר לי שלום עליך רבי

אמר רבי האט רבי ברוספדאי גיזאגט דער וואש דער מאגט אונ זאגט מיט זיין מויל אין דיא שילין אונ אין דיא בתי מדרשים דיא ענינים פון דיא קרבנות אונ איז מכוין אין זייא איז דרויף איין כריתת ברית אז דיא דאזיגע מלאכים וואש זיינען ממונים צו דער מאנען דיא עבירות פון דיא מענטשין כדי זייא זאלין זיי שלעכטש טאן איז דרויף כורת ברית גיווארין אז זייא קאנען אים ניט טאן קיין שלעכטש נאר גוטש אונ איצונדערט פון וועגין אונזערע זינד וואש מיר קאנען ניט מקריב זיין קיין קרבן האבין מיר מער ניט נאר צוא דער מאנען דעם סדר פון קרבנות אונ נאך דעם מיען זיך אין דער גמרא כדי זייא זאלין זיין אלע טאג פון דעם מענטשין נידריטילט איין דריטיל זאל מען לערנען פסוק אונ אדריטיל משניות אונ אדריטיל גמרא אונ איטליכער וואש טוט אזו איז ער פאר זיכערט אז ער איז איין בן עולם הבא אונ אויף אים איז גיזאגט גיווארין דער פסוק אונ איין פאדים וואש איז אין דרייען נידרייט גווארן ווערט ניט גיך פאר רוקט אונ צוא ריסין :

רבי נחוניא האט מתפלל גיוועזן אין זיין אריין גיין אין בית המדרש אונ אין זיין ארויש גיין איין קורצע תפלה האבין דיא חכמים צוא אים גיזאגט וואש באטייט די תפלה האט ער צוא זייא גיזאגט אין מיין אריין גיין בין איך מתפלל אז עש זאל דורך מיר קיין מכשול ניט ארויש קומען אין בית המדרש אונ אין מיין ארויש גיין גיב איך איין לויב צוא גאט ברוך הוא אויף מיין חלק וואש גאט ברוך הוא האט מיר אפ גיטיילט אז איך זאל זיין פון דיא וואש זיצין אין בית המדרש :

תניא מיר האבין גילערינט איין מאל בין איך גיגאנגען אין וועג אונ בין אריין גיגאנגען אין איין חורבה פון דיא חורבות ירושלים תפלה צוא טאן איז גיקומען אליהו אונ האט אויף מיר גיווארט אויף דער טיר אונ האט אויף מיר גיווארט ביז איך האב אויש גילאזט מיין תפלה נאך דעם אז איך האב אויש גילאזט מיין תפלה האט ער מיר גיזאגט

אמרתי לו שלום עליך רבי ומורי ואמר לי בני מפני מה נכנסת לחורבה זו אמרתי לו להתפלל אמר לי היה לך להתפלל בדרך ואמרתי לו מתירא הייתי שמא יפסיקוני עוברי דרכים ואמר לי היה לך להתפלל תפלה קצרה' באותה שעה למדתי ממנו שלשה דברים ' למדתי שאין נכנסין לחורבה ' ולמדתי שמתפללים בדרך ' ולמדתי שהמתפלל בדרך מתפלל תפלה קצרה ' ואמר לי בני מה קול שמעת בחורבה זו ' אמרתי לו שמעתי בת קול שמנהמת כיונה ואומרת אוי לי שהחרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתי את בני לבין האמות ואמר לי בני חייך וחיי ראשך לא שעה זו בלבד אומרת כך אלא שלשה פעמים בכל יום ויום אומרת כך ולא זו בלבד אלא שבשעה שישראל נכנסין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ועונין אמן יהא שמיה רבא הקדוש ברוך הוא מנענע בראשו ואומר אשרי המלך שמקלסין אותו בביתו כך ומה לו לאב שהגלה את בניו ואוי להם לבנים שגלו מעל שלחן אביהם :

ר״ה פ״ג

והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח ידו וגבר עמלק וכי ידיו

שלום אויף דיר מיין רבי האב איך צוא אים גיזאגט שלום אויף דיר מיין רבי אונ מיין לערנער האט ער מיר גיזאגט מיין זון פאר וואש בישטו אריין גינאנגען אין דער הורבה האב איך צוא אים גיזאגט תפלה צוא טאן האט ער מיר גיזאגט דוא וואלשט גיהערט מתפלל זיין אין וועג האב איך צוא אים גיזאגט איך האב מורא גיהאט טאמער דיא וואש פארין איבער אויף דיא וועגין וועלין מיך מפסיק זיין האט ער צוא מיר גיזאגט וואלשטו גיהערט מתפלל זיין איין קורצע תפלה דיא דאזיגע צייט האב איך אפ גילערינט פון אליהו הנביא דרייא זאכין איינש האב איך אפ גילערינט אז מען גיהער ניט אריין גיין אין איין הורבה אונ דאש אנדערע האב איך אפ גילערינט אז מען מאג תפלה טאן אין וועג אונ דאש דריטע האב איך אפ גילערינט אז דער וואש טוט תפלה אין וועג איז מתפלל איין קורצע תפלה האט אליהו צוא מיר גיזאגט מיין זון וואש פאר איין קול האשטו גיהערט אין דער חורבה האב איך צוא אים גיזאגט איך האב גיהערט איין בת קול וואש זיא האט גיברומט אזו וויא איין טויב אונ זיא האט גיזאגט וויא וואש איך האב חרוב גימאכט מיין הויז אונ איך האב פארברענט מיין היכל אונ איך האב פאר טריבין מיינע קינדער האט צוא מיר אליהו גיזאגט מיין זון בייא דעם לעבין פון דיין קאפ גישווארין אז ניט דיא צייט אליין זאגט זיא אזוא נייערט דרייא מאל אלע טאג זאגט זיא אזוא אונ ניט דאש אליין נייערט אין דער צייט אז דיא ישראל גייען אריין אין דיא שולין אונ אין דיא בתי מדרשים אונ זייא ענטפערין אמן יהא שמיה רבא שאקילט נאט ברוך הוא מיט זיין קאפ כביכול אונ זאגט וואול דעם מלכות וואש מען לויבט אים אזוא אין זיין הויז אונ וואש איז גיוועזן צום פאטער אזו וואש ער האט פאר טריבין זיינע קינדער אונ וויא איז צוא דיא קינדער וואש זיינען פאר טריבין גיווארין פון דעם טיש פון זייער פאטער :

והיה אונ עש איז גיוועזן אז משה רבינו האט אויף גיהייבין זיין הענט האבין זיך דיא ישראל גישטארקט אין דער מלחמה אונ אז ער האט אנידער גילייגט זיין הענט האט

של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה אלא לומר לך כל זמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתגברין ואם לאו היו נופלין · כיוצא בדבר אתה אומר ויאמר יי אל משה עשה לך שרף ושים אתו על נס והיה כל הנשוך וראה אותו וחי וכי נחש ממית או נחש מחיה אלא בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתרפאין ואם לאו היו נמוקין :

מגילה פ״ד

תניא שאלו תלמידיו את רבי נחוניא בן הקנה במה הארכת ימים אמר להם מימי לא נתכבדתי בקלון חברי ולא עלתה על מטתי קללת חברי ותרן הייתי בממוני :

קידושין פ׳ בתרא

רבי מאיר אומר לעולם ילמד אדם את בנו אומנות נקיה וקלה ויבקש רחמים למי שהעושר והנכסים שלו שאין העשירות ואין העניות מן האומנות אלא למי שהעושר שלו שנאמר לי הכסף ולי הזהב אמר יי צבאות :

עמלק זיך געשטארקט אין דער מלחמה פרעגט דיא גמרא האבין דען דיא הענט פון משה רבינו געמאכט דיא מלחמה אדער האבין זייא דען צוא בראכין דיא מלחמה נייערט דאש מיינט מען צוא זאגין דיר אז דיא ישראל האבין געלוגט ארויף און האבין משעבד געוועז זייער הארץ צוא גאט ברוך הוא וואש אין הימעל האבין זייא זיך געשטארקט אין דער מלחמה און אז ניט זיינען זייא געפאלין און אזו איין גלייכין זאלשטו אויך אזוא זאגין גאט ברוך הוא האט געזאגט צוא משה רבינו מאך צוא דיר איין ברענעדיגן שלאנג און טוא אים ארויף אויף דעם שטאנג און עש וועט זיין איטליכער וואש איז געביסין געווארין און וועט אים זעהען וועט ער לעבין בלייבין איז דאש אויך קשה איז דען דער ברענעדיגער שלאנג ממית אז מען קוקט ניט אויף אים אדער איז דען דער ברענעדיגער שלאנג מחיה אז מען קוקט יוא אויף אים נייערט דאש מיינט מען אין דער צייט אז דיא ישראל האבין געלוגט ארויף און האבין משעבד געוועז זייער הארץ צוא גאט ברוך הוא וואש אין הימיל איז זיינען זייא געהיילט געווארין און אז ניט זיינען זייא פאר גאנגען :

תניא מיר האבין געלערינט שאלו דיא תלמידים האבין געפרעגט רבי נחוניא בן הקנה מיט וואש פאר איין זכות האשטו זוכה געוועז אז דוא זאלשט האבין אריכות ימים האט ער צו זייא געזאגט אלע מיינע טעג בין איך ניט געעהרט געווארין דורך דעם וואש מיין חבר איז געשענט געווארין און עש איז ניט אויף געגאנגען אויף מיין בעט דיא קללה פון מיין חבר און דאש וואש ער האט מיר צער אן געטאן כלומר איך האב אים אלץ מוחל געוועזן פאר מיין שלאף און איין ותרן בין איך געוועזן מיט מיין געלט :

רבי מאיר זאגט איביג געהער איין מענטש לערנען זיין זון איין ריינע מלאכה און איין גרינגע און זאל בעטין דער בארימהערציגט צו גאט ברוך הוא וואש דאש עשירות און דיא גיטער זיינען זיינע ווארום קיין ארומקייט איז ניט פון קיין מלאכה און קיין עשירות איז ניט פון קיין מלאכה נייערט עש קומט נאר פון דעם וואש דאש עשירות איז זיינע וויא אין פסוק שטייט אז גאט ברוך הוא האט געזאגט צוא מיר איז דאש זילבער און צוא מיר איז דאש גאלד :

שם
רבי שמעון בן אלעזר אומר ראית מימיך חיה ועוף שיש להם אומנות והם מתפרנסים שלא בצער והלא לא נבראו אלא לשמשני ואני נבראתי לשמש את קוני אינו דין שאתפרנס שלא בצער אלא שהרעותי את מעשי וקפחתי את פרנסתי שנאמר עונותיכם הטו אלה וחטאתיכם מנעו הטוב מכם:

תניא רבי נהוראי אומר מניח אני כל אומנות שבעולם ואיני מלמד את בני אלא תורה שכל אומנות שבעולם אין עומדת לו אלא בימי ילדותו אבל בימי זקנתו הרי הוא מוטל ברעב אבל התורה אינה כן עומדת לו בעת ילדותו ונותנת לו אחרית טוב ותקוה בעת זקנתו׳ בעת ילדותו מהו אומר וקוי יי יחליפו כח יעלו אבר כנשרים ירוצו ולא ייגעו ילכו ולא ייעפו: בזקנתו מהו אומר עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו:

סנהדרין פ׳ חלק
כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא שנאמר ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר:

בציעא פרק אלו מציאות
תנו רבנן העסוקים במקרא מדה ואינה מדה׳ במשנה מדה ונוטלין עליה שכר׳ בתלמוד אין לך מדה גדולה מזו ולעולם הוי רץ למשנה יותר מהתלמוד:

דבי שמעון רבי שמעון דער זון פון אלעזר זאגט ראית מימיך האשטו געזעהען פון דיין לעבין טאג חית ועוף איין חיה אונ איין עוף שיש להם אומנות זייא זאלין האבין איין מלאכה׳ אונ זייא ווערין פארט געשפייזט אן צער אונ זייא זיינען דאך ניט בשאפין געווארין נאר מיך צו באדינען אונ איך בין בשאפין געווארין צוא בדינען מיין באשעפער איז ניט איין כל שכן אז איך זאל געשפייזט ווערין אן צער נאר ווייל איך האב געאיבלט מיינע ווערק האב איך אליין אפ געשניטן מיין פרנסה פון מיר אזו וויא אין פסוק שטייט אייערע זינד האבין דאש דאזיגע אוועק גינייגט אונ אייערע זינד האבן פאר מיטן דאש גוטש פון אייך:

כל ישראל אלע ישראל האבין איין חלק אין עולם הבא וויא אין פסוק שטייט אונ דיין פאלק זיינען אלע צדיקים אונ צו אייביג וועלין זייא ירשנן דאש לאנד ארץ ישראל ווייל זייא זיינען איין צווייג פון מיין פלאנצינג אונ זיינען דיא ווערק פון מיינע הענט איך זאל זיך בארימען מיט זייא:

תנו רבנן דיא רבנים האבין גילערינט דיא וואש זיינען עוסק אין מקרא איז דאש איין מדה אונ ניט קיין מדה אונ דיא וואש זיינען עוסק אין משניות איז דאש איין מדה אונ מען נעמט אויף איר שכר אונ דיא וואש זיינען עוסק אין גמרא איז קיין גרעשערע מדה ניט דא פון איר אונ אייביג זאלשטו מערער לויפן משניות לערנן איידער גמרא:

לא יטול ווען איין מענטש האט גיפונען איין נעסט פון פויגלען טאר ער ניט נעמען דיא מוטר מיט אירע קינדר ווען אויך ער בדארף דר מיט אפילו מטהר זיין איין מצורע אונ ווען אויך אזו איין גרינגע מצוה וואש איין מענטש האט דורך איר מער קיין חסרון ניט נאר וויא איין קליינע מטבע וואש ווערט אן גיריפן איסר האט פארט דיא תורה גיזאגט

חולין פרק בתרא **לֹא** יִטּוֹל אָדָם אֵם עַל הַבָּנִים אֲפִילוּ לְטַהֵר בָּהּ אֶת הַמְּצוֹרָע וּמָה אִם מִצְוָה קַלָּה שֶׁהִיא כְּאִיסָּר אָמְרָה תוֹרָה לְמַעַן יִיטַב לָךְ וְהַאֲרַכְתָּ יָמִים קַל וָחוֹמֶר עַל מִצְוֹת חֲמוּרוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה:

שם **תַּנְיָא** רַבִּי יַעֲקֹב אוֹמֵר אֵין לְךָ כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה שֶׁבַּתּוֹרָה שֶׁמַּתַּן שְׂכָרָהּ בְּצִדָּהּ שֶׁאֵין תְּחִיַּת הַמֵּתִים תְּלוּיָה בָהּ׳ בְּכִבּוּד אָב וָאֵם כְּתִיב לְמַעַן יַאֲרִיכוּן יָמֶיךָ וּלְמַעַן יִיטַב לָךְ׳ וּבְשִׁלּוּחַ הַקֵּן נַמִּי כְּתִיב לְמַעַן יִיטַב לָךְ וְהַאֲרַכְתָּ יָמִים הֲרֵי שֶׁאָמַר לוֹ אָבִיו עֲלֵה לַבִּירָה וְהָבֵא לִי גוֹזָלוֹת וְעָלָה וְשִׁלַּח אֶת הָאֵם וְלָקַח אֶת הַבָּנִים וּבַחֲזִירָתוֹ נָפַל וָמֵת הֵיכָן אֲרִיכוּת יָמָיו שֶׁל זֶה וְהֵיכָן טוֹבָתוֹ שֶׁל זֶה אֶלָּא לְמַעַן יַאֲרִיכוּן יָמֶיךָ לְעוֹלָם שֶׁכֻּלּוֹ אָרוֹךְ וּלְמַעַן יִיטַב לָךְ לְעוֹלָם שֶׁכֻּלּוֹ טוֹב:

ידים פרק ג **כָּל** כִּתְבֵי הַקֹּדֶשׁ מְטַמְּאִין אֶת הַיָּדַיִם שִׁיר הַשִּׁירִים וְקֹהֶלֶת מְטַמְּאִין אֶת הַיָּדַיִם רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר שִׁיר הַשִּׁירִים מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם וְקֹהֶלֶת מַחֲלוֹקֶת׳ רַבִּי יוֹסֵי

אַז מֶען אִיז זִיא מְקַיֵּים דְּרוּם וֶועט דִיר גוּט זַיין אוּנ וֶועשְׁט הָאבִּין אֲרִיכוּת יָמִים אִי שׁוֹין אַיין קַל וָחוֹמֶר אוֹיף דִיא הַארְבֶּע מִצְוֹת וָואשׁ אִין דֶער תּוֹרָה שְׁטֵייט אַז מֶען אִיז זֵייא מְקַיֵּים וֶועט מֶען בְּוַודַּאי הָאבִּין אַיין גְרוֹישִׁין שְׂכַר:

תניא מִיר הָאבִּין גִילֶערִינְט רַבִּי יַעֲקֹב זָאגְט עֶשׁ אִיז נִיט דָא קֵיין שׁוּם מִצְוָה אִין דֶער תּוֹרָה וָואשׁ אִיר שְׂכַר שְׁטֵייט דֶער בַּייא אַז מֶען זָאל דוֹרְךְ אִיר נִיט פַאר שְׁטֵיין אַז עֶשׁ אִיז אָן גִיבְּרֵייט צוּא זַיין תְּחִיַּת הַמֵּתִים׳ בַּייא כִּבּוּד אָב וָאֵם שְׁטֵייט גִשְׁרִיבִּן אִין דֶער תּוֹרָה דְרוּם וֶועלִין דַיינֶע טֶעג דֶער לֵיינְגֶערְט וֶוערִין אוּנ דְרוּם וֶועט דִיר גוּט זַיין אוּנ בַּייא דֶער מִצְוָה פוּן שִׁלּוּחַ הַקֵּן שְׁטֵייט אוֹיךְ גִשְׁרִיבִּין אִין דֶער תּוֹרָה דְרוּם וֶועט דִיר גוּט זַיין אוּנ וֶועסְט הָאבִּין אֲרִיכוּת יָמִים נִמְצָא וֶוען עֶשׁ הָאט זִיךְ גִיטְרָאפִין אַז אַיין פָאטֶער הָאט גִזָאגְט צוּא זַיין זוּן גֵייא אוֹיף דֶעם בּוֹידִים אוּנ בְּרֵיינְג מִיר יוּנְגֶע טוֹיבִּין׳ אִיז עֶר אַרוֹיף גִיגַאנְגֶען אוּנ הָאט אַוֶועק גִישִׁיקְט דִיא מוּטֶער אוּנ הָאט גִינוּמֶען אִירֶע קִינְדֶר וִויא אִין דֶער תּוֹרָה שְׁטֵייט אוּנ אִין זַיין אַרָאפּ גִיעֶערִין פוּן דֶעם בּוֹידִים אִיז עֶר אַרָאפּ גִיפַאלִין אוּנ אִיז גִישְׁטָארְבִּין אַזוֹ וִויא עֶשׁ הָאט זִיךְ אַמָאל גִיטְרָאפִין נִמְצָא וואו אִיז זַיין אֲרִיכוּת יָמִים מִיט זַיין גוּטְשׁ וָואשׁ דִיא תּוֹרָה הָאט מַבְטִיחַ גִיוֶועזִין מוּז זַיין דָאשׁ וָואשׁ דִיא תּוֹרָה הָאט גִשְׁרִיבִּין (לְמַעַן יַאֲרִיכוּן יָמֶיךָ וּלְמַעַן יִיטַב לָךְ) מֵיינְט מֶען צוּ דֶר וֶועלְט וָואשׁ וֶועט זַיין נָאךְ תְּחִיַּת הַמֵּתִים וָואשׁ זִיא וֶועט זַיין גַאנְץ לַאנְג אוּנ גוּט:

כל כתבי הקודש אַלֶע סְפָרִים פוּן דִי הֵיילִיגֶע גִישְׁרִיפְטִין זַיינֶען מְטַמֵּא דִי הֶענְט אוּנ דְרוּם הָאבִּין דִיא חֲכָמִים אַזוֹ גוֹזֵר גִיוֶועזִין וַוייל מֶען פְלֶעגְט בַּהַאלְטִין מַאֲכָלִים פוּן תְּרוּמָה לֶעבִּין סִפְרֵי הַקּוֹדֶשׁ וַוייל זֵייא הָאבִּין זִיךְ גִיטְרַאכְט דָאשׁ אִיז הֵיילִיג אוּנ דָאשׁ אִיז הֵיילִיג נָשְׁטֶר מֶען הָאט גִיזֶעהֶען אַז דִיא עַכְבָּרִים טוּעֶן גְרוֹישֶׁע שָׁאדִין אִין דִיא סְפָרִים דוּרְךְ דִיא מַאֲכָלִים פוּן תְּרוּמָה הָאבִּין זֵייא גוֹזֵר גִיוֶועזִין אַז סְפָרִים פַּסְלִין דִיא תְּרוּמָה אַז זֵייא רִירִין זִיךְ אָן אֵיינְשׁ דָאשׁ אַנְדֶערֶע דְרוּם אַז מֶען הָאט אָן גִירִירְט אִין סִפְרֵי קוֹדֶשׁ מִיט דִיא הֶענְט אוּנ נָאךְ דֶעם הָאט מֶען אָן גִירִירְט אִין תְּרוּמָה אִיז דִיא תְּרוּמָה פָּסוּל גִיוָוארִין וִויא דֶען מֶען מוּז פְרִיעֶר וַואשִׁין דִיא הֶענְט לְשֵׁם תְּרוּמָה נָאךְ דֶעם אַז עֶר

האט

אוֹמֵר קֹהֶלֶת אֵינוֹ מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם וְשִׁיר הַשִּׁירִים מַחֲלוֹקֶת רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר קֹהֶלֶת מִקּוּלֵּי בֵּית שַׁמַּאי וּמֵחוּמְרֵי בֵּית הִלֵּל אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן עַזַּאי מְקֻבָּל אֲנִי מִפִּי שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם זָקֵן · בְּיוֹם שֶׁהוֹשִׁיבוּ אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה בִּישִׁיבָה שֶׁשִּׁיר הַשִּׁירִים וְקֹהֶלֶת מְטַמְּאִין אֶת הַיָּדַיִם אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא חַס וְשָׁלוֹם לֹא נֶחֱלַק אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל עַל שִׁיר הַשִּׁירִים שֶׁלֹּא תְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם שֶׁאֵין כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ כְּדַאי כְּיוֹם שֶׁנִּתַּן בּוֹ שִׁיר הַשִּׁירִים לְיִשְׂרָאֵל שֶׁכָּל הַכְּתוּבִים קוֹדֶשׁ וְשִׁיר הַשִּׁירִים קוֹדֶשׁ קָדָשִׁים וְאִם נֶחֱלְקוּ לֹא נֶחֶלְקוּ אֶלָּא עַל קֹהֶלֶת אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חָמִיו שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא כְּדִבְרֵי בֶּן עַזַּאי כֵּן נֶחֶלְקוּ וְכֵן גָּמְרוּ :

נדה פרק ג

דָּרַשׁ רַבִּי שַׂמְלָאִי לְמָה הַוָּלָד דּוֹמֶה בִּמְעֵי אִמּוֹ מְקֻפָּל וּמוּנָּח כְּפִנְקָס שְׁתֵּי יָדָיו עַל שְׁתֵּי צְדָעָיו שְׁתֵּי אַצִּילָיו עַל שְׁתֵּי אַרְכֻּבּוֹתָיו וּשְׁתֵּי עֲקֵבָיו עַל שְׁתֵּי עַגְבוֹתָיו וְרֹאשׁוֹ בֵּין בִּרְכָּיו וּפִיו סָתוּם וְטַבּוּרוֹ פָּתוּחַ וְאוֹכֵל מִמַּה שֶּׁאִמּוֹ אוֹכֶלֶת וְשׁוֹתֶה מִמַּה שֶּׁאִמּוֹ שׁוֹתָה וְאֵינוֹ מוֹצִיא רֶעִי שֶׁמָּא יַהֲרוֹג אֶת אִמּוֹ וְכֵיוָן שֶׁיָּצָא

הָאט אָן גִירִירְט אִין סִפְרֵי קוֹדֶשׁ שִׁיר הַשִּׁירִים אוּנ קֹהֶלֶת זַיינֶען מְטַמֵּא דִיא הֶענְט רַבִּי יְהוּדָה זָאגְט שִׁיר הַשִּׁירִים אִיז יוֹא מְטַמֵּא דִיא הֶענְט אוּנ קֹהֶלֶת אִיז אַיין מַחְלוֹקֶת אַיין טֵייל זָאגִין עֶשׂ אִיז יוֹא מְטַמֵּא אוּנ אַיין טֵייל זָאגִין עֶשׂ אִיז נִיט מְטַמֵּא רַבִּי יוֹסֵי זָאגְט קֹהֶלֶת אִיז נִיט מְטַמֵּא דִיא הֶענְט אוּנ אִין שִׁיר הַשִּׁירִים אִיז אַיין מַחְלוֹקֶת רַבִּי שִׁמְעוֹן זָאגְט אַז קֹהֶלֶת אִיז פוּן דִיא דְרַייא זַאכִין וָואשׂ בֵּית שַׁמַּאי אִיז מֵקִיל בַּייא זַייא אוּנ בֵּית הִלֵּל אִיז מַחְמִיר בַּייא זַייא כְּלוֹמַר בֵּית שַׁמַּאי זָאגְט אַז קֹהֶלֶת אִיז נִיט מְטַמֵּא דִיא הֶענְט אוּנ בֵּית הִלֵּל זָאגְט אַז עֶשׂ אִיז יוֹא מְטַמֵּא עֶר הָאט גִיזָאגְט אִיךְ הָאבּ בְּקַבָּלָה פוּן צְוַויא אוּנ זִיבְּצִיג זְקֵנִים אִין דֶעם טָאג אַז מֶען הָאט גִיזֶעצְט רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אִין דֶר יְשִׁיבָה אַז שִׁיר הַשִּׁירִים אוּנ קֹהֶלֶת אִיז מְטַמֵּא דִי הֶענְט הָאט גִיזָאגְט רַבִּי עֲקִיבָא קֵיין מֶענְטְשׁ פוּן דִיא יִשְׂרָאֵל קְרִיגְט נִיט אוֹיף שִׁיר הַשִּׁירִים אוּנ זָאל זָאגִין אַז עֶשׂ זָאל נִיט מְטַמֵּא זַיין דִיא הֶענְט ווָארוּם דֶער גַאנְצֶער עוֹלָם אִיז נִיט גִיוֶועז אַזוֹא רָאוּי אַזוֹא וִויא דֶער טָאג וָואשׂ שִׁיר הַשִּׁירִים אִיז גִיגֶעבִּין גִיוָוארִין צוּא דִיא יִשְׂרָאֵל ווָארוּם אַלֶע הַיילִינֶע גִישְׁרִיפְטִין זַיינֶען קוֹדֶשׁ אוּנ שִׁיר הַשִּׁירִים אִיז קוֹדֶשׁ קָדָשִׁים אוּנ אוֹיבּ דִיא חֲכָמִים הָאבִּין אַנְדֶערְשׁ יוֹא גִיקְרִיגְט הָאבִּין זַייא מֶער נִיט גִיקְרִיגְט נָאר אוֹיף קֹהֶלֶת הָאט גִיזָאגְט דֶר זוּן פוּן דֶעם שְׁוָוער פוּן רַבִּי עֲקִיבָא אַזוֹא וִויא דִיא רֵייד פוּן בֶּן עַזַּאי אַזוֹא הָאבִּין זַיי גִיקְרִיגְט אוּנ אַזוֹ הָאט מֶען דִיא הֲלָכָה גִיפַּסְקֶנְט אַז שִׁיר הַשִּׁירִים אוּנ קֹהֶלֶת אִיז מְטַמֵּא דִי הֶענְט :

דרש רבי שמלאי הָאט גִדְרָשְׁנְט רַבִּי שַׂמְלָאִי צוּא וָואשׂ אִיז דָאשׂ קִינְד גְלַייךְ אַז עֶר אִיז נָאךְ אִין זַיין מוּטֶערְשׁ גִידֶערִים צוּ נוֹיף גִוִויקִילְט אוּנ צוּא נוֹיף גִילֵייגְט אַזוֹא וִויא אַיין פִּנְקָס זַיינֶע צְוַויא הֶענְט לִיגִין אוֹיף זַיינֶע צְוַויא שְׁלֵייפִין זַיינֶע צְוַויא אֶלִינְבּוֹיגִין אוֹיף דִיא צְוַויא שֶׁענְקְלֶען אוּנ זַיינֶע צְוַויא טְרִיט אוֹיף דִיא צְוַויא שׁוּלְטֶערִין אוּנ זַיין קָאפּ צְוִוישִׁין דִיא קְנִיא אוּנ זַיין מוֹיל אִיז פַאר שְׁטָאפְּט אוּנ זַיין נָאפִּיל אִיז אָפִין אוּנ עֶשְׂט פוּן דֶעם וָואשׂ זַיין מוּטֶער עֶשְׂט ושותה ממה שאמו שותה אוּנ טְרִינְקְט פוּן דֶעם וָואשׂ זַיין מוּטֶער טְרִינְקְט אוּנ עֶשׂ גֵייט נִיט פוּן אִים קֵיין צוֹאָה טָאמֶער

ווערט

לאויר העולם נפתח הסתום ונסתם הפתוח שאלמלא כן אינו יכול לחיות אפילו שעה אחת ונר דלוק על ראשו וצופה ומביט מסוף העולם ועד סופו שנאמר בהלו נרו עלי ראשי לאורו אלך חושך ואל תתמה שהרי אדם ישן כאן ורואה חלום באספמיא ואין לך ימים שאדם שרוי בטובה יותר מאותם הימים שנאמר מי יתנני כירחי קדם כימי אלוה ישמרני ׳ ואיזה הימים שיש בהם ירחים ואין בהם שנים הוי אומר אלו ירחי לידה ומלמדין אותו כל התורה כלה שנאמר ויורני ויאמר לי יתמך דברי לבך שמור מצותי וחיה : ואומר בסוד אלוה עלי אהלי ׳ מאי ואומר וכי תימא נביא הוא דקאמר תא שמע בסוד אלוה עלי אהלי ׳ וכיון שיצא לאויר העולם בא מלאך וסטרו על פיו ומשכחו ממנו כל התורה כלה שנאמר לפתח חטאת רובץ ׳ ואינו יוצא משם

וועט דאש אום ברייננען זיין מוטער אונ אז דאש קינד גייט ארויש אויף דעם אויר פון דר וועלט ווערט אפין דאש פאר שטאפטע מויל אונ עש ווערט פאר שטאפט דר אפענר נאפיל ווארום אז עש זאל אזו ניט זיין וואלט ער ניט גיקאנט לעבין אפילו איין שעה אונ איין ליכט איז אן גיצונדין אויף זיין קאפ אונ ער זעהעט אונ לוגט פון איין עק וועלט ביז דער אנדערער עק וועלט וויא אין פסוק שטייט אין זיין טאן לייכטין זיין ליכט אויף מיין קאפ אונ אין זיין ליכט גייא איך אין דער פינצטערנעשי אונ זאלשט זיך דרויף ניט פאר וואונדערין והראיה איין מענטש שלאפט דא אונ זעהעט איין חלום אין אספמיא אונ עש איז ניט דא קיין בעשערע טעג וואש דער מענטש רואט מיט גוטע טעג מערער פון דיא דאזיגע טעג וויא אין פסוק שטייט ווער וואלט מיר גיגעבין אז איך זאל האבין אזו גוט אזו וויא דיא פריערדיגע חדשים אונ איזא וויא דיא טעג וואש גאט האט מיך גיטאן היטין ׳ אונ וואש פאר איין טעג זיינען וואש אין זייא איז פאר האנדין חדשים אונ עס איז אין זיי ניט דא קיין יארין זאלשטו זאגין דאש זיינען דיא חדשים פון דעם גיוויינען אונ מען לערינט אים דיא גאנצע תורה וויא אין פסוק שטייט ער האט מיר גילערינט אונ האט מיר גיזאגט מיינע רייד זאלין אונטער לעהגען דיין הארץ היט מיינע מצות וועשטו לעבין אונ נאך איין פסוק איז דא אז דר סוד פון גאט איז גיוועזן אויף מיין גיצעלט פון וועשט וועגין ברייננט ער נאך א ראיה פון דעם פסוק איך טוו מיך זאגין ווארום דוא וועשט ווילין זאגין אז דעם ערשטין פסוק זאגט דער נביא אונ עש גייט ניט אויף דיא טעג וואש דאש קינד איז אין דער מוטערש גיטערים דרום קומט דר אנדערער פסוק לאזין מיך הערין וואש איוב האט גיזאגט אז דער סוד פון גאט איז גיוועזן אויף מיין גיצעלט אונ דער פסוק גייט אויף איין קינד וואש איז אין דער מוטערש בויך אזו וויא דיא פריערדיגע פסוקים וואש איוב האט גיזאגט גייט אויך אויף איין קינד דאש מיינט מען וואש ער האט גיזאגט כירחי קדם נמצא איז ערשט רעכט גדרונגן פון דעם פסוק אז מען לערינט דאש קינד אין דער מוטערש בויך דיא גאנצע תורה אונ אז ער קומט אין אויר פון דער וועלט קומט איין מלאך אונ שלאגט אים אויף זיין מויל אונ מאכט אים פר געסין די גאנצע תורה וויא עש שטייט אין פסוק אויף דער טיר טוט

הייבין

עד שמשביעין אותו שנאמר כי לי תכרע כל ברך תשבע כל לשון · כי לי תכרע כל ברך זה יום המיתה שנאמר לפניו יכרעו כל יורדי עפר · תשבע כל לשון זה יום הלידה שנאמר נקי כפים ובר לבב אשר לא נשא לשוא נפשי ולא נשבע למרמה · ומה היא השבועה שמשביעין אותו אומרים לו הוי צדיק ואל תהא רשע ואפילו כל העולם כלו אומרים לך צדיק אתה היה בעיניך כרשע והוי יודע שהקדוש ברוך הוא טהור ומשרתיו טהורים ונשמה שנתן בך טהורה אם אתה משמרה בטהרה מוטב ואם לאו הרי הוא נוטלה ממך :

ובכל יום ויום אחר כל מעמד ומעמד יאמר עשרת הדברות · ופרשת המן · וג' פסוקים הראשונים מפרשת פינחס ואין קדוש · ופטום הקטורת · ובדי מערכה · ופרשת הקרבנות · ופסוקים מג' מינות · ועשרה פסוקים מהרמב"ן ז"ל · וגדין בהם כונה גדולה · ואח"כ עשרה פסוקים המתחילין בנו"ן ומסיימין בנו"ן · ושלשה פסוקים מתהל"ל יסודה החסיד ז"ל · וע"ב פסוקים · ושבעה פסוקים ביבעים המתחילין כולם בכ"ף ומה ימין בכ"ף :
כתב הרב ר"י קארו טוב לומר בכל יום עשרת הדברות שעל ידי זה יזכור מעמד הר סיני והתחזק אמונתו :

שמות כ וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר : אנכי יי אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים : לא יהיה לך אלהים אחרים על פני : לא תעשה לך פסל וכל תמונה אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ : לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי יי אלהיך אל קנא פוקד עון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים

הויערין די זינד אונ ער גייט פון דארטין ניט ארויש ביז מען בשווערט אים ווי אין פסוק שטייט דען צוא מיר טוען קניען אלע קניא דאש מיינט מען דעם יום המיתה וויא אין פסוק שטייט צו פאר אים טוען קניען אלע וואש נידערין אין דער ערד אונ איטליכער צונג טוט שווערין דאש מיינט מען דעם טאג פון געוואויגען וויא עש שטייט אין פסוק דער וואש האט ריינע הענט פון גזל אונ שוחד אונ האט איין לויטער הארץ וואש ער האט ניט גישווארין פאלש ביי זיין לייב אונ האט ניט נישווארין אויף פאלשקייט אונ וואש איז דיא שבועה וואש מען באשווערט אים דאש איז דיא שבועה זאלשט זיין איין צדיק אונ זאלשט ניט זיין איין רשע אונ אז אפילו דיא גאנצע וועלט זאגט דיר אז דו בישט איין צדיק זאלשטו פארט זיין אין דיינע אויגין וויא איין רשע אונ זאלשט ווישין אז גאט איז טהור אונ זיינע באדינער זיינען טהורים אונ דיא נשמה וואש ער האט גיגעבין צוא דיר איז זיא טהור אונ אויב דוא ווערשט זיא היטין מיט ריינקייט איז גוט אונ אז ניט וועט זיא גאט ברוך הוא אוועק נעמען פון דיר :

וידבר אלהים האט גאט גירעט דיא אלע דאזיגע רייד אז צו זאגין איך בין דיין גאט וואש איך האב דיך אויש גיצויגין פון דעם לאנד מצרים פון דעם הויז וואש איר זייט גיוועזן דארטין קנעכט · עש זאל צוא דיר ניט זיין קיין פרעמדע אפ געטער כל זמן איך בין · דוא זאלשט צוא דיר ניט מאכין קיין בילדער · אונ קיין נישטאלט פון אלע זאכין וואש עש איז אין הימעל פון אויבין · אונ וואש עש איז אויף דער ערד פון אונטין אונ וואש עש איז אין וואשער פון אונטער דער ערד · דוא זאלשט זיך צוא זייא ניט בוקין · אונ זאלשט זייא ניט דינען · ווארום איך בין דיין גאט · איין גאט ·
איין

לְשֹׂנְאָי : וְעֹשֶׂה חֶסֶד לַאֲלָפִים לְאֹהֲבַי וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָי : לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְיָ אֱלֹהֶיךָ לַשָּׁוְא כִּי לֹא יְנַקֶּה יְיָ אֵת אֲשֶׁר יִשָּׂא אֶת שְׁמוֹ לַשָּׁוְא : זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ : שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל מְלַאכְתֶּךָ : וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַיְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָל מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ עַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ וּבְהֶמְתֶּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ : כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְיָ אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ אֶת הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם וַיָּנַח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עַל כֵּן בֵּרַךְ יְיָ אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ : כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ לְמַעַן יַאֲרִיכוּן יָמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר יְיָ אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ : לֹא תִרְצָח לֹא תִנְאָף לֹא תִגְנֹב לֹא תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵד שָׁקֶר : לֹא תַחְמֹד בֵּית רֵעֶךָ לֹא תַחְמֹד אֵשֶׁת רֵעֶךָ וְעַבְדּוֹ וַאֲמָתוֹ וְשׁוֹרוֹ וַחֲמֹרוֹ וְכֹל אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ :

כתב הרב רבינו יוסף קארו ז"ל בטוב לומר פרשת המן כדי שיאמין שכל מזונותיו באין לו בהשגחה · וקבלה ביד החכמים כל האומר פרשת המן מובטח לו שלא יבא לשאול לידי הבריות מזונות · וקודם תאמר פרשת המן יאמר זה :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּזְמִין פַּרְנָסָה לְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וּפַרְנָסָתִי וּפַרְנָסַת אַנְשֵׁי בֵיתִי בִּכְלָלָם בְּנַחַת וְלֹא בְצַעַר בְּכָבוֹד וְלֹא

איין רעכענער · ער גידיינקט דיא זינד פון די עלטערין · אויף דיא קינדער · אויף דריט אונ אויף פערט גיבירט צוא בצאלין זייא · כל זמן אז זייא זיינען מיינע פיינט כלומר אז זייא זינדיגין אויך אזוא וויא זייערע עלטערין · אונ טוט גינאד צוא טויזינט דורות · צוא מיינע ליב האבער אונ צוא דיא וואש היטין מיינע מצות : דוא זאלשט ניט שווערין ביא דעם נאמען פון דיין גאט אום זיסט · ווארום גאט וועט ניט ריין מאכין דעם וואש וועט שווערין ביא זיין נאמען אויף פאלשקייט · דוא זאלשט תמיד גידיינקען דעם טאג פון שבת כלומר אז דיר האט זיך גיטראפין קויפין איין גוטע זאך זאלשטו דאש קויפין פון שבת וועגין צוא הייליגין אים : זעקס טעג זאלשטו ארבעטין · אונ זאלשט טאן נאר דיין ארבעט אונ אז עש וועט קומען שבת זאלשטו ניט טראכטין נאך קיין שום מלאכה אונ עש זאל ביא דיר אין דיא אויגין גלייך זיין וויא אלע דיינע מלאכות זיינען גיטאן גיווארין · אונ דער זיבעטער טאג איז שבת צוא דיין גאט · דו זאלשט ניט טאן קיין שום מלאכה דוא אונ דיין זון אונ דיין טאכטער דיין קנעכט אונ דיין דינשט מויד אונ דיין בהמה · אונ דיין גר וואש איז אין דיין שטאט · ווארום אין זעקס טעג האט גאט בשאפין הימעל אונ ערד דעם ים אונ אלעש וואש אין זייא איז אונ האט גירועט אין דעם זיבעטין טאג · דרום האט גאט גיבענטשט דעם טאג פון שבת · אונ האט אים גיהייליגט : האלט ערליך דיין פאטער אונ מוטער · דרום וועלין דר לייגגערט ווערין דיינע טעג · אויף דער ערד · וואש גאט דיין גאט גיט דיר : דוא זאלשט ניט הרגענען קיין מענטשין · דוא זאלשט ניט מנאף זיין · דוא זאלשט ניט גנבנען · דוא זאלשט ניט בציינגין אין דיין חבר כלומר דוא זאלשט ניט עדות זאגין אין דיין חבר פאלש עדות · דו זאלשט ניט גילוסטין דאש הויז פון דיין גזעלין דו זאלשט ניט גלוסטין דאש ווייב פון דיין גזעלין אונ זיין קנעכט אונ זיין דינשט אונ זיין אקס אונ זיין אייזיל · אונ אלע זאכין וואש איז צוא דיין גיזעלין :

בְּבִזּוּי בְּהֶתֵּר וְלֹא בְאִסּוּר כְּדֵי שֶׁנּוּכַל לַעֲבֹד עֲבוֹדָתֶךָ וְלִלְמוֹד תּוֹרָתֶךָ כְּמוֹ שֶׁזַּנְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ מָן בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ צִיָּה וַעֲרָבָה כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ:

פרשת המן

וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה הִנְנִי מַמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמָיִם וְיָצָא הָעָם וְלָקְטוּ דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ לְמַעַן אֲנַסֶּנּוּ הֲיֵלֵךְ בְּתוֹרָתִי אִם לֹא: וְהָיָה בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי וְהֵכִינוּ אֵת אֲשֶׁר יָבִיאוּ וְהָיָה מִשְׁנֶה עַל אֲשֶׁר יִלְקְטוּ יוֹם יוֹם: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֶרֶב וִידַעְתֶּם כִּי יְיָ הוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: וּבֹקֶר וּרְאִיתֶם אֶת כְּבוֹד יְיָ בְּשָׁמְעוֹ אֶת תְּלֻנֹּתֵיכֶם עַל יְיָ וְנַחְנוּ מָה כִּי תַלִּינוּ עָלֵינוּ: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּתֵת יְיָ לָכֶם בָּעֶרֶב בָּשָׂר לֶאֱכֹל וְלֶחֶם בַּבֹּקֶר לִשְׂבֹּעַ בִּשְׁמֹעַ יְיָ אֶת תְּלֻנֹּתֵיכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם מַלִּינִם עָלָיו וְנַחְנוּ מָה לֹא עָלֵינוּ תְלֻנֹּתֵיכֶם כִּי עַל יְיָ: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן אֱמֹר אֶל כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קִרְבוּ לִפְנֵי יְיָ כִּי שָׁמַע אֵת תְּלֻנֹּתֵיכֶם: וַיְהִי כְּדַבֵּר אַהֲרֹן אֶל כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּפְנוּ אֶל הַמִּדְבָּר וְהִנֵּה כְּבוֹד יְיָ נִרְאָה בֶּעָנָן: וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר: שָׁמַעְתִּי אֶת תְּלוּנֹּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דַּבֵּר אֲלֵהֶם לֵאמֹר בֵּין הָעַרְבַּיִם תֹּאכְלוּ בָשָׂר וּבַבֹּקֶר תִּשְׂבְּעוּ לָחֶם

ויאמר ה׳ אל משה האט גאט געזאגט צוא משה רבינו איך וועל מאכן צוא אייך רעגענען ברויט פון הימיל אונ דאש פאלק זאל ארויש גיין אונ זאלין קלייבן דאש וואש זייא בדארפין אויף דעם טאג זאלין זייא קלייבן אין דעם טאג אונ ניט היינט אויף מארגין כדי איך זאל זייא פרובין אויב זייא וועלין גיין אין מיין תורה מקיים צוא זיין פלומר אז מען טאר ניט איבער לאזין אויף מארגין אונ אום שבת טאר מען ניט קלייבין • אונ עש וועט זיין דעם זעקסטין טאג אונ וועלין אן ברייטין דאש וואש זייא האבין געבראכט עש וועט זיין טאפיל אין דר מאס וויא פיל זייא פלעגין קלייבין אונ אפ מעקטין אלע טאג׳ האט געזאגט משה אונ אהרן צו אלע דיא קינדער ישראל אויף דער נאכט וועט איר וויסין אז גאט האט אייך אויס געצויגין פון לאנד מצרים אונ אין דר פריא וועט איר זעהן דעם כבוד פון גאט פון וועגין וואש ער האט געהערט אייערע קריג וואש עש איז אויף גאט אונ וואש זיינען מיר חשוב וואש איר מאכט קריגין אויף אונז אייערע ווייבער מיט אייערע קינדער האט משה געזאגט אין זיין טאן געבין צוא אייך אויף דער נאכט פלייש צו עסין אן זעטיקייט אונ ברויט אין דער פריא צוא עסין מיט זעטיקייט פון וועגין דעם וואש גאט האט געהערט אייערע קריג וואש איר מאכט אנדערע קריגין אויף אים וואש זיינען מיר חשוב ניט אויף אונז איז אייערע קריג נייערט אויף גאט׳ האט משה געזאגט צו אהרן זאג צוא דער גאנצער עדה פון דיא קינדער ישראל גינעהנט פאר גאט צו דעם ארט וואו דר וואלקין וועט אראפ נידערין׳ ווארום ער האט געהערט אייערע קריג׳ אז אהרן האט גירעט צו דר גאנצער עדה פון דיא קינדער ישראל האבין זייא זיך גיקערט צוא דער מדבר אונ דער כבוד פון גאט איז גיזעהן גיווארין אין וואלקין׳ האט גאט גירעט צוא משה אזו צוא זאגין׳ איך האב געהערט דיא קריג פון דיא קינדער ישראל רייד צו זייא אזו צוא זאגין צווישין טאג אונ נאכט זאלט איר עסין פלייש אונ אין דר פריא זאלט

איר

וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם׃ וַיְהִי בָעֶרֶב וַתַּעַל הַשְּׂלָו וַתְּכַס אֶת הַמַּחֲנֶה וּבַבֹּקֶר הָיְתָה שִׁכְבַת הַטַּל סָבִיב לַמַּחֲנֶה׃ וַתַּעַל שִׁכְבַת הַטָּל וְהִנֵּה עַל פְּנֵי הַמִּדְבָּר דַּק מְחֻסְפָּס דַּק כַּכְּפֹר עַל הָאָרֶץ׃ וַיִּרְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו מָן הוּא כִּי לֹא יָדְעוּ מַה הוּא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם הוּא הַלֶּחֶם אֲשֶׁר נָתַן יְיָ לָכֶם לְאָכְלָה׃ זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ לִקְטוּ מִמֶּנּוּ אִישׁ לְפִי אָכְלוֹ עֹמֶר לַגֻּלְגֹּלֶת מִסְפַּר נַפְשֹׁתֵיכֶם אִישׁ לַאֲשֶׁר בְּאָהֳלוֹ תִּקָּחוּ׃ וַיַּעֲשׂוּ כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלְקְטוּ הַמַּרְבֶּה וְהַמַּמְעִיט׃ וַיָּמֹדּוּ בָעֹמֶר וְלֹא הֶעְדִּיף הַמַּרְבֶּה וְהַמַּמְעִיט לֹא הֶחְסִיר אִישׁ לְפִי אָכְלוֹ לָקָטוּ׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם אִישׁ אַל יוֹתֵר מִמֶּנּוּ עַד בֹּקֶר׃ וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה וַיּוֹתִרוּ אֲנָשִׁים מִמֶּנּוּ עַד בֹּקֶר וַיָּרֻם תּוֹלָעִים וַיִּבְאַשׁ וַיִּקְצֹף עֲלֵהֶם מֹשֶׁה׃ וַיִּלְקְטוּ אֹתוֹ בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר אִישׁ כְּפִי אָכְלוֹ וְחַם הַשֶּׁמֶשׁ וְנָמָס׃ וַיְהִי

איר זיך זעטין מיט ברויט · אונ איר זאלט ווישין אז איך בין אייער גאט · אונ עש איז גיוועז ביי נאכט איז אויף גיגאנגען אזוא איין מין עוף וואש האט גיהייסין שלָיו אונ עש האט באדעקט דיא מַחֲנֶה אונ אין דער פריא איז גיוועזען דאש ליגונג פון דער טויא אויף דעם מן ארום דער מַחֲנֶה אונ איין מאל שטייט אז דער טויא איז גיגאנגען אויף דער ערד איז גידרונגען אז דר מן איז גילעגין אזוא וויא אין איין קאסטין · טַל איז גיוועזען פון אויבין אונ פון אונטין · אונ אז די זון האט אן גיהויבין צו שיינען איז דער טל וואש איז גילעגין אויף דעם מן ארויף גיגאנגען איז דר מן אנטפלעקט גיווארין אונ האבין גיזעהן אז אויף דער מִדְבָּר איז גילעגין קליינע קערענדליך אונ איז גיוועזען דין פאר שפרייט אויף דער ערד אזו וויא דער שנייא וואש גייט ווינטער פריא · האבין די קינדר יִשְׂרָאֵל גיזעהן אונ האבין גיזאגט איינר צום אנדערין עש איז איין שפייזונג ווארום זייא האבין ניט גיוואושט וואש ער איז זייא זאלין אים רופין מיט איין נאמען · האט מֹשֶׁה גיזאגט צוא זייא דאש איז דר ברויט וואש גאט האט צו אייך גיגעבין אז איר זאלט דאש עסין · דאש איז די זאך וואש גאט האט גיבאטין איר זאלט קלייבין פון אים איטליכער מענטש נאך זיין עסין נאך איין מאס וואש ווערט אן גירופין עומר צו איטליכין נפש איטליכער מענטש ווייא פיל ער האט נפשות אין זיין גיצעלט זאלט איר נעמען איין עומר צו איטליכין נפש · אונ האבין אזוא גיטאן דיא קינדער יִשְׂרָאֵל אונ זייא האבין גיקליבין איין טייל האבין פיל גיקליבין אונ איין טייל האבין ווייניג גיקליבין אונ אז זייא זיינען גיקומען אהיים האבין זייא גימאסטין מיט דעם עומר אונ ביי דעם וואש האט מערער גיקליבין פון איין עומר פון איין נפש וועגין איז ניט איבעריג גיוועזען · אונ דער וואש האט ווייניגער גיקליבין איז אים ניט אפ גיקומען איטליכער האט גיקליבין נאך זיין עשין נאך · האט מֹשֶׁה גיזאגט צו זייא קיין מענטש זאל ניט איבר לאזין פון דעם מן ביז אין דר פריא · אונ זייא האבין ניט צו גיהערט צו מֹשֶׁה אונ מענטשין האבין איבער גילאזט פון אים ביז אין דר פריא איז דאש ווערמיג גיווארין אונ עש איז פאר שטונקען גיווארין · אונ מֹשֶׁה האט אויף זייא גיצארינט האבין זייא גיקליבין דעם מן אלע אין דער פריא איטליכער מענטש וויא פיל ער האט בדארפט מיט זיין גיזינט עשין אונ דאש וואש איז איבער גבליבן אין

פעלד

בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי לָקְטוּ לֶחֶם מִשְׁנֶה שְׁנֵי הָעֹמֶר לָאֶחָד וַיָּבֹאוּ כָּל נְשִׂיאֵי הָעֵדָה
וַיַּגִּידוּ לְמֹשֶׁה: וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר יְיָ שַׁבָּתוֹן שַׁבַּת קֹדֶשׁ לַייָ מָחָר
אֵת אֲשֶׁר תֹּאפוּ אֵפוּ וְאֵת אֲשֶׁר תְּבַשְּׁלוּ בַּשֵּׁלוּ וְאֵת כָּל הָעֹדֵף הַנִּיחוּ לָכֶם
לְמִשְׁמֶרֶת עַד הַבֹּקֶר: וַיַּנִּיחוּ אֹתוֹ עַד הַבֹּקֶר כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה וְלֹא הִבְאִישׁ
וְרִמָּה לֹא הָיְתָה בּוֹ: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אִכְלֻהוּ הַיּוֹם כִּי שַׁבָּת הַיּוֹם לַייָ הַיּוֹם לֹא
תִמְצָאֻהוּ בַּשָּׂדֶה: שֵׁשֶׁת יָמִים תִּלְקְטֻהוּ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לֹא יִהְיֶה בּוֹ: וַיְהִי
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יָצְאוּ מִן הָעָם לִלְקֹט וְלֹא מָצָאוּ: וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה עַד אָנָה
מֵאַנְתֶּם לִשְׁמֹר מִצְוֹתַי וְתוֹרֹתָי: רְאוּ כִּי יְיָ נָתַן לָכֶם הַשַּׁבָּת עַל כֵּן הוּא נֹתֵן
לָכֶם בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי לֶחֶם יוֹמָיִם שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתָּיו אַל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקֹמוֹ בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי: וַיִּשְׁבְּתוּ הָעָם בַּיּוֹם הַשְּׁבִעִי: וַיִּקְרְאוּ בֵית יִשְׂרָאֵל אֶת שְׁמוֹ מָן וְהוּא
כְּזֶרַע גַּד לָבָן וְטַעְמוֹ כְּצַפִּיחִת בִּדְבָשׁ: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ מְלֹא

פעלד אז דיא זון האט דער ווארעמט איז דאש צו גאנגען · אונ עש איז גיוועזן דעם
זעקסטין טאג אז זייא האבין איבער גימאסטין אין דער היים דאש וואש זייא האבין
גיקליבין איז גיוועזן טאפיל עש איז גיוועזן צווייא עומר צוא איטליכין נפש זיינען גיקומען
אלע נשיאים פון דער עדה אונ האבין דאש גיזאגט צו משה אז עש איז בייא איטליכין
דא טאפיל · האט משה צו זייא גיזאגט דאש איז וואש איך בין גיבאטין גיווארין צוא זאגין
אייך דאש וואש גאט האט גירעט אז מארגין איז שבת אונ עש איז איין הייליגע רואונג
צו גאט דאש וואש איר ווילט באקין זאלט איר היינט באקין אויף ביידע טעג וואש איר
ווילט קאכין זאלט איר היינט קאכין אויף ביידע טעג אונ וואש עש ווערט היינט איבער
בלייבין זאלט איר דאש לאזין צו איין בוואהרונג ביז אין דער פריא האבין זיי אים גילאזט
ביז אין דער פריא אזו וויא משה האט גיבאטין אונ עש איז ניט פאר שטונקען גיווארין
אונ עש איז אין אים קיין ווערים ניט גיוועזן האט משה גיזאגט עסט היינט וואש איר האט
גיגרייט אונ גייט ניט קלייבין ווארום היינט איז שבת צוא גאט היינט ווערט איר ניט
גפינען אין פעלד קיין מן אבער מארגין ווערט איר יוא גפינען זעקס טעג זאלט איר אים
קלייבין אונ דעם זיבעטין טאג איז שבת עש ווערט אין אים ניט זיין קיין מאן · אונ עש
איז גיוועזן דעם זיבעטין טאג זיינן ארויש גיגאנגן פון דעם פאלק קלייבין אונ האבין ניט
גיפונען · האט גאט גיזאגט צוא משה ביז וויא לאנג ווערט איר ניט וועלין צוא היטין
מיינע מצות אונ מיין תורה זעהט אז גאט האט אייך גיגעבין דעם שבת אז עש זאל אין
אים קיין מן ניט גיין דרום גיט ער צו אייך אין דעם זעקסטין טאג ברויט אויף צווייא
טעג איטליכער מענטש זאל זיצין אויף זיין ארט איין מענטש טאר ניט ארויש גיין פון
זיין ארט דאש מיינט מען מערער פון איין תחום שבת אין דעם זיבעטין טאג האט דאש
פאלק גירועט אין דעם זיבעטין טאג · האט דאש הויז גזינט ישראל גירופין זיין נאמען מן
אונ דער מן איז גיוועזן קיילכדיג אזוא וויא דיא זאמען פון קוליינדער אונ דער מן איז
גיוועזן ווייש אונ זיין טעם איז גיוועזן אזו ווי איין זאך וואש איז גיפרעגלט גיווארין אין האניק
האט משה גיזאגט דאש איז דיא זאך וואש גאט האט גיבאטין פילט אן איין עומר פון

דעם

הָעֹמֶר מִמֶּנּוּ לְמִשְׁמֶרֶת לְדֹרֹתֵיכֶם לְמַעַן יִרְאוּ אֶת הַלֶּחֶם אֲשֶׁר הֶאֱכַלְתִּי אֶתְכֶם בַּמִּדְבָּר בְּהוֹצִיאִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן קַח צִנְצֶנֶת אַחַת וְתֶן שָׁמָּה מְלֹא הָעֹמֶר מָן וְהַנַּח אֹתוֹ לִפְנֵי יְיָ לְמִשְׁמֶרֶת לְדֹרֹתֵיכֶם: כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֶל מֹשֶׁה וַיַּנִּיחֵהוּ אַהֲרֹן לִפְנֵי הָעֵדֻת לְמִשְׁמָרֶת: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אָכְלוּ אֶת הַמָּן אַרְבָּעִים שָׁנָה עַד בֹּאָם אֶל אֶרֶץ נוֹשָׁבֶת אֶת הַמָּן אָכְלוּ עַד בֹּאָם אֶל קְצֵה אֶרֶץ כְּנָעַן: וְהָעֹמֶר עֲשִׂרִית הָאֵיפָה הוּא:

ואחר כך יאמר זה

אַתָּה הוּא יְיָ לְבַדֶּךָ אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת הַשָּׁמַיִם שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל צְבָאָם הָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַיַּמִּים וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת כֻּלָּם · וְאַתָּה עָשִׂיתָ נִסִּים וְנִפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת תָּמִיד עִם אֲבוֹתֵינוּ גַּם בַּמִּדְבָּר הִמְטַרְתָּ לָהֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם וּמִצּוּר הַחַלָּמִישׁ הוֹצֵאתָ לָהֶם מַיִם וְגַם נָתַתָּ לָהֶם כָּל צָרְכֵיהֶם שִׂמְלָתָם לֹא בָלְתָה מֵעֲלֵיהֶם כֵּן בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים וּבַחֲסָדֶיךָ הָעֲצוּמִים תְּזוּנֵנוּ וּתְפַרְנְסֵנוּ וּתְכַלְכְּלֵנוּ כָּל צָרְכֵינוּ וְצָרְכֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל הַמְרֻבִּים בִּמְלוּי וּבְרֶוַח בְּלִי טוֹרַח וְעָמָל גָּדוֹל מִתַּחַת יָדְךָ הַנְּקִיָּה וְלֹא מִתַּחַת יְדֵי בָּשָׂר וָדָם:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתָּכִין לִי וּלְאַנְשֵׁי בֵיתִי כָּל מַחְסוֹרֵינוּ וְתַזְמִין לָנוּ כָּל צָרְכֵינוּ לְכָל יוֹם וָיוֹם מֵחַיֵּינוּ דֵּי מַחְסוֹרֵינוּ וּלְכָל שָׁעָה וְשָׁעָה מִשְּׁעוֹתֵינוּ דֵּי סִפּוּקֵנוּ וּלְכָל עֶצֶם מֵעֲצָמֵינוּ דֵּי מִחְיָתֵנוּ כְּיָדְךָ הַטּוֹבָה וְהָרְחָבָה וְלֹא כְמִעוּט מִפְעָלֵינוּ וְקֹצֶר חֲסָדֵינוּ וּמִזְעַר גְּמוּלָתֵנוּ וְיִהְיוּ מְזוֹנוֹתַי וּמְזוֹנוֹת אַנְשֵׁי בֵיתִי וְזַרְעִי וְזֶרַע זַרְעִי מְסוּרִים בְּיָדְךָ וְלֹא בִידֵי בָּשָׂר וָדָם:

כתב הר"י קארו ז"ל וטוב לומר פרשת העקידה כדי לזכור זכות האבות לפני הקב"ה וגם להכניע יצרו לעבודת הבי"ת כמו שמסר נפשו · כתב רבנ"י לא אית מאן דמבטל מותנא מבני נשא כקרבן דעקידה דיצחק דאתמר ביה ויעקד את יצחק כגו התקבר מדם כרן ואתעקד לעילא ועקידת יצחק מעלייא ליהאל לאדכרא לה בכל יומא בגלותא דהכין עלייהו מכל מרעין בישין : וקודם פרשת העקידה יאמר זה :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ זָכְרֵנוּ בְּזִכָּרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ וּפָקְדֵנוּ בִּפְקֻדַּת יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים מִשְּׁמֵי שְׁמֵי קֶדֶם וּזְכָר לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אַהֲבַת הַקַּדְמוֹנִים אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ

דֶעם כַּן אוּנ מֶען זָאל דָאשׁ בֵּהַאלְטִין צוּ אַייעֶרֶע דוֹרוֹת כְּדֵי זַיי זָאלְן זֶעהֶען דֶעם בְּרוֹיט וָואשׁ אִיךְ הָאבּ אַייךְ גֵּמַאכְט עֶסִין אִין דֶער מִדְבָּר אַז אִיךְ הָאבּ אַייךְ אוֹיש גִּיצוֹגִין פִין לַאנְד מִצְרַיִם׃ הָאט מֹשֶׁה גֵּזָאגְט צוּ אַהֲרֹן נֶעם אַיין גְּלֶעזֶערְנֶע כֵּלִי אוּנ גִּיבּ אִין אִיר אַיין פֵילִין עוֹמֶר מַן אוּנ לֵייג אִים פַאר נָאט דָאשׁ מֵיינְט מֶען פַאר דֶעם אָרוֹן דָאשׁ זָאל זַיין אַיין הִיטוּנְג צוּא אַייעֶרֶע דוֹרוֹת׃ אַזוֹא וִויא נָאט הָאט גִּבָּאטִין צוּא מֹשֶׁה אַזוֹ הָאט אַהֲרֹן גִּיטָאן אוּנ הָאט אִים גִּילֵייגְט פַאר דֶעם בְּצַיינֶגְנֶעשׁ צוּא אַיין הִיטוּנְג׃ אוּנ דִיא קִינְדֶער יִשְׂרָאֵל הָאבִּן גִּיגֶעסִין דֶעם מַן פֶערְצִיג יָאר בִּיז זַיי זַיינֶן גִּקוּמֶן צוּ אַיין בֵּזֶעצְטֶע לַאנְד דֶעם מַן הָאבִּן זַיי גִּגֶעסִין בִּיז זַיי זַיינֶן גִּקוּמֶן צוּ דֶעם אֶן הֵייבּ פוּן לַאנְד כְּנַעַן׃ אוּנ דֶער עוֹמֶר אִיז אַיין צֶענְט הֶלְק פוּן אַיין מָאס וָואשׁ וֶוערְט אָן גִּירוּפִין אֵיפָה׃

אֶת הַבְּרִית וְאֶת הַחֶסֶד וְאֶת הַשְּׁבוּעָה שֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה וְאֶת הָעֲקֵדָה שֶׁעָקַד אֶת יִצְחָק בְּנוֹ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתָךְ:

וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי: וַיֹּאמֶר קַח נָא אֶת בִּנְךָ אֶת יְחִידְךָ אֲשֶׁר אָהַבְתָּ אֶת יִצְחָק וְלֶךְ לְךָ אֶל אֶרֶץ הַמֹּרִיָּה וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל אַחַד הֶהָרִים אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ: וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת חֲמֹרוֹ וַיִּקַּח אֶת שְׁנֵי נְעָרָיו אִתּוֹ וְאֵת יִצְחָק בְּנוֹ וַיְבַקַּע עֲצֵי עֹלָה וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים: בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיַּרְא אֶת הַמָּקוֹם מֵרָחֹק: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל נְעָרָיו שְׁבוּ לָכֶם פֹּה עִם הַחֲמוֹר וַאֲנִי וְהַנַּעַר נֵלְכָה עַד כֹּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם: וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת עֲצֵי הָעֹלָה וַיָּשֶׂם עַל יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ אֶת הָאֵשׁ וְאֶת הַמַּאֲכֶלֶת וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הִנֶּנִּי בְנִי וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאַיֵּה הַשֶּׂה לְעֹלָה: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֱלֹהִים יִרְאֶה לּוֹ הַשֶּׂה לְעֹלָה בְּנִי וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: וַיָּבֹאוּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם אֶת הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעֲרֹךְ אֶת הָעֵצִים וַיַּעֲקֹד אֶת יִצְחָק בְּנוֹ וַיָּשֶׂם אֹתוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לָעֵצִים: וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת יָדוֹ וַיִּקַּח אֶת הַמַּאֲכֶלֶת לִשְׁחֹט אֶת בְּנוֹ: וַיִּקְרָא אֵלָיו מַלְאַךְ יְיָ מִן הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי: וַיֹּאמֶר אַל תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל הַנַּעַר וְאַל תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה כִּי עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי יְרֵא אֱלֹהִים אַתָּה וְלֹא חָשַׂכְתָּ אֶת בִּנְךָ אֶת יְחִידְךָ מִמֶּנִּי: וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה אַיִל אַחַר נֶאֱחַז בַּסְּבַךְ בְּקַרְנָיו וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת הָאַיִל וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה תַּחַת בְּנוֹ: וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא יְיָ יִרְאֶה אֲשֶׁר יֵאָמֵר הַיּוֹם בְּהַר יְיָ יֵרָאֶה: וַיִּקְרָא מַלְאַךְ יְיָ אֶל אַבְרָהָם שֵׁנִית מִן הַשָּׁמָיִם: וַיֹּאמֶר בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם יְיָ כִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא חָשַׂכְתָּ אֶת בִּנְךָ אֶת יְחִידֶךָ: כִּי בָרֵךְ אֲבָרֶכְךָ וְהַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת זַרְעֲךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכַחוֹל אֲשֶׁר עַל שְׂפַת הַיָּם וְיִרַשׁ זַרְעֲךָ אֵת שַׁעַר אֹיְבָיו: וְהִתְבָּרְכוּ בְזַרְעֲךָ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקֹלִי: וַיָּשָׁב אַבְרָהָם אֶל נְעָרָיו וַיָּקֻמוּ וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל בְּאֵר שָׁבַע וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם בִּבְאֵר שָׁבַע:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתִּזְכֹּר לָנוּ זְכוּת אֲבוֹתֵינוּ כְּמוֹ שֶׁכָּבַשׁ אַבְרָהָם אָבִינוּ אֶת רַחֲמָיו מִבֶּן יְחִידוֹ וְרָצָה לִשְׁחוֹט אוֹתוֹ כְּדֵי לַעֲשׂוֹת רְצוֹנָךְ כֵּן יִכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ אֶת כַּעַסְךָ מֵעָלֵינוּ וְיָגוֹלּוּ רַחֲמֶיךָ עַל מִדּוֹתֶיךָ וְתִכָּנֵס אִתָּנוּ לִפְנִים מִשּׁוּרַת דִּינְךָ וְתִתְנַהֵג עִמָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּמִדַּת הַחֶסֶד וּבְמִדַּת הָרַחֲמִים וּבְטוּבְךָ הַגָּדוֹל יָשׁוּב חֲרוֹן אַפְּךָ מֵעַמְּךָ וּמֵעִירְךָ וּמִנַּחֲלָתָךְ · וְקַיֶּם לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת הַדָּבָר שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדְּךָ מִפִּי כְבוֹדָךְ כָּאָמוּר וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקוֹב וְאַף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאַף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר:

וידבר

וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר: פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן הֵשִׁיב אֶת חֲמָתִי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקַנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכָם וְלֹא כִלִּיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי: לָכֵן אֱמֹר הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שָׁלוֹם:

אֵין קָדוֹשׁ כַּיְיָ כִּי אֵין בִּלְתֶּךָ וְאֵין צוּר כֵּאלֹהֵינוּ: כִּי מִי אֱלוֹהַּ מִבַּלְעֲדֵי יְיָ וּמִי צוּר זוּלָתִי אֱלֹהֵינוּ: אֵין כֵּאלֹהֵינוּ אֵין כַּאדוֹנֵינוּ אֵין כְּמַלְכֵּנוּ אֵין כְּמוֹשִׁיעֵנוּ: מִי כֵאלֹהֵינוּ מִי כַאדוֹנֵינוּ מִי כְמַלְכֵּנוּ מִי כְמוֹשִׁיעֵנוּ: נוֹדֶה לֵאלֹהֵינוּ נוֹדֶה לַאדוֹנֵינוּ נוֹדֶה לְמַלְכֵּנוּ נוֹדֶה לְמוֹשִׁיעֵנוּ: בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ בָּרוּךְ אֲדוֹנֵינוּ בָּרוּךְ מַלְכֵּנוּ בָּרוּךְ מוֹשִׁיעֵנוּ: אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ אַתָּה הוּא אֲדוֹנֵינוּ אַתָּה הוּא מַלְכֵּנוּ אַתָּה הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ · אַתָּה תוֹשִׁיעֵנוּ · אַתָּה תָקוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן כִּי עֵת לְחֶנְנָהּ כִּי בָא מוֹעֵד:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם אָדָם הָיָה חוֹטֵא וּמֵבִיא קָרְבָּן וּמִתְכַּפֵּר לוֹ וְעַכְשָׁו בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ אֵין לָנוּ מִקְדָּשׁ וְלֹא מִזְבֵּחַ וְלֹא קָרְבָּן וְלֹא כֹהֵן שֶׁיְּכַפֵּר בַּעֲדֵנוּ אֶלָּא זִכְרוֹן דְּבָרִים תְּהֵא כַּפָּרָתֵנוּ וּנְשַׁלְּמָה שִׂיחַ שְׂפָתוֹתֵינוּ תַּחַת קָרְבְּנוֹתֵינוּ:

אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁהִקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ אֶת קְטֹרֶת הַסַּמִּים בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם כַּאֲשֶׁר צִוִּיתָ אוֹתָם עַל יְדֵי מֹשֶׁה נְבִיאֶךָ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ:

וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה קַח לְךָ סַמִּים נָטָף וּשְׁחֵלֶת וְחֶלְבְּנָה סַמִּים וּלְבֹנָה זַכָּה בַּד בְּבַד יִהְיֶה: וְעָשִׂיתָ אֹתָהּ קְטֹרֶת רֹקַח מַעֲשֵׂה רוֹקֵחַ מְמֻלָּח טָהוֹר קֹדֶשׁ: וְשָׁחַקְתָּ מִמֶּנָּה הָדֵק וְנָתַתָּה מִמֶּנָּה לִפְנֵי הָעֵדֻת בְּאֹהֶל מוֹעֵד אֲשֶׁר אִוָּעֵד לְךָ שָׁמָּה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים תִּהְיֶה לָכֶם: וְנֶאֱמַר וְהִקְטִיר עָלָיו אַהֲרֹן קְטֹרֶת סַמִּים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר בְּהֵיטִיבוֹ אֶת הַנֵּרֹת יַקְטִירֶנָּה: וּבְהַעֲלֹת אַהֲרֹן אֶת הַנֵּרֹת בֵּין הָעַרְבַּיִם יַקְטִירֶנָּה קְטֹרֶת תָּמִיד לִפְנֵי יְיָ לְדֹרֹתֵיכֶם:

כריתות פ״א

תָּנוּ רַבָּנָן פִּטּוּם הַקְּטֹרֶת כֵּיצַד · שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וּשְׁמוֹנָה מָנִים הָיוּ בָהּ · שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וַחֲמִשָּׁה כְּמִנְיַן יְמוֹת הַחַמָּה · וּשְׁלֹשָׁה מָנִים יְתֵרִים

אין קדוש כה׳ עס איז ניט דא קיין היילגער וויא גאט איז ווארום עס איז ניט דא חוץ דיר און עס איז ניט דא קיין בעשעפער וויא אונזער גאט ווארום ווער איז איין גאט אן אונזער גאט און ווער איז איין בעשעפער אן אונזער גאט:

דאש טייטש פון אין כאלהינו גיפינט מען אין דאבנען פון שבת

רבונו של עולם האר פון דער וועלט אין דער צייט אז דער בית המקדש איז גישטאנען אז איין מענטש האט גיזינדיגט האט ער גיבראכט איין קרבן און עס איז אים ווארין פאר געבין און היינט פון וועגין אונזערע זינד איז צוא אונז ניט דא קיין בית המקדש און קיין מזבח און ניט קיין קרבן. און ניט קיין כהן אז ער זאל פאר געבין פאר אונז נאר דאש וואש מיר דער מאנען מיט רייד דאש זאל זיין, אונזער פאר געבונג · און מיר וועלין בצאלין מיט רייד פון אונזערע לעפצין · פאר אונזערע קרבנות:

שֶׁמֵּהֶם מַכְנִיס כֹּהֵן גָּדוֹל מְלֹא חָפְנָיו בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים וּמַחֲזִירָם לְמַכְתֶּשֶׁת בְּעֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים כְּדֵי לְקַיֵּם מִצְוַת דַּקָּה מִן הַדַּקָּה ׃ וְאַחַד עָשָׂר סַמָּנִין הָיוּ בָהּ: וְאֵלּוּ הֵן׳ הַצֳּרִי׳ וְהַצִּפֹּרֶן ׃ וְהַחֶלְבְּנָה ׃ וְהַלְּבוֹנָה ׃ מִשְׁקַל שִׁבְעִים שִׁבְעִים מָנֶה׃ מֹר ׃ וּקְצִיעָה ׃ שִׁבֹּלֶת נֵרְדְּ ׃ וְכַרְכֹּם ׃ מִשְׁקַל שִׁשָּׁה עָשָׂר שִׁשָּׁה עָשָׂר מָנֶה: הַקֹּשְׁטְ שְׁנֵים עָשָׂר ׃ וְקִלּוּפָה שְׁלֹשָׁה ׃ וְקִנָּמוֹן תִּשְׁעָה ׃ בּוֹרִית כַּרְשִׁינָה תִּשְׁעָה קַבִּין ׃ יֵין קַפְרִיסִין סְאִין תְּלָתָא וְקַבִּין תְּלָתָא ׃ וְאִם אֵין לוֹ יֵין קַפְרִיסִין ׃ מֵבִיא חֲמַר חִוַּרְיָן עַתִּיק ׃ מֶלַח סְדוֹמִית רוֹבַע הַקָּב ׃ מַעֲלֶה עָשָׁן כָּל שֶׁהוּא: רַבִּי נָתָן אוֹמֵר אַף כִּפַּת הַיַּרְדֵּן כָּל שֶׁהוּא ׃ וְאִם נָתַן בָּהּ דְּבַשׁ פְּסָלָהּ ׃ וְאִם חִסַּר אַחַת מִכָּל סַמָּנֶיהָ חַיָּב מִיתָה: רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר ׃ הַצֳּרִי אֵינוֹ אֶלָּא שְׂרָף הַנּוֹטֵף מֵעֲצֵי הַקְּטָף ׃ בּוֹרִית כַּרְשִׁינָה שֶׁשָּׁפִין בָּהּ אֶת הַצִּפֹּרֶן כְּדֵי שֶׁתְּהֵא נָאָה ׃ יֵין קַפְרִיסִין שֶׁשּׁוֹרִין בּוֹ אֶת הַצִּפֹּרֶן כְּדֵי שֶׁתְּהֵא עַזָּה ׃ וַהֲלֹא מֵי רַגְלַיִם יָפִין לָהּ אֶלָּא שֶׁאֵין מַכְנִיסִין מֵי רַגְלַיִם בָּעֲזָרָה מִפְּנֵי הַכָּבוֹד:

תַּנְיָא רַבִּי נָתָן אוֹמֵר כְּשֶׁהוּא שׁוֹחֵק ׃ אוֹמֵר הָדֵק הֵיטֵב הֵיטֵב הָדֵק ׃ מִפְּנֵי שֶׁהַקּוֹל יָפֶה לַבְּשָׂמִים ׃ פִּטְּמָהּ לַחֲצָאִין כְּשֵׁרָה ׃ לִשְׁלִישׁ וְלִרְבִיעַ לֹא שָׁמַעְנוּ: אָמַר רַבִּי יְהוּדָה זֶה הַכְּלָל ׃ אִם כְּמִדָּתָהּ כְּשֵׁרָה לַחֲצָאִין ׃ וְאִם חִסַּר אַחַת מִכָּל סַמָּנֶיהָ חַיָּב מִיתָה: תָּנֵי בַר קַפָּרָא אַחַת לְשִׁשִּׁים אוֹ לְשִׁבְעִים שָׁנָה הָיְתָה בָאָה שֶׁל שִׁירַיִם לַחֲצָאִין: וְעוֹד תָּנֵי בַר קַפָּרָא ׃ אִלּוּ הָיָה נוֹתֵן בָּהּ קוֹרְטוֹב שֶׁל דְּבַשׁ אֵין אָדָם יָכוֹל לַעֲמוֹד מִפְּנֵי רֵיחָהּ ׃ וְלָמָּה אֵין מְעָרְבִין בָּהּ דְּבַשׁ ׃ מִפְּנֵי שֶׁהַתּוֹרָה אָמְרָה כִּי כָל שְׂאֹר וְכָל דְּבַשׁ לֹא תַקְטִירוּ מִמֶּנּוּ אִשֶּׁה לַיהֹוָה:

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן קַח אֶת הַמַּחְתָּה וְתֶן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים קְטֹרֶת וְהוֹלֵךְ מְהֵרָה אֶל הָעֵדָה וְכַפֵּר עֲלֵיהֶם כִּי יָצָא הַקֶּצֶף מִלִּפְנֵי יְהֹוָה הֵחֵל הַנָּגֶף: וַיִּקַּח אַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה וַיָּרָץ אֶל תּוֹךְ הַקָּהָל וְהִנֵּה הֵחֵל הַנֶּגֶף בָּעָם וַיִּתֵּן אֶת הַקְּטֹרֶת וַיְכַפֵּר עַל הָעָם: וַיַּעֲמֹד בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה: וַיִּהְיוּ הַמֵּתִים בַּמַּגֵּפָה אַרְבָּעָה עָשָׂר אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת מִלְּבַד הַמֵּתִים עַל דְּבַר קֹרַח: וַיָּשָׁב אַהֲרֹן אֶל מֹשֶׁה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְהַמַּגֵּפָה נֶעֱצָרָה:

כָּל אֵלֶּה בִּהְיוֹת הַהֵיכָל עַל יְסוֹדוֹ וְהַמִּזְבֵּחַ עַל מְכוֹנוֹ הָיִינוּ מְלֵאִים כָּל טוּב וְעַכְשָׁו חָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּבָטְלָה עֲבוֹדָה ׃ וְאֵין לָנוּ בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ לֹא אָשָׁם וְלֹא אִשִּׁים ׃ לֹא בַדִּים וְלֹא בְלוּלָה ׃ לֹא גְבוּל וְלֹא גּוֹרָלוֹת ׃ לֹא דְבִיר וְלֹא

כל אלה דָאשׂ אִיז אַלְץ גִיוֶועְן אַז דֶער הֵיכָל אִיז גִישְׁטַאנֶען אוֹיף זַיין גְרוּנְד פֶּעסְט אוּנ דֶער מִזְבֵּחַ אִיז גִיוֶועְן אוֹיף זַיין שְׁטַאנְד זַיינֶען מִיר גִיוֶועְן פִיל מִיט אַלֶעם גוּטִין אוּנ הַיינְט אִיז חָרוּב גִיוָוארִין דֶער בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אוּנ עֶשׂ אִיז בָּטֵל גִיוָוארִין עֲבוֹדַת הַקָּרְבָּנוֹת אוּנ עֶשׂ אִיז נִיט דָא צוּא אוּנְז פוּן וֶועגִין אוּנְזֶערֶע זִינְד נִיט קֵיין קָרְבָּן אָשָׁם אוּנ נִיט קֵיין פַייֶער אָפְּפֶער

נִיט

דקה · לא היכל ולא הר המור · לא ועד ולא ודוי · לא זכה ולא זריקה · לא חטאת ולא חלבים · לא טהרה ולא טבילה · לא ירושלים ולא יער לבנון · לא כפורת ולא כרובים · לא לבונה ולא לחם הפנים · לא מזבח ולא מנורה · לא נתחים ולא נסכים · לא סמיכה ולא סמים · לא עולה ולא עזאזל · לא פרוכת ולא פר החטאת · לא ציון ולא ציץ נזר הקודש · לא קדה ולא קנמון · לא ריח בשמים ולא ריח ניחח · לא שי ולא שלמים · לא תודה ולא תמורה · לא ארץ ישראל ולא מעשרות · לא כהן ולא נביא · עונותינו ועונות אבותינו החריבו נונו ושמם מקדשנו ונטל כבוד מבית חיינו מקום שהלכו בו אבותינו · ואין אנו יכולין להקריב קרבן · כי אין לנו לא זבח · ולא זובח · ולא שעיר המשתלח · ולא כהן שיכפר בעדנו · אלא שיח שפתותינו תחת קרבנותינו · ותפלתנו תחת כפרתנו :

ביום שאין אומרים בו תחנון אין אומרים זה :

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שתכפר לנו על כל חטאתינו ותסלח לנו על כל עונותינו ותמחל לנו על כל פשעינו ותבנה בית

ניט קיין שטאנגען פון דעם ארון און ניט קיין מישונג פון פריזאנט ניט קיין גימארק און ניט קיין גורלות ניט קיין פאלעש און ניט קיין דקה פון קטורת ניט קיין היכל און ניט קיין הר המור ניט קיין איין זאמלונג און ניט קיין ווידוי ניט קיין לויטער און ניט קיין שפריינגונג ניט קיין קרבן חטאת ניט קיין חלבים מקטיר זיין ניט קיין ריינינונג און ניט קיין טבילה ניט קיין ירושלים און ניט קיין לבנון ניט קיין כפורת און ניט קיין כרובים ניט קיין ווייראך און ניט קיין לחם הפנים ניט קיין מזבח ניט קיין מנורה ניט קיין שטיקער פון קרבנות און ניט קיין ניסונג ניט קיין אן לעהנונג אויף איין קרבן און ניט קיין געווירץ ניט קיין עולה און ניט קיין עזאזל ניט קיין פרוכת און ניט קיין פר חטאת ניט קיין ציון און ניט קיין היילגער בלעך וואס אהרן האט גיטראגן אויף זיין שטערן ניט קיין אינגבער און ניט קיין צימרונג ניט קיין ריח בשמים און ניט קיין קרבנות וואס גאט ברוך הוא האט גיהאט נחת דער פון ניט קיין פריזאנט און ניט קיין שלמים ניט קיין קרבן תודה און ניט קיין פאר ביטונג פון איין קרבן ניט קיין ארץ ישראל און ניט קיין מעשרות ניט קיין כהן און ניט קיין נביא אונזערע זינד מיט די זינד פון אונזערע עלטערן האבין חרוב גימאכט אונזער וואונונג און עס איז פאר וויסט אונזער בית המקדש און עס איז אוועק גינומען גיווארין דער כבוד פון דעם הויז וואס איז גיוועזן אונזער לעבין דאס ארט וואס אין אים האבין דיך גילויבט אונזערע עלטערין און מיר קאנען ניט מקריב זיין קיין קרבן ווארום מיר האבין ניט קיין שעכטונג און ניט קיין שעכטער און ניט קיין ציקעלע וואס איז ווארן פאר שיקט און ניט קיין כהן אז ער זאל מכפר זיין פאר אונז נאר דיא רייד פון אונזערע לעפצין זאל זיין פאר אונזערע קרבנות און אונזערע תפלות זאלין זיין פאר אונזער פאר געבונג :

יהי רצון עס זאל זיין דער ווילין פון צוא פאר דיר גאט אונזער גאט און דער גאט פון

אונזערע

הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וּתְכַפֵּר עַל כָּל זְדוֹנוֹתֵינוּ שֶׁהֵזַדְנוּ לְפָנֶיךָ בֵּין בְּאוֹנֶס בֵּין בְּרָצוֹן בֵּין בְּשׁוֹגֵג בֵּין בְּמֵזִיד בֵּין בִּשְׁמִיעָה בֵּין בִּרְאִיָּה בֵּין בְּדִבּוּר בֵּין בְּמַחֲשָׁבָה הַכֹּל תַּעֲבִיר וְתִסְלַח אֲשֶׁר נוֹאַלְנוּ וַאֲשֶׁר חָטָאנוּ:

כשאין אומרים תחנות אין אומרים זה הרבון:

רִבּוֹן הָעוֹלָמִים גָּלוּי לִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדֶךָ אֲשֶׁר מִדַּת הַדִּין מְתוּחָה עָלֵינוּ בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ וּבָאנוּ לְחַלּוֹת פָּנֶיךָ שֶׁתֵּעָצֵר הַמַּגֵּפָה וְהַמַּשְׁחִית מֵעָלֵינוּ · וְלֹא תִתֵּן הַמַּשְׁחִית לָבוֹא אֶל בָּתֵּינוּ · וְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל טַפֵּנוּ וְעַל עוֹלָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ כְּעִנְיָן שֶׁנֶּאֱמַר תִּכּוֹן תְּפִלָּתִי קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ מַשְׂאַת כַּפַּי מִנְחַת עָרֶב · וּכְמוֹ שֶׁקִּבַּלְתָּ קְטֹרֶת הַסַּמִּים שֶׁהִקְטִיר לְפָנֶיךָ אַהֲרֹן הַכֹּהֵן כַּאֲשֶׁר הֵחֵל הַנֶּגֶף בָּעָם שֶׁנֶּאֱמַר וַיַּעֲמֹד בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה: וְכֵן פִּינְחָס שֶׁנֶּאֱמַר וַיַּעֲמֹד פִּינְחָס וַיְפַלֵּל וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה: וְכֵן דָּוִד שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּבֶן שָׁם דָּוִד מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיַּעַל עֹלוֹת וּשְׁלָמִים וַיֵּעָתֵר

אונזערע עלטערין אז דוא זאלשט פאר געבין צוא אונז אויף אונזערע עבירות בשוגג אונ זאלשט אונז פאר געבין אויף אונזערע זינד אונ זאלשט צוא אונז מוחל זיין אויף אונזערע עבירות במזיד אונ זאלשט בויען דעם בית המקדש באלד אין אונזערע טעג אונ זאלשט צו אונז פאר געבין אויף אלע אונזערע זינד במזיד וואש מיר האבין במזיד גיזינדיגט פאר דיר סייא באונס סייא מיט גוטין ווילין סייא בשוגג אונ סייא במזיד סייא מיט הערין אונ סייא מיט זעהען סייא מיט רייד אונ סייא מיט טראכטונג זאלשטו אלין איבער פארין אונ זאלשט פר געבן וואש מיר האבן פר נארעשט אונ וואש מיר האבן גיזינדיגט:

רבון העולמים האר פון דיא אלע וועלטין עש איז אנטפלעקט פאר דיין כסא הכבוד אז דער מדת הדין איז פאר שפרייט אויף אונז פון וועגין אונזערע זינד אונ מיר זיינן גיקומען צו בעטין פאר דיר · אז דו זאלשט איין האלטין דיא מגפה אונ דעם משחית פון אונז אונ דוא זאלשט ניט לאזין דעם משחית צו קומען אין אונזערע הייזער אונ דר בארים זיך אויף אונז אונ אויף אונזערע גיזינד אונ אויף אונזערע קליינע קינדער אונ אויף אלע ישראל דיין פאלק · אונ זייא מקבל מיט דער בארימקייט אונ מיט גוטין ווילין אונזער גיבעט אזו וויא עש שטייט אין פסוק מיין תפלה זאל זיין אן גיברייט פאר דיר אזו וויא קטורת אונ דאש וואש איך הייב אויף מיינע הענט מתפלל זיין פאר דיר זאל זיין גירעכנט אזוא וויא דיא מנחה וואש מען האט מקריב גיוועזן אונ אזוא וויא דוא האשט מקבל גיוועזן דיא קטורת וואש אהרן הכהן האט מקטיר גיוועזן פאר דיר אז דיא מגפה האט זיך אן גהויבין אין פאלק וויא עש שטייט אין פסוק אונ ער האט זיך גישטעלט צווישין דיא טויטע אונ צווישין דיא לעבעדיגע אונ דיא מגפה איז ווארין איין גיהאלטין אונ אויך פנחס וויא עש שטייט אין פסוק ויעמוד פינחס ויפלל פנחס איז אויף גישטאנען אונ האט תפלה גיטאן איז ווארין איין גהאלטין דיא מגפה אונ אויך דוד וויא עש שטייט אין פסוק דוד המלך האט דארטין גיבויט איין מזבח צו גאט אונ האט ארויף גיבראכט עולות מיט שלמים אונ גאט איז מרוצה גיווארין צו דעם לאנד אונ דיא מגפה איז איין

גיהאלטין

יהוה לארץ ותעצר המגפה מעל ישראל: כי אתה אבינו וקוה תלויות עינינו רפאנו יהוה ונרפא הושיענו ונושעה כי תהלתנו אתה שכן כתוב בתורתך והסיר יי ממך כל חלי וכל מדוי מצרים הרעים אשר ידעת לא ישימם בך ונתנם בכל שנאיך: ליהוה הישועה על עמך ברכתך סלה: יהוה צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה: יהוה צבאות אשרי אדם בוטח בך: יהוה הושיעה המלך יעננו ביום קראנו:

נדה פרק בתרא

תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר הליכות עולם לו אל תקרי הליכות אלא הלכות: אמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם שנאמר וכל בניך למודי יהוה ורב שלום בניך אל תקרי בניך אלא בוניך: שלום רב לאוהבי תורתך ואין למו מכשול: יהי שלום בחילך שלוה בארמנותיך: למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך: למען בית יהוה אלהינו אבקשה טוב לך: יהוה עוז לעמו יתן יהוה יברך את עמו בשלום:

מנחות פ׳ י״ג

כתיב ובכל מקום מקטר מגש לשמי וכי בכל מקום מקטר ומגש אלא אלו תלמידי חכמים שעוסקים בהלכות עבודה בכל מקום מעלה אני עליהם כאלו מקטירים ומגישים לשמי: תניא מי שזכה בתרומת הדשן זכה במערכה ובסדור שני גזרי עצים:

גיהאלטין גיוואֶרין פון דיא ישראל ווארום דוא בישט אונזער פאטער · אונ צו דיר האפין אונזרע אויגין הייל אונז גאט וועלין מיר ווערין גהיילט העלף אונז וועלין מיר ווערין גיהאלפין ווארום דוא בישט אונזער לויב ווארום אזו שטייט אין דיין תורה אונ גאט וועט פון דיר אפ טאן אלע קראנקהייט אונ אלע ווייטאג פון מצרים דיא שלעכטע וואש דוא ווייסט זיא וועט ער זיינט טאן אין דיר צוא נאט איז דיא הילף אונ אויף דיין פאלק איז מוטל זייא זאלין דיך תמיד לויבין גאט איבער אלע הערשאפט איז מיט אונז אונ איז איין שטארקייט צו אונז דער גאט פון יעקב תמיד וואול דעם מענטשין וואש האט איין בטחון אין דיר גאט · גאט העלף דער מלכות הקדוש ברוך הוא זאל אונז ענטפערין אין דעם טאג וואש מיר רופין אים:

תנא האט דיא ישיבה פון אליהו גילערינט דער וואש לערינט הלכות אלע טאג איז צו אים פאר זיכערט אז ער איז איין בן עולם הבא וויא עש שטייט אין פסוק הליכות עולם לו דוא זאלשט ניט לייענען הליכות נאר הלכות:

ראש טייטש פון אמר רבי אלעזר גיפינט מען נאך אין כאלהינו:

כתיב עש שטייט אין פסוק אין אלע ערטער ווערט גירעמפט קטורת אונ גינעהענט צו מיין נאמען איז דאך קשה ווערט דען אין אלע ערטר גירעמפט קטורת נאר דאש מיינט מען די תלמידי חכמים וואש זיינען עוסק אין די דינים פון עבודת הקרבנות אין אלע ערטר רעכין איך אויף זיי גליך וויא זיי זיינען מקטיר קטורת אונ מאכין גינעהענט צו מיין נאמען:

יומא פ"ג
אביי הוה מסדר סדר המערכה משמא דגמרא ואליבא דאבא שאול מערכה גדולה קודמת למערכה שניה של קטורת ומערכה שניה של קטורת קודמת לסדור שני גזרי עצים וסדור שני גזרי עצים קודם לדשון מזבח הפנימי ׳ ודשון מזבח הפנימי קודם להטבת חמש נרות ׳ והטבת חמש נרות קודמת לדם התמיד ׳ ודם התמיד קודם להטבת שתי נרות ׳ והטבת שתי נרות קודמת לקטורת ׳ וקטורת קודמת לאברים ׳ ואברים למנחה ׳ ומנחה לחבתין ׳ וחבתין לנסכין ׳ ונסכין למוספין ׳ ומוספין לבזיכין ׳ ובזיכין לתמיד של בין הערבים שנאמר וערך עליה העולה והקטיר עליה חלבי השלמים עליה השלם כל הקרבנות כלם :

פסחים פ"ה
תנו רבנן אין לך דבר קודם לתמיד של שחר אלא קטורת בלבד שנאמר בבקר בבקר ׳ ואין לך דבר שמתעכב אחר התמיד של בין הערבים אלא קטרת ופסח ונרות ומחסר כפורים בערב פסח שטובל שנית ואוכל את פסחו לערב : רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר אף מחסר כפורים בשאר ימות השנה שטובל ואוכל בקדשים לערב :

שם
תנו רבנן תמיד של בין הערבים קודם לנרות ׳ ונרות קודמות לקטורת ׳ שנאמר והקטיר עליו אהרן קטרת סמים בבקר בבקר בהיטיבו את הנרות יקטירנה : ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה קטרת תמיד לפני יי לדרתיכם :

שמות כ"ט
וזה אשר תעשה על המזבח כבשים בני שנה שנים ליום תמיד : את הכבש האחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים : ועשרון

תניא מיר האבין געלערינט וועד עס האט זוכה געוועזן אז ער זאל אפ שארין דאש אש פון דעם מזבח האט ער זוכה געוועזן אין דער מערכה אונ אז ער זאל מסדר זיין דיא צווייא שטיקער האלץ אויף דער מערכה :

תנו רבנן דיא רבנים האבין געלערינט עש איז קיין שום זאך ניט געוועזן פריער פאר דעם תמיד של שחר נאר קטורת אליין וויל עש שטייט דער בייא צווייא מאל בבוקר אונ בייא דעם תמיד שטייט נאר איין מאל בבוקר אונ עש איז ניט געוועזן קיין שום זאך וואש עש איז שפעטער געוועזן פון דעם תמיד של בין הערבים נאר קטורת ׳ אונ דער קרבן פסח אונ די ליכט וואש מען האט אן גיצונדין בין הערבים אונ אז איין מצורע אדר איין זב האט פאר געסין אום ערב פסח ברייגגן זיין קרבן פאר דעם תמיד האט ער גיבראכט נאך דעם תמיד ווארום ער וואלט ניט גיטארט עסין דעם קרבן פסח אונ ער איז זיך טובל דאש אנדערע מאל נאך דעם אז ער האט גיבראכט זיין קרבן אונ עסט זיין קרבן פסח אויף דר נאכט ׳ רבי ישמעאל דר זון פון רבי יוחנן בן ברוקא האט גיזאגט אז אמחוסר כפורים אפילו אגאנץ יאר ברייגגט אויך זיין קרבן נאך דעם תמיד אונ טובילט זיך אונ עסט זיינע שלמים אויף דער נאכט :

אתה

סלת בלול בשמן כתית רבע ההין ונסך רביעית ההין יין לכבש האחד: ואת
הכבש השני תעשה בין הערבים כמנחת הבקר וכנסכה תעשה לה לריח
ניחח אשה ליהוה: עלת תמיד לדרתיכם פתח אהל מועד לפני יי אשר אועד לכם
שמה לדבר אליך שם: ונעדתי שמה לבני ישראל ונקדש בכבדי: וקדשתי
את אהל מועד ואת המזבח ואת אהרן ואת בניו אקדש לכהן לי: ושכנתי
בתוך בני ישראל והייתי להם לאלהים: וידעו כי אני יי אלהיהם אשר
הוצאתי אתם מארץ מצרים לשכני בתוכם אני יי אלהיהם:

ויקרא א׳
ואם מן הצאן קרבנו מן הכשבים או מן העזים לעלה זכר תמים יקריבנו:
ושחט אתו על ירך המזבח צפנה לפני יי וזרקו בני אהרן הכהנים את
דמו על המזבח סביב: ונתח אתו לנתחיו ואת ראשו ואת פדרו וערך הכהן
אתם על העצים אשר על האש אשר על המזבח: והקרב והכרעים ירחץ
במים והקריב הכהן את הכל והקטיר המזבחה עלה הוא אשה ריח ניחח ליי:
שם וידבר יי אל משה לאמר: צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העלה היא
העלה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר ואש המזבח תוקד
בו: ולבש הכהן מדו בד ומכנסי בד ילבש על בשרו והרים את הדשן אשר תאכל
האש את העלה על המזבח ושמו אצל המזבח: ופשט את בגדיו ולבש
בגדים אחרים והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור: והאש על
המזבח תוקד בו לא תכבה ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר וערך עליה
העלה והקטיר עליה חלבי השלמים: אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה:

כבנת ה״א רבון העולמים יה״ר שיהא זה השוב ומקובל כאלו הקרבתי עולה:

שם
וזאת תורת המנחה הקרב אתה בני אהרן לפני יי אל פני המזבח: והרים
ממנו בקמצו מסלת המנחה ומשמנה ואת כל הלבנה אשר על המנחה
והקטיר המזבח ריח ניחח אזכרתה ליי: והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו
מצות תאכל במקום קדש בחצר אהל מועד יאכלוה: לא תאפה חמץ חלקם
נתתי אתה מאשי קדש קדשים היא כחטאת וכאשם: כל זכר בבני אהרן
יאכלנה חק עולם לדרתיכם מאשי יי כל אשר יגע בהם יקדש:

כבנת ה״א רבון העולמים יה״ר שיהא זה השוב ומקובל כאלו הקרבתי מנחה:

שם
וידבר יי אל משה לאמר: זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו ליי ביום המשח
אתו עשירית האפה סלת מנחה תמיד מחציתה בבקר ומחציתה
בערב: על מחבת בשמן תעשה מרבכת תביאנה תפיני מנחת פתים תקריב
ריח ניחח ליי: והכהן המשיח תחתיו מבניו יעשה אתה חק עולם ליי כליל
תקטר: וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל: וידבר יי אל משה לאמר: דבר אל
אהרן ואל בניו לאמר זאת תורת החטאת במקום אשר תשחט העלה תשחט

הַחַטָּאת לִפְנֵי יְיָ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא: הַכֹּהֵן הַמְחַטֵּא אֹתָהּ יֹאכְלֶנָּה בְּמָקוֹם קָדֹשׁ תֵּאָכֵל בַּחֲצַר אֹהֶל מוֹעֵד: כֹּל אֲשֶׁר יִגַּע בִּבְשָׂרָהּ יִקְדָּשׁ וַאֲשֶׁר יִזֶּה מִדָּמָהּ עַל הַבֶּגֶד אֲשֶׁר יִזֶּה עָלֶיהָ תְּכַבֵּס בְּמָקוֹם קָדֹשׁ: וּכְלִי חֶרֶשׂ אֲשֶׁר תְּבֻשַּׁל בּוֹ יִשָּׁבֵר וְאִם בִּכְלִי נְחֹשֶׁת בֻּשָּׁלָה וּמֹרַק וְשֻׁטַּף בַּמָּיִם: כָּל זָכָר בַּכֹּהֲנִים יֹאכַל אֹתָהּ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא: וְכָל חַטָּאת אֲשֶׁר יוּבָא מִדָּמָהּ אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ לֹא תֵאָכֵל בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף:

כשבת א"א רבון העולמים אם אני חייב חטאת יר"מ שיהא זה חשוב לפניך כאלו הקרבתי חטאת בזמנה:

ויקרא ז׳

וְזֹאת תּוֹרַת הָאָשָׁם קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא: בִּמְקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחֲטוּ אֶת הָעֹלָה יִשְׁחֲטוּ אֶת הָאָשָׁם וְאֶת דָּמוֹ יִזְרֹק עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: וְאֵת כָּל חֶלְבּוֹ יַקְרִיב מִמֶּנּוּ אֵת הָאַלְיָה וְאֶת הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת הַקֶּרֶב: וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵיהֶן אֲשֶׁר עַל הַכְּסָלִים וְאֶת הַיֹּתֶרֶת עַל הַכָּבֵד עַל הַכְּלָיֹת יְסִירֶנָּה: וְהִקְטִיר אֹתָם הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה אִשֶּׁה לַיהוָה אָשָׁם הוּא: כָּל זָכָר בַּכֹּהֲנִים יֹאכְלֶנּוּ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ יֵאָכֵל קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא: כַּחַטָּאת כָּאָשָׁם תּוֹרָה אַחַת לָהֶם הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יְכַפֶּר בּוֹ לוֹ יִהְיֶה: וְהַכֹּהֵן הַמַּקְרִיב אֶת עֹלַת אִישׁ עוֹר הָעֹלָה אֲשֶׁר הִקְרִיב לַכֹּהֵן לוֹ יִהְיֶה: וְכָל מִנְחָה אֲשֶׁר תֵּאָפֶה בַּתַּנּוּר וְכָל נַעֲשָׂה בַמַּרְחֶשֶׁת וְעַל מַחֲבַת לַכֹּהֵן הַמַּקְרִיב אֹתָהּ לוֹ תִהְיֶה: וְכָל מִנְחָה בְלוּלָה בַשֶּׁמֶן וַחֲרֵבָה לְכָל בְּנֵי אַהֲרֹן תִּהְיֶה אִישׁ כְּאָחִיו: כשבת א"א רבון העולמים יר"מ שיהא זה חשוב ומקובל לפניך כאלו הקרבתי אשם:

וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

פסוקים משלש תיבות ואח"כ אומרים או"א תבוא לפניך וכל הוידוי עד גמירא:

וּמִשְׁמָע וְדוּמָה וּמַשָּׂא: וַיֵּשֶׁב יִצְחָק בִּגְרָר: וְהָרָעָב כָּבֵד בָּאָרֶץ: וּבְנֵי דָן חֻשִׁים: לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי יְיָ: יִשָּׂשכָר זְבוּלֻן וּבִנְיָמִן: מְכַשֵּׁפָה לֹא תְחַיֶּה: וְעָשִׂיתָ מִשְׁבְּצֹת זָהָב: וּלְצָרַעַת הַבֶּגֶד וְלַבָּיִת: וְלַשְׂאֵת וְלַסַּפַּחַת וְלַבֶּהָרֶת: יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: וַיְהִי אַחֲרֵי הַמַּגֵּפָה: וּבְנֵי פַלּוּא אֱלִיאָב: בָּרוּךְ טַנְאֲךָ וּמִשְׁאַרְתֶּךָ: וְהַחוּט הַמְשֻׁלָּשׁ לֹא בִמְהֵרָה יִנָּתֵק: יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי:

עשרה פסוקים מהרמב"ן ז"ל וצריך בהם כוונה גדולה

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ: וּלְכֹל הַיָּד הַחֲזָקָה וּלְכֹל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל: וְיַעֲקֹב הָלַךְ לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בוֹ מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב כַּאֲשֶׁר רָאָם מַחֲנֵה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא מַחֲנָיִם: הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וַאֲדַבֵּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אִמְרֵי פִי: יַעֲרֹף כַּמָּטָר לִקְחִי תִּזַּל כַּטַּל אִמְרָתִי כִּשְׂעִירִם עֲלֵי דֶשֶׁא וְכִרְבִיבִים

עלי

אלי עשב: ויהי בנסע הארן ויאמר משה קומה יי ויפצו איביך וינסו משנאיך מפניך: ובנחה יאמר שובה יי רבבות אלפי ישראל: וצבאו ופקדיהם חמשה ושלשים אלף וארבע מאות: כל הפקדים למחנה אפרים מאת אלף ושמנת אלפים ומאה לצבאתם ושלשים יסעו:

י״א פסוקים שמתחילין בנו״ן ומסיימין בנו״ן

נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל הכהן: נחנו נעבר חלוצים לפני יי ארץ כנען ואתנו אחזת נחלתנו מעבר לירדן: נביא מקרבך מאחיך כמני יקים לך יי אלהיך אליו תשמעון: נהר פלגיו ישמחו עיר אלהים קדוש משכני עליון: נגד אבותם עשה פלא בארץ מצרים שדה צען: נחית כצאן עמך ביד משה ואהרן: נפתי משכבי מר אהלים וקנמון: נר יי נשמת אדם חופש כל חדרי בטן: נפת תטפנה שפתותיך כלה דבש וחלב תחת לשונך וריח שלמתיך כריח לבנון: נדו מתוך בבל ומארץ כשדים צאו והיו כעתודים לפני צאן: נושקי קשת מימינים ומשמאלים באבנים ובחצים בקשת מאחי שאול מבנימין:

מצאתי כתוב כל האומר י״א פסוקים שמתחילין באות נו״ן ומסיימין באות נו״ן שהם טובים מפני כשפים ומע״ר וכל שכן כשהיא מעוברת כשהיא אומרת ט״א פסוקים הנ״ל תהיה בטוחה דלא שלטא עינא בישא על ילדיה. וטוב לומר אחר י״א פסוקים אלו תפלה קצרה זו:

רבונו של עולם הצל את עמך בית ישראל מכל מיני כשפים ומכל מיני עין הרע וכשם שפרשת כנפיך על אבותינו שבמדבר שלא שלטה עליהם עינא בישא דבלעם כן תפרוש עלינו ברחמיך הרבים להיותנו מכוסים בכסה וכהנהגה בשמותיך הקדושים מכל עינא בישא:

שלשה פסוקים ממהר״ר יהודה החסיד זצ״ל.

אתה סתר לי מצר תצרני רני פלט תסובבני סלה: בטחו ביי עדי עד כי ביה יי צור עולמים: יי עז לעמו יתן יי יברך את עמו בשלום:

כי תעבר במים אתך אני ובנהרות לא ישטפוך כי תלך במו אש לא תכוה ולהבה לא תבער בך: כי עם בציון ישב בירושלים בכו לא תבכה חנון יחנך לקול זעקך כשמעתו ענך: כי אני יי אלהיך קדוש ישראל מושיעך

אתה סתר לי דוא ביזט צו מיר איין באשיצר פון דעם באליידיגר זאלשטו מיר היטן. איין גיזאנג פון אנטרינונג זאלשטו מיך תמיד ארום רינגלען פאר זכערט איך אין גאט ברוך הוא ביז אייביג ווארום מיט דעם נאמען האט גאט באשאפין דיא וועלט:

כי תעבור אז דוא וועסט איבער פארין אין וואשער בין איך מיט דיר אונ אין די טייכין בין איך מיט דיר אז זייא זאלין דיך ניט פאר פלייצין אז דוא וועסט גיין אין פייער וועשטו ניט ווערין פאר ברענט אונ דער פלאם וועט ניט ברענען אין דיר ווארום דאש פאלק פון ציון וועט באזעצט ווערין אין ירושלים אונ עש וועט שוין מער ניט וויינען גאט וועט דיך לייט זעליגין פון וועגין דעם קול פון דיין גישרייא אז זיין מאן הערין דיין גישרייא

נָתַתִּי כָפְרְךָ מִצְרַיִם כּוּשׁ וּסְבָא תַּחְתֶּיךָ : כִּי אֲנִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ מַחֲזִיק יְמִינֶךָ הָאֹמֵר לְךָ אַל תִּירָא אֲנִי עֲזַרְתִּיךָ : כִּי לֹא שְׁאוֹל תּוֹדֶךָּ מָוֶת יְהַלְלֶךָּ לֹא יְשַׂבְּרוּ יוֹרְדֵי בוֹר אֶל אֲמִתֶּךָ : כִּי אֶצָּק מַיִם עַל צָמֵא וְנוֹזְלִים עַל יַבָּשָׁה אֶצֹּק רוּחִי עַל זַרְעֶךָ וּבִרְכָתִי עַל צֶאֱצָאֶיךָ : כִּי אַתָּה אָבִינוּ כִּי אַבְרָהָם לֹא יְדָעָנוּ וְיִשְׂרָאֵל לֹא יַכִּירָנוּ אַתָּה יְיָ אָבִינוּ גֹּאֲלֵנוּ מֵעוֹלָם שְׁמֶךָ :

מסכת ע״א פרק קמא יברכך ה׳ וגו׳ שיר למעלות אשא עיני וגו׳

אָמַר רַבִּי תַּנְחוּם בַּר חֲנִילָאִי לְעוֹלָם יְשַׁלֵּשׁ אָדָם שְׁנוֹתָיו שְׁלִישׁ בְּמִקְרָא שְׁלִישׁ בְּמִשְׁנָה שְׁלִישׁ בְּתַלְמוּד : אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי דָּבָר זֶה כָּתוּב בַּתּוֹרָה וְשָׁנוּי בַּנְּבִיאִים וּמְשֻׁלָּשׁ בַּכְּתוּבִים · כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה נְכָסָיו מַצְלִיחִין לוֹ : כָּתוּב בַּתּוֹרָה דִּכְתִיב וּשְׁמַרְתֶּם אֶת דִּבְרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם לְמַעַן תַּשְׂכִּילוּ אֵת כָּל אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן : שָׁנוּי בַּנְּבִיאִים דִּכְתִיב לֹא יָמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיךָ וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וָלַיְלָה לְמַעַן תִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת כְּכָל הַכָּתוּב בּוֹ כִּי אָז תַּצְלִיחַ אֶת דְּרָכֶךָ וְאָז תַּשְׂכִּיל : הֲלוֹא צִוִּיתִיךָ חֲזַק וֶאֱמָץ אַל תַּעֲרֹץ וְאַל תֵּחָת כִּי עִמְּךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ : מְשֻׁלָּשׁ בַּכְּתוּבִים דִּכְתִיב כִּי אִם

גישרייא ווען ער דיר ענטפערין ווארום איך דיין גאט דער הייליגער פון ישראל ווען דיר העלפין דיא מצרים האב איך גיגעבין פאר דיין אויש לייזונג האב איך גיגעבין פאר דיר ווארום איך דיין גאט טוא שטארקין דיין רעכטע האנט דער וואש זאגט צוא דיר פארכט דיך ניט איך בין דיין העלפער ווארום דיא וואש זיינען אין גרוב טוען דיך ניט לויבין אונ דיא וואש נידערין אין גרוב האבין קיין האפנונג ניט צוא דיין ווארהייט אזו וויא איך טוא גיסין וואסער אויף דעם דארשטיגין אונ רינדיגע וואשר אויף דעם טרוקין לאנד אזו וועל איך גיסין מיין רוח הקודש אויף דיינע קינדער אונ מיין ברכה אויף דיא וואש קומען ארויש פון דיר ווארום דוא בישט אונזער פאטער ווארום אברהם וויל אונז ניט וויסין אונ ישראל וויל אונז ניט קיגען נאר דוא גאט בישט אונזער פאטער דוא בישט אונזער אויש לייזער פון אייביג דורך דיין נאמען:

אמר האט גיזאגט רבי תנחום בר חנילאי אייביג זאל איין מענטש דריט טיילן זיינע יארין אדריטיל אין פסוק אדריטיל אין משניות אדריטיל אין גמרא האט גיזאגט רבי יהושע בן לוי די דאזיגע זאך איז גישריבין איין מאל אין דער תורה אונ דאש אנדערע מאל אין נביאים אונ דאש דריטע מאל אין כתובים איטליכער וואש איז עוסק בתורה זיינען זיינע גיטער אים מצליח דאש וואש אין דער תורה שטייט איז דאש וואש עש שטייט אין פסוק איר זאלט היטין דיא רייד פון דעם דאזיגין זיכערהייט אונ איר זאלט זייא טאן ווען איר זיך קלוגין אונ באגליקין אין אלע זאכין וואש איר וועט טאן אין וואש אין נביאים שטייט דאש אנדערע מאל איז דאש וואש שטייט אין פסוק עש זאל ניט ווערין אפ גיטאן דיא דאזיגע תורה פון דיין מויל דוא זאלשט דרינען לערנען טאג אונ נאכט כדי זאלשט היטין צוא טאן אזו וויא עש שטייט דרינען ווארום דענשט מאל אז דוא וועשט אזו טאן וועשטו באגליקין מיט דיינע עסקים אונ וועשט באגליקין כלומר דורך דיין

בתורת יי חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה: והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו ועלהו לא יבול וכל אשר יעשה יצליח:

נדה פרק בתרא

תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר הליכות עולם לו אל תקרי הליכות אלא הלכות: אמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם שנאמר וכל בניך למודי יי ורב שלום בניך: אל תקרי בניך אלא בוניך: שלום רב לאוהבי תורתך ואין למו מכשול: יהי שלום בחילך שלוה בארמנותיך: למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך: למען בית יי אלהינו אבקשה טוב לך: יי עוז לעמו יתן יי יברך את עמו בשלום:

בקשה ליום ראשון ונכון לומרים שהנות אין להומרם :

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב לחוס עלי ברחמיך הרבים ולהשיבני בתשובה שלמה לפניך ולתחנתי תקשיב אזנך ותפתח לבי בתורתך ותטע ברעיוני יראתך ותגזור עלי גזרות טובות ועל כל בני ביתי ואל תביאני לידי נסיון ומכל פגעים רעים הצילני ועד יעבור הוות בצלך תסתירני והיה עם פי והגיוני ושמור דרכי

וועט מען דיך האלטן פר איין חכם פר וואר איך האב צו דיר גיבאטין פון לאנג שטארק זיך אונ פעסטיג דוא זאלסט דיך ניט פארכטן אונ זאלשט דיך ניט אנגסטין ווארום איך ביין גאט בין מיט דיר אין אלע וועגין וואש דו וועשט גיין אונ ראש וואש דאש דריטע מאל שטייט אין כתובים איז דש וואש שטייט אין פסוק נייערט אין גאטש תורה איז זיין באגער אונ אין זיינר תורה טוט ער טראכטין טאג אונ נאכט אונ דער מענטש וואש טוט אזו וועט ער זיין אזו וויא איין בוים וואש איז גיפלאנצט בייא די בעך וואשער וואש זיינע פירות גיט ער אין זיין צייט אונ זיינע בלעטער וועלין ניט ווערין פאר פוילט אונ אלע זאכין וואש דער מענטש וועט טאן וועט ער באגליקין:

יהי רצון עש זאל זיין דער ווילין פון צו פאר דיר גאט אינזער גאט אונ דער גאט פון אונזערע עלטערין דער גאט פון אברהם אונ פון יצחק אונ פון יעקב אז דו זאלסט זיך דער בארימן אויף מיר מיט דיינע פיל רחמנות אונ זאלשט מיך אום קערין צו דיר דורך דעם וואש מיר וועלין טאן איין גאנצע תשובה פאר דיר אונ צו מיין גיבעט זאלשטו פאר נעמען מיט דיינע אויערין אונ זאלסט עפענען מיין הארץ אין דיין תורה אונ דו זאלסט מאכין פלאנצין דיין פארכט אין מיינע מחשבות אונ זאלשט אויף מיר גוזר זיין גוטע גזרות אונ אויף מיין הויז גיזינד אונ זאלשט פון מיר מבטל זיין אלע שווערע אונ בייזע זאכין אונ פון מיין גאנץ הויז גיזינד אונ זאלשט מיך ניט ברייגנען צו קיין נסיון אונ פון אלע בייזע באגעגעניש זאלסטו מיך מציל זיין אונ ביז עש וועט איבער פארין דאש בריכבעניש זאלשטו מיך פאר בארגין אין דיין שאטין אונ זאלשט זיין מיט מיין מויל אונ מיט מיינע מחשבות אונ היט מיינע וועגין פון צו זינדיגין מיט מיין צונג אונ גידיינק

מיך

מחטוא בלשוני וזכרני ברצון עמך ובבנין אולמך לראות בטובת בחיריך וחנני לשחר בית דביריך השמם והחרב וללחוך עפרותיו ולרצות אבניו ודנבי חרבותיו ולהיות שם קבורתי עם כל עבדיך הצדיקים אבותי ׳ אדני שמעה אדני סלחה אדני הקשיבה ועשה אל תאחר למענך אלהי כי שמך נקרא על עירך ועל עמך : אדני שמעה בקולי תהיינה אזניך קשבות לקול תחנוני: ואני תפלתי לך יי עת רצון אלהים ברב חסדך עננו באמת ישעך: ענני יי ענני בעת ובעונה הזאת ורחם עלי ועל כל נפשות ביתי ותיחד לבבי לאהבה וליראה את שמך ותבשרני בשורות טובות ממעונך ותרפאני רפואה שלמה רפואת הנפש ורפואת הגוף וחנני דעה בינה והשכל לדעת את שמך : יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי :

בקשה אחרת מעין יצירת היום על דרך הקבלה

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו יוצרנו יוצר בראשית כשם שהמצאת עולמך ברצונך ביום זה ונתיחדת בעולמך ותלית בו עליונים

סיך אין דער צייט אז דו וועשט זיין באוויליגט צוא דיין פאלק אונ אין דיין טאן בויען דיין פאלעש אז איך זאל זעהען אין דעם נוטש פון דיינע ערוויילטע אונ זייא סיך מזכה אז איך זאל קאנן אלע אין דר פריא קומן אין דיין פאלעש וואש ער איז היינט ווישט אונ חרוב אונ צו לעקין זיין ערד אונ צוא באוויליגין זיינע שטיינר אונ די שראלן פון זיינע חורבות אונ עש זאל דארטין זיין מיין קבורה מיט אלע דיינע קנעכט די צדיקים וואש זיינן מיינע עלטערין גאט הער מיך צו גאט פאר גיב מיינע עבירות גאט פאר נעם מיין גישרייא אונ טוא מיין רצון אונ זאלשט ניט זאמק פון וועגין דעם וואש דו בישט גאט ווארום דיין נאמן ווערט גירופין אויף דיין שטאט אונ אויף דיין פאלק גאט הער צו אין מיין קול זייא זאלין זיין דיינע אויערין צו פאר נעמען צו דעם קול פון מיין גיבעט אונ איך טוא מיין תפלה צו דיר גאט אין דער צייט פון דיין נוטין ווילין גאט מיט דיינע פיל חסדים זאלשטו מיר ענטפערין אז עש זאל זיין איין אמתה הילף ענטפער מיר גאט אין דר דאזיגר צייט אונ זייא זיך מרחם אויף מיר אונ אויף מיין ליב אונ אויף אלע לייבר פון מיין הויז גיזינד אונ מאך מיין הארץ איינש ליב צוא האבן אונ צו פארכטין זיך פאר דיין נאמן אונ זאלשט מיך מבשר זיין גוטע בשורות פון דיין הימל אונ זאלשט מיך היילין מיט איין גאנצע רפואה איין היילונג פון דר נשמה אונ איין היילונג פון דעם גוף אונ לייט זעליג מיך מיט ווישין שאפט מיט פר שטאנר אונ מיט קלונשאפט צו ווישין דיין נאמן עש זאל זיין לרצון דיא זאג פון מיין מויל אונ דאש טראכטונג פון מיין הארצין פאר דיר גאט מיין באשעפער אונ מיין אויש לייזר ווארום דוא הערשט דאש גיבעט פון איטליכענש מויל גילויבט בישטו וואש הערט צוא דיא תפלות :

יהי רצון עש זאל זיין דער ווילין פון צו פאר דיר גאט אונזר גאט אונ דער גאט פון אונזרע עלטערין אונזער באשעפער וואש האט באשאפין אלע מעשה בראשית אזו וואול וויא דו האשט אן גיבריים דיין וועלט מיט דיין ווילין אין דעם דאזיגין טאג אונ דו בישט ווארין

ותחתונים במאמרך ואין שני עמך ואין מלבדך וגלית רזי עליונים ותחתונים לברואיך׳ כן ברחמיך הרבים תיחד לבבנו ולבב עמך ישראל באהבה ליראה את שמך והאר עינינו במאור תורתך כי עמך מקור חיים באורך נראה אורי וזכנו לאור באורך הצפון לצדיקים לעתיד לבא ומחכמתך חכמנו ומבינתך הבינינו וסוד שמותיך הודיענו והוד תורתך הראנו ובקדשתך קדשנו ובצל כנפיך תסתירנו ומטובך תשביענו ומזיו כבודך תתן עלינו והראנו פני משיחך ובטוב לבב שמחנו שנוכל לסבול אנחנו וכל עמך בית ישראל כי אתה שומע תפלת כל פה׳ ברוך אתה שמע תפלה :

מעמדות ליום שני

תורה
ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים׃ ויעש אלהים את הרקיע ויבדל בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע ויהי כן׃ ויקרא אלהים לרקיע שמים ויהי ערב ויהי בקר יום שני׃

ישעיה מב
שירו לה׳ שיר חדש תהלתו מקצה הארץ יורדי הים ומלאו איים וישביהם : ישאו מדבר ועריו חצרים תשב קדר ירנו ישבי סלע מראש הרים יצוחו׃

וואָרין גיאייניצינט אין דיין וועלט אונ דוא האשט גימאכט אן האלטין אין דעם טאג די אויבערשטע אונ די אונטערשטע מיט דיינע זאג׃ אונ קיין אנדערער איז ניוועזן מיט דיר אונ ניט חוץ דיר אונ דו האשט אנטפלעקט די אויבערשטע סודות מיט די אונטערשטע צו דיינע בשעפעניש אזו מיט דיינע פיל רחמנות זאלשטו איינציגן אונזערע הערצער אונ דאש הארץ פון דיין פאלק ישראל מיט ליבשאפט צו פארכטין זיך פר דיין נאמן אונ דר לייכט אונזערע אויגין אין דער ליכט פון דיין תורה וואָרום מיט דיר איז די קוואַל פון לעבין מיט דיין לייכטין זעהען מיר די ליכט אונ זיי אונז מזכה צוא לייכטין מיט דיין ליכט וואש איז פאר בארגין צו דיא צדיקים צו דער וועלט וואש וועט קומען אונ פון דיין קלוגשאפט מאך אונז קלוג אונ פון דיין פר שטאנד מאך אונז פר שטיין אונ דעם סוד פון דיינע נעמן מאך אונז ווישין אונ דאש שוינקייט פון דיין תורה וויז אונז אונ מיט דיין הייליקייט היילינ אונז אונ אין דעם שאטין פון דיינע פליגל זאלשטו אונז פר בארגין אונ פון דיין גוטש זאלשטו אונז אן זעטין אונ פון דעם לויטערקייט פון דיין כבוד זאלשטו געבין אויף אונז אונ וויז אונז דעם פנים פון דיין גיזאלבטן אונ מיט גוטין הארצין דר פרייא אונז מען זאל קאנען סובל זיין מיר אונ גאר דיין פאלק דאש הויז גזינד פון ישראל :

שירו לה׳ זינגט צוא גאט איין נאייע גיזאנג זיין לויב איז פון אלע אומות וואש זיינען אין ענד דר וועלט אונ פון די וואש נידערין אין ים איבר פארין אים מיט שיפין אונ די וואש וואוגען אויף דעם דער פילונג פון דעם ים׳ דיא אינזלען פון דעם ים׳ אונ די וואש זיצין אויף זיי׳ דר מדבר אונ זיינע שטעט ווערין אויך אויף הייבין זייער קול מיט איין גיזאנג אונ דיא אפענע שטעט וואש ווערין זיין אין דער מדבר וואש היינט זיצין דארטין די טאטערין אין גיצעלטין ווערין אויך גאט לויבין׳ דיא מתים וואש ליגין אין

יָשִׂימוּ לַיְיָ כָּבוֹד וּתְהִלָּתוֹ בָּאִיִּים יַגִּידוּ : יְיָ כַּגִּבּוֹר יֵצֵא כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יָעִיר קִנְאָה יָרִיעַ אַף יַצְרִיחַ עַל אֹיְבָיו יִתְגַּבָּר : הֶחֱשֵׁיתִי מֵעוֹלָם אַחֲרִישׁ אֶתְאַפָּק כַּיּוֹלֵדָה אֶפְעֶה אֶשֹּׁם וְאֶשְׁאַף יָחַד : אַחֲרִיב הָרִים וּגְבָעוֹת וְכָל עֶשְׂבָּם אוֹבִישׁ וְשַׂמְתִּי נְהָרוֹת לָאִיִּים וַאֲגַמִּים אוֹבִישׁ: וְהוֹלַכְתִּי עִוְרִים בְּדֶרֶךְ לֹא יָדָעוּ בִּנְתִיבוֹת לֹא יָדְעוּ אַדְרִיכֵם אָשִׂים מַחְשָׁךְ לִפְנֵיהֶם לָאוֹר וּמַעֲקַשִּׁים לְמִישׁוֹר אֵלֶּה הַדְּבָרִים עֲשִׂיתִם וְלֹא עֲזַבְתִּים :

תהלים מח

שִׁיר מִזְמוֹר לִבְנֵי קֹרַח : גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר קָדְשׁוֹ : יְפֵה נוֹף מְשׂוֹשׂ כָּל הָאָרֶץ הַר צִיּוֹן יַרְכְּתֵי צָפוֹן קִרְיַת מֶלֶךְ רָב : אֱלֹהִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נוֹדַע לְמִשְׂגָּב : כִּי הִנֵּה הַמְּלָכִים נוֹעֲדוּ עָבְרוּ יַחְדָּו : הֵמָּה רָאוּ כֵּן תָּמָהוּ נִבְהֲלוּ נֶחְפָּזוּ : רְעָדָה אֲחָזָתַם שָׁם חִיל כַּיּוֹלֵדָה : בְּרוּחַ קָדִים תְּשַׁבֵּר אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ : כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ בְּעִיר יְיָ צְבָאוֹת בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהִים יְכוֹנְנֶהָ עַד עוֹלָם סֶלָה : דִּמִּינוּ אֱלֹהִים חַסְדֶּךָ בְּקֶרֶב הֵיכָלֶךָ : כְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים כֵּן תְּהִלָּתְךָ עַל קַצְוֵי אֶרֶץ צֶדֶק מָלְאָה יְמִינֶךָ : יִשְׂמַח הַר צִיּוֹן תָּגֵלְנָה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ : סֹבּוּ צִיּוֹן וְהַקִּיפוּהָ סִפְרוּ מִגְדָּלֶיהָ : שִׁיתוּ לִבְּכֶם לְחֵילָה פַּסְּגוּ אַרְמְנוֹתֶיהָ לְמַעַן תְּסַפְּרוּ לְדוֹר אַחֲרוֹן : כִּי זֶה אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם וָעֶד הוּא יְנַהֲגֵנוּ עַל מוּת :

תורה

זְכוֹר יְמוֹת עוֹלָם בִּינוּ שְׁנוֹת דֹּר וָדֹר שְׁאַל אָבִיךָ וְיַגֵּדְךָ זְקֵנֶיךָ וְיֹאמְרוּ לָךְ : בְּהַנְחֵל עֶלְיוֹן גּוֹיִם בְּהַפְרִידוֹ בְּנֵי אָדָם יַצֵּב גְּבֻלֹת עַמִּים לְמִסְפַּר בְּנֵי

די שְׁטֵיינֶר וָועלִין אויךְ נָאט לויבִּין מִיט גִיזַאנְג וָוארום זֵיי וָועלִין לֶעבֶּעדִיג וָוערִין · אוּנ פוּן דיא שְׁפִּיץ בָּערְג וֶועלִין זֵייא שְׁרַייעֶן זֵיי וָועלִין טָאן צוּא נָאט כָּבוֹד · אוּנ זֵיין לויב וָועלִין זֵיי זָאגִין דיא וָואשׁ זִיצִין אויף דִי אִינְזְלֶען · גָאט וָועט אַרוֹיש גֵיין וִויא אַיין גִבּוֹר אוּנ וִויא אַיין בַּעַל מִלְחָמָה וָועט עֶר דֶער וֶועקִין אַיין נְקָמָה · עֶר וֶועט שַׁאלִין אוּנ וָועט שְׁרַייעֶן אויךְ אויף זַיינֶע פַיינְט וָועט עֶר זִיךְ שְׁטַארְקִין · אוּנ אַזוֹא וָועט גָאט זָאגִין פוּן פִיל צַייטִין אָן הָאבּ אִיךְ גִישְׁוִויגִין · אוּנ הָאבּ תָּמִיד מִיךְ אויף גִיהַאלְטִין · אָבֶּר פוּן הַיינְט אָן אוּנ וַוייטֶער וֶועל אִיךְ שְׁרַייעֶן וִויא אַיין גִיוִוינֶערִין אִיךְ וָועל זֵייא פַר וִויסְטִין אוּנ וָועל גְלוֹיסְטִין צוּ פַאר טִילִיגִין מַיינֶע פַיינְט אַלֶע מִיט אַנַאנְדֶר · אִיךְ וֶועל חָרוּב אוּנ וִוישְׁט מַאכִין דיא בֶּערְג אוּנ דיא הַייךְ אוּנ אַלֶע זֵייעֶרֶע גְרָאזִין וָועל אִיךְ דַאר מַאכִין · אוּנ דִי טַייכִין וָועל אִיךְ וִוישְׁט מַאכִין · אוּנ וָועל זֵייא מַאכִין צוּא אִינְזְלֶען · אוּנ דִי גִימוֹיכְצִין וֶועל אִיךְ טְרוּקִין מַאכִין · אוּנ אִיךְ וָועל פִירִין וָואשׁ זַיינֶען גִיוֶועזֶן בְּלִינְד בִּיז אַהֶער אִין דֶעם גוּטִין וֶועג וָואשׁ זֵיי הָאבִּין בִּיז אַהֶער נִיט גִיוואוּסְט צוּ גֵיין אִין אִים אִין דיא גִיטְעֶ שְׁטֶעגִין וָואשׁ זֵייא הָאבִּין נִיט גִיוואוּסְט בִּיז אַהֶער וֶועל אִיךְ זֵייא מַאכִין טְרֶעטִין · אִיךְ וָועל מַאכִין דָאשׁ פִינְצְטֶערְנִעשׁ פַר זֵייא צוּא לִיכְט · אוּנ דָאשׁ פַאר קְרִימְטֶע וֶועל אִיךְ מַאכִין צוּ גְלַייכְקַייט · דִי דָאזִיגֶע זַאכִין וָועל אִיךְ זֵיי טָאן אוּנ אִיךְ וֶועל נִיט פַאר לָאזִין :

דאש טייטש פון שיר מזמור גיפינט מען אין תהלים קאפיטיל מ״ח :

ישראל: כי חלק יי עמו יעקב חבל נחלתו: ימצאהו בארץ מדבר ובתהו ילל ישמן יסבבנהו יבוננהו יצרנהו כאישון עינו: כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף יפרש כנפיו יקחהו ישאהו על אברתו: יי בדד ינחנו ואין עמו אל נכר:

מסכת תמיד פ״ב

ראוהו אחיו שירד והם רצו ובאו · מהרו וקדשו ידיהם ורגליהם מן הכיור · נטלו את המגרפות ואת הצנורות · ועלו לראש המזבח · האברים והפדרים שלא נתאכלו מבערב סונקין אותם לצדדי המזבח · ואם אין הצדדין מחזיקים אותם סודרין אותם בסובב על הכבש: החלו מעלין באפר על גבי התפוח ותפוח היה באמצע המזבח · פעמים עליו כשלש מאות כור וברגלים לא היו מדשנין אותו מפני שהוא נוי למזבח · מימיו לא נתעצל הכהן מלהוציא את הדשן: החלו מעלין בגזרין לסדר את המערכה · וכי כל העצים כשרים למערכה · הן · כל העצים כשרים למערכה · חוץ משל זית ושל גפן · אבל באלו היו רגילין במורביות של תאנה ושל אגוז ושל עץ שמן: סדר המערכה גדולה מזרחה · והזיתה מזרחה · וראשי הגזרין הפנימים היו נוגעים בתפוח ·

זכור ימות עולם גידיינק דיא טעג וואש פון אייביג וואש גאט האט גיטאן אין דיא וואש האבין אים דער צארינט · פאר שטייט וואש גאט האט גיטאן אין דיא יארין פון דיא צווייא דורות דאש מיינט מען דעם דור אנוש אונ דור הפלגה פרעג דיין פאטער דאש מיינט מען דיא נביאים אונ זיי וועלין דיר זאגין אונ פרעג דיינע אלטע לייט דאש מיינט מען דיא חכמים אונ זייא וועלין דיר זאגין דיא זאכין וואש גאט האט גיטאן אין דיא ערשטע דורות · אז גאט האט גימאכט ארבין צוא דיא קינדער פון אדם וואש האבין אים דער צארינט זייער חלק דאש מיינט מען וואש ער האט זיי פאר פלייצט מיט דעם מבול · אז ער האט פר שפרייט די מענטשין אין דור הפלגה איז גיוועזן בייא גאט אין דיא הענט אז ער זאל זייא מעביר זיין פון דער וועלט אונ האט אזוא ניט גיטאן אונ האט גילאזט שטיין דיא גימארקין פון דיא אלע פעלקר אונ האט זיי נית מעביר גיוועזן פון וועגן דער צאל פון דיא ישראל וואש זיינען פון דיא קינדר שם אונ ווייל גאטש חלק איז גיוועזן אין זיי זיין פאלק · יעקב אבינו וואש ער איז גיוועזן גידריטילט מיט דרייא זכותים אזו וויא איין שטריק איז גידרייט אין דרייען וואש ער איז גיוועזין זיין ארב גאט האט דיא ישראל גיפונען צו זיך פאר איין באגלייבטע אין דער מדבר וואש זייא האבין אויף זיך מקבל גיוועזן זיין תורה אין דעם ווישט לאנד וואש דארטין הערט מען דאש קלאגין פון דיא שלאנגען זיינען זייא דארטין אויך נאך גיגאנגען נאך גאטש אמונה אונ האט זייא דארטין ארום גירינגילט מיט וואלקינש ארום בארג סיני אונ האט זייא גיגעבין פאר שטיין דיא תורה אונ האט זייא דארטין גיהיט פון שלאנגען אונ ענדעשין אזוא וויא איין מענטש היט זיין אויג אזוא וויא איין אדלער וואש איז איין רחמן אויף זיינע קינדער דער וועקט זיין נעסט בישליך ווייש אונ גייט ניט ארייין פלוצלונג אין זיין נעסט כדי ער זאל זיינע קינדער ניט דער שרעקין · אויף זיינע

וְרֶוַח הָיָה בֵּין הַגְּזָרִין שֶׁהָיוּ מַצִּיתִין אֶת הָאֲלִיתָא מִשָּׁם : בֵּרְרוּ מִשָּׁם עֲצֵי תְאֵנָה יָפִים לְסַדֵּר הַמַּעֲרָכָה הַשְּׁנִיָּה לִקְטוֹרֶת מִכְּנֶגֶד קֶרֶן מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית׳ מָשׁוּךְ מִן הַקֶּרֶן כְּלַפֵּי צָפוֹן אַרְבַּע אַמּוֹת ׳ בָּאוֹמֶד חָמֵשׁ סְאִין גֶּחָלִים ׳ וּבְשַׁבָּת בָּאוֹמֶד שְׁמוֹנַת סְאִין גֶּחָלִים שֶׁשָּׁם הָיוּ נוֹתְנִין שְׁנֵי בְזִיכֵי לְבוֹנָה שֶׁל לֶחֶם הַפָּנִים ׳ הָאֵבָרִים וְהַפְּדָרִים שֶׁלֹּא נִתְאַכְּלוּ מִבָּעֶרֶב מַחֲזִירִין אוֹתָן לַמַּעֲרָכָה ׳ הִצִּיתוּ שְׁתֵּי הַמַּעֲרָכוֹת בָּאֵשׁ וְיָרְדוּ וּבָאוּ לָהֶם לְלִשְׁכַּת הַגָּזִית :

תלמוד זרעים ברכות פרק הרואה

חַיָּב אָדָם לְבָרֵךְ עַל הָרָעָה כְּשֵׁם שֶׁמְּבָרֵךְ עַל הַטּוֹבָה שֶׁנֶּאֱמַר וְאָהַבְתָּ אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדֶךָ : בְּכָל לְבָבְךָ בִּשְׁנֵי יְצָרֶיךָ בְּיֵצֶר טוֹב וּבְיֵצֶר הָרָע וּבְכָל נַפְשְׁךָ אֲפִילוּ הוּא נוֹטֵל אֶת נַפְשְׁךָ׳ וּבְכָל מְאֹדֶךָ בְּכָל מָמוֹנְךָ׳ דָּבָר אַחֵר וּבְכָל מְאֹדֶךָ בְּכָל מִדָּה וּמִדָּה שֶׁהוּא מוֹדֵד לְךָ הֱוֵי מוֹדֶה לוֹ :

שם

תָּנוּ רַבָּנָן פַּעַם אַחַת גָּזְרָה מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה שֶׁלֹּא יַעַסְקוּ יִשְׂרָאֵל בַּתּוֹרָה׳ בָּא פַּפּוּס בֶּן יְהוּדָה וּמְצָאוֹ לְרַבִּי עֲקִיבָא שֶׁהָיָה מַקְהִיל קְהִלּוֹת בָּרַבִּים וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה ׳ אָמַר לוֹ עֲקִיבָא אִי אַתָּה מִתְיָרֵא מִפְּנֵי אֻמָּה זוֹ ׳ אָמַר לוֹ אֶמְשׁוֹל לְךָ

קִינְדֶער שְׁוָועבְּט עֶר אוּנ מַאכְט זִיךְ נִיט שְׁוָוער אוֹיף זַייא אוּנ אַז עֶר טְרַאגְט זַייא פוּן אַיין אָרְט אוֹיף דֶעם אַנְדֶערִין אָרְט פַאר שְׁפְּרַייט עֶר זַיינֶע פְלִיגִיל אוּנ נֶעמְט זֵיי אַרוֹיף כְּדֵי אַז דִיא פַייל וָואשׁ מֶען וָועט שִׁיסִין זָאל בֶּעסֶער אִין אִים אַרַיין אוּנ נִיט אִין זַיינֶע קִינְדֶער אוּנ טְרַאגְט זַייא אוֹיף זַיין פְלִיגִיל׳ נָאט הָאט דִי יִשְׂרָאֵל גִיפִירְט אִין דֶער מִדְבָּר אַלֵיין אוּנ זִיכֶערְלַאךְ אוּנ עֶשׁ אִיז נִיט גִיוָועזְן מִיט אִים אֵיינֶער פוּן אַלֶע גֶעטֶער אַז עֶר זָאל מִלְחָמָה הַאלְטִין מִיט אִים :

חיב אדם אַיין מֶענְטְשׁ אִיז מְחוּיָב צוּא לוֹיבִּין נָאט אוֹיף שְׁלֶעכְט וָואשׁ עֶר הָאט מִיט שִׂמְחָה אוּנ מִיט אַיין גוּט הַארְץ אַזוֹא וואול וִויא עֶר לוֹיבְּט נָאט מִיט שִׂמְחָה אוֹיף גוּטְשׁ וָואשׁ עֶר הָאט וָוארוּם עֶשׁ שְׁטֵייט אִין פָּסוּק אוּנ דוּ זָאלְשְׁט לִיבּ הָאבִּין נָאט מִיט גָאר דַיין הַארְצִין אוּנ מִיט גָאר דַיין לַייבּ אוּנ מִיט גָאר דַיין גוּטְשׁ׳ אִיז דִי מִשְׁנָה מְפוֹרֵשׁ דָאשׁ וָואשׁ שְׁטֵייט בְּכָל לְבָבְךָ מֵיינְט מֶען מִיט דַיינֶע צְווייא יְצָרִים דָאשׁ מֵיינְט מֶען מִיט דֶעם יֵצֶר טוֹב אוּנ מִיט דֶעם יֵצֶר הָרָע דָאשׁ וָואשׁ שְׁטֵייט וּבְכָל נַפְשְׁךָ מֵיינְט מֶען וָוען נָאט נֶעמְט אֲפִילוּ אָוֶועק דַיין נְשָׁמָה׳ אוּנ דָאשׁ וָואשׁ שְׁטֵייט וּבְכָל מְאֹדֶךָ מֵיינְט מֶען מִיט גָאר דַיין גֶעלְט׳ אַנַאנְדֶער פֵּירוּשׁ אִיז אַז בְּכָל מְאֹדֶךָ מֵיינְט מֶען מִיט אַלֶע מָאסִין וָואשׁ נָאט מֶעסְט צוּא דִיר הֵן אַיין מִדָּה טוֹבָה וְהֵן אַיין מִדָּה פּוּרְעָנִיּוֹת זָאלְשְׁטוּ אִים לוֹיבִּין אוּנ דַאנְקֶען מִיט שִׂמְחָה :

תנו רבנן דִיא רַבָּנִים הָאבִּין גִילֶערְנְט אַיין מָאל פַאר צַייטִין הָאט מֶען גוֹזֵר גִיוֶועזְן אַז דִי יִשְׂרָאֵל זָאלִין נִיט עוֹסֵק זַיין אִין דֶער תּוֹרָה אִיז גִיקוּמֶען פַּפּוּס דֶער זוּן פוּן יְהוּדָה אוּנ הָאט גִיפוּנֶען צוּא רַבִּי עֲקִיבָא וָואשׁ עֶר הָאט גִיזַאמְלְט אַיין אַיין זַאמְלוּנְג מִיט פִיל מֶענְטְשִׁין אוּנ הָאט עוֹסֵק גִיוֶועזְן אִין דֶער תּוֹרָה הָאט פַּפּוּס צוּא אִים גִיזָאגְט דוּ

משל למה הדבר דומה לשועל שהיה מהלך על שפת הנהר וראה דגים שהיו רצים לכאן ולכאן · אמר להם מפני מה אתם רצים · אמרו לו מפני הרשתות שמביאים עלינו בני אדם · אמר להם רצונכם שתעלו ליבשה ונדור אני ואתם כשם שדרו אבותי עם אבותיכם · אמרו לו אתה הוא שאומרים עליך פקח שבחיות לא פקח אתה אלא טפש אתה · ומה במקום חיותנו אנו מתיראין · במקום מיתתנו על אחת כמה וכמה · אף אנו בזמן שאנו עוסקין בתורה דכתיב בה כי היא חייך וארך ימיך · כך אנו מתיראין · כשאנו פוסקין מדברי תורה · על אחת כמה וכמה · לא היו ימים מועטים עד שתפשו לרבי עקיבא וחבשוהו בבית האסורים ותפשו לפפוס בן יהודה וחבשוהו אצלו · אמר לו · פפוס מי הביאך לכאן · אמר לו אשריך שנתפשת על דברי תורה ואוי לו לפפוס שנתפש על דברים בטלים · אמרו בשעה שהוציאו לרבי עקיבא להריגה זמן קריאת שמע היה · והיו סורקין את בשרו במסרקות של ברזל והיה מקבל עליו עול מלכות שמים באהבה · אמרו לו תלמידיו רבינו עד כאן · אמר להם כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה בכל נפשך אפילו הוא נוטל את נפשך ·

עקיבא האשט קיין מורא ניט פאר דער גזרה האט רבי עקיבא גיזאגט צו אים איך וועל צוא דיר גלייכן איין משל צוא וואש דיא זאך איז גלייך צוא איין פוקס וואש ער איז גיגאנגען ביא דעם בארטין פון דעם טייך אונ ער האט גיזעהען פיש וואש זיינען גילאפין הין אונ אהער האט דער פוקס גיזאגט צוא זייא פון וועשט וועגין לויפט איר אזו האבין זייא צוא אים גיזאגט פון וועגין די נעצין וואש די מענטשין ברייננען אויף אונז האט דער פוקס צוא זיי גיזאגט איז אייער רצון אז איר זאלט אויף גיין אויף דער יבשה אונ איך וועל וואונען מיט אייך אזו וויא מיינע עלטערין האבין גיוואונט מיט אייערע עלטערין האבין דיא פיש צוא אים גיזאגט דוא בישט דער דאזיגער וואש מען זאגט אויף דיר אז דוא בישט דער קלינשטער פון דיא חיות דו בישט אבער ניט קלוג נאר דיא בישט איין נאר ווארום ווען אפילו אין דעם ארט וואו אונזער לעבין איז דאש מיינט מען אין דעם טייך האבין מיר פארט מורא איז שוין איין כל שכן אז אין דעם ארט וואו אונזער טויט איז דאש איז דיא יבשה אז מיר וועלין מערער מורא האבין אזו זיינען מיר אויך גיגליכין אז אפילו אין דער צייט אז מיר זיינען עוסק אין דער תורה וואש אין איר שטייט אז דיא תורה איז דיין לעבין אונ דיין אריכות ימים האבין מיר פארט אזוא מורא איז שוין אכל שכן אז מיר וועלין אויף הערין דיא תורה לערנען אז מיר וועלין מערער מורא האבין זייא זיינען ניט פיל גיוועזין נאר ווייניג טעג האט גיווערט ביז מען האט גיתפסת צוא רבי עקיבא אונ האבין אים אריין גילייגט אין דער תפיסה אונ מען האט גיתפסת פפוס בן יהודה אויך אונ מען האט אים לעבין רבי עקיבא אריין גילייגט אין דער תפיסה האט רבי עקיבא גיזאגט דוא פפוס ווער האט דיך אהער גיבראכט האט פפוס גיזאגט צוא אים וואול צוא דיר רבי עקיבא וואש דוא בישט נתפס גיווארין איבער דער תורה אונ וויא איז צו פפוס וואש ער איז נתפס

גיווארין

אמרתי מתי יבא לידי ואקימנו ועכשו שבא לידי לא אקימנו · היה מאריך באחד עד שיצתה נשמתו באחד · יצתה בת קול מן השמים ואמרה · אשריך רבי עקיבא שיצתה נשמתך באחד · אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא · רבונו של עולם זו תורה וזו שכרה · ממתים ידך יי ממתים מחלד · אמר להם חלקם בחיים · יצתה בת קול ואמרה · אשריך רבי עקיבא שאתה מזמן לחיי העולם הבא :

יומא פרק טרף בקלפי

בא לו אצל פרו שניה וסומך שתי ידיו עליו ומתודה · וכך היה אומר · אנא השם · חטאתי עויתי פשעתי לפניך אני וביתי ובני אהרן עם קדושך · אנא בשם כפר נא לחטאים ולעונות ולפשעים שחטאתי ושעויתי ושפשעתי לפניך אני וביתי ובני אהרן עם קדושך ככתוב בתורת משה עבדך כי ביום

גיווארין איבער דברים בטלים האבין די חכמים גזאגט אין דר צייט אז מען האט אויס גיצויגין רבי עקיבא צוא דער הריגה איז גיוועזן דיא צייט פון קריאת שמע אונ מען האט גירסין זיין פלייש מיט אייזערנע קאמען אונ ער האט בשעת מעשה מקבל גיוועזן אויף זיך עול מלכות שמים מיט גרויש ליבשאפט האבין זיינע תלמידים צוא אים גיזאגט אונזער רבי ביז אין דער צייט: פאר לאזט פארט ניט די כוונה · האט ער צוא זיי גיזאגט אלע מיינע טעג האב איך זיך מצער גיוועזן אויף דעם דאזיגן פסוק מיט גאר דיין לייב זאלשטו ליב האבין גאט מיינט מען ווען גאט נעמט אפילו אוועק דיין נשמה אונ איך האב גיזאגט ווען קאן דאש מיר קומען צוא דיא הענט אז איך זאל דאש מקיים זיין אונ היינט אז עש איז מיר גיקומען צוא דיא הענט זאל איך דאש דען ניט מקיים זיין אונ ער האט מאריך גיוועזן מיט כוונה אין דעם ווארט אחד ביז זיין נשמה איז ארויש גיגאנגען אין דעם ווארט אחד איז ארויש גיגאנגען איין בת קול פון דעם הימעל אונ האט גיזאגט וואול דיר רבי עקיבא וואש דיין נשמה איז ארויש גיגאנגען אין דעם ווארט אחד האבין דיא מלאכי השרת גיזאגט פאר גאט ב״ה רבונו של עולם דוא האר פון דער וועלט איז דאש די תורה אונ דאש איז איר שכר דיא וואש זיינען עוסק אין דר תורה גיהערין שטארבין פון דיא הענט פון דיר גאט אונ ניט פון קיין בשר ודם אונ גיהערין שטארבין מחמת אלטקייט · האט גאט צוא זייא גיזאגט זייער חלק פון די וואש זיינען עוסק אין דער תורה איז אין דעם אייביג לעבין דאש מיינט מען לעולם הבא איז ארויש גיגאנגען איין בת קול אונ זיא האט גיזאגט וואול צוא דיר רבי עקיבא ווארום דו בישט אן גיברייט צוא דעם לעבין פון עולם הבא :

בא לו איז דער כהן גדול גיקומען צוא זיין אנדערין אקס אונ ער לעהינט אן אויף אים זיינע צווייא הענט אונ ער איז זיך מתודה אונ אזו פלעגט ער זאגין איך בעט דיך גאט איך מיט מיין הויז גיזינט האבין גיזינדיגט פאר דיר אונ דיא קינדער פון אהרן דיין היילג פאלק איך בעט דיך גאט פאר גיב צוא דיא עבירות וואש איך האב עובר גיוועזן הן בשוגג אדער במזיד איך מיט מיין הויז גיזינט אונ דיא קינדער פון אהרן דיין היילג פאלק אזוא וויא עש שטייט אין דר תורה פון דיין

קנעכט

הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יי תטהרו : והם עונים אחריו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד :

סוכה פרק לולב וערבה

תנו רבנן בשלשה דברים גדולה גמילות חסדים יותר מן הצדקה · צדקה בממונו וגמילות חסדים בין בגופו בין בממונו · צדקה לעניים · גמילות חסדים בין לעניים בין לעשירים · צדקה לחיים · גמילות חסדים בין לחיים בין למתים :

קדושין פרק א׳

כל העושה מצוה אחת מטיבין לו ומאריכין לו ימיו ונוחל את הארץ · וכל שאינו עושה מצוה אחת אין מטיבין לו ואין מאריכין לו ימיו ואינו נוחל את הארץ · כל שישנו במקרא ובמשנה ובדרך ארץ לא במהרה הוא חוטא שנאמר והחוט המשלש לא במהרה ינתק · וכל שאינו לא במקרא ולא במשנה ולא בדרך ארץ אינו מן הישוב :

כתובות פרק ראשון

תנא דבי רבי ישמעאל מפני מה אזן כלה קשה ואליה שלה רכה · מפני

קענעבט משה אז אין דעם דאזיגן טאג ווענט נאט אויף אייך פאר געבן צוא רייניגן אייך פון אלע אייערע זינד פאר גאט זאלט איר זיין ריין · אונ אז דער כהן גדול האט דער מאנט דעם שם המפורש האבן זייא אים נאך געענטפערט געלויבט איז זיין נאמען אונ דער כבוד פון זיין מלוכה אויף אייביג :

תנו רבנן דיא רבנים האבן געלערנט מיט דרייא ערלייא זאכן איז גמילות חסדים גרעשר מער פון צדקה · צדקה גייט נאר אן מיט זיין געלט אונ גמילות חסדים גייט אן הן מיט זיין גוף הן מיט זיין געלט · צדקה גייט נאר אן צוא ארימע לייט אונ גמילות חסדים גייט אן הן צוא ארימע לייט הן צוא עשירים · צדקה גייט אן נאר צוא לעבדיגע אונ גמילות חסדים גייט אן הן צוא לעבעדיגע הן צוא טויטע :

כל העשה איטליכער וואש טוט איין מצוה באניטינט מען צוא אים בעולם הזה אונ מען דרליינגרט צוא אים זיינע טעג לעולם הבא אונ ער ירשת דאש לאנד דאש מיינט מען עולם הבא אונ אז ער טוט ניט אפילו איין מצוה באניטינט מען ניט צוא אים אונ מען דער ליינגערט אים ניט זיינע טעג אונ ער ירשת ניט דאש לאנד איטליכער וואש איז בקי אין פסוק אונ אין משניות אונ אין דרך ארץ זינדיגט ער ניט גיך ווארום עש שטייט אין פסוק אונ איין פארים וואש איז גידרייט אין דרייען ווערט ניט גיך צוא ריסן · אונ ווער עש איז ניט בקי אין פסוק אונ ניט אין משניות אונ ניט אין דרך ארץ איז ער ניט פון דיא דאזיגע וואש דיא וועלט האט דורך זייא איין קיום :

תנא האט דיא ישיבה פון רבי ישמעאל גילערינט פאר וואש דער גאנצער אויער איז הארט אונ דער עק פון דעם אויער איז ווייך פון וועגן דעם אז איין מענטש ווערט הערין איין זאך וואש ניט רעכט איז זאל ער אריין בייגן דאש עק פון דעם אויער וואש ווייך איז אונ זאל פאר שטאפין דעם אויער :

שֶׁאִם יִשְׁמַע אָדָם דָּבָר שֶׁאֵינוֹ הָגוּן יָכוֹף אַלְיָה לְתוֹכָהּ: תָּנוּ רַבָּנָן אַל יַשְׁמִיעַ אָדָם לְאָזְנָיו דְּבָרִים בְּטֵלִים מִפְּנֵי שֶׁהָאֹזֶן נִכְוֵית תְּחִלָּה לָאֵבָרִים:

מסכת מכות פרק אלו הן הלוקין

רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר רַבִּי אוֹמֵר הֲרֵי הוּא אוֹמֵר רַק חֲזַק לְבִלְתִּי אֲכֹל הַדָּם כִּי הַדָּם הוּא הַנָּפֶשׁ: וְאוֹמֵר לֹא תֹאכְלֶנּוּ לְמַעַן יִיטַב לְךָ וּלְבָנֶיךָ אַחֲרֶיךָ כִּי תַעֲשֶׂה הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְיָ׳ וּמָה אִם דָּם שֶׁנַּפְשׁוֹ שֶׁל אָדָם קָצָה מִמֶּנּוּ׳ הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ מְקַבֵּל שָׂכָר׳ גָּזֵל וַעֲרָיוֹת שֶׁנַּפְשׁוֹ שֶׁל אָדָם מִתְאַוָּה לָהֶם וּמְחַמַּדְתָּן׳ הַפּוֹרֵשׁ מֵהֶם עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שֶׁיִּזְכֶּה לוֹ וּלְדוֹרוֹתָיו וּלְדוֹרוֹת דּוֹרוֹתָיו עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת:

בבא בתרא פרק ראשון

תַּנְיָא רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר גְּדוֹלָה צְדָקָה שֶׁמְּקָרֶבֶת אֶת הַגְּאֻלָּה׳ שֶׁנֶּאֱמַר כֹּה אָמַר יְיָ שִׁמְרוּ מִשְׁפָּט וַעֲשׂוּ צְדָקָה כִּי קְרוֹבָה יְשׁוּעָתִי לָבוֹא וְצִדְקָתִי לְהִגָּלוֹת: הוּא הָיָה אוֹמֵר עֲשָׂרָה דְּבָרִים קָשִׁים נִבְרְאוּ בָּעוֹלָם׳ הַר קָשֶׁה בַּרְזֶל מְחַתְּכוֹ׳ בַּרְזֶל קָשֶׁה אֵשׁ מְפַעְפְּעוֹ׳ אֵשׁ קָשֶׁה מַיִם מְכַבִּים אוֹתוֹ׳ מַיִם קָשִׁים עָבִים סוֹבְלִים

תנו רבנן דִּיא רַבָּנִים הָאבִּין גִילֶערִינְט אַיין מֶענְטְשׁ זָאל נִיט מַאכִין הֶערִין צוּ זַיינָע אוֹיעֶרִין קַיין דְּבָרִים בְּטֵלִים פוּן וֶועגִין דֶעם וָואשׁ דֶער אוֹיעֶר וֶוערְט פַאר בְּרֶענְט אִין גֵיהִנָּם פְרִיעֶר פוּן אַלֶע אֵיבָרִים:

רבי שמעון רַבִּי שִׁמְעוֹן דֶער זוּן פוּן רַבִּי זָאגְט עֶשׁ שְׁטֵייט אִין פָּסוּק גִייעֶרְט שְׁטַארְק זִיךְ אַז דוּא זָאלְשְׁט נִיט עֶשִׂין קַיין בְּלוּט וָוארוּם דָאשׁ בְּלוּט אִיז דָאשׁ נֶפֶשׁ אוּנ נָאךְ אַיין פָּסוּק שְׁטֵייט דוּא זָאלְשְׁט נִיט עֶסִין קַיין בְּלוּט דְרוּם וֶועט דִיר גוּט זַיין אוּנ צוּא דַיינָע קִינְדֶער וָואשׁ וֶועלִין זַיין נָאךְ דִיר אַז דוּא וֶועשְׂט טָאן דָאשׁ רֶעכְט פַארְטִיקַייט אִין גָאטְשׁ אוֹיגִין׳ אוּנ וֶוען אֲפִילוּ בְּלוּט וָואשׁ דָאשׁ לַייבּ פוּן דֶעם מֶענְטְשִׁין פַר מִיאוּסְט אִין דֶעם פוּן רֶעשְׂט וֶועגִין דֶער וָואשׁ אִיז זִיךְ פּוֹרֵשׁ פוּן צוּא עֶשִׂין בְּלוּט אִיז עֶר פָארְט מְקַבֵּל שָׂכָר דֶער פַאר׳ גָזֵל אוּנ עֲרָיוֹת וָואשׁ דָאשׁ לַייבּ פוּן דֶעם מֶענְטְשִׁין גִילוּשְׁט צוּ זַייא דֶער וָואשׁ אִיז זִיךְ פּוֹרֵשׁ פוּן גְזֵילוֹת אוּנ פוּן עֲרָיוֹת אִיז שׁוֹין אַיין כָּל שֶׁכֵּן אַז עֶר אִיז זוֹכֶה שָׂכָר אוּנ צוּא זַיינָע דוֹרוֹת בִּיז סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת:

תניא מִיר הָאבִּין גִילֶערִינְט רַבִּי יְהוּדָה זָאגְט וִויא גְרוֹישׁ אִיז דִיא מִצְוָה פוּן צְדָקָה וָואשׁ זִיא מַאכְט גִינֶעהֶנְטֶען דִיא גְאוּלָה וִויא עֶשׁ שְׁטֵייט אִין פָּסוּק אַזוֹ הָאט גָאט גִיזָאגְט הֵיט צוּא טָאן אַיין רֶעכְטִין מִשְׁפָּט אוּנ טוּט צְדָקָה וָוארוּם דוּרךְ צְדָקָה אִיז נָאהֶנְט אַז מַיין הִילְף זָאל קוּמֶען אוּנ מַיין גִירֶעכְטִיקַייט אִיז נָאהֶנְט צוּא אַנְטְפְּלֶעקְט וֶוערִין׳ רַבִּי יְהוּדָה הָאט נָאךְ גִיזָאגְט צֶעהֶען עֶרְלֵייא הַארְטֶע זַאכִין אִיז בַּאשַׁאפִין גִיוָוארִין אוֹיף דֶער וֶועלְט אַיין בַּארְג אִיז הַארְט אוּנ אַייזִין צוּא שְׁנַייט אִים׳ אַייזִין אִיז הַארְט אוּנ דָאשׁ פַייעֶר מַאכְט אִים וֵוייךְ׳ פַייעֶר אִיז הַארְט וַואשֶׂער פַאר לֶעשְׁט דָאשׁ׳ וַואשֶׂער אִיז הַארְט אוּנ דִיא וָואלְקִינְשׁ טְרָאגִין זַייא אוּנ זַיינֶען זֵיי סוֹבֵל׳ דִי וָואלְקִינְשׁ זַיינֶען

אוֹתָן׳ עָבִים קָשִׁים רוּחַ מְפַזְּרָתָן׳ רוּחַ קָשֶׁה גוּף סוֹבְלוֹ׳ גוּף קָשֶׁה פַּחַד שׁוֹבְרוֹ׳ פַּחַד קָשֶׁה יַיִן מְפִיגוֹ׳ יַיִן קָשֶׁה שֵׁנָה מְפַכַּחְתּוֹ׳ וּמִיתָה קָשָׁה מִכֻּלָּם׳ וּצְדָקָה מַצֶּלֶת מִן הַמִּיתָה שֶׁנֶּאֱמַר וּצְדָקָה תַּצִּיל מִמָּוֶת׃

מנחות פרק הרי עלי עשרון

נֶאֱמַר בְּעוֹלַת בְּהֵמָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחוֹחַ וּבְעוֹלַת הָעוֹף אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחוֹחַ וּבְמִנְחָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחוֹחַ׳ לוֹמַר לָךְ אֶחָד הַמַּרְבֶּה וְאֶחָד הַמַּמְעִיט וּבִלְבַד שֶׁיְּכַוֵּן לִבּוֹ לַשָּׁמַיִם׃

שם

תַּנְיָא אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן עַזַּאי בּוֹא וּרְאֵה מַה כְּתִיב בְּפָרָשַׁת קָרְבָּנוֹת׳ שֶׁלֹּא נֶאֱמַר בָּהֶן לֹא אֵל וְלֹא אֱלֹהִים אֶלָּא ה׳ שֶׁלֹּא לִתֵּן פִּתְחוֹן פֶּה לְבַעַל הַדִּין לַחֲלוֹק׃

שם

אָמַר רַבִּי יִצְחָק מַאי דִּכְתִיב זֹאת תּוֹרַת הַחַטָּאת׳ וְזֹאת תּוֹרַת הָאָשָׁם׳ כָּל

זַייְנֶען הַארְט אוּנ דֶער ווִינְט פַאר שְׁפְּרֵייט זֵיי׳ דֶר ווִינְט אִיז הַארְט אוּנ דֶער גוּף אִיז אִים סוֹבֵל׳ דֶר גוּף אִיז הַארְט אוּנ דֶער פַּחַד צוּ בְּרֶעכְט דֶעם גוּף׳ דֶער פַּחַד אִיז הַארְט אוּנ דֶער ווַיין מַאכְט אָפּ מַאן דֶעם פַּחַד׳ דֶער ווַיין אִיז הַארְט אוּנ דֶער שְׁלָאף מַאכְט אִים אַרוֹיס צִיהֶן׳ אוּנ דֶער טוֹיט אִיז שְׁטַארְקֶער פוּן אַלֶע צֶעהֶען זַאכִין אוּנ צְדָקָה אִיז מַצִּיל אֲפִילוּ פוּן דֶעם טוֹיט ווָאשׂ עֶשׂ אִיז דָאשׂ שְׁטַארְקְשְׁטֶע פוּן אַלֶע צֶעהֶען זַאכִין ווִיא עֶשׂ שְׁטֵייט אִין פָּסוּק אוּנ צְדָקָה אִיז מַצִּיל פוּן דֶעם טוֹיט׃

נאמר בעולת עֶשׂ אִיז גִיזָאגְט גִיוָוארִין בַּייא אַיין עוֹלַת בְּהֵמָה ווָאשׂ אַיינֶער הָאט גִיבְּרַאכְט אַיין פַייעֶר אָפְּפֶער ווָאשׂ אִיז אַיין נַחַת רוּחַ צוּא גָאט אוּנ בַּייא אַיין עוֹלַת הָעוֹף ווֶען אַיינֶער הָאט גִיבְּרַאכְט שְׁטֵייט אוֹיךְ אַיין פַייעֶר אָפְּפֶער ווָאשׂ אִיז אַיין נַחַת רוּחַ צוּ גָאט אוּנ בַּייא אַיין קָרְבַּן מִנְחָה ווָאשׂ אַיין אָרוֹם מַאן הָאט גִיבְּרַאכְט שְׁטֵייט אוֹיךְ אַיין פַייעֶר אָפְּפֶער ווָאשׂ אִיז אַיין נַחַת רוּחַ צוּא גָאט עֶשׂ קוּמְט דִיר צוּא זָאגִין סַייא אַיינֶער ווָאשׂ מֶערְט אוּנ סַייא אַיינֶער ווָאשׂ מִינֶערְט אִיז קַיין שׁוּם חִילּוּק נִיט נָאר דֶער עִיקָר אִיז אַז עֶר זָאל מְכַוֵּין זַיין זַיין הַארְץ צוּא גָאט׃

תניא מיר הָאבִּין גִילֶערִינְט הָאט גִיזָאגְט רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן עַזַּאי קוּם אוּנ זֶעה ווָאשׂ עֶשׂ שְׁטֵייט אִין פָּרָשַׁת הַקָּרְבָּנוֹת ווָאשׂ עֶשׂ אִיז נִיט גִיזָאגְט גִיווָארִין בַּייא זַייא נִיט דֶר נָאמֶען אֵל אוּנ נִיט דֶער נָאמֶען אֱלֹהִים נָאר דֶער נָאמֶען הוי״ה כְּדֵי מֶען זָאל נִיט גֶעבִּין אַיין פִּתְחוֹן פֶּה צוּא דִיא אַפִּיקוֹרְסִים צוּא קְרִיגִין אוּנ צוּא זָאגִין אַז עֶשׂ אִיז חָלִילָה פִיל גֶעשֶׁער פַאר הַאנְדִין אוֹיף דִיזֶער ווֶעלְט אוּנ דֶער ווָאשׂ זַיין נָאמֶען אִיז אַזוֹ הָאט גִיהֵיישִׁין אַז מֶען זָאל צוּא אִים מַקְרִיב זַיין אַיין קָרְבַּן מִנְחָה אוּנ דֶער ווָאשׂ זַיין נָאמֶען אִיז אַזוֹא הָאט גִיהֵיישִׁין אַז מֶען זָאל צוּא אִים מַקְרִיב זַיין אַבְּהֵמָה אוּנ דֶער הָאט גִיהֵיישִׁין אַיין עוֹלַת הָעוֹף דְרוּם שְׁטֵייט נָאר דֶער נָאמֶען הוי״ה צוּא ווַייזִין אַז עֶשׂ אִיז נָאר אַיין גָאט פַאר הַאנְדִין אוֹיף דֶער ווֶעלְט׃

אמר הָאט גִיזָאגְט רַבִּי יִצְחָק ווָאשׂ אִיז דָאשׂ ווָאשׂ עֶשׂ שְׁטֵייט דָאשׂ אִיז דִי תּוֹרָה פוּן חַטָּאת אוּנ דָאשׂ אִיז דִיא תּוֹרָה פוּן אָשָׁם צוּא ווַייזִין אַז אִיטְלִיכֶר ווָאשׂ אִיז עוֹסֵק

העוסק בתורת חטאת כאלו הקריב חטאת · וכל העוסק בתורת אשם כאלו הקריב אשם :

אהלות פרק ראשון

האברים אין להם שעור · אפילו פחות מכזית מן המת · ופחות מכזית מן הנבלה · ופחות מכעדשה מן השרץ מטמאין טמאתן : מאתים וארבעים ושמונה אברים באדם · שלשים בפסת הרגל · ששה בכל אצבע · עשרה בקרסול · שנים בשוק · חמשה בארכבה · אחד בירך · ושלשה בקטלית · ואחד עשר צלעות · שלשים בפסת היד · ששה בכל אצבע · שנים בקנה · ושנים במרפק · אחד בזרוע · וארבעה בכתף · מאה ואחד מזה · ומאה ואחד מזה · ושמונה עשר חוליות שבשדרה · תשעה בראש · ושמונה בצואר · ששה במפתח של לב · וחמשה בנקביו · כל אחד ואחד מטמא במגע ובמשא ובאהל · אימתי בזמן שיש עליהם בשר כראוי · ואם אין עליהם בשר כראוי · מטמאין במגע ובמשא ואינם מטמאין באהל :

אין די תורה פון חטאת איז גלייך וויא ער האט מקריב גיוועזן איין קרבן חטאת אונ איטליכר וואש איז עוסק אין די תורה פון אשם איז גלייך וויא ער האט מקריב גיוועזן איין קרבן אשם :

האברים אלע איברים וואש אויף זיי איז דא פלייש אונ אדערין אונ ביינער סייא דער אבר איז אפ גיריסין גיווארין פון אלעבעדיגן אונ סייא דער אבר איז אפ גיריסין פון איין מת איז בייא זייא קיין שיעור ניט גיזאגט גווארין וויא פיל איין אבר זאל גרויס זיין אונ זיין שיעור איז אז ער זאל קאנען מטמא זיין איין מענטשין · ווען איין אבר פון איין מת איז אפילו קלענער פון איין זית אונ ווען איין אבר פון איין נבלה איז אפ לו קלענער וויא איין זית אונ ווען איין אבר פון איין שרץ איז אפילו קלענער פון איין לינדז זיינען זיי פארט מטמא זייער טומאה : צווייא הונדערט מיט אכט אונ פערציג איברים איז פאר האנדין בייא איין מענטשין איין זכר · דרייסיג איברים אין די באלין פון די פיס וועקס אין איטליכין פינגער · צעהן אין דעם קנעכיל צווייא אין דעם שענקיל פינף אין דער קניא איינער אין דיכט דרייא אין דעם וואש איז העכער פון דעם דיכט · עלף ריפין · דרייסיג אין די באלין פון די הענט וועקס אין איטליכין פינגער · צווייא אין דעם ביין וואש איז מחובר צום באלין פון דעם האנט אונ צווייא אין דעם מיטעלסטין גליד פון דעם ארום איינער אין דעם ארום אונ פיר אין דעם אקסיל · הונדערט מיט איינש פון איין זייט אונ הונדערט מיט איינש פון דער אנדערער זייט אונ אכטצעהן הוליות וואש איז אין דער שדרה · ניין אין קאפ · אכט אין האלז · זעקס אין דעם שליסיל פון דעם הארצין דאש מיינט מען דיא ברוסט · אונ פינף אין זייגע נקבים אונ איטליכער אבר בזונדער איז מטמא אז איין מענטש רירט אן אין אים אדער אז ער טראגט אים אדער ווען איין מענטש איז מיט דעם אבר אין איין גיצעלט ווען איז דאש נאר אין דער צייט אז עש איז אויף זייא פר האנדין פלייש אזו וויא עש איז ראוי אבר

נדה פרק יוצא דופן

ריש לקיש משום רבי שמעון בן מנסיא אומר כתיב ויבן יהוה אלהים את הצלע · מלמד שקלעה הקדוש ברוך הוא לחוה והביאה אצל אדם הראשון · שכן בכרכי הים קורין לקלעתא בניתא :

ואומרים עשרת הדברות ופרשת המן וגו׳ עד הבקשות כמו שכוח מסודר במעמד יום א׳ :

בקשה ליום שני

יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי שתכפר לי על כל פשעי ותמחל לי על כל עונותי · כי רבו משובותי · לך חטאתי עויתי ופשעתי צררתי קשיתי ערפי · וסרתי ממצותיך וממשפטיך הטובים ולא שוה לי · אנא יי אלהי ואלהי אבותי קבלני בתשובה שלמה לפניך · ועשה למענך אם לא למעני · ורצה תשובתי ונקני משגיאות ומנסתרות ואהיה מן השבים אליך בכל לב אשר לחטאתם לא תזכר עוד · יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי שתצילני מיצר הרע ומכל צרה וצוקה · ותכונן מעשי ידי ותרפא את מכותי ואת מכאובי · ולא ישמע בכי וזעקה בביתי ולא שוד ושבר בגבולי · ואהיה מן יראיך ומעושי רצונך · ותשכילני שכל טוב מלפניך למען אשכיל בכל אשר אעשה ובכל אשר אפנה שם עד היום אשר תאספני אליך · ותוציאני

אז עש איז ניט דא אויף זיי פלייש אזו וויא עש איז ראוי זיינן זייא מטמא מיט אן רידין אונ מיט טראגין אונ זיינן ניט מטמא די טומאה פון גיצעלט :

יהי רצון עש זאל זיין דער ווילין פון צוא פאר דיר גאט מיין גאט אונ דר גאט פון מיינע עלטערין אז דוא זאלסט מיר פאר געבין אויף אלע מיינע פשעים אונ זאלשט צוא מיר מוחל זיין אויף אלע מיינע זינד ווארום זייא זיינן פיל מיינע ווילדיקייט · צוא דיר האב איך גיזינדיגט סייא בשוגג סייא במזיד איך האב שלעכטץ גיטאן דעם אנדערין אונ האב הארט גימאכט מיין אקין אונ איך האב אפ גיקערט פון דיינע מצות אונ פון דיינע גיטע משפטים אונ עש איז בייא מיר ניט גיאכט גיוועןי איך בעט דיך גאט מיין גאט אונ דער גאט פון מיינע עלטערין זאיי מיך מקבל מיט איין גאנצע תשובה פאר דיר אונ טוא פון דיינט וועגין אויב דו ווילסט ניט טאן פון מיינט וועגין אונ באווילינ אין מיין תשובה אונ ריינינ מיך פון די עבירות וואש איך טוא בשוגג אונ פון דיא פאר בארגענע זינד אונ איך זאל זיין פון דיא דאזינגע וואש טוען תשובה צו דיר מיט דעם גאנצין הארצין וואש דורך דעם טושטו מער ניט גדיינקן צוא זייערע עבירות · עש זאל זיין דער ווילין פון צוא פאר דיר גאט מיין גאט אונ דער גאט פון מיינע עלטערין אז דוא זאלסט מיך מציל זיין פון דעם יצר הרע אונ פון אלע צרות אונ באצווינגעניש אונ זאלשט אן בריישין דיא ווערק פון מיינע הענט אונ זאלשט היילן מיינע מכות אונ מיינע ווייטאג אונ עש זאל ניט גיהערט ווערין קיין גיוויין אונ קיין גישרייא אין מיין שטוב אונ ניט קיין ברעכעניש אין מיין גימארק אונ איך זאל זיין פון די וואש פארכטין זיך פר דיר אונ פון די וואש טוען דיין רצון אונ זאלשט מיך קלוג מאכין מיט איין גוטין שכל פון

באר

משלום אל שלום ׃ ואמצא חן וחסד בעיניך ובעיני כל רואי ׃ אדני שמעה אדני סלחה אדני הקשיבה ועשה אל תאחר למענך אלהי כי שמך נקרא על עירך ועל עמך ׃ אדני שמעה בקולי תהיינה אזניך קשבות לקול תחנוני ׃ ושמע תפלתי כי אתה שומע תפלת כל פה ׃ ברוך אתה שומע תפלה ׃

בקשה אחרה מעין יצירת היום על דרך הקבלה ׃

יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי אדון הכל ושליט בעולמך ׃ והבדלת לכסאך המים העליונים ביום זה׳ כן ברחמיך הרבים תבדילני ולכל עמך בית ישראל מכל חטא ועון ואשמה ולכל חברתנו ׃ ותבדילנו מן התועים ותתן לנו מהלכים בין העומדים לפניך ותצילנו מדינה של גיהנם ׃ וברחמיך הרבים תצילנו ולכל עמך ישראל משטיפת מים ׃ והולכי ימים ועוברי נהרות תצילם מנחשול של ים ומשבלת מים כדכתיב כי תעבור במים אתך אני ובנהרות לא ישטפוך כי תלך במו אש לא תכוה ולהבה לא תבער בך ׃ ותצילנו ולכל עמך בית ישראל מסער הים ומהזק היבשה ואנחנו וכל עמך ישראל בכלל הרחמים׃ כי אתה שומע תפלת כל פה׃ ברוך אתה שומע תפלה ׃

פאר דיר כדי אז איך זאל זיך קלינין אין אלע זאכין וואש איך וועל טאן אונ אין אלע ערטער וואש איך וועל זיך הין קערין ביי דעם טאג וואש דו וועסט מיך איין זאמלען צו דיר אונ דו וועסט מיך אויש ציהען פון שלום צו שלום אונ איך זאל גפינען חן אונ גינאד אין דיינע אויגין אונ אין די אויגין פון אלע וואש זעהען מיר ׃

יהי רצון עש זאל זיין דער ווילין פון צוא פאר דיר גאט מיין גאט אונ גאט פון מיינע עלטערין דער האר פון אלע אונ איין גיוועלטיגר אין דיין וועלט אונ דוא האסט דיא אויבערשטע אפ גישייד צוא דיין שטול אין דעם דאזיגין טאג׳ אזוא מיט דיינע פיל רחמנות זאלסטו אונז אפ שיידין אונ צוא דיין גאנצין פאלק ישראל פון אלע ערלייא זינד מיא בשוגג מייא במזיד אונ דו זאלסט געבן צו אונז אז מיר זאלן זיין צווישן דיא וואש דער מייען זיך פאר דיר אונ זאלסט אונז מציל זיין פון דעם דין פון גיהנם אונ מיט דיינע פיל רחמנות זאלשטו אונז מציל זיין אונ צוא גאר דיין פאלק ישראל פון פאר פליצונג פון וואשער אונ די וואש גייען אויף די ימים אונ די וואש פארין איבר אויף די טייכין זאלסטו זיי מציל זיין פון דעם שטורעם ווינט פון דעם ים אונ פון דעם שטראם וואשר אזו וויא עש שטייט אין פסוק אז דוא וועסט איבר פארין אין וואשער בין איך מיט דיר אונ אז דו פארשט איבר די טייכין בין איך מיט דיר אז זייא זאלין דיך ניט פר פליצין אז דוא וועסט גיין אין פייער וועשטו ניט ווערין פאר ברענט אונ איין פראם וועט ניט ברענן אין דיר אונ זאלשט אונז מציל זיין אונ צוא גאר דיין פאלק ישראל פון דעם שטורם ווינט פון דעם ים אונ פון איין שאדין אויף דר יבשה אונ מיר אונ גאר דיין פאלק ישראל זאלין מיר זיין אין כלל פון דיין דער בארימקייט ׃

ויאמר

תורה

ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה ויהי
כן: ויקרא אלהים ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים וירא אלהים
כי טוב: ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרי עשה פרי
למינו אשר זרעו בו על הארץ ויהי כן: ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע
למינהו ועץ עשה פרי אשר זרעו בו למינהו וירא אלהים כי טוב: ויהי
ערב ויהי בקר יום שלישי:

יואל ב׳

ויקנא יהוה לארצו ויחמול על עמו: ויען יהוה ויאמר לעמו הנני שלח לכם
את הדגן והתירוש והיצהר ושבעתם אתו ולא אתן אתכם עוד חרפה
בגוים: ואת הצפוני ארחיק מעליכם והדחתיו אל ארץ ציה ושממה את פניו
אל הים הקדמני וסופו אל הים האחרון ועלה באשו ותעל צחנתו כי הגדיל

ויאמר אלהים האט גאט געזאגט די וואלין זיך איין זאמלען דיא וואשער וואש זיינן אונטער
דעם הימל צוא איין ארט עש זאל געזעהען ווערין דיא יבשה אונ עש איז געוועזין
אזו אונ גאט האט גרופין צוא דר יבשה ערד אונ צו דעם איין זאמלינג פון דעם וואשער
האט ער גרופין טייכין אונ האטשע גאט ברוך הוא האט איין גיזאמילט דיא וואשר גאר
אין איין ארט דאש איז דער ים אוקינוס האט ער פארט אן גירופין מיט דעם לשון
טייכין ווייל דער טעם פון דיא פיש פון דעם איינענעם ים זיינען ניט אויף אליע ערטער
גלייך: אונ גאט האט גיזעהען אז עש איז ניט האט גאט גיזאגט דיא ערד זאל ווערין
באדעקט מיט איין באוואקסונג קרייטעכץ וואש עש זאל וואקסין דריגען זאמען אז מען
זאל קענען פון דיא זאמען זייען אויף אנאנדער ארט · דער טעם פון דעם בוים זאל
איין טעם האבין וויא דיא פרי אליין · דיא פרי זאל וואקסין נאך זיין מין נאך · ווי
אזוא דיא קערענדלאך זיינען גיוועזן וואש מען האט פון זייא גיזייעט אויף דער ערד ·
אונ עש איז אזוא גיוועזן דיא ערד האט ארויש גיצויגין איין בוואקסונג · קרייטעכץ וואש
עש האט גיוואקסין דריגען זוימען וואש מען האט גיקאנט פון דיא זוימען זייען אויף
אנאנדער ארט · אונ עש זאל וואקסין נאך זייער מין נאך אונ בוימער וואש אויך
איטליכין בוים האט גיוואקסין אזעלכע פירות נאך זייער מין נאך וויא אזוא דיא
קערענדלאך זיינען גיוועזן וואש מען האט פון זייא גיזייעט · אונ גאט האט גיזעהן
אז עש איז גוט עש איז גיוועזן אבינט אונ עש איז גיוועזן מארגין דר דריטער טאג:
ויקנא ה׳ אונ גאט וועט מתרה זיין אין דעם הישעריק אז ער זאל ניט קומען צוא זיין
לאנד · אונ וועט זיך דער בארימען אויף זיין פאלק · אונ גאט האט גיענטפערט צו
דיא וואש האבין גישריען צו אים אונ האט גיזאגט צו זיין פאלק איך וועל שיקין צו אייך
דאש קארין אונ דעם וויין אונ דעם אייל אונ איר וועט זאט זיין פון אים · אונ
איך וועל אייך מער ניט געבין אז איר זאלט זיין איין לעסטרונג צווישין דיא פעלקער
זייא וועלין אייך מער ניט זאגין אז איר האט קיין ברויט ניט אונ דעם הישעריק
וואש ער קומט פון צפון זייט וועל איך גאט דער ווייטערין פון אייך · אונ איך וועל אים
פאר שטויסין צו איין ווישט לאנד אונ דארטין וועט ער פיינערין · זיין פנים פון דעם
הישעריק

לַעֲשׂוֹת׃ אַל תִּירְאִי אֲדָמָה גִּילִי וּשְׂמָחִי כִּי הִגְדִּיל יְיָ לַעֲשׂוֹת׃ אַל תִּירְאוּ בַּהֲמוֹת שָׂדַי כִּי דָשְׁאוּ נְאוֹת מִדְבָּר כִּי עֵץ נָשָׂא פִרְיוֹ תְּאֵנָה וָגֶפֶן נָתְנוּ חֵילָם׃ וּבְנֵי צִיּוֹן גִּילוּ וְשִׂמְחוּ בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם כִּי נָתַן לָכֶם אֶת הַמּוֹרֶה לִצְדָקָה וַיּוֹרֶד לָכֶם גֶּשֶׁם מוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ בָּרִאשׁוֹן׃ וּמָלְאוּ הַגֳּרָנוֹת בָּר וְהֵשִׁיקוּ הַיְקָבִים תִּירוֹשׁ וְיִצְהָר׃ וְשִׁלַּמְתִּי לָכֶם אֶת הַשָּׁנִים אֲשֶׁר אָכַל הָאַרְבֶּה הַיֶּלֶק וְהֶחָסִיל וְהַגָּזָם חֵילִי הַגָּדוֹל אֲשֶׁר שִׁלַּחְתִּי בָּכֶם׃ וַאֲכַלְתֶּם אָכוֹל וְשָׂבוֹעַ וְהִלַּלְתֶּם אֶת שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר עָשָׂה עִמָּכֶם לְהַפְלִיא וְלֹא יֵבֹשׁוּ עַמִּי לְעוֹלָם׃ וִידַעְתֶּם כִּי בְקֶרֶב יִשְׂרָאֵל אָנִי וַאֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם וְאֵין עוֹד וְלֹא יֵבֹשׁוּ עַמִּי לְעוֹלָם׃

תהלים פ״ב

מִזְמוֹר לְאָסָף אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת אֵל בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט׃ עַד מָתַי תִּשְׁפְּטוּ עָוֶל וּפְנֵי רְשָׁעִים תִּשְׂאוּ סֶלָה׃ שִׁפְטוּ דַל וְיָתוֹם עָנִי וָרָשׁ הַצְדִּיקוּ׃ פַּלְּטוּ דַל וְאֶבְיוֹן מִיַּד רְשָׁעִים הַצִּילוּ׃ לֹא יָדְעוּ וְלֹא יָבִינוּ בַּחֲשֵׁכָה יִתְהַלָּכוּ יִמּוֹטוּ כָּל מוֹסְדֵי אָרֶץ׃ אֲנִי אָמַרְתִּי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי עֶלְיוֹן כֻּלְּכֶם׃ אָכֵן כְּאָדָם תְּמוּתוּן וּכְאַחַד הַשָּׂרִים תִּפֹּלוּ׃ קוּמָה אֱלֹהִים שָׁפְטָה הָאָרֶץ כִּי אַתָּה תִנְחַל בְּכָל הַגּוֹיִם׃

הַיִּשְׁעֶרִיק כְּלוֹמַר אֵיין טֵייל פוּן זַייא ווֶעל אִיךְ שִׁיקְן צוּ דֶעם יָם וָואשׁ אִיז פוּן מִזְרָח זַייט אוּנ זַיין סוֹף דָאשׁ מֵיינְט מֶען דִי אִיבְּרִינֶע ווֶעל אִיךְ שִׁיקְן צוּ דֶעם יָם וָואשׁ אִיזפוּן מַעֲרָב זַייט אוּנ עֶשׁ ווֶעט אוֹיף גֵיין זַיין גִישְׁטַאנְק פוּן דֶעם הַיִּשְׁעֶרִיק אוּנ עֶשׁ ווֶעט אוֹיךְ גֵיין זַיין גִישְׁטַאנְק ווָארוּם דֶער הַיִּשְׁעֶרִיק הָאט גִיגְרֵייסְט צוּא טָאן שְׁרֶעקְטְשׁ אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל פָארְכְט זִיךְ נִיט דוּא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אִיבּ דוּ ווֶעשְׁט תְּשׁוּבָה טָאן פְרֵייא זִיךְ ווָארוּם גָאט הָאט גִיגְרֵייסְט צוּא טָאן אֵיין הִילְף פָארְכְט אַייךְ נִיט אִיר בְּהֵמוֹת פוּן דֶעם פֶעלְד ווָארוּם זַיי זַיינֶען ווָארְן בַּדֶעקְט מִיט גְרָאז דִיא וואוֹנוּנְג פוּן דֶעם מִדְבָּר דָרוּם ווֶעט אִיר הָאבְּן צוּ עֶשְׁן ווָארוּם דֶער בּוֹים הָאט גִיטְרָאגְן זַיינֶע פֵּירוֹת דֶער פַייגְן בּוֹים אוּנ דֶער ווַיין שְׁטָאק הָאבְּן גִיגֶעבְּן זַייעֶר קְרַאפְט אוּנ אִיר קִינְדֶער פוּן צִיּוֹן פְרֵייט אַייךְ מִיט אַייעֶר גָאטְשׁ זָאג ווָארוּם עֶר הָאט צוּא אַייךְ גִיגֶעבְּן דִיא נְבִיאִים ווָאשׁ לֶערְנְן אַייךְ אַז אִיר זָאלְט תְּשׁוּבָה טָאן כְּדֵי עֶר זָאל אַייךְ גִירֶעכְט מַאכְן אוּנ גָאט ווֶעט מַאכְן נִידֶערְן צוּא אַייךְ רֶעגְן פְרִיא רֶעגְן אוּנ שְׁפֶּעט רֶעגְן אִין דֶעם עֶרְשְׁטְן חוֹדֶשׁ דָאשׁ אִיז נִיסָן אוּנ דִיא שֵׁייעֶרְם ווֶעלְן דֶער פִילְט ווֶערְן מִיט קָארְן אוּנ דִיא קֶעלְטֶערְם ווֶעלְן רוֹישְׁן פוּן ווַיין אוּנ פוּן אֵייל אוּנ אִיךְ ווֶעל בַּאצָאלְן צוּא אַייךְ דִיא יָארְן וָואשׁ דִי פִּיר מִינֵי הַיִּשְׁעֶרִיקְן הָאבְּן אוֹיף גִיגֶעסְן בַּיי אַייךְ אוּנ מַיין גְרוֹישׁ חַיִל דָאשׁ אִיז דֶר הַיִּשְׁעֶרִיק וָואשׁ אִיךְ הָאבּ גִישִׁיקְט אִין אַייךְ וָואשׁ עֶר הָאט אוֹיף גִיגֶעסְן ווֶעל אִיךְ אַייךְ בַּצָאלְן אוּנ אִיר ווֶעט עֶסְן אוּנ אִיר ווֶעט זָאט זַיין אוּנ אִיר ווֶעט לוֹיבְּן דֶעם נָאמֶען פוּן אַייעֶר גָאט וָואשׁ עֶר הָאט מִיט אַייךְ גִיטָאן פַאר וואוּנְדֶערְן אוּנ מַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל ווֶעט נִיט פַאר שֶׁעמְט ווֶערְן בִּיז אֵייבִּיג אוּנ אִיר ווֶעט ווִישְׁן אַז אִיךְ בִּין צְווִישְׁן דִיא יִשְׂרָאֵל אוּנ אִיךְ בִּין אַייעֶר גָאט אוּנ עֶשׁ אִיז נִיט דָא נָאךְ אֵיינֶער׃

דאש טייטש פון מזמור לאסף גיפינט מען אין תהלים קאפיטל פ״ב׃

תורה

ירכיבהו על במתי ארץ ויאכל תנובת שדי ויניקהו דבש מסלע ושמן מחלמיש
צור : חמאת בקר וחלב צאן עם חלב כרים ואילים בני בשן
ועתודים עם חלב כליות חטה ודם ענב תשתה חמר : וישמן ישרון ויבעט שמנת
עבית כשית ויטש אלוה עשהו וינבל צור ישעתו : יקנאהו בזרים בתועבת
יכעיסהו : יזבחו לשדים לא אלה אלהים לא ידעום חדשים מקרב באו לא שערום
אבתיכם : צור ילדך תשי ותשכח אל מחללך :

פ"ג במסכת תמיד

אמר להם הממונה באו והפיסו מי שוחט מי זורק · מי מדשן מזבח הפנימי
מי מדשן את המנורה · מי מעלה אברים לכבש · הראש · והרגל · שתי
הידים · העוקץ והרגל · החזה והגרה · ושתי הדפנות · הקרבים והסלת ·
והחבתין והיין הפיסו · זכה מי שזכה : אמר להם הממונה · צאו וראו אם הגיע
זמן השחיטה · אם הגיע · הרואה אומר ברקאי · מתיא בן שמואל אומר ·
האיר פני כל המזרח · עד שהוא בחברון · והוא אומר הן : אמר להם · צאו
והביאו לי טלה מלשכת הטלאים · והרי לשכת הטלאים היתה במקצוע צפונית
מערבית · וארבע לשכות היו שם · אחת לשכת הטלאים · ואחת לשכת
החותמות · ואחת לשכה בית המוקד · ואחת לשכה שהיו עושין בה לחם
הפנים : נכנסו ללשכת הכלים · והוציאו משם תשעים ושלשה כלי כסף וכלי

ירכיבהו על במתי ארץ גאט ברוך הוא האט גימאכט רייטין דיא ישראל אויף די הויך פון
דער ערד דאש איז ארץ ישראל · אונ האט אים גימאכט עסין דיא פרוכט פון
דעם פעלד דאש מיינט מען דיא פירות פון ארץ ישראל אונ האט אים גימאכט זייגין
האניק פון איין שטיין · אונ איל פון איין הארטין שטיין · די פוטער פון דיא רינדער אונ
דיא מילך פון דיא שאף מיט דעם פעטקייט פון די שאף · אונ די ווידער וואש זיינען
פון בשן דאש זיינין זכרים פון דיא ציגין מיט דיא פעטע ווייצין וואש זיינען אזוא פעט
וויא דאש פעטקייט פון דיא נירין אונ זאפט פון ווין טרויבין האט ער אים גימאכט
טרינקען · אונ ער האט אין דעם גיפילט איין טעם פון גאנץ גוטין וויין · אז דיא
ישראל וואש זיי הייסן אן גרהפין ישורון אז זייא זיינן פעט אונ רייך גיווארן האט ער מורד
גיוועזן אן גאט · דוא בישט גיווארין פעט דוא בישט גיווארין גראב · דיין הארץ איז
גיווארין צו גידעקט מיט פיל שמאלץ אונ ער האט פאר לאזין דעם גאט וואש האט אים
באשאפין אונ האט מבזה גיוועזן דעם שטארקין גאט וואש האט אים גיהאלפין די ישראל
האבין גאט דער צארינט מיט פרעמדע געטער אונ מיט אום ווערדיגע מעשים האבין
זייא אים דער צארינט זייא האבין גישעכט צו שדים וואש אין זייא איז ניט דא קיין
יכולת אזעלכע נעטער וואש מען האט זייא ניט גיקאנט נאייע געטער וואש זייא זייגען
ערשט גימאכט גווארן וואש אייערע עלטערין האבין זייא ניט גידינט אונ האבין פאר
זייא ניט מורא גיהאט דער באשעפער וואש האט דיך גימאכט גיוועזן האשטו פאר
געסין אונ דוא האשט פאר געסין דעם גאט וואש האט דיך באשאפין :

כל

זהב ׳ השקו את התמיד בכוס של זהב ׳ אף על פי שהוא מבקר מבערב
מבקרין אותו לאור האבוקות: מי שזכה בתמיד משכו והולך לבית המטבחים׳
ומי שזכו באברים הולכין אחריו ׳ בית המטבחים היה לצפונו של מזבח ועליו
שמונה עמודי ננסין׳ ורבעים של ארז על גביהן ׳ ואונקלאות של ברזל היו
קבועים בהם ׳ ושלשה סדרים היו לכל אחד ואחד שבהן תולין ומפשיטין על
שלחנות של שיש שבין העמודים : מי שזכה בדשון מזבח הפנימי והמנורה
היו מקדימין וארבעה כלים בידם ׳ הטני ׳ והכוז ׳ ושני מפתחות ׳ הטני
דומה לתרקב גדול של זהב מחזיק קבים וחצי ׳ והכוז דומה לקיתון גדול של
זהב ׳ ושני מפתחות היו אחד יורד לאמת השחי ואחד פותח כיון : בא לו
לפשפש הצפוני ושני פשפשין היו לו לשער הגדול אחד בצפון ואחד בדרום ׳
שבדרום לא נכנס בו אדם מעולם ׳ ועליו הוא מפרש על ידי יחזקאל ויאמר
אלי יי השער הזה סגור יהיה לא יפתח ואיש לא יבא בו כי יי אלהי ישראל בא
בו והיה סגור ׳ נטל את המפתח ופתח את הפשפש נכנס להתא ומן התא אל
ההיכל עד שהוא מגיע לשער הגדול ׳ הגיע לשער הגדול ׳ העביר את הנגר
ואת הפותחות ופתחו ׳ לא היה שוחט השוחט עד ששומע קול שער הגדול
שנפתח : מיריחו היו שומעין קול שער הגדול שנפתח ׳ מיריחו היו שומעין
קול המגרפה ׳ מיריחו היו שומעין קול העץ שעשה בן קטין מוכני לכיור ׳
מיריחו היו שומעין קול גביני כרוז ׳ מיריחו היו שומעין קול החליל ׳ מיריחו
היו שומעין קול הצלצל ׳ מיריחו היו שומעין קול השיר ׳ מיריחו היו שומעין
קול השופר ׳ ויש אומרים אף קול של כהן גדול בשעה שהוא מזכיר את
השם ביום הכפורים ׳ מיריחו היו מריחין ריח פטום הקטורת׳ אמר רבי אליעזר
בן דגלאי עזים היו לבית אבא בהר מכור והיו מתעטשות מריח פטום הקטורת:
מי שזכה בדשון מזבח הפנימי נכנס ונטל את הטני והניחו לפניו והיה חופן
ונותן לתוכו ׳ ובאחרונה כבד את השאר לתוכו והניחו ויצא : מי שזכה בדשון
המנורה נכנס ומצא שתי נרות מזרחיות דולקות ׳ מדשן את השאר ומניח את
אלו דולקין במקומן ׳ מצאן שכבו ׳ מדשנן ומדליקן מן הדולקין ואחר כך
מדשן את השאר ׳ ואבן היתה לפני המנורה ובה שלש מעלות ׳ שעליה הכהן
עומד ומטיב את הנרות ׳ והניח את הכוז על מעלה שניה ויצא :

ברכות פ ט

כל חותמי ברכות שהיו במקדש היו אומרים עד העולם ׳ משקלקלו המינין
ואמרו אין עולם אלא אחד התקינו שיהיו אומרים מן העולם ועד העולם ׳

כל חותמי אלע סוף ברכות פון דער שמונה עשרה אז מען האט זייא אין ב״ה גיזאגט
האבין זייא גיזאגט ׳ עד העולם אונ אזו האבין זייא גיזאגט סוף איטליכער ברכה ׳ אונ

והתקינו שיהא אדם שואל את שלום חברו בשם שנאמר והנה בעז בא מבית לחם ויאמר לקוצרים יי עמכם ויאמרו לו יברכך יי: ואומר יי עמך גבור החיל: ואומר ואל תבוז כי זקנה אמך: ואומר עת לעשות ליי הפרו תורתך׃ רבי נתן אומר הפרו תורתך משום עת לעשות ליי: תניא הלל הזקן אומר בשעת המכנסין פזר · בשעת המפזרין כנס · אם ראית דור שהתורה חביבה עליו פזר · שנאמר יש מפזר ונוסף עוד · ואם ראית דור שאין התורה חביבה עליו כנס · שנאמר עת לעשות ליי הפרו תורתך:

אז די אים גלויבער וואש גלויבין ניט אין תחית המתים האבין פר דארבין אונ האבין גיזאגט אז עש איז מער ניט דא נאר איין וועלט האט עזרא מיט זיין בית דין מתקן גיוועזן אז מען זאל זאגין סוף אלע ברכות ברוך אתה יי אלהי ישראל מן העולם ועד העולם צו וויזין אז עש איז פר האנדין צוויא וועלטין עולם הזה מיט עולם הבא: אונ נאך האבין זייא מתקן גיוועזן אז איין מענטש זאל פרעגין דעם שלום פון זיין חבר מיט גאטש נאמען אונ איך זאג ניט אז ער איז דער מיט מבזה גאטש נאמען ווארום עש שטייט אין פסוק · בועז איז גיקומען פון בית לחם אונ האט גיזאגט צו דיא שניטער גאט איז מיט אייך האט ער דאך דער מאנט גאטש נאמען צוא זייא אונ זייא האבין אים גיזאגט גאט זאל דיך בענטשין האבין זייא דאך אויך דער מאנט גאטש נאמען צו אים · אונ נאך איין פסוק שטייט וואש דער מלאך האט גיזאגט צוא גדעון גאט זאל זיין מיט דיר וואש דו בישט איין שטארקער פון דעם חיל אונ נאך איין פסוק שטייט דו זאלשט ניט זאגין אז דאש וואש בועז האט דער מאנט גאטש נאמען צו די שניטער האט ער דאש פון זיך זעלבערט גיטאן נייערט ער האט דאש אפ גילערנט פון דיא זקנים פון דיין אומה ישראל דרום האט ער זיך גיהאט אויף עפיס זיך סומך צו זיין·אונ נאך אפסוק שטייט עת לעשות כו׳ האט רבי נתן מפורש גיוועזן דעם פסוק גלייך וויא דער פסוק וואלט גישטאנען פאר קערט איין מאל פאר שטערט מען דיין תורה פון וועגין אזו איין צייט אז מען זאל טאן צוא גאט זיין רצון · אונ אזו אויך אז איינער פרעגט דעם חברש שלום מיט גאטש נאמען איז דאש אויך גאטש רצון:

תניא מיר האבין גילערינט הלל הזקן האט גיזאגט אין דער צייט אז די חכמים פון דעם דור זאמלין איין דיא תורה אונ ווילין זיא ניט מאכין לערנען צוא קיין תלמידים זאלשטו פאר שפרייטין דיין תורה אונ זאלשט זיא מאכין לערנען צוא תלמידים אבער אין דער צייט אז די חכמים פון דעם דור מאכין לערנען תורה צו תלמידים זאלשטו איין זאמלען דיין תורה אונ זאלשט זיא ניט מאכין לערנען צוא קיין תלמידים · אונ אויב דו זעהשט איין דור וואש דיא תורה איז אויף אים גיליבט זאלשטו זיא פר שפרייטין אונ זאלשט זיא מאכין לערנן צוא תלמידים ווארום עש שטייט אין פסוק עש איז פר האנדין איינר וואש פאר שפרייט אונ עש ווערט נאך בייא אים גימערט·אונ אויב דו זעהשט איין דור וואש דיא תורה איז אויף אים ניט גיליבט זאלשטו איין זאמלען דיא תורה אונ זאלשט זיא ניט ברייגען צוא קיין בזיון ווארום עש שטייט אין פסוק עש איז איין

יומא פרק שני שעירים

בא לו אצל שעיר המשתלח וסמך שתי ידיו עליו ומתודה · וכך היה אומר אנא השם חטאו עוו פשעו לפניך עמך בית ישראל · אנא בשם כפר נא לחטאים ולעונות ולפשעים שחטאו ושעוו ושפשעו לפניך עמך בית ישראל ככתוב בתורת משה כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יי תטהרו : והכהנים והעם העומדים בעזרה כשהיו שומעין את השם המפורש יוצא מפי כהן גדול היו כורעים ומשתחוים ונופלים על פניהם ואומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד :

מגילה פרק בני העיר

תנו רבנן משה תקן להם לישראל שיהיו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג :

סדר נשים יבמות פרק הבא על יבמתו

האיש מצוה על פריה ורביה אבל לא האשה · רבי יוחנן בן ברוקא אומר על שניהם הוא אומר ויברך אתם אלהים ויאמר להם פרו ורבו :

שם

תנו רבנן ובנחה יאמר שובה יי רבבות אלפי ישראל · מלמד שאין השכינה

ציים פאר האנדין אז מען גיהערטאן צו דיר גאט אז מען זאל פאר שטערן דיין תורה אונ מען זאל זיא ניט מאכין לערנען צוא קיינעם כדי די תורה זאל ניט מבוזה ווערין :

בא לו אז דער כהן גדול איז גיקומען צוא דעם ציקעלע וואש עש ווערט פאר שיקט לעזאזל אונ האט זיינע ביידע הענט סומך גיוועזן אויף אים אונ האט זיך מתודה גיוועזן אונ אזו האט ער גיזאגט איך בעט דיך גאט דיין פאלק ישראל האבין גיזינדיגט פאר דיר איך בעט דיך גאט פאר גיב דיא עבירות וואש זיינען בשוגג אונ וואש זיינען במזיד וואש דיין פאלק ישראל האבין גיזינדיגט פאר דיר אזוא וויא עש שטייט אין דער תורה פון דיין קנעכט משה רבינו ווארום אין דעם דאזיגין טאג פון יום כפור וועט גאט אויך אייך פאר געבין צוא ריינגן אייך פון אלע עבירות פאר גאט זאלט איר ריין זיין · אונ דיא כהנים אונ דאש פאלק אז זייא האבין גיהערט דעם שם המפורש אז ער גייט ארויש פון דעם מויל פון כהן גדול האבין זייא זיך גיקניט אונ האבין זיך גיבוקט אונ זיינען גיפאלין אויף זייערע פענעטער אונ האבין גיזאגט גילויבט זייא דר נאמען פון זיין עהרליך קיניגרייך ביז אין דר איביקייט :

תנו רבנן דיא רבנים האבין גילערינט משה רבינו האט כתקן גיוועזן צוא דיא ישראל אז זייא זאלין פרעגין אונ זאלין דרשנן אין דיא דינים פון דעם טאג · דיא דינים פון פסח גיהער מען דרשנן אום פסח אונ דיא דינים פון שבועות גיהער מען דרשנן אום שבועות אונ דיא דינים פון סוכות גיהער מען דרשנן אום סוכות :

האיש מצוה איין מאן איז גיבאטין אויף דער מצוה פון פריה ורביה אבער ניט קיין אשה · רבי יוחנן בן ברוקא זאגט אויף זיי ביידין זאגט דר פסוק די מצוה פון פריה ורביה אונ גאט האט זייא גיבענטשט אונ האט צוא זייא גיזאגט פרוכט אייך אונ מערט אייך :

תנו

שורה על פחות משני אלפים ושני רבבות מישראל · הרי שהיו ישראל שני אלפים ושני רבבות חסר אחד · וזה לא עסק בפריה ורביה נמצא שזה גורם לשכינה שתסתלק מישראל: אבא חנן אומר משום רבי אליעזר חיב מיתה שנאמר ובנים לא היו להם · הא אם היו להם בנים לא מתו · אחרים אומרים גורם לשכינה שתסתלק מישראל שנאמר להיות לך לאלהים ולזרעך אחריך · בזמן שזרעך אחריך שכינה שורה עליכם · אין זרעך אחריך · על מי שורה על העצים ועל האבנים:

מכות פרק אלו הן הלוקין

רבי חנניא בן עקשיא אומר רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצות שנאמר יי חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר:

בבא בתרא פרק ראשון

תניא אמרו עליו על בנימין הצדיק שהיה ממונה על קפה של צדקה פעם אחת באה אשה אחת לפניו בשני בצורת אמרה לו רבי פרנסני אמר לה העבודה שאין בקפה של צדקה כלום · אמרה לו רבי אם אין אתה מפרנסני הרי אשה ושבעה בניה מתים · עמד ופרנסה משלו · לימים חלה

תנו רבנן דיא רבנים האבין גילערינט · אז דער ארון האט גירועט האט משה רבינו גיזאגט שובה יי רבבות אלפי ישראל רוא נאט אין די צוויא אונ צוואנציג טויזינט פון דיא ישראל · דאש לערינט מיך אז דיא שכינה רועט ניט אויף וויניגער פון צווייא טויזינט אונ צווייא מאל צעהן טויזינט פון דיא ישראל · ווען דיא ישראל זיינען גיוועז צווייא טויזינט אונ צווייא צעהן טויזינט נאר מיט איינש וויניגר · אונ דער דאזיגער מענטש האט ניט עוסק גיוועז אין פריה ורביה · ווערט גיפונען אז דר דאזיגער מענטש איז גורם צוא דער שכינה אז זיא זאל אפ גיטאן ווערין פון די ישראל אבא חנן זאגט פון וועגין רבי אליעזר דר מענטש איז חיב מיתה ווארום עש שטייט אין פסוק בייא דיא קינדר פון אהרן הכהן אונ קיין קינדער איז ניט גיוועזן צוא זייא · וואלטין זייא אבער יוא גיהאט קינדער וואלטין זייא ניט גישטארבין אנדערע זאגין (דאש מיינט מען רבי מאיר) ער איז גורם צו דר שכינה אז זיא זאל אפ גיטאן ווערין פון דיא ישראל · ווארום עש שטייט אין פסוק צו זיין צו דיר צו איין גאט אונ צו דיינע קינדער וואש וועלין זיין נאך דיר · זאג איך אזוא אין דער צייט אז דיינע קינדער זיינען נאך דיר רועט דיא שכינה אויף אייך אונ אז עש איז ניט דא קיין קינדער נאך דיר אויף וועמען זאל דיא שכינה רוען אויף העלצער אדער אויף שטיינער:

ראש טייטש פון רבי חנניא גיפינט מען אין פרק:

תניא מיר האבין גילערינט · זייא האבין גיזאגט אויף בנימין הצדיק וואש ער איז גיוועזן איין ממונה אויף דער פושקע פון צדקה · איין מאל איז גיקומען איין אשה פאר אים אין דיא יארין וואש זיינען גיוועזן הונגער האט זיא צו אים גיזאגט רבי זאיי מיך מפרנס האט ער צוא איר גיזאגט דא שווער איך אז עש איז גאר קיין געלט ניט דא אין דער פושקע פון צדקה האט זיא צו אים גיזאגט אז דו מיין רבי וועשט מיך ניט מפרנס

בִּנְיָמִין הַצַּדִּיק נָטָה לָמוּת · אָמְרוּ מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא · רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם · אַתָּה אָמַרְתָּ כָּל הַמְקַיֵּם נֶפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל כְּאִלּוּ קִיֵּם עוֹלָם מָלֵא · וּבִנְיָמִין הַצַּדִּיק שֶׁהֶחֱיָה אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בָנֶיהָ יָמוּת בְּשָׁנִים מוּעָטוֹת הַלָּלוּ · מִיָּד קָרְעוּ לוֹ גְּזַר דִּינוֹ · תָּנָא הוֹסִיפוּ לוֹ עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה עַל שְׁנוֹתָיו ·

קנים פ' שלישי

רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן עֲקַשְׁיָא אוֹמֵר זִקְנֵי עַם הָאָרֶץ כָּל זְמַן שֶׁהֵם מַזְקִינִים דַּעְתָּן מִטָּרֶפֶת עֲלֵיהֶם שֶׁנֶּאֱמַר מֵסִיר שָׂפָה לְנֶאֱמָנִים וְטַעַם זְקֵנִים יִקָּח׳ אֲבָל זִקְנֵי תוֹרָה אֵינָם כֵּן אֶלָּא כָּל זְמַן שֶׁהֵם מַזְקִינִים דַּעְתָּן מִתְיַשֶּׁבֶת עֲלֵיהֶם שֶׁנֶּאֱמַר בִּישִׁישִׁים חָכְמָה וְאֹרֶךְ יָמִים תְּבוּנָה :

חולין פרק כסוי הדם

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם אֶלָּא בִּשְׁבִיל מִי שֶׁבּוֹלֵם עַצְמוֹ בִּשְׁעַת מְרִיבָה שֶׁנֶּאֱמַר תּוֹלֶה אֶרֶץ עַל בְּלִימָה :

נגעים פרק שני

כָּל הַנְּגָעִים אָדָם רוֹאֶה חוּץ מִנִּגְעֵי עַצְמוֹ · רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אַף לֹא נִגְעֵי

זַיין וועט די אִשָּׁה מִיט אירע זִיבֶּען קִינְדֶר שְׁטַארְבִּין · איז עֶר אויף נִישְׁטַאנְעֶן אונ הָאט זיא כַּפָּרְנָס גִיוֶועזֶן פון זַיין גֶעלְט · אִין עֶטְלִיכֶע טֶעג ארום איז בִּנְיָמִין הַצַּדִּיק קְרַאנְק גִיוָוארִין אונ איז גִיגַייגְט גִיוָוארִין צוּא שְׁטַארְבִּין הָאבִּין דִיא מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת גִיזָאגְט פַאר גָאט בָּרוּךְ הוּא הֶאר פון דֶער וֶועלְט דוּא הָאשְׁט גִיזָאגְט איטְלִיכֶר וָואשׁ איז מְקַיֵּים אֲפִילוּ נָאר אֵיין נֶפֶשׁ איז גְלַייךְ וִויא עֶר הָאט מְקַיֵּים גִיוֶועזֶן דִי גַאנְצֶע וֶועלְט אונ בִּנְיָמִין הַצַּדִּיק וָואשׁ עֶר הָאט מְחַיֶּה גִיוֶועזֶן אֵיין אִשָּׁה מִיט אירֶע זִיבִּין קִינְדֶער זָאל שְׁטַארְבִּין אִין אַזוֹא וֶוייניג יָארִין הָאט מֶען תֵּיכֶף צוּא רִיסִין זַיין גְזַר דִין אַז עֶר זָאל נִיט שְׁטַארְבִּין פון דֶעם קְרֵיינְק מִיר הָאבִּין גִילֶערְנְט מֶען הָאט אִים גִימֶערְט צְווייא אונ צְוָואנְצִיג יָאר אויף זֵיינֶע יָארִין :

רבי שמעון רַבִּי שִׁמְעוֹן דֶער זוּן פון עֲקַשְׁיָא הָאט גִיזָאגְט דִי אַלְטֶע לַייט פון דִי עַמֵּי הָאֲרָצִים כָּל זְמַן אַז זַייא ווערִין אַלְט ווערְט זַייעֶר דֵעָה אויף זַייא פַאר מִישְׁט וִויא אִין פָּסוּק שְׁטֵייט גָאט בָּרוּךְ הוּא טוּט אָפּ דִיא רֵייד אֲפִילוּ צוּ דִיא וָואשׁ קָאנֶען רֵיידִין מִיט חָכְמָה אונ דִי רֵייד פון דִיא אַלְטֶע נֶעמְט עֶר צוּ אונ דָאשׁ גֵייט אויף זִקְנֵי עַמֵּי הָאֲרָצִים · אָבֶער דִיא אַלְטֶע וָואשׁ לֶערְנֶען דִיא תּוֹרָה זַיינֶען נִיט אַזוֹ · אַז זַייא ווערִין אַלְט ווערְט זַייעֶר דֵעָה מְיוּשָׁב אויף זַייא וִויא עֶשׁ שְׁטֵייט אִין פָּסוּק אִין דִיא אַלְטֶע לַייט וָואשׁ לֶערְנֶען דִי תּוֹרָה איז פַאר הַאנְדִין חָכְמָה אונ אִין דִיא וָואשׁ לֶעבִּין לַאנְג איז דָא פַאר שְׁטַאנְדִיגְקֵייט :

אמר רבי אלעזר רַבִּי אֶלְעָזָר הָאט גִיזָאגְט דִיא וֶועלְט הָאט מֶער קֵיין קִיּוּם נִיט נָאר פון וֶוענִין דֶעם וָואשׁ פַאר שְׁלִיסְט זַיין מוֹיל בִּשְׁעַת קְרִיג אונ הֶערְט וִויא מֶען שֶׁענְט אִים אונ עֶנְטְפֶערְט נִיט וִויא עֶשׁ שְׁטֵייט אִין פָּסוּק דִיא וֶועלְט הֵיינְגְט אונ הָאט אֵיין קִיּוּם דוּרְךְ דֶעם וָואשׁ פַאר שְׁלִיסְט זַיין מוֹיל בִּשְׁעַת קְרִיג :

כל הנגעים אַלֶע נְגָעִים מֶעג אֵיין כֹּהֵן זֶעהֶן אוֹיבּ זַייא זַיינֶען טָמֵא אָדֶער טָהוֹר חוּץ פון זַיינֶע אֵיינִיגֶע נְגָעִים מֶאר עֶר אַלֵיין נִיט זֶעהֶען נָאר אַנְאנְדֶער כֹּהֵן מוּז זַייא זֶעהֶן ·

קְרוֹבָיו ׳ כָּל הַנְּדָרִים אָדָם מַתִּיר חוּץ מִנִּדְרֵי עַצְמוֹ ׳ רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אַף לֹא נִדְרֵי אִשְׁתּוֹ שֶׁבֵּינָהּ לְבֵין אֲחֵרִים׳ כָּל הַבְּכוֹרוֹת אָדָם רוֹאֶה חוּץ מִבְּכוֹרוֹת עַצְמוֹ:

נדה פרק המפלת

תָּנוּ רַבָּנָן שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים הָרִאשׁוֹנִים הַוָּלָד דָּר בְּמָדוֹר הַתַּחְתּוֹן ׳ אֶמְצָעִים הַוָּלָד דָּר בְּמָדוֹר הָאֶמְצָעִי ׳ אַחֲרוֹנִים הַוָּלָד דָּר בְּמָדוֹר הָעֶלְיוֹן ׳ וְכֵיוָן שֶׁהִגִּיעַ זְמַנּוֹ לָצֵאת מִתְהַפֵּךְ וְיוֹרֵד ׳ וְזֶהוּ חֶבְלֵי לֵידָה :

ואומרים עשרת הדברות ופרשת המן וגו׳ עד הבקשות כמו שכתוב מבורר במעמד יום א׳ :

בקשה ליום שלישי

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי לְטַהֵר רַעְיוֹנַי וּלְכוֹנֵן מַעֲנֵה לְשׁוֹנִי וּלְטַהֵר מַחְשְׁבוֹת לְבָבִי וְהָיָה עִם פִּי בְּעֵת הַטִּיפִי וְעִם לִבִּי בְּעֵת מַחֲשָׁבִי וְעִם יָדַי בְּעֵת מַעְבָּדַי ׳ וְעִם רַגְלַי בְּעֵת שְׁבִילַי ׳ וְאַל אוֹמַר לְפָנֶיךָ דָּבָר שֶׁאֵינוֹ הָגוּן וְשֶׁלֹּא כִרְצוֹנֶךָ וּגְעוֹר בְּשָׂטָן לְבַל יִשְׁלֹט בִּי וְעָזְרֵנִי עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ וְאַל יְבַהֲלוּנִי חֲלוֹמוֹת רָעִים וְאַל יִשְׁלֹט בִּי יֵצֶר הָרָע :

רִבּוֹן הָעוֹלָמִים גָּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנֶיךָ שֶׁרְצוֹנִי לַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ אֶלָּא שֶׂשְּׂאוֹר שֶׁבָּעִסָּה

רַבִּי מֵאִיר זָאגְט אַז דִיא נְגָעִים פוּן זַיינֶע קְרוֹבִים טָאר עֶר אוֹיךְ נִיט זֶעהֶן ׳ אַלֶע נְדָרִים מֶעג אַיין מֶענְטְשׁ מַתִּיר זַיין חוּץ פוּן זַיינֶע אֵייגֶענֶע נְדָרִים ׳ רַבִּי יְהוּדָה זָאגְט אַז דִי נְדָרִים פוּן זַיין וַוייבּ וָואשׁ זַיינֶען צְווִישֶׁן אִיר אוּנ צְווִישֶׁן אַנְדֶערֶע טָאר עֶר אוֹיךְ נִיט מַתִּיר זַיין ׳ אַלֶע בְּכוֹרִים פוּן בְּהֵמוֹת מֶעג אַיין מֶענְטְשׁ אַיין תַּלְמִיד חָכָם זֶעהֶען אוֹיבּ עֶשׁ אִיז דָא אַיין מוּם אִין זַייא אַז מֶען זָאל זַייא מֶעגִין עֶסִין חוּץ פוּן זַיינֶע אֵיינִינֶע בְּכוֹרִים פוּן זַיינֶע בְּהֵמוֹת :

תנו רבנן דִיא רַבָּנִים הָאבִּין גִילֶערִינְט דִיא עֶרְשְׁטֶע דְרַייא חֳדָשִׁים וָואשׁ אַיין אִשָּׁה טְרָאגְט וואוּנְט דָאשׁ קִינְד אִין דֶעם אוּנְטֶערְשְׁטִין חֶדֶר אִין דִיא מִיטֶעלְשְׁטֶע דְרַייא חֳדָשִׁים וואוּנְט דָאשׁ קִינְד אִין דֶעם מִיטֶעלְשְׁטִין חֶדֶר אִין דִיא הִינְטֶערְשְׁטֶע דְרַייא חֳדָשִׁים וואוּנְט דָאשׁ קִינְד אִין דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטִין חֶדֶר אוּנ אַז עֶשׁ קוּמְט דִיא צַייט אַז דָאשׁ קִינְד זָאל אַרוֹישׁ גַיין פוּן דֶער מוּטֶערְשׁ בּוֹיךְ פַאר קֶערְט דָאשׁ זִיךְ אוּנ נִידֶערְט אַרָאפּ אוּנ דָאשׁ זַיינֶען דִיא וֶוייטָאג פוּן אַיין גִיוִוינֶערִין :

יהי רצון עֶשׁ זָאל זַיין דֶער ווִילִין פוּן צוּ פַר דִיר גָאט מַיין גָאט אוּנ דֶער גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְטֶערִין אַז דוּ זָאלְשְׁט מְטַהֵר זַיין מַיינֶע מַחֲשָׁבוֹת אוּנ אָן בְּרֵייטִין דָאשׁ עֶנְטְפֶערוּנְג פוּן מַיין צוּנְג אוּנ מְטַהֵר זַיין דִיא מַחֲשָׁבוֹת פוּן מַיין הַארְצִין אוּנ זַייא מִיט מַיין מוֹיל אִין דֶער צַייט אַז אִיךְ רֵייד אוּנ מִיט מַיין הַארְצִין אִין דֶער צַייט אַז אִיךְ טְרַאכְט אוּנ מִיט מַיין הֶאנְט אִין דֶער צַייט אַז אִיךְ טוּא מַיין אַרְבֶּעט אוּנ מִיט מַיין פוּס אִין דֶער צַייט אַז אִיךְ גַייא אִין מַיין שְׁטֶעג אוּנ אִיךְ זָאל נִיט זָאגִין פַאר דִיר אַיין וָוארְט וָואשׁ נִיט רֶעכְט אִיז אוּנ נִיט וִויא דַיין רָצוֹן אִיז אוּנ שְׁרַייא אָן אִין דֶעם שָׂטָן אַז עֶר זָאל נִיט גִיוָועלְטִיגִין אִין מִיר אוּנ הֶעלְף מִיר פוּן וֶועגִין דֶעם כָּבוֹד פוּן דַיין נָאמֶען אוּנ עֶשׁ זָאלִן מִיךְ נִיט דֶער שְׁרֶעקִין בֵּייזֶע חֲלוֹמוֹת אוּנ עֶשׁ זָאל אִין מִיר נִיט גִיוָועלְטִיגִין דֶער יֵצֶר הָרָע :

רבון

מְעַכֵּב · יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּשְׁמִיד וְתַכְנִיעַ יֵצֶר
הָרָע מִמֶּנִּי · וְהַרְחִיקֵהוּ מִמָּאתַיִם וְאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה אֵבָרַי וְאַל יְבַטְּלֵנִי מִדְּרָכֶיךָ
הַטּוֹבִים וְתֵן בְּלִבִּי יֵצֶר טוֹב לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּלְעָבְדְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם
וְקַבֵּל תְּפִלָּתִי כַּכָּתוּב שִׁמְעָה תְפִלָּתִי יְיָ וְשַׁוְעָתִי הַאֲזִינָה אֶל דִּמְעָתִי אַל תֶּחֱרַשׁ
כִּי גֵר אָנֹכִי עִמָּךְ תּוֹשָׁב כְּכָל אֲבוֹתָי: וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב
חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ: וּשְׁמַע תְּפִלָּתִי כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה · בָּרוּךְ
אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

בקשה אחרת מעין יצירת היום על דרך הקבלה

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן עוֹרֵךְ שֻׁלְחָן לִבְרִיּוֹתָיו
גִּלִּיתָ אֶרֶץ בְּיוֹם זֶה וּמְלֵאַת פְּנֵי תֵבֵל תְּנוּבָה לָתֵת חַיִּים לָעָם עָלֶיהָ וּמָזוֹן
לַהוֹלְכִים בָּהּ · שֶׁתַּמְצִיא בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים מְזוֹנוֹתֵינוּ לָנוּ וּלְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל
וְתַזְמִין פַּרְנָסָתֵנוּ שְׁלֵמָה וְעַל דֶּרֶךְ כָּבוֹד כְּדֵי שֶׁנּוּכַל לְעָבְדְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם וְאַל
יְעַכֵּב עָלֵינוּ שׁוּם חֵטְא וְעָוֹן וְאַשְׁמָה לְפַרְנָסָתֵנוּ וְהַצֵּל כָּל הוֹלְכֵי דְרָכִים

רבון העולמים הַאר פון דיא וֶועלְטִין עֶשׂ אִיז אַנְטְפְּלֶעקְט אוּנ גִיוואוּכְט פַאר דִיר אַז מַיין
רָצוֹן אִיז צוּא טָאן דַיין רָצוֹן נָאר דָאשׂ זוֹיעֶר טַייג וָואשׂ אִיז אִין טַייג דָאשׂ מַיינְט
מֶען דֶעם יֵצֶר הָרָע דֶר אִיז מְעַכֵּב עֶשׂ זָאל זַיין דֶער וִוילְין פוּן צוּא פַאר דִיר גָאט מַיין
גָאט אוּנ דֶר גָאט פוּן מַיינֶע עֶלְטֶערִין אַז דוּא זָאלְשְׁט פַאר טִילִיגִין אוּנ זָאלְשְׁט מַאכְן אוּנְטֶער
טֶענִיג דֶעם יֵצֶר הָרָע פוּן מִיר אוּנ זָאלְשְׁט אִים דֶער וַוייטֶערִין פוּן מַיינֶע צְווֵייא הוּנְדֶערְט
מִיט אַכְט אוּנ פֶערְצִיג אֵבָרִים אוּנ עֶר זָאל מִיךְ נִיט מְבַטֵּל זַיין פוּן דַיינֶע גוּטֶע וֶועגִין
אוּנ גִיבּ אִין מַיין הַארְצִין דֶעם יֵצֶר טוֹב צוּא הִיטִין דַיין גִיזֶעץ אוּנ צוּא טָאן דַיין וִוילִין
אוּנ צוּ דִינֶען דִיךְ מִיט דֶעם גַאנְצִין הַארְצִין אוּנ זַייא מְקַבֵּל מַיין תְּפִלָּה וִויא עֶשׂ שְׁטֵייט
אִין פָּסוּק אַז דָוִד הַמֶּלֶךְ הָאט גִיבֶּעטִין הֶער צוּא גָאט בָּרוּךְ הוּא מַיין תְּפִלָּה אוּנ מַיין
גִישְׁרַייא פַאר נֶעם · אוּנ צוּא מַיינֶע טְרֶערִין זָאלְשְׁטוּ נִיט שְׁוַויגִין וָוארוּם אִיךְ בִּין וִויא
אַיין גֵר אוֹיף דֶער וֶועלְט אַנְטְקֶעגִין דִיר אוּנ אַיין אַלְט גִיזֶעסֶענֶער וִויא מַיינֶע עֶלְטֶערִין
זַיינֶען גִיוֶוען:

יהי רצון עֶשׂ זָאל זַיין דֶער וִוילִין פוּן פַאר דִיר גָאט אוּנְזֶער גָאט אוּנ דֶער גָאט פוּן אוּנְזֶרֶע
עֶלְטֶערִין דֶער בַּארֶעמִיגֶר מַלְכוּת עֶר טוּט אָן רִיכְטִין אַיין טִישׁ צוּא זַיינֶע בַּאשֶׁעפֶענֶשׁ
דוּא הָאשְׁט אַנְטְפְּלֶעקְט דִיא עֶרְד אִין דֶעם דָאזִיגִין טָאג אוּנ דוּא הָאשְׁט דֶער פִילְט דִי
גַאנְצֶע וֶועלְט מִיט פְרוּכְט צוּא גֶעבִּין לֶעבִּין צוּא דֶעם פָאלְק וָואשׂ אוֹיף אִיר אִיז אוּנ צוּ
גֶעבִּין שְׁפַּייז צוּא דִיא וָואשׂ גֵייעֶן אוֹיף אִיר אַז דוּא זָאלְשְׁט אוֹישׂ צִיהֶען מִיט דַיינֶע פִיל
רַחֲמָנוּת אוּנְזֶערֶע שְׁפַּייז צוּא אוּנְז אוּנ צוּגָאר דַיין פָאלְק דָאשׂ הוֹיז גִיזִינְד פוּן דִי יִשְׂרָאֵל
אוּנ דוּא זָאלְשְׁט אָן בְּרֵייטִין אוּנְזֶער גַאנְצֶע פַּרְנָסָה אוּנ בְּדֶרֶךְ כָּבוֹד כְּדֵי מִיר זָאלִין דִיךְ
קָאנֶן דִינֶן מִיטְן גַאנְצִין הַארְצִין אוּנ זָאל נִיט מְעַכֵּב זַיין צוּ אוּנְזֶר פַּרְנָסָה קַיין שׁוּם עֲבֵירָה
אוּנ קַיין שׁוּלְד אוּנ דוּ זָאלְסְט מַצִּיל זַיין אִיטְלִיכְן פוּן דַיין פָאלְק וָואשׂ גֵייעֶן אִין מִדְבָּרִיּוֹת פוּן
בֵּייזֶע חַיּוֹת אוּנ פוּן אַלֶע בֵּייזֶע בַּאגֶעגְנֶעשׁ אוּנ פוּן דִיא הֶענְט פוּן אִיטְלִיכִין פַיינְט
און

ימדברות מעמך ישראל מחיות רעות ומכל פגעים רעים ומכל שטן ומכף כל אויב ואורב על הדרך כדכתיב כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך: על כפים ישאונך פן תגוף באבן רגלך: ואנחנו וכל עמך בית ישראל בכלל הרחמים · כי אתה שומע תפלת כל פה · ברוך אתה שומע תפלה:

מעמדות ליום רביעי

תורה

ויאמר אלהים יהי מארת ברקיע השמים להבדיל בין היום ובין הלילה והיו לאתות ולמועדים ולימים ושנים: והיו למאורות ברקיע השמים להאיר על הארץ ויהי כן: ויעש אלהים את שני המארת הגדלים את המאור הגדל לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה ואת הכוכבים: ויתן אתם אלהים ברקיע השמים להאיר על הארץ: ולמשל ביום ובלילה ולהבדיל בין האור ובין החשך וירא אלהים כי טוב: ויהי ערב ויהי בקר יום רביעי:

און פון דעם וועג באגלנען מענטשין אזו וויא עש שטייט אין פסוק ווארום גאט וועט זיינע מלאכים באפעלין פון דיינט וועגין אז זייא זאלין דיך היטין אין אלע דיינע וועגין: אויך זייערע הענט וועלין זייא דיך טראגין ווארום טאמער וועלין זיך אן שלאגין דיינע פיס אין איין שטיין און מיר און גאר דיין פאלק ישראל זאלין זיין אין כלל פון דיין רחמנות:

ויאמר אלהים האט גאט גיזאגט עש זאל זיין ליכט דאש מיינט מען די זון מיט דר לבנה אין דעם פאר שפרייטונג פון דעם הימעל צוא מאכין איין צווישין שייד צווישין דעם טאג אונ צווישין דער נאכט אונ זייא זאלין זיין צוא צייכינם אונ צוא ימים טובים וואש זייא ווערין גיציילט נאך דר לבנה אונ צו טעג אונ צו יארין: אונ זייא זאלין זיין די זון מיט דער לבנה צו ליכט אין דעם פאר שפרייטונג צו דעם הימעל צו לייכטין צוא דיא לייט וואש זיינען אויף דער ערד אונ עש איז אזוא גיוועזן: אונ גאט ברוך הוא האט גימאכט דיא צוויא גרוישע ליכט דיא גרוישע ליכט דאש מיינט מען דיא זון האט גאט גימאכט אז זיא זאל גיוועלטיגין בייא טאג אונ דיא קליינע ליכט דאש איז דיא לבנה וואש זיא איז נאך איר באשאפין קלענער גיווארין פון דער זון אין איר ליכט האט גאט גימאכט אז זיא זאל גיוועלטיגין בייא דער נאכט אונ דיא שטערין האט אויך גאט גינעבין צו דער לבנה אז זייא זאלין מיט איר גיוועלטיגין בייא דער נאכט מפיים זיא צו זיין וויל איר ליכט איז קלענער גיווארין פון דער זון: אונ גאט האט זייא גינעבין דיא זון מיט דער לבנה אין דעם פאר שפרייטונג פון דער הימיל צוא לייכטין צו דיא לייט וואש זיינען אויף דער ערד אונ צוא גיוועלטיגין בייא טאג אונ בייא דר נאכט אונ צו מאכין איין צווישין שייד צווישין דער ליכט אונ צווישין דעם פינצטערנעש · אונ גאט ברוך הוא האט גיזעהן אז עש איז גוט: אונ עש איז גיוועז אבינט אונ עש איז גיוועזן מארגין דעם פערטין טאג:

ירמיה לא

כה אמר יי נתן שמש לאור יומם חקת ירח וכוכבים לאור לילה רגע הים
ויהמו גליו יי צבאות שמו : אם ימשו החקים האלה מלפני נאם יי גם זרע
ישראל ישבתו מהיות גוי לפני כל הימים : כה אמר יי אם ימדו שמים מלמעלה
ויחקרו מוסדי ארץ למטה גם אני אמאס בכל זרע ישראל על כל אשר עשו
נאם יי : הנה ימים באים נאם יי ונבנתה העיר ליי ממגדל חננאל עד שער
הפנה : ויצא עוד קו המדה נגדו על גבעת גרב ונסב געתה : וכל העמק
הפגרים והדשן וכל השדמות עד נחל קדרון עד פנת שער הסוסים מזרחה קדש
ליי לא ינתש ולא יהרס עוד לעולם :

תהלים צד

אל נקמות יי אל נקמות הופיע : הנשא שפט הארץ השב גמול על גאים : עד
מתי רשעים יי עד מתי רשעים יעלזו : יביעו ידברו עתק יתאמרו כל פעלי

כה אמר ה' אזוא האט גאט גיזאגט דער גאט וואש גיט דיא זון אז זיא זאל לייכטין
ביא טאג אונ דאש גיזעץ פון דער לבנה אונ די שטערין וויא זאלין דר לייכטין
ביא נאכט · ער מאכט איין שרומפין דעם ים אונ זיינע אינדין זאלין ברומען · דער
זעלביגער גאט האט דאש גיזאגט וואש זיין נאמען איז ה' צבאות : אויב עש איז
מיגלאך אז דיא דאזיגע גיזעצין זאלין אפ גיטאן ווערין פון צוא פר מיר דאש מיינט מען
דיא זון מיט דער לבנה אז זייא זאלין ניט שיינען אזו האט גאט גירעט אזוא אויך איז
מיגלאך אז דיא זרע פון דיא ישראל זאלין פאר שטערט ווערין פון צו זיין איין פאלק פר
מיר אלע טאג : אזו האט גאט גיזאגט אויב עש איז מיגלאך זיי זאלין קאנן גימאסטין
ווערין דיא הימלען וואש זיינען פון אויבין אונ זייא זאלין קאנען דער פארשט ווערין די
גרונד פעסט פון דער ערד וואש זיא איז פון אונטין · אזוא אויך איז מיגלאך אז איך
זאל פאר מיאוסין אין גאר דער זרע פון די ישראל · חאטשע פון וועגין גאר דאש ביז
וואש זיי האבין גיטאן · אזו האט גאט גירעט כלומר אזו וויא זייא ווערין ניט גימאסטין
ווערין אונ גיפארשט ווערין אזוא אויך ווערין דיא ישראל ניט פר מיאוסת ווערין פר
מיר : עש ווערין קומען אזעלכע טעג האט גאט גירעט וואש די שטאט ירושלים וועט
גיבויט ווערין צוא גאט פון דעם ארט וואש הייסט מגדל חננאל ביז דעם טויער וואש
שטייט אין ווינקיל : אונ עש וועט ארויש גיין די שנור פון דער מאס אנטקעגן ירושלים
ביז דיא הויך פון דעם ארט וואש הייסט גרב אונ עש וועט ארום רינגלען ביז דעם
ארט וואש הייסט געה : אונ דאש גאנצע טאל וואש די פגרים פון דעם חיל פון סנחרב
זיינען דארטין גיפאלין אונ דאס ארט וואס מען פלעגט אהין שיטין דיא אשין פון דעם
בית המקדש וואס איז אלץ גיוועזן הויז ירושלים אבר לעתיד לבא וועט ירושלים גרעשר
זיין אונ עש וועט אלץ אריין גינומען ווערין אין אירע מויערן · אונ אלע פעלדער ביז אין
דעם טאל קדרון ביז אין דעם עק פון דעם ארט וואס ווערט אן גרופין שער הסוסים
קיין מזרח זייט וועט דאש אלץ הייליג זיין פאר גאט אונ עש וועט מער ניט צוא פירט
ווערין ביז אייביג :

ראש מיבש פון אל נקמות גיפינט מען אין תהלים קאפיטיל צ״ד

אָוֶן: עַמְּךָ יְיָ יְדַכְּאוּ וְנַחֲלָתְךָ יְעַנּוּ: אַלְמָנָה וְגֵר יַהֲרֹגוּ וִיתוֹמִים יְרַצֵּחוּ: וַיֹּאמְרוּ
לֹא יִרְאֶה יָּהּ וְלֹא יָבִין אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: בִּינוּ בֹּעֲרִים בָּעָם וּכְסִילִים מָתַי תַּשְׂכִּילוּ:
הֲנֹטַע אֹזֶן הֲלֹא יִשְׁמָע אִם יֹצֵר עַיִן הֲלֹא יַבִּיט: הֲיֹסֵר גּוֹיִם הֲלֹא יוֹכִיחַ הַמְלַמֵּד
אָדָם דָּעַת: יְיָ יֹדֵעַ מַחְשְׁבוֹת אָדָם כִּי הֵמָּה הָבֶל: אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר אֲשֶׁר תְּיַסְּרֶנּוּ
יָּהּ וּמִתּוֹרָתְךָ תְלַמְּדֶנּוּ: לְהַשְׁקִיט לוֹ מִימֵי רָע עַד יִכָּרֶה לָרָשָׁע שָׁחַת: כִּי לֹא
יִטֹּשׁ יְיָ עַמּוֹ וְנַחֲלָתוֹ לֹא יַעֲזֹב: כִּי עַד צֶדֶק יָשׁוּב מִשְׁפָּט וְאַחֲרָיו כָּל יִשְׁרֵי לֵב:
מִי יָקוּם לִי עִם מְרֵעִים מִי יִתְיַצֵּב לִי עִם פֹּעֲלֵי אָוֶן: לוּלֵי יְיָ עֶזְרָתָה לִּי כִּמְעַט
שָׁכְנָה דוּמָה נַפְשִׁי: אִם אָמַרְתִּי מָטָה רַגְלִי חַסְדְּךָ יְיָ יִסְעָדֵנִי: בְּרֹב שַׂרְעַפַּי
בְּקִרְבִּי תַּנְחוּמֶיךָ יְשַׁעַשְׁעוּ נַפְשִׁי: הַיְחָבְרְךָ כִּסֵּא הַוּוֹת יֹצֵר עָמָל עֲלֵי חֹק: יָגוֹדּוּ
עַל נֶפֶשׁ צַדִּיק וְדָם נָקִי יַרְשִׁיעוּ: וַיְהִי יְיָ לִי לְמִשְׂגָּב וֵאלֹהַי לְצוּר מַחְסִי: וַיָּשֶׁב
עֲלֵיהֶם אֶת אוֹנָם וּבְרָעָתָם יַצְמִיתֵם יַצְמִיתֵם יְיָ אֱלֹהֵינוּ:

תורה
וַיַּרְא יְיָ וַיִּנְאָץ מִכַּעַס בָּנָיו וּבְנֹתָיו: וַיֹּאמֶר אַסְתִּירָה פָנַי מֵהֶם אֶרְאֶה מָה
אַחֲרִיתָם כִּי דוֹר תַּהְפֻּכֹת הֵמָּה בָּנִים לֹא אֵמֻן בָּם: הֵם קִנְאוּנִי בְלֹא אֵל
כִּעֲסוּנִי בְּהַבְלֵיהֶם וַאֲנִי אַקְנִיאֵם בְּלֹא עָם בְּגוֹי נָבָל אַכְעִיסֵם: כִּי אֵשׁ קָדְחָה
בְאַפִּי וַתִּיקַד עַד שְׁאוֹל תַּחְתִּית וַתֹּאכַל אֶרֶץ וִיבֻלָהּ וַתְּלַהֵט מוֹסְדֵי הָרִים:
אַסְפֶּה עָלֵימוֹ רָעוֹת חִצַּי אֲכַלֶּה בָּם: מְזֵי רָעָב וּלְחֻמֵי רֶשֶׁף וְקֶטֶב מְרִירִי וְשֶׁן

וירא ה׳ אונ גאט האט גיזעהען אונ האט גישטארקט זיין צארין פון וועגין דעם וואש
זיינע זין אונ זיינע טעכטער פון דיא ישראל האבין גזינדיגט פאר אים: האט גאט
גיזאגט איך וועל פר בארגין מיין פנים פון דיא ישראל אונ איך וועל זעהען וואש זייער
סוף וועט זיין דורך דעם וואש איך וועל פאר בארגין מיין פנים פון זייא ווארום זייא
זיינען אזו אדור וואש פאר קערין מיין גוטין רצון אויף כעס זייא זיינען אזעלכע קינדער
וואש אין זייא איז ניט דא קיין וואר האפטיקייט: זייא האבין אונטער גיצונדין מיין צארין
מיט אזאך וואש עש איז ניט קיין גאט דאש מיינט מען מיט דעם עגל אונ האבין מיך
דר צארינט מיט זייערע נארשקייט אונ איך וועל זייא אויך אזו טאן איך וועל זיי דער
צארנען מיט אזו איין אומה וואש האט ניט קיין שם כלומר זייא זיינען אבזויה פאלק
דאש מיינט מען די כשדים: מיט אשאלק האפטיג פאלק וועל איך זייא דער צארנען:
ווארום אפייער ברענט אין מיין צארין אונ עש וועט ברענן אין אייך ביז אין דער
אונטערשטער גרוב כלומר ביז אין יסוד אונ עש וועט פר ברענען דיא ערד מיט אירע
תבואות אונ מיט אירע פירות אונ עש וועט פאר ברענן ירושלים וואש זיא איז גגרונד
פעסטיקט אויף דיא בערג: איך וועל איין זאמלן אויף זייא גאר דאש שלעכטץ וואש
אויף דער וועלט מיינע פיילין וועל איך פאר לענדין אין זייא כלומר אלע מיינע פיילי
וועל איך אין זייא שיקן זייא וועלין פאר ברענט ווערין מחמת הונגער אונ דיא שדים
וואש ווערין אן גירופין רשף וועלין מיט זייא מלחמה האלטין אונ וועלן פר שניטין ווערין
דורך אזו אשד וואש ווערט אן גירופין מרירי אונ די ציין פון דיא בהמות וועל איך אין

זייא

בהמות אשלח בם עם חמת זחלי עפר: מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה גם בחור גם בתולה יונק עם איש שיבה: אמרתי אפאיהם אשביתה מאנוש זכרם:

תמיד פרק רביעי

לא היו כופתין את הטלה · אלא היו מעקדין אותו · מי שזכו באברים אוחזין בו · וכך היתה עקדתו · ראשו לדרום ופניו למערב · והשוחט עומד במזרח ופניו למערב · של שחר היה נשחט על קרן צפונית מערבית על טבעת שניה · של בין הערבים היה נשחט על קרן מזרחית צפונית על טבעת שניה · שחט השוחט וקבל המקבל · בא לו לקרן מזרחית צפונית ונתן מזרחה צפונה · מערבית דרומית ונתן מערבה דרומה · שירי הדם היה שופך על יסוד דרומית:

לא היה שובר בו את הרגל אלא נוקבו מתוך ארכבו ותולה בו · היה מפשיט ויורד עד שהוא מגיע לחזה · הגיע לחזה חתך את הראש ונתנו למי שזכה בו · חתך את הכרעים ונתנם למי שזכה בהם · מרק את ההפשט · קרע את הלב והוציא את דמו · חתך את הידים ונתנם למי שזכה בהם · עלה לרגל הימנית חתכה ונתנה למי שזכה בה ושתי ביצים עמה · קרעו ונמצא כלו גלוי לפניו · נטל את הפדר ונתנו על בית שחיטת הראש מלמעלה · נטל את הקרבים ונתנם למי שזכה בהן להדיחן · והכרס מדיחין אותה בבית המדיחין כל צרכה · והקרבים מדיחין אותן שלש פעמים במעוטן על שלחנות של שיש שבין העמודים: נטל את הסכין והפריש את הריאה מן הכבד ואצבע הכבד מן הכבד ולא היה מזיזה ממקומה · נקב את החזה ונתנו למי שזכה בו · עלה לדופן הימנית היה חותך ויורד עד השדרה · ולא היה נוגע בשדרה עד שהוא מגיע לבין שתי הצלעות רכות · חתכה ונתנה למי שזכה בה · והכבד תלוי בה · בא לו לגרה · והניח בה שתי צלעות מכאן ושתי צלעות מכאן · חתכה ונתנה למי שזכה בה · והקנה והלב והריאה תלוין בה · בא לו לדופן השמאלית והניח בה שתי צלעות רכות מלמעלן ושתי צלעות רכות מלמטן וכך היה מניח בחברתה · נמצא מניח בשתיהן שתים שתים מלמעלן ושתים שתים מלמטן · חתכה ונתנה למי שזכה בה והשדרה עמה · והטחול תלוי בה · והיא היתה גדולה · אלא של ימין קורין גדולה מפני שהכבד תלוי

זייא אן רייצין מיט דעם גיפט פון די שלאנגען וואש לויפין מיט זייערע בייכער אויף דער ערד: דורך די עבירות וואש זייא האבין גיטאן אויף דער גאס וועט זייא פר יוארפין דיא שווערד פון די חילות אונ דורך די עבירות וואש זיי האבין גיטאן בחדרי חדרים ועלין זייא זיך פארכטין אויך איין יונגער מאן אונ אויך אבתולה אונ איינגינדיגע קינדר מיט אגרייז גראין מענטשן וועלין זייא אלע פארכט האבין: איך האב גיזאגט איך וועל זייא פאר שפרייטין אין אלע פיר עקין פון דער וועלט אונ איך וועל פאר שטערן פון מענטשין זייער גידעכעניש:

בָּהּ ׳ בָּא לוֹ לְעוֹקֶץ חֲתָכוֹ וּנְתָנוֹ לְמִי שֶׁזָּכָה בּוֹ ׳ וְהָאַלְיָה וְאֶצְבַּע הַכָּבֵד וּשְׁתֵּי כְלָיוֹת עִמּוֹ ׳ נָטַל רֶגֶל הַשְּׂמָאלִית וּנְתָנָהּ לְמִי שֶׁזָּכָה בָהּ ׳ נִמְצְאוּ כֻלָּם עוֹמְדִים בְּשׁוּרָה וְהָאֵבָרִים בְּיָדָם ׳ הָרִאשׁוֹן בָּרֹאשׁ וּבָרֶגֶל ׳ הָרֹאשׁ בִּימִינוֹ וְחוֹטְמוֹ כְּלַפֵּי זְרוֹעוֹ ׳ וְקַרְנָיו בֵּין אֶצְבְּעוֹתָיו ׳ וּבֵית שְׁחִיטָתוֹ מִלְמַעְלָן ׳ וְהַפֶּדֶר נָתוּן עָלֶיהָ ׳ הָרֶגֶל שֶׁל יָמִין בִּשְׂמֹאלוֹ וּבֵית עוֹרוֹ לַחוּץ ׳ הַשֵּׁנִי בִּשְׁתֵּי יָדַיִם ׳ שֶׁל יָמִין בִּימִינוֹ וְשֶׁל שְׂמֹאל בִּשְׂמֹאלוֹ וּבֵית עוֹרָן לַחוּץ ׳ הַשְּׁלִישִׁי בָּעוֹקֶץ וּבָרֶגֶל ׳ הָעוֹקֶץ בִּימִינוֹ וְהָאַלְיָה מְדֻלְדֶּלֶת בֵּין שְׁתֵּי אֶצְבְּעוֹתָיו וְאֶצְבַּע הַכָּבֵד וּשְׁתֵּי הַכְּלָיוֹת עִמּוֹ ׳ וְהָרֶגֶל שֶׁל שְׂמֹאל בִּשְׂמֹאלוֹ וּבֵית עוֹרוֹ לַחוּץ ׳ הָרְבִיעִי בֶּחָזֶה וּבַגֵּרָה ׳ הֶחָזֶה בִּימִינוֹ וְהַגֵּרָה בִּשְׂמֹאלוֹ וְצַלְעוֹתָיו בֵּין שְׁתֵּי אֶצְבְּעוֹתָיו ׳ הַחֲמִישִׁי בִּשְׁתֵּי דְפָנוֹת שֶׁל יָמִין בִּימִינוֹ וְשֶׁל שְׂמֹאל בִּשְׂמֹאלוֹ וּבֵית עוֹרָן לַחוּץ : הַשִּׁשִּׁי בַּקְּרָבַיִם הַנְּתוּנִים בַּבָּזָךְ ׳ וּכְרָעַיִם עַל גַּבֵּיהֶם מִלְמַעְלָה ׳ הַשְּׁבִיעִי בַּסֹּלֶת ׳ הַשְּׁמִינִי בַּחֲבִתִּין ׳ הַתְּשִׁיעִי בַּיַּיִן ׳ הָלְכוּ וּנְתָנוּם מֵחֲצִי כֶבֶשׁ וּלְמַטָּה בְּמַעֲרָבוֹ ׳ וּמְלָחוּם וְיָרְדוּ וּבָאוּ לָהֶם לְלִשְׁכַּת הַגָּזִית לִקְרוֹת אֶת שְׁמַע :

פאה פ״ח

מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֲמִשִּׁים זוּז וְהוּא נוֹשֵׂא וְנוֹתֵן בָּהֶם הֲרֵי זֶה לֹא יִטּוֹל ׳ וְכָל מִי שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ לִטּוֹל וְנוֹטֵל אֵינוֹ מֵת מֵהַזִּקְנָה עַד שֶׁיִּצְטָרֵךְ לַבְּרִיּוֹת ׳ וְכָל מִי שֶׁהוּא צָרִיךְ לִטּוֹל וְאֵינוֹ נוֹטֵל ׳ אֵינוֹ נִפְטָר מֵהָעוֹלָם עַד שֶׁיְּפַרְנֵס לַאֲחֵרִים מִשֶּׁלּוֹ ׳ וְעָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר בָּרוּךְ הַגֶּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בַּיְיָ וְהָיָה יְיָ מִבְטַחוֹ :

ברכות פרק תפלת השחר

תָּנוּ רַבָּנָן כְּשֶׁחָלָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר נִכְנְסוּ תַלְמִידָיו לְבַקְּרוֹ ׳ אָמְרוּ לוֹ תַּלְמִידָיו ׳ רַבֵּינוּ לַמְּדֵנוּ אוֹרְחוֹת חַיִּים וְנִזְכֶּה לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא ׳ אָמַר לָהֶם הִזָּהֲרוּ בִּכְבוֹד חַבְרֵיכֶם ׳ וּמִנְעוּ בְנֵיכֶם מִן הַהִגָּיוֹן ׳ וְהוֹשִׁיבוּם בֵּין בִּרְכֵּי תַלְמִידֵי חֲכָמִים ׳ וּכְשֶׁאַתֶּם מִתְפַּלְּלִים ׳ דְּעוּ לִפְנֵי מִי אַתֶּם עוֹמְדִים ׳ וּבִשְׁבִיל כָּךְ תִּזְכּוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא : וּכְשֶׁחָלָה רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי נִכְנְסוּ תַלְמִידָיו לְבַקְּרוֹ כֵּיוָן

מי שיש ווער עס האט פופציג גילדן אונ ער טוט מַשָּׂא וּמַתָּן מיט זייא טאר ער ניט נעמען קיין לֶקֶט שִׁכְחָה וּפֵאָה אונ מַעְשַׂר עָנִי פון די פעלדער אונ איטליכער וואס בדארף ניט נעמען אונ נעמט יוא שטארבט ער ניט פון דער עלטער ביז ער בדארף האבין צו לייטין אונ איטליכר וואס בדארף נעמן אונ נעמט פארט ניט אונ איז זיך מסתפק מיט דעם פאר דינשט פון זיינע הענט גייט. ער ניט אוועק פון דר וועלט ביז ער וועט נאך מפרנס זיין אנדערע פון זיינש אונ אויף אים זאגט דער פסוק געלויבט איז דער מענטש וואס פאר זיכערט זיך אין גאט ב״ה אונ ער טוט אין גאט זיין פאר זיכרונג :

תנו רבנן דיא רבנים האבין גילערינט אז רבי אליעזר איז קראנק גווארן זיינען אריין גיגאנגען זיינע תלמידים מבקר חולה זיין צו אים ׳ האבין זיינע תלמידים צו אים גיזאגט אונזער רבי לערין אונז דיא שטעגין פון לעבין אונ מיר זאלין זוכה זיין צו דעם לעבין פון עולם הבא ׳ האט רבי אליעזר צוא זייא גיזאגט זייט זהיר אין דעם כבוד פון

אייערע

שראה אתם התחיל לבכות · אמרו לו תלמידיו רבינו נר ישראל פטיש החזק עמוד הימני מפני מה אתה בוכה · אמר להם אלו היו מוליכין אותי לפני מלך בשר ודם · שהיום כאן ומחר בקבר · ואם יכעוס עלי · אין כעסו כעס עולם · ואם יאסרני אין אסורו אסור עולם · ואם ממיתני אין מיתתי מיתת עולם · ואני יכול לשוחדו בממון ולפיסו בדברים · ואף על פי כן הייתי בוכה · קל וחומר עכשיו שמוליכין אותי לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא חי וקים לעולם ולעולמי עולמים · ואם יכעוס עלי · כעסו כעס עולם · ואם יאסרני אסורו אסור עולם · ואם ממיתני · מיתתי מיתת עולם · ואיני יכול לשוחדו בממון ולפיסו בדברים · ולא עוד אלא שיש לפני שני דרכים · אחד לגיהנם · ואחד לגן עדן · ואיני יודע באיזה דרך מוליכין אותי · ולא אבכה · אמרו לו · רבינו ברכנו · אמר להם יהי רצון שיהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם·

אייערע חברים און מאכט זייא זעצין צווישין דיא קניא פון תלמידי חכמים כדי זייא זאלין זיך אפ לערנען פון זייא ווישין שאפט און אז איר זייט מתפלל זאלט איר ווישין פאר ועמען איר שטייט ווארום דורך דעם וועט איר זוכה זיין לחיי העולם הבא: אין אז רבי יוחנן בן זכאי איז קראנק געווארין זיינען זיינע תלמידים אריין גנאנגן מבקר חולה אים צו זיין אז ער האט זייא דר זעהן האט ער אן גהויבין צו וויינען האבין זייגע תלמידים צו אים גיזאגט אונזר רבי וואש דוא בישט דיא ליכט פון די ישראל שטארקר האמר, וואש דיינע הלכות ווערין פר שפרייט אויף דער גאנצער וועלט אזו וויא פונקען ווערין פאר שפרייט פון אונטער דער האמער רעכטער זייל · פאר וואש וויינשטו האט ער צוא זייא גיזאגט ווען מען וואלט מיך גיפירט פאר אדין וואש היינט איז ער דא און מארגין איז ער אין קבר און אויב ער וועט צארינען אויף מיר איז זיין כעס ניט אויף אייביג און אויב ער וועט מיך בינדין איז זיין בונד ניט קיין אייביגער בונד און אויב ער וועט מיך טייטין איז מיין טויט ניט קיין טויט לעולם הבא און איך קאן אים איבר בעטין מיט רייד און תאטשע עש איז אזו וואלט איך פארט גיוויינט איז שוין אבל שבי היינט וואש מען פירט מיך פר דעם מלך וואש ער איז איבר אלע מלכים וואש ער לעבט און האט אקיום אויף אייביג און אויב ער וועט אויף מיר צארנען איז זיין כעס אין אייביגר כעס און אויב ער וועט מיך בינדין איז זיין בינדין איין אייביגר בונד און אויב ער וועט מיך טייטין קאן מיין טייטין זיין אפילו לעולם הבא און איך קאן אים ניט איבר בעטין מיט רייד · און ניט דאש אליין נאך דאש אויך עש איז פאר האנדין פאר מיר צווייא וועגין איינער צום גיהנם און איינער צום גן עדן און איך ווייש ניט אין וואש פאר אוועג מען וועט מיך פירין זאל איך דען ניט וויינען· דרויף האבין די תלמידים צו אים גיזאגט אונזר רבי בענטש אונז האט ער צוא זייא גיזאגט עש זאל זיין דער ווילין פון גאט אז דיא מורא פון גאט זאל זיין אויף אייך אז וויא דיא מורא פון א בשר ודם· האבין זייגע תלמידים צו אים גיזאגט נאר אזוא פיל און ניט מערער האט ער צוא זייא גיזאגט הלוואי אז איר זאלט זוכה זיין אזו מורא צוא האבין וועט איר אויך זיין פאר

אָמְרוּ לוֹ תַּלְמִידָיו עַד כַּאן וְתוּ לָא · אָמַר לָהֶם וּלְוַאי · תֵּדְעוּ כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה אוֹמֵר שֶׁלֹּא יִרְאַנִי שׁוּם אָדָם :

יומא פ׳ יה״כ

הָאוֹמֵר אֶחֱטָא וְאָשׁוּב אֶחֱטָא וְאָשׁוּב · אֵין מַסְפִּיקִין בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה · אֶחֱטָא וְיוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר · אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר · עֲבֵרוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַמָּקוֹם · יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר · עֲבֵרוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ · אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר · עַד שֶׁיְּרַצֶּה אֶת חֲבֵרוֹ · אֶת זוֹ דָּרַשׁ רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה · לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ · עֲבֵרוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַמָּקוֹם · יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר · וְשֶׁבֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר עַד שֶׁיְּרַצֶּה אֶת חֲבֵרוֹ :

מגילה פ׳ בני העיר

תַּנְיָא שָׁאַל רַבִּי עֲקִיבָא אֶת רַבִּי נְחוּנְיָא הַגָּדוֹל · בַּמֶּה הֶאֱרַכְתָּ יָמִים · אָתוּ גַּוְזָאֵי וְקָא מָחוּ לֵיהּ · סְלִיק יָתִיב אֲרֵישָׁא דְּדִיקְלָא · אָמַר לוֹ רַבִּי · אִם נֶאֱמַר כֶּבֶשׂ · לָמָּה נֶאֱמַר אֶחָד · אָמַר לָהֶם צוּרְבָא מֵרַבָּנָן הוּא שַׁבְקוּהוּ · אָמַר לוֹ אֶחָד מְיוּחָד שֶׁבְּעֶדְרוֹ · אָמַר לוֹ מִיָּמַי לֹא קִבַּלְתִּי מַתָּנוֹת · וְלֹא עָמַדְתִּי

מִיטִין פוּן עֲבֵירוֹת אִיךְ ווֶעל אַייךְ דֶּרְצֵיילְן ווָארוּם אַז אַמֶענְטְשׁ אִיז עוֹבֵר אַיין עֲבֵירָה אִין פַאר בָּארְגִינֶעשׁ ווָארוּם זָאגְט עֶר עֶשׁ זָאל מִיךְ נִיט זֶעהֶן קֵיין מֶענְטְשׁ זֶעה אִיךְ דָאךְ אַז כְּחָכְמַת אַמוֹרָא פוּן אַמֶענְטְשְׁן הִיט עֶר זִיךְ אוּנ מֵחָכְמַת גָאטְשׁ מוֹרָא ווָאשׁ עֶר זֶעהְט אָפִילוּ אִין פַאר בָּארְגִינֶעשׁ הִיט עֶר זִיךְ נִיט :

האומר אחטא ווֶען אֵיינֶער זָאגְט צְווַייא מָאל אִיךְ וֶועל זִינְדִיגִין אוּנ ווֶעל תְּשׁוּבָה טָאן אִיז מֶען אִים נִיט מַסְפִּיק עֶר זָאל קָאנֶען תְּשׁוּבָה טָאן ווָארוּם וַוייל עֶר הָאט דִיא עֲבֵירוֹת צְווַייא מָאל עוֹבֵר גִיוֶועְן אִיז אִים שְׁוֶוער אָפּ צוּא שֵׁיידִין זִיךְ פוּן זֵיי ווָארוּם זֵייא זֵיינֶען שׁוֹין גְלַייךְ אוֹיף אִים ווִיא זֵייא זֵיינֶען מוּתָּר · ווֶען אֵיינֶער זָאגְט אִיךְ ווֶעל זִינְדִיגִין אוּנ יוֹם כִּפּוּר ווֶעט מְכַפֵּר זַיין אִיז יוֹם כִּפּוּר נִיט מְכַפֵּר דִי עֲבֵירוֹת ווָאשׁ זֵיינֶען צְווִישְׁן מֶענְטְשִׁין אוּנ צְווִישִׁין גָאט בָּ״ה אִיז יוֹם כִּפּוּר מִיט תְּשׁוּבָה מְכַפֵּר אוֹיף זֵיי אוּנ דִי עֲבֵירוֹת ווָאשׁ זֵיינֶען צְווִישִׁין אַמֶענְטְשִׁין אוּנ צְווִישִׁין זַיין חָבֵר אִיז יוֹם כִּפּוּר נִיט מְכַפֵּר דֶרוֹיף בִּיז עֶר בֶּעט אִיבֶּר זַיין חָבֵר דָאשׁ דָאוִינֶע הָאט רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה גֶדַרְשְׁת עֶשׁ שְׁטֵייט דֶער פָּסוּק לפני ה׳ תטהרו מֵיינְט מֶען אַזוֹ דִי עֲבֵירוֹת ווָאשׁ זֵיינֶען צְווִישִׁין אַמֶענְטְשִׁין אוּנ צְווִישִׁין גָאט בָּ״ה אִיז דֶרוֹיף יוֹם כִּפּוּר מְכַפֵּר אוּנ דִיא עֲבֵירוֹת ווָאשׁ זֵיינֶען צְווִישִׁן אַיין מֶענְטְשִׁין אוּנ צְווִישִׁין זַיין חָבֵר אִיז יוֹם כִּפּוּר נִיט מְכַפֵּר דֶרוֹיף בִּיז עֶר בֶּעט אִיבֶּער זַיין חָבֵר :

תניא מִיר הָאבִּין גִילֶערִינְט רַבִּי עֲקִיבָא הָאט גִיפְרֶעגְט צוּא רַבִּי נְחוּנְיָא בֶּן הַקָּנָה מִיט ווָאשׁ הָאשְׁטוּ זוֹכֶה גִיוֶועְן לַאנְג צוּא לֶעבִּין זֵיינֶען גִיקוּמֶען דִיא בַּאדִינֶער פוּן רַבִּי נְחוּנְיָא אוּנ הָאבִּין גִישְׁלָאגִין צוּא רַבִּי עֲקִיבָא ווַייל זֵייא הָאבִּין גִימֵיינְט אַז צוּא רַבִּי עֲקִיבָא הָארְט דָאשׁ ווָאשׁ רַבִּי נְחוּנְיָא לֶעבְּט לַאנְג אִיז רַבִּי עֲקִיבָא אַנְטְלָאפִין גִיוָוארִין אוּנ אִיז אַרוֹיף גַגַאנְגֶען אוּנ הָאט זִיךְ גִיזֶעצְט אוֹיף אַשְׁפִּיץ בּוֹים הָאט רַבִּי עֲקִיבָא גִיזָאגְט צוּא רַבִּי נְחוּנְיָא דוּא רַבִּי אַז עֶשׁ שְׁטֵייט אִין פָּסוּק הַכֶּבֶשׂ ווֶעל אִיךְ שׁוֹין אַלַיין ווִישִׁין

על מדותי · ותרן בממוני הייתי : לא קבלתי מתנות · כי הא דרבי אלעזר כי הוו משדרי ליה מתנות מבי נשיאה לא הוה שקיל · כי הוו מזמני ליה לא הוה אזיל · אמר להו לא ניחא לכו דאחיה דכתיב ושונא מתנות יחיה : רבי זירא כי הוו משדרי ליה מתנות מבי נשיאה לא הוה שקיל · כי הוו מזמני ליה אזיל · אמר אתיקורי דמתיקרו בי : ולא עמדתי על מדותי · דאמר רבא כל המעביר על מדותיו מעבירין ממנו כל פשעיו · שנאמר נושא עון ועובר על פשע · למי נושא עון · למי שעובר על פשע : ותרן בממוני הייתי · דאמר מר איוב ותרן בממוניה היה · שהיה מניח פרוטה לחנוני מממוניה :

כתובות פרק שני דייני גזירות

הכל מעלין לארץ ישראל ואין הכל מוציאין · תנו רבנן לעולם ידור אדם בארץ ישראל · ואפילו בעיר שרבה גוים · ואל ידור בחוצה לארץ ואפילו בעיר שרבה ישראל · שכל הדר בארץ ישראל · דומה כמי שיש לו אלוה ·

אז מען זאל נאר געמען איין שאף וואש שטייט מיר נאך דאש ווארט אחד האט רבי נחוניא גיזאגט צוא זיינע פדינער ער איז אתלמיד חכם לאזט אים אונ טוט אים נאר נישט הא רבי נחוניא גיזאגט צוא רבי עקיבא דאש וואש עש שטייט דאש ווארט אחד ווייזט דרויף אז דער איינער זאל זיין דיא בעסטע שאף פון זיין גאנצר שטאדע האט רבי נחוניא גיזאגט צו רבי עקיבא פון מיין לעבינש טאג האב איך ניט מקבל גיוועז קיין מתנות פון קיינעם אונ איך בין ניט גישטאנען אויף מיינע מדות צוא באצאלין שלעכץ דעם וואש האט מיך מצער גיוועז אונ איך בין גיוועז אותרן מיט מיין געלט · איך האב ניט מקבל גיוועז קיין מתנות אזו אגלייכענעש וויא רבי אלעזר אז מען האט אים גישיקט מתנות פון דעם נשיא האט ער ניט גינומען אונ אז מען האט אים גירופין אויף אסעודה איז ער ניט גינאנגען ער האט צוא זייא גיזאגט דאש וואש איר שיקט מיר מתנות מוז זיין אז עש איז ניט ניחא צוא אייך אז איך זאל לעבין ווארום עש שטייט אין פסוק דער וואש האט פיינט מתנות בלייבט לעבין · אז מען האט גישיקט מתנות פון דעם נשיא צוא רבי זירא האט ער ניט גינומען אונ אז מען האט אים גירופין אויף איין סעודה איז ער גינאנגען ער האט גיזאגט עש איז צוא זייא אכבוד וואש איך טוא עשין בייא זייא אונ זייא האבין הנאה דער פון דרום היישט מיין עשין קיין מתנה ניט · איך בין ניט גשטאנען אויף מיינע מדות ווארום רבא האט גזאגט איטליכר וואש פארט איבער זיינע מדות אונ באצאלט ניט קיין שלעכץ דעם וואש האט אים צער אן גיטאן פאר גיט מען אים זיינע עבירות וויא עש שטייט אין פסוק נושא עון ועובר על פשע איז אזו דר פשט צוא וועמען פאר טראגט גאט דיא עבירות צוא דעם וואש פארט איבער אויף דיא זינד וואש דער חבר האט צוא אים גיזינדיגט אונ באצאלט אים ניט קיין שלעכץ דער פאר · איך בין גוועז אותרן מיט מיין געלט · ווארום איוב איז גיוועז אותרן מיט זיין געלט עש שטייט ער האט גילאזט אפרוטה צום קרעמער פון זיין געלט מערער איידער עש איז גיקומען דעם קרעמער פון אים :

אמר

וכל הדר בחוצה לארץ · דומה כמי שאין לו אלוה שנאמר לתת לכם את ארץ כנען להיות לכם לאלהים · וכי כל שאינו דר בארץ ישראל אין לו אלוה · אלא לומר לך · כל הדר בחוצה לארץ · כאלו עובד עבודה זרה · וכן בדוד הוא אומר · ועתה ישמע נא אדני המלך את דברי עבדו אם יי הסיתך בי ירח מנחה ואם בני האדם ארורים הם לפני יי כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת יי לאמר לך עבוד אלהים אחרים · וכי מי אמר לו לדוד לך עבד אלהים אחרים · אלא לומר לך · כל הדר בחוצה לארץ · כאלו עובד עבודה זרה · אמר רבי אלעזר כל הדר בארץ ישראל שרוי בלא עון · שנאמר ובל יאמר שכן חליתי העם היושב בה נשא עון :

עדיות פרק ח

אמר רבי יהושע מקבל אני מרבן יוחנן בן זכאי ששמע מרבו ורבו מרבו הלכה למשה מסיני · שאין אליהו בא לטמא ולטהר לרחק ולקרב · אלא לרחק את המקורבים בזרוע · ולקרב את המרוחקים בזרוע · משפחת בית צרפה היתה בעבר הירדן · ורחקה בן ציון בזרוע : ועוד אחרת היתה שם · וקרבה בן ציון בזרוע · כגון אלו אליהו בא לטמא ולטהר לרחק ולקרב · רבי יהודה אומר לקרב אבל לא לרחק · רבי שמעון אומר להשוות את המחלוקת · וחכמים אומרים לא לרחק ולא לקרב אלא לעשות שלום בעולם · שנאמר

אמר האט גיזאגט רבי יהושע איך האב קבלה פון רבי יוחנן בן זכאי וואש רבי יוחנן האט גיהערט פון זיין רבי אז די הלכה איז גיזאגט גיווארין צוא משה רבינו פון דעם בארג סיני אז אליהו קומט ניט מטמא צוא זיין אזעלכע משפחות וואש אויף זיי איז אספק אויב זיי זיינן טמא אדר טהור אונ ניט מטהר צו זיין · ניט צו דר ווייטערין משפחות פון צוא כתחתן זיך צוא זיין מיט זייא אונ צו מאכין גינעהנן · נייערט ער קומט צוא דער ווייטערין אזעלכע משפחות וואש אלע האלטין זייא פאר פסולים נאר זיי זיינען גינעהענט גיווארין מיט תקיפות אונ צוא מאכין גינעהענען אזעלכע משפחות וואש אלע האלטין זייא פאר כשרים נאר זייא זיינען דער ווייטערט גיווארין דורך דעם וואש מען האט מיט תקיפות אויש גירופין א יף זייא אז זייא זיינען פסולים דיא משפחה וואש האט גיהייסין בית צרפה איז זיא גיוועזן פון יענער זייט ירדן אונ זיא איז גיוועזן אמשפחה כשרה האט בן ציון וואש ער איז גיוועזן איין אלם מרחק זיא גיוועזן מיט תקיפות אונ נאך אנאנדער משפחה איז דארטין גיוועזן האט בן ציון וואש ער איז גיוועזן איין אלם מקרב זיא גוועזן מיט תקיפות · נאר אזעלכע משפחות קומט אליהו הנביא מטמא זיין אונ מטהר צוא זיין צוא דער ווייטערין אונ צוא מאכן גינעהענן · רבי יהודה זאגט ער קומט נאר צו מאכין גינעהענן אזעלכע משפחות וואש זייא זיינען דער ווייטערט גיווארין מיט תקיפות אבער ניט צוא דער ווייטערין אפילו אזוא אמשפחה וואש איז גינעהנט גיווארין מיט תקיפות · רבי שמעון זאגט אליהו קומט פאר גלייכין דיא קריג וואש איז צווישין תלמידי חכמים אונ דיא חכמים זאגין ער קומט ניט דער ווייטערין אונ ניט

צוא

הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בא יום יי הגדול והנורא : והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם :

עוקצין פרק ג
אמר רבי שמעון בן חלפתא לא מצא הקדוש ברוך הוא כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום שנאמר יי עוז לעמו יתן יי יברך את עמו בשלום:

תמיד פ״ז
באו ועמדו אצל בן ארזא אחד מימינו ואחד משמאלו · שחה לנסך והניף הסגן בסודרים · והקיש בן ארזא בצלצל · ודברו הלוים בשיר · הגיעו לפרק תקעו והשתחוו העם · על כל פרק תקיעה ועל כל תקיעה השתחויה׳ זהו סדר התמיד לעבודת בית אלהינו · יהי רצון שיבנה במהרה בימינו אמן :

מנחות פ׳ התכלת
תנו רבנן חביבין ישראל שסבבן הקדוש ברוך הוא במצות׳ תפלין בראשיהן׳ תפלין בזרועותיהן · וציצית בבגדיהן · ומזוזה בפתחיהן · ועליהן אמר דוד שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך׳ ובשעה שנכנס דוד לבית המרחץ

צוא מאכין גינעהענען נאר צוא מאכין שלום אויף דער וועלט ווארום עס שטייט אין פסוק איך וועל צוא איך שיקין אליהו הנביא אידער עס וועט קומען נאטש טאג דער גרוישער אונ דר פארכטיגער אונ ער וועט ווידער קערין דאש הארץ פון די פאטערם אויף דיא קינדער אונ דאש הארץ פון דיא קינדער אויף די פאטערם :

אמר האט גיזאגט רבי שמעון בן חלפתא גאט ברוך הוא האט ניט גיפונען קיין כלי וואש זאל אין איר מחזיק זיין כל הברכות אז ער זאל דער מיט בענטשין דיא ישראל נאר שלום וויא עש שטייט אין פסוק גאט וועט געבין שטארקייט צוא זיין פאלק ישראל גאט וועט בענטשין זיין פאלק ישראל מיט שלום :

באו ועמדו זייא זיינען גיקומען צווייא כהנים אונ האבין זיך גישטעלט לעבין בן ארזא איינער פון זיין רעכטע האנט אונ איינער פון זיין לינקע האנט אז דער כהן גדול האט זיך איין גיבויגין מנסך צוא זיין וויין אויף דעם מזבח האט דער סגן אויף גיהויבין מיט פענדלאך אונ בן ארזא האט .אן גיהויבין קלינגען אויף דעם כלי זמר וואש האט גיהייסין צלצל אונ דיא לוים האבין גירעט דיא מזמורים מיט גיזאנג אז זייא זיינען גיקומען צום סוף מזמור האבין זייא גיבלאזין מיט איין שופר אונ דאש פאלק האט זיך גיבוקט · אויף איטליכין סוף מזמור האט מען גיבלאזין איין תקיעה אונ צוא איטליכער תקיעה האט מען זיך גיבוקט דאש איז גיוועזן דער סדר פון דעם קרבן תמיד צוא דער דינשט פון אונזער גאטש הויז עש זאל זיין דער ווילין אז דער בית המקדש זאל באלד גיבויט ווערין אין אונזערע טעג אמן :

תנו רבנן דיא רבנים האבין גילערינט דיא ישראל זיינען גיליבט ביא גאט וואש ער האט זיי ארום גירינגילט מיט מצות תפילין אויף זייערע קעפ אונ תפילין אויף זייערע ארימס אונ ציצית אין זייערע קליידר אונ מזוזות אין זייערע טירין אונ אויף זייא האט דוד המלך גיזאגט זיבין מאל אין טאג האב איך דיך גימאן לויבין אויף דעם וואש דו האשט אונז גיגעבין דיינע גירעכטע משפטים אונ אין דער צייט אז דוד המלך איז

וראה את עצמו ערום׳ היה אומר אוי לי שאני עומד בלא מצות׳ וכיון שנזכר במילה שבבשרו׳ נתישבה דעתו׳ לאחר שיצא׳ אמר עליה שירה׳ שנאמר למנצח על השמינית מזמור לדוד על מילה שנתנה בשמיני: רבי אליעזר בן יעקב אומר כל מי שיש לו תפלין בראשו ותפלין בזרועו וציצית בבגדו ומזוזה בפתחו הכל בחזוק שלא יחטא׳ שנאמר והחוט המשלש לא במהרה ינתק׳ ואומר חונה מלאך יי׳ סביב ליראיו ויחלצם:

פרה פרק ג

לא מצאו משבע׳ עושים משש מחמש מארבע משלש משתים ומאחת׳ מי עשאן׳ הראשונה עשה משה׳ והשניה עשה עזרא׳ וחמש מעזרא ואילך׳ דברי רבי מאיר׳ וחכמים אומרים שבע מעזרא ואילך׳ ומי עשאן׳ שמעון הצדיק ויוחנן כהן גדול עשו שתים שתים׳ אליועני בן הקוף וחנמאל המצרי וישמעאל בן פיאבי עשו אחת אחת:

נדה פרק הכפלת

דרש רבי יוסי הגלילי מאי דכתיב אודך על כי נוראות נפליתי נפלאים מעשיך ונפשי יודעת מאד׳ בא וראה שלא כמדת הקדוש ברוך הוא מדת בשר ודם׳ מדת בשר ודם׳ אדם נותן זרעונים בערוגה׳ כל אחת ואחת עולה במינה׳ ואלו הקדוש ברוך הוא צר את העבר במעי אמו׳ וכלן עולין

אריין גיגאנגען אין מרחץ אונ האט זיך גיזעהען נאקעט האט ער גיזאגט וויא איז צוא מיר וואש איך שטייא אן איין מצוה אונ אז ער האט זיך דער מאנט אין דער מילה וואש איז אין זיין לייב איז זיין דעה מיושב גיווארין נאך דעם אז ער איז ארויש גיגאנגען פון דעם מרחץ האט ער אויף איר שירה גיזאגט ווארום עש שטייט אין פסוק דאש וואש דוד המלך האט גיזאגט על השמינית מיינט מען אויף דער מצוה פון מילה וואש זיא דארף זיין אין דעם אכטין טאג׳ רבי אליעזר דער זון פון יעקב האט גיזאגט איטליכער וואש האט תפילין אויף זיין קאפ אונ אויף זיין ארום אונ ציצית אין זיין קלייד אונ איין מזוזה אין זיין טיר שטייט ער אין דער חזקה פון אלע זאכין אז ער זאל ניט זינדיגין׳ שנאמר והחוט כו׳ אונ נאך איין פסוק שטייט דער מלאך פון גאט רוט ארום זיינע פארכטיגע וואש טוען זיינע מצות אונ איז זיי מציל פון צו זינדיגין:

דרש ר׳ יוסי הגלילי רבי יוסי הגלילי האט גידרשת קום אונ זעה אז ניט וויא דיא מדה פון גאט ברוך הוא איז דיא מדה פון איין בשר ודם דיא מדה פון איין בשר ודם איז איין מענטש ניט אריין זאמען אין איין בייט אונ איטליכש באזונדער גייט אויף נאך איר מין נאך׳ אבר גאט ברוך הוא באשאפט דאש קינד אין זיין מוטערש גידערים פון צווייא ערלייא זאמען אונ אלע גייען צוא איין מין כלומר עש ווערט באשאפין פוןביידע זאמען נאר איין בריה׳ אנאנדער פירוש איז איין פארבער גיט אין קעסיל אריין עטליכע ערלייא פארבין אונ פון אלע מינים פארבין קומט נאר ארויש איין מין פארב ווארום איין פארבער קאן ניט פארבין אין איין קעסיל צווייא מיני פארבין אבער גאט ברוך הוא באשאפט דאש קינד אין זיין מוטערש גידערים אונ איטליכש באזונדער

למין אחד: דבר אחר ׳ צבע נותן סמנין ליורה ׳ וכלן עולין לצבע אחד ׳ ואלו הקדוש ברוך הוא צר את העבר במעי אמו וכל אחד ואחד עולה למינו:

ואומרים עשרה הדברות ופרשת המן עד הבקשות כמו שהוא מבואר במעמד יום א׳:

בקשה ליום רביעי

יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי שתשים חלקי עם יושבי בית המדרש ולא תשים חלקי מיושבי קרנות ׳ ותצילני כל ימי מלכת בעצת רשעים ומלישב במושב לצים ׳ ותן לבי נשבר ונדכה ושפל רוח לפני כל בני אדם ׳ ולמקללי נפשי תדום ׳ ושמרה לפי מחסום שלא אחטא בלשוני ולא אשיב חורפי דבר ׳ ואתה צורי היה מגן בעדי שלא תוכל שום בריה להזיקני ׳ ויחד לבבי לאהבה וליראה את שמך ׳ עד אשר יהיו דרכי מתקנים נגד פניך ועזרני לנצור עדותיך בכל לבי ונחני בארח מישור ׳ וגל עיני ואביטה נפלאות מתורתך ׳ ומלא כל משאלותי במדה טובה ישועה ורחמים ׳ ודרך שקר הסר ממני והעבר עיני מראות שוא ׳ וכוף את יצרי להשתעבד לך ולעשות רצונך כל ימי חיי ׳ והיה עם לבי לעשות חקיך ׳ כי עמך תוצאות החיים וביד׳

גייט איך נאך זיין מין כלומר מיט צווייא מיני געשטאלטין דאש מיינט מען דאש שוואַרין אפיל פון דיא אויגין אונ דאש ווייסיל:

יהי רצון עש זאל זיין דער ווילין פון צוא פאר דיר גאט מיין גאט אונ דר גאט פון מיינע עלטערין אז דיא זאלשט מאן מיין חלק מיט דיא דאזיגע וואש זיצין אין בית המדרש אונ דוא זאלשט ניט מאן מיין חלק פון דיא וואש זיצין תמיד אויף דעם מארק אונ דוא זאלשט מיך מציל זיין אלע מיינע טעג פון צוא גיין אין דער עצה פון די רשעים אונ פון צוא זיצין אין דעם זיצונג פון דיא שפעטער אונ גיב אז מיין הארץ זאל זיין צוא בראכין אונ פאר שטוסין אונ עש זאל זיין איין נידעריג גימיט פאר אלע מענטשין אונ צוא דיא וואש שעלטין מיך זאל מיין לייב שווייגין אונ מאך מיט איין שלאס איין היטונג צוא מיין מויל אז איך זאל ניט זינדיגין מיט מיין צונג אונ איך זאל ניט ענטפערין איין ווארט צוא דיא וואש לעסטערין מיך אונ דוא מיין באשעפער זייא איין באשיצער פאר מיר אז עש זאל ניט קאנען קיין שום בריה מיך מזיק זיין ׳ אונ איינציג מיין הארץ ליב צוא האבין אונ צוא פארכטין זיך פאר דיין נאמען ביז עש וועלין זיין מיינע וועגין אין גיגרייט אנטקעגין דיר אונ העלף מיר צוא היטין דיינע מצות מיט גאר דעם הארצין אונ פיר מיך אין רעכט פארטיגין שטעג אונ אנטפלעק מיינע אויגין צוא לוגין וואונדער פון דיין תורה אונ דער פיל גאר מיין ניבעט מיט איין גוטער מאס מיט הילף אונ מיט דער בארימקייט אונ דעם פאלשין וועג טוא אפ פון מיר אונ מאך איבער פארין מיינע אויגין פון צוא זעהן פאלשקייט אונ נייג מיין יצר הרע אז ער זאל זיין אונטער טעניג צו דיר אונ צו טאן דיין רצון גאר מיין לעבענש טאג אונ עש זאל זיין מיט מיין הארצין צוא טאן דיינע געזעצין ווארום מיט דיר איז דיא אויש צירונג פון

לעבין

רוחי ונשמתי לדמות לבבי לרצונך · יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי שיכבשו רחמיך את כעסך מעלינו ויגלו רחמיך על מדותיך ותתנהג עמי במדת חסד ובמדת רחמים ותוסה נא עלי · וזכני לראות באור החיים וללמוד וללמד ולשמור ולעשות ולקים את כל חקי רצונך ולהדבק עם יראי שמך · ותן לי חיים מבורכים וטובים וקבל תחנתי ועשה בקשתי ומחה והעבר פשעי מנגד עיניך כאמור אנכי אנכי הוא מחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכור · וחנני ושמע תפלתי כי אתה שומע תפלת כל פה · ברוך אתה שומע תפלה :

בקשה אחרת מעין יצירת היום על דרך הקבלה :

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו יוצר הכל אחד יחיד ומיוחד בפי כל · תולה עולמו בזרועו כאשכול · חפץ ויכול · שתציל עמך ישראל משכול ולדות ואסכרה שהלית ביום זה תשמור ממנה תינוקות של עמך בית ישראל שלא תפול בפיהם · ותגדלם לתורתך ותגן עליהם ברחמיך · לעבן אונ אין דיין האנט איז מיין גימיט אונ מיין נשמה צו גיינן מיין הארץ צו דיין ווילן :

יהי רצון עס זאל זיין דער ווילן פון פאר דיר גאט מיין גאט אונ גאט פון מיינע עלטערן אז דיין רחמנות זאל באצווינגען דיין כעס פון אונז אונ דיין רחמנות זאל ארויף וועלגערין אויף דיינע מדות אונ זאלסט זיך מיט מיר נוהג זיין מיט דר מדה פון חסד אונ מיט דער מדה פון רחמים אונ דער בארעם זיך אויף מיר איך בעט דיך אונ זאיי מיך מזכה צו זעהען אין דער ליכט פון אייביג לעבין אונ צוא לערנען אונ צוא מאכין אנדערע לערנען אונ צוא היטין אונ צוא טאן אונ מקיים צוא זיין דיא גיזעצין פון דיין ווילן אונ צוא באהעפטין זיך מיט די וואס האבין פארכט פאר דיין נאמען אונ גיב צו מיר גיבענטשטע לעבין אונ גוטע אונ זייא מקבל מיין גיבעט אונ טוא מיין באגער אונ מעק אפ אונ מאך אוועק פירן מיינע עבירות פון אנטקעגין דיינע אויגין אזו וויא עס שטייט אין פסוק איך וועל אפ מעקין דיינע עבירות פון מיינט וועגין אונ דיינע זינד וועל איך ניט נידיינקען אונ דער בארעם מיך אונ הער צוא מיין תפלה :

יהי רצון עס זאל זיין דער ווילן פון פאר דיר גאט אונזער גאט אונ דער גאט פון אונזערע עלטערין דער וואס האט אלץ באשאפין ער איז איין איינציגער אונ איז גיאיינציגט אין איטליכינס מויל ער האט אויף גיהאנגען זיין וועלט מיט זיין שטארקייט אזוא וויא איין הייניגל פון וויין טרויבין ער האט דאס באגערט אונ האט גיקאנט טאן זיין באגערונג אז דיא זאלסט מציל זיין פון פאר ווארפונג דיא קינדער פון דיין פאלק ישראל אונ פאר איין מיתה משונה וואס זיא הייסט אסכרה וואס דוא האשט אויף גיהאנגען אין דעם טאג זאלשטו פון איר היטין דיא קינדער פון דיין פאלק ישראל אז זיא זאל ניט פאלן אין זייער מויל אונ זאלשט זייא דער ציהען צוא דיין תורה אונ זאלשט אויף זיי מגין זיין מיט דיין רחמנות אזוא וויא עס שטייט אין פסוק אונ איך וועל לייט זעלינין דעם וואס איך וויל לייט זעלינין אונ איך וויל דער בארימען דעם וואס איך וויל דער בארימען :

כְּדִכְתִיב וְחַנּוֹתִי אֶת אֲשֶׁר אָחֹן וְרִחַמְתִּי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם׃ כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ
תְּפִלַּת כָּל פֶּה׃ בָּרוּךְ אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה׃

מעמדות ליום חמישי

בראשית א
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׁרְצוּ הַמַּיִם שֶׁרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ עַל פְּנֵי
רְקִיעַ הַשָּׁמָיִם׃ וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתַּנִּינִם הַגְּדֹלִים וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה
הָרֹמֶשֶׂת אֲשֶׁר שָׁרְצוּ הַמַּיִם לְמִינֵהֶם וְאֵת כָּל עוֹף כָּנָף לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי
טוֹב׃ וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים לֵאמֹר פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת הַמַּיִם בַּיַּמִּים וְהָעוֹף יִרֶב
בָּאָרֶץ׃ וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם חֲמִישִׁי׃

יחזקאל ל״ד
וְכָרַתִּי לָהֶם בְּרִית שָׁלוֹם וְהִשְׁבַּתִּי חַיָּה רָעָה מִן הָאָרֶץ וְיָשְׁבוּ בַמִּדְבָּר לָבֶטַח
וְיָשְׁנוּ בַּיְּעָרִים׃ וְנָתַתִּי אוֹתָם וּסְבִיבוֹת גִּבְעָתִי בְּרָכָה וְהוֹרַדְתִּי הַגֶּשֶׁם
בְּעִתּוֹ גִּשְׁמֵי בְרָכָה יִהְיוּ׃ וְנָתַן עֵץ הַשָּׂדֶה אֶת פִּרְיוֹ וְהָאָרֶץ תִּתֵּן יְבוּלָהּ וְהָיוּ
עַל אַדְמָתָם לָבֶטַח וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי יְיָ בְּשִׁבְרִי אֶת מֹטוֹת עֻלָּם וְהִצַּלְתִּים מִיַּד
הָעֹבְדִים בָּהֶם׃ וְלֹא יִהְיוּ עוֹד בַּז לַגּוֹיִם וְחַיַּת הָאָרֶץ לֹא תֹאכְלֵם וְיָשְׁבוּ לָבֶטַח

ויאמר אלהים האט גאט גיזאגט דיא וואשר זאלין ווידמענן אווידמענונג איין לייב וואש
האט אין זיך חיות אונ איין פויגיל זאל שוועבין אויף דער ערד פאר דעם פאר
שפרייטונג פון דעם הימעל׃ אונ גאט האט באשאפין דיא גרוישע פיש אונ אלע לייבער
וואש האבין אין זיך חיות וואש ווידמעט וואש דיא וואשער האט גיווידמעט נאך זייער
מין נאך אונ אלע עופות וואש האבין פליגיל נאך זיין מין נאך אונ גאט האט גיזעהן
אז עש איז גוט׃ אונ גאט האט זייא גיבענטשט אזו צוא זאגין פרוכט אייך אונ מערט
אייך אונ דער פילט דיא וואשער וואש איז אין די ימים אונ דאש מין עוף זאל זיך
מערין אויף דער ערד׃

וכרתי להם אונ איך וועל כורת זיין צוא זייא איין ברית פון שלום אונ איך וועל פאר
שטערין די בייזע חיות פון דעם לאנד אונ זיי וועלין זיצין אין דר מדבר זיכערליך
אונ זייא ווערין שלאפין אין די וועלדר זיכערליך׃ אונ איך וועל זייא די ישראל מאכין
רוען ארום מיין הויך דאש איז דער בית המקדש אונ זייא וועלין זיין גיבענטשט אונ
איך וועל מאכין נידערין דעם רעגין אין זיין צייט גיבענטשטע רעגינש וועלין זייא זיין׃
אונ דער בוים פון דעם פעלד וועט געבין זיינע פירות אונ דיא ערד וועט געבין איר
פרוכט אונ דיא ישראל וועלין זיין אויף זייער לאנד זיכערליך אונ זייא וועלין ווישין אז
איך בין גאט אין מיין מאן צוא ברעכין דיא שטאנגען פון זייער יאך אונ איך וועל זייא
מציל זיין פון דיא הענט וואש האבין גיארבעט מיט זייא׃ אונ דיא ישראל וועלין שוין
מער ניט זיין מבוזה צוא זיי אונ דיא בייזע חיות פון דעם לאנד וועלין ניט עשין צו די
ישראל אונ זייא וועלין זיצין זיכערליך אונ קיינער וועט זייא ניט דער שרעקין אונ איך
וועל אויף ריכטין צו זייא איין פלאנצונג אז עש זאל אויף אייביג איין שם האבין אונ
זייא וועלין מער ניט זיין פאר לענט מחמת הונגער אונ דלות אונ זייא וועלין מער קיין

ואין מחריד: והקמתי להם מטע לשם ולא יהיו עוד אספי רעב בארץ ולא ישאו עוד כלמת הגוים: וידעו כי אני יהוה אלהיהם אתם והמה עמי בית ישראל נאם אדני יהוה: ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם אני אלהיכם נאם אדני יהוה:

תהלים פ"א

למנצח על הגתית לאסף: הרנינו לאלהים עוזנו הריעו לאלהי יעקב: שאו זמרה ותנו תף כנור נעים עם נבל: תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו: כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב: עדות ביהוסף שמו בצאתו על ארץ מצרים שפת לא ידעתי אשמע: הסירותי מסבל שכמו כפיו מדוד תעבורנה: בצרה קראת ואחלצך אענך בסתר רעם אבחנך על מי מריבה סלה: שמע עמי ואעידה בך ישראל אם תשמע לי: לא יהיה בך אל זר ולא תשתחוה לאל נכר: אנכי יי אלהיך המעלך מארץ מצרים הרחב פיך ואמלאהו: ולא שמע עמי לקולי וישראל לא אבה לי: ואשלחהו בשרירות לבם ילכו במועצותיהם: לו עמי שמע לי ישראל בדרכי יהלכו: כמעט אויביהם אכניע ועל צריהם אשיב ידי: משנאי יי יכחשו לו ויהי עתם לעולם: ויאכילהו מחלב חטה ומצור דבש אשביעך:

תורה

לולי כעס אויב אגור פן ינכרו צרימו פן יאמרו ידנו רמה ולא יי פעל כל זאת: כי גוי אבד עצות המה ואין בהם תבונה: לו חכמו ישכילו זאת יבינו לאחריתם: איכה ירדף אחד אלף ושנים יניסו רבבה אם לא כי צורם

שאנד ניט ליידין פון זייא: אונ זייא וועלין ווישין אז איך זייער גאט בין מיט זיי אונ זייא זייגען מיין פאלק דאש הויז גיזינד פון דיא ישראל דאש איז די רייד פון גאט ברוך הוא: אונ איר זייט מיינע שאף דיא שאף וואש איך פאשע זייא איר זייט ניט גירעכינט אין מיינע אויגין אזוא וויא בהמות נייערט וויא מענטשין איך בין אייער גאט דאש איז דיא רייד פון דעם האר גאט ברוך הוא:

דאש טייטש פון למנצח על הגתית גיפינט מען אין תהלים קאפיטיל פ"א:

לולי כעס ווען ניט דאש וואש דער כעס פון דעם פיינט איז איין גיזאמילט אויף דיא ישראל צו פאר דארבין זייא אונ אויב זייא וועלין דיא ישראל בייא קומען האב איך מורא טאמער וועלין זייערע באלייריגער פר פרעמדין מיין גבורה אונ וועלין זאגין אז דיא גבורה איז אין זייערע אפ גענטער טאמער וועלין זייא זאגין דאש וואש מיר האבין דיא ישראל איין גינומען איז מחמה ודעם וואש אונזער מאכט איז הויך אונ ניט גאט האט דאש גיווערקט אז מיר זאלין זייא איין נעמען: ווארום דאש פאלק איז בייא זייא פאר לארין די עצות אונ עש איז ניט דא אין זייא קיין פאר שטאנד: ווארום אז זייא וואלטין קלוג גיוועזן וואלטין זייא דאש גיקליגט אונ וואלטין גיהערט געבין זייער הארץ צו פאר שטיין צו דעם סוף פורעניות וויא אזו איז דאש מיגליך אז איינער פון אונז זאל נאך יאגין טויזינט מענטשין פון דיא ישראל אונ צווייא פון אונז

זאלין

כברם ויי הסגירם: כי לא כצורנו צורם ואויבינו פלילים: כי מגפן סדם גפנם ומשדמת עמרה ענבמו ענבי רוש אשכלת מררת למו: חמת תנינם יינם וראש פתנים אכזר: הלא הוא כמס עמדי חתום באוצרתי: לי נקם ושלם לעת תמוט רגלם כי קרוב יום אידם וחש עתדת למו:

משנה תמיד פ״ה

אמר להם הממונה ברכו ברכה אחת והם ברכו · קראו עשרת הדברים · שמע והיה אם שמוע ויאמר · ברכו את העם שלש ברכות אמת ויציב ועבודה וברכת כהנים · ובשבת מוסיפין ברכה אחת למשמר היוצא: אמר להם חדשים לקטורת בואו והפיסו · הפיסו זכה מי שזכה · אמר להם חדשים גם ישנים בואו והפיסו מי מעלה אברים מן הכבש למזבח · רבי אליעזר בן יעקב אומר המעלה אברים לכבש הוא מעלה אותם על גבי המזבח: מסרום לחזנים היו מפשיטין אותם את בגדיהם ולא היו מניחים עליהם אלא מכנסים בלבד · וחלונות היו שם וכתוב עליהם תשמישי הכלים: מי שזכה בקטורת היה נוטל את הכף והכף דומה לתרקב גדול של זהב מחזיק שלשה קבין והבזך היה בתוכו מלא וגדוש קטורת וכסוי היה לו וכמין מטוטלת

זאלין מאכין אנטלויפין צעהן טויזינט פון די ישראל ווען ניט דאש אז זייער באשעפער האט זייא פאר קויפט אונ זייער גאט האט זייא איבער גיענטפערט אין אונזרע הענט דאש וואלטין דיא בלײדיגער פאר שטיין ווארום והראיה ביז אהער האבין זייערע אפ געטער ניט גיקאנט טאן אנטקעגין אונזער באשעפר: ווארום ניט אזוא וויא אונזר שטארקער איז זייער שטארקער אונ היינט משפטין אונז אונזערע פיינט ווארום וויל אונזר באשעפר האט אונז פאר קויפט צו זייא דאש גייט ארויף וואש גאט האט גיזאגט איך האב גיטראכט אין מיין הארצין צו פאר שטערין דאש גידעכעניש פון די ישראל: ווארום וייל פון דעם ווין שטאק פון סדום איז זייער ווין שטאק אונ פון די פעלדר פון עמורה כלומר זייא טוען אזעלכע מעשים רעים וויא סדום אונ עמורה זייערע ווין טרויבין זיינן ביטערע ווין טרויבין נאך זייערע מעשים נאך איז ראוי אז עש זאל זיין צוא זייא ביטערע הענגלין פון ווין טרויבין כלומר אין פורענות: אזו וויא דער גיפט פון שלאנגען איז זייער ווין אונ דער קאפ פון דיא פיפער נאטער וואש ער איז איין אכזר וועט קומען גיצאלט ווערין פון דיא ישראל: פאר וואר זייערע מעשים זיינען בהאלטין אונ גיהיט פאר מיר אונ איך האב זייא ניט פאר געסין אונ זיינען בהאלטין אין מיינע אוצרות: מיט מיר איז אן גיברייט די נקמה פון פורעניות אונ די נקמה וועט צוא זייא בצאלין אזו וויא זייערע מעשים זיינען אונ דאש צאלונג וועט זיין צוא דער צייט אז זייערע פיס וועלין אויש גיגליטשט ווערין כלומר אז זייערע זכות אבות וועט אויש גיין אז איך וועל וועלין אויף זייא ברייגען דעם טאג פון זייער בראך איז דאש נאהינט אונ אן גיברייט פאר מיר צוא ברייגען דורך פיל שלוחים אונ גיך וועט קומען צוא זייא דאש וואש איז אן גיברייט צו קומען:

וכל

היתה עליו מלמעלה: מי שזכה במחתה נטל מחתת הכסף ועלה לראש המזבח ופנה את הגחלים הילך והילך וחתה · ירד ועירן לתוך כלי של זהב · נתפזר ממנו כקב גחלים והיה מכבדן לאמה ובשבת היה כופה עליהן פסכתר · ופסכתר היתה כלי גדול מחזקת לתך · ושתי שרשרות היו בה · אחת שהוא מושך בה ויורד · ואחת שהוא אוחז בה מלמעלה בשביל שלא התגלגל · ושלשה דברים היתה משמשת כופין אותה על גבי גחלים ועל השרץ בשבת ומורידין בה את הדשן מעל גבי המזבח: הגיעו בין האולם ולמזבח נטל אחד את המגרפה וזרקה בין האולם ולמזבח · אין אדם שומע קול חברו בירושלים מקול המגרפה · ושלשה דברים היתה משמשת · כהן שהיה שומע את קולה יודע שאחיו הכהנים נכנסים להשתחות והוא רץ ובא · ובן לוי שהוא שומע את קולה יודע שאחיו הלוים נכנסים לדבר בשיר והוא רץ ובא · וראש המעמד היה מעמיד את הטמאים בשער המזרח:

פאה, פרק ח׳

וכל דין שלוקח שוחד ומטה את הדין אינו מת מן הזקנה עד שעיניו כהות שנאמר ושחד לא תקח כי השחד יעור פקחים ויסלף דברי צדיקים · וכל מי שאינו לא חגר ולא אלם ולא סומא והוא עושה עצמו כאחד מהם אינו מת מן הזקנה עד שנעשה כאחד מהם שנאמר ודורש רעה תבואנו:

ברכות פרק אין עומדין

תנו רבנן מעשה בחסיד אחד שהיה מתפלל בדרך ובא הגמון אחד ונתן לו שלום ולא החזיר לו שלום · המתין לו עד שסים תפלתו · לאחר שסים תפלתו אמר לו ריקא והלא כתוב בתורתכם רק השמר לך ושמור נפשך מאד וכתיב ונשמרתם מאד לנפשותיכם כשנתתי לך שלום למה לא החזרת

וכל מי און איטליכער וואש איז ניט הינקעדיג און ניט שטום און ניט בלינד און מאכט זיך אזו וויא איינער פון זייא שטארבט ער ניט פון דער עלטער ביז ער ווערט אזו וויא איינער פון זיי ווארום עש שטייט אין פסוק און דער וואש פארשט צוא בייז קומט דאש צוא אים און איטליכר דין וואש נעמט שוחד און נייגט אוועק דעם משפט שטארבט ער ניט פון דער עלטער ביז זיינע אויגין ווערין טונקיל ווארום עש שטייט אין פסוק און שוחד זאלשטו ניט נעמן ווארום דאש נעלט מאכט בלינד אפילו דיא וואש זיינן קלוג אין דער תורה און פאר קרימט דיא גירעכטע רייד:

תנו רבנן די רבנים האבין גילערינט עש האט זיך איין מעשה גיטראפין בייא איין חסיד וואש ער האט מתפלל גיווען אויף דעם וועג איז גיקומען איין שררה און האט צו אים גיגעבין שלום און ער האט צוא אים ניט אפ גיענטפערט קיין שלום האט ער צוא אים גיווארט ביז ער האט אויש גילאזט זיין תפלה נאך דעם אז ער האט אויש גילאזט זיין תפלה האט דער שררה צוא אים גיזאגט דוא בזוי עש שטייט דאך אין אייער תורה נייערט עש זאל זיין גהיט צו דיר און היט דיין נפש און נאך איין

לי שלום · אם הייתי חותך ראשך בסיף מי היה תובע את דמך מידי · אמר לו המתן עד שאפייסך בדברים · אמר לו אלו הייתי עומד לפני מלך בשר ודם ובא חברך ונתן לך שלום היית מחזיר לו שלום · אמר לו לאו · ואם היית מחזיר לו מה היו עושין לך · אמר לו היו חותכין את ראשי בסיף · אמר לו והלא דברים קל וחומר ומה אתה שעומד לפני מלך בשר ודם שהיום כאן ומחר בקבר · כך · אני שהייתי עומד לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא חי וקים לעד ולעולמי עולמים על אחת כמה וכמה · מיד נתפיים אותו הגמון ונפטר אותו חסיד ממנו והלך לביתו לשלום :

שקלים פרק בשלשה פרקים

אין התורם נכנס לא בפרגוד חפות ולא במנעל ולא בסנדל ולא בתפלה ולא בקמיע · שמא יעני ויאמרו מעון הלשכה העני או שמא יעשר ויאמרו מתרומת הלשכה העשיר · לפי שאדם צריך לצאת ידי הבריות כדרך שצריך

פסוק שטייט אונ איר זאלט זיין זייער גהיט צו אייערע לייבער אז איך האב גיגעבין צוא דיר שלום ווארום האשטו מיר ניט גיענטפערט קיין שלום אויב איך וואלט אפ גישניטין דיין קאפ מיט איין שווערד ווער וואלט גימאנט דיין בלוט פון מיין האנט האט דער חסיד צוא אים גיזאגט ווארט ביז איך וועל דיר איבער בעטין מיט רייד האט דער חסיד גיזאגט צום שררה ווען דו וואלשט גשטאנן פר אגרוישין הער אונ דיין חבר וואלט גיקומן אונ וואלט דיר געגעבן שלום פרעג איך דיך וואלשטו אים אפ גיענטפערט שלום האט דער שררה צו אים גיזאגט ניין אונ דער חסיד האט צוא אים גיזאגט אויב דוא וואלשט גיענטפערט צוא אים שלום וואש וואלט מען דיך גיטאן האט דער שררה צוא אים גיזאגט מען וואלט אפ גישניטין מיין קאפ מיט איין שווערד האט דער חסיד צו אים גזאגט דאש איז דאך איין קל וחומר ווען דו וואש דו וואלשט נאר גישטאנן פר איין גרוישן הער וואש היינט איז ער דא אונ מארגין איז ער אין קבר וואלשטו אזו מורא גיהאט · איך וואש איך בין גישטאנן פר דעם מלכות וואש ער איז איין מלכות איבער אלע מלכים וואש ער לעבט אונ האט איין קיום אויף אייביג איז שוין איין כל שכן אז איך האב גידארפט מורא האבן דיר ענטפערין שלום איז תיכף דער שררה איבר גיבעטין גיווארין

און דער חסיד איז אוועק גיגאנגען פון אים אונ איז גיגאנגען צו זיין הויז לשלום :

אין ההורם דער וואש שייט אפ דיא שקלים פון דער לשכה האט ניט גיטארט אריין גיין אין דער לשכה ניט מיט קיין לאנגין מלבוש וואש די זוים איז פון אונטין צום הויף גילייגט אונ ניט מיט קיין שוך אונ ניט מיט קיין פאנטאפיל כדי מען זאל אים ניט חושד זיין אז ער האט אין זייא אריין גילייגט געלט פון דער לשכה אונ ניט מיט קיין תפילין אונ ניט מיט קיין קמיע כדי מען זאל אים ניט חושד זיין אז ער האט אפ גיטרענט די נאטין פון זיי אונ האט אריין גיליינט געלט פון דער לשכה ווארום טאמער ווערט ער ארוב ווערין וועלן לייט זאגין מחמת די זינד וואש ער האט גיגנבה געלט פון דער לשכה איז ער ארום גיווארין אדער טאמער ווערט ער רייך ווערין וועלן לייט זאגן פון דעם געלט פון

לצאת יהי המקום שנאמר והייתם נקיים מה' ומישראל: ואומר ומצא חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם:

שבת פרק במה מדליקין

תנו רבנן מי שחלה ונטה למות אומרים לו התודה שכן דרך כל המומתין מתודין׃ אדם יוצא לשוק יהי דומה בעיניו כמי שנמסר לסרדיוט׃ חש בראשו יהי דומה בעיניו כמי שנתנוהו בקולר׃ עלה למטה ונפל יהי דומה בעיניו כמי שהעלוהו לגרדום לדון׃ שכל העולה לגרדום לדון אם יש לו פרקליטין גדולים נצול ואם לאו אינו נצול׃ ואלו הן פרקליטין של אדם תשובה ומעשים טובים׃ ואפילו תשע מאות ותשעים ותשעה מלמדין עליו חובה ואחד מלמד עליו זכות נצול שנאמר אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף להגיד לאדם ישרו׃ ויחננו ויאמר פדעהו מרדת שחת מצאתי כפר: רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר אפילו תשע מאות ותשעים ותשעה באותו מלאך לחובה ואחד לזכות נצול שנאמר מלאך מליץ אחד מני אלף:

תרומת הלשכה איז ער רייך גיווארין׳ ווארום איין מענטש בדארף יוצא זיין פר לייטין אזו וויא ער בדארף יוצא זיין פר גאט ב"ה ווארום עש שטייט אין פסוק אונ איר זאלט זיין ריין פאר גאט אונ פאר די ישראל אונ נאך איין פסוק שטייט אונ וועשט גיפינן חן אונ גוט קלוג שאפט אין דיא אויגין פון גאט אונ פון מענטשין:

תנו רבנן דיא רבנים האבין גילערינט ווער עש איז קראנק גיווארין אונ איז גינייגט צוא שטארבין זאגט מען צוא אים זאיי זיך מתודה ווארום אזו איז דער מנהג פון אלע וואש ווערין גינייגט צו שטארבין זיינן זיך מתודה אז איין מענטש גייט ארויש אויף דער גאס זאל דאש גליך זיין אין זיינע אויגין וויא ער איז איבר גיענטפערט גיווארין צו דעם וואש איז איין ממונה צוא טאן איין משפט אונ אז דיא קאפ טוט אים וויא זאל דאש גליך זיין אין זיינע אויגין וויא מען האט אים גנעבין אין קייטין אונ ווען ער איז אויף גיגאנגן אויף דעם בעט אונ איז גיפאלין אין גילעגער מחמת שלאפקייט זאל דאש גליך זיין אין זיינע אויגין וויא מען האט אים אויף גיבראכט צוא דעם ארט וואש מען משפט דארטין אויף מיתה מען זאל אים דארטין משפטין אויב עש איז פאר האנדין צוא איב גרוישע מליצי יושר ווערט ער ניצול פון דעם טויט אונ אז ניט ווערט ער ניט ניצול אונ דאש זיינן די מליצי יושר פון איין מענטשין תשובה אונ גיטע מעשים ווען אפילו ניין הונדערט מיט ניין אונ ניינציג מלאכים זיינען אויף אים מלמד חוב אונ איין מלאך איז אויף אים מלמד זכות ווערט ער ניצול ווארום עש שטייט אין פסוק אויב עש איז פאר האנדין איין מלאך וואש איז אויף אים מליץ אונ דר מלאך איז איינר פון טויזנט וואש זיינען אויף אים מלמד חוב גאר ער אליין איז אן גיבריט צוא זאגין צום מענטשן זיין רעכט פארטיקייט דער בארימט אים גאט אונ זאגט לייזט אים אויש פון צוא נידערין אין דר גרוב אונ גאט ב"ה זאגט איך האב גיפונען איין אויש לייזונג: ר"א דר זון פון רבי יוסי הגלילי האט גיזאגט ווען אפילו ניין הונדערט מיט ניין אונ ניינציג טענות אויף חוב

סוטה פרק משוח מלחמה

אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם: כי יי אלהיכם ההולך עמכם להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם: אל ירך לבבכם מפני צהלת סוסים וצחצוח חרבות · אל תיראו מפני הגפת התריסין ושפעת הקלגסים · ואל תחפזו מפני קול הקרנות · ואל תערצו מפני קול הצווחה · כי יי אלהיכם ההולך עמכם · הם באים בנצחונו של בשר ודם ואתם באים בנצחונו של מקום · פלשתים באים בנצחונו של גלית מה היה סופו לסוף נפל בחרב והם נפלו עמו · בני עמון באו בנצחונו של שובך ומה היה סופו לסוף נפל בחרב והם נפלו עמו · ואתם אי אתם כן · כי יהוה אלהיכם ההולך עמכם להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם זה מחנה הארון:

שם

תנו רבנן אשר בנה אשר נטע אשר ארש · למדה תורה דרך ארץ שיבנה אדם בית ויטע כרם ואחר כך ישא אשה · ואף שלמה אמר בחכמתו הכן בחוץ מלאכתך ועתדה בשדה לך אחר ובנית ביתך · הכן בחוץ מלאכתך

איז פאר האנדין אין דעם אייגענעם מלאך וואש איז אויף אים מלמד זכות אונ נאר איין טענה האט ער אויף זכות ווערט ער אויך נצול פון דעם טויט:

אל ירך אייערע הערצר זאלין ניט ווייך ווערין מחמת דעם גשרייא פון דיא פערד אונ פאר דעם גלאנעץ פון די שווערדין איר זאלט זיך ניט פארכטין מחמת דעם קלאפין פון די שילטין אונ מחמת דעם ברומונג פון דעם חיל אונ איר זאלט ניט אנגסטין מחמת דעם קול פון די ווענין אונ איר זאלט ניט ווערין צו בראכין מחמת זייער גישריי ווארים גאט אייער גאט איז דער וואש גייט מיט אייך · זייא קומען אין דער מלחמה מיט דעם נצחון פון איין בשר ודם אונ איר קומט מיט דעם נצחון פון גאט ברוך הוא · די פלשתים זיינען גיקומען מיט דעם נצחון פון גלית וואש איז גיוועזן זיין סוף פון גלית · צום סוף איז ער גיפאלין אין שווערד אונ דיא פלשתים זיינען אויך גיפאלין מיט אים · די קינדר פון עמון זיינען גקומען מיט דעם נצחון פון דעם שר צבא וואש האט גיהייסין שובך אונ וואש איז גיוועזין זיין סוף ער איז גיפאלין אין שווערד אונ זיי זיינען אויך גיפאלין מיט אים אונ איר ישראל איר זייט ניט אזו ווארום גאט אייער גאט וואש גייט מיט אייך צו מלחמה האלטין פאר אייך מיט אייערע פיינט צוא העלפין אייך וויא עש שטייט דער וואש גייט מיט אייך ווערט אייך העלפין מיינט מען דאש דיא מחנה לויה וואש האט גיטראגין דעם ארון:

תנו רבנן דיא רבנים האבין גילערינט אין דער תורה שטייט פריער ווען איינער האט גיבויט אונ דער נאך שטייט ווען איינר האט גיפלאנצט אונ ווען איינער האט זיך משדך גיוועזן · דיא תורה לערינט דיר דער מיט דרך ארץ אז איין מענטש זאל בויען איין שטוב אונ זאל פלאנצין איין ווייון גארטין אונ דער נאך זאל ער נעמען איין ווייב שלמה המלך האט אויך אזו גיזאגט מיט זיין חכמה בריים אן אויף דער גאס דיין מלאכה דאש מיינט מען זאלשט בויען איין שטוב אונ בריים צו דיר אן איין פעלד דאש מיינט

מען

זה בית · ועתדה בשדה לך זה כרם · אחר ובנית ביתך זו אשה · דבר אחר הכן בחוץ מלאכתך זה מקרא · ועתדה בשדה לך זו משנה · אחר ובנית ביתך זה תלמוד · דבר אחר הכן בחוץ מלאכתך זה מקרא ומשנה · ועתדה בשדה לך זה תלמוד · אחר ובנית ביתך אלו מעשים טובים · רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר הכן בחוץ מלאכתך זה מקרא משנה ותלמוד · ועתדה בשדה לך אלו מעשים טובים · אחר ובנית ביתך דרוש וקבל שכר :

אבות פרק שני

רבי טרפון אומר היום קצר · והמלאכה מרבה · והפועלים עצלים · והשכר הרבה · ובעל הבית דוחק : הוא היה אומר · לא עליך המלאכה לגמור · ולא אתה בן חורין להבטל ממנה · אם למדת תורה הרבה · נותנין לך שכר הרבה · ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעלתך · ודע שמתן שכרן של צדיקים לעתיד לבא :

סנהדרין פרק חלק

תנא דבי אליהו · צדיקים שעתיד הקדוש ברוך הוא להחיותן · אינן חוזרין לעפרן · שנאמר והיה הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו כל הכתוב לחיים בירושלים · מה קדוש לעולם קים · אף הם לעולם קימים · ואם תאמר אותן אלף שנים שעתיד הקדוש ברוך הוא לחדש בהן את עולמו שנאמר ונשגב יהוה לבדו ביום ההוא · צדיקים מה הם עושים · הקדוש ברוך

מען זאלשט פלאנצין איין ויין גארטין אחר ובנית ביתך דער נאך זאלשטו נעמען איין ווייב · אנאנדער פירוש איז דאש מיינט מען זאלשט פריער לערנען פסוק אונ דער נאך זאלשטו לערנען משניות אונ דער נאך גמרא · אנאנדער פירוש איז דאש מיינט מען זאלשט לערנען פסוק אונ משניות אונ דער נאך גמרא אונ דר נאך זאלשטו טאן מעשים טובים · ר״א דער זון פון רבי יוסי הגלילי האט געזאגט דאש מיינט מען זאלשט פריער לערנן פסוק אינ משניות אונ גמרא אונ דער נאך זאלשטו טאן מעשים טובים אונ דער נאך זאלשטו דרשנן אונ וועשט מקבל זיין שכר :

תנא עש האבין גילערינט דיא ישיבה פון אליהו די צדיקים וואש גאט ברוך הוא איז אן געבייט או ער זאל זיא לעבעדיג מאבין לימות המשיח קערין זיא ויך מער ניט אום צו זייער ערד ווארום עש שטייט אין פסוק אונ דער וואש ווט איבר בלייבין וועט זיין אין ירושלים צוא איטליכין וועט געזאגט ווערין הייליגר בלוטר זיא וועלין זיין אלע הייליגע אונ צדיקים איטליכער צדיק וואש איז אן געשריבין לחיי העולם הבא וועט זיין אין ירושלים אזו וויא דר הייליגר גאט האט איין קיום אויף אייביג אזו אויך די צדיקים האבין איין קיום אויף אייביג אונ אויב דוא וועשט זאגין דיא דאזיגע יארין וואש גאט ברוך הוא איז אן געבריט צו בנייען אין זיי זיין וועלט אונ די היינטיגע וועלט וועט הרוב זיין טויזנט יאר ווארום עש שטייט אין פסוק אונ גאט וועט אליין געשטארקט זיין אין דעם דאזיגין טאג וואש טוען די צדיקים אין דיא טויזנט יאר גאט ברוך הוא

הוּא עוֹשֶׂה לָהֶם כְּנָפַיִם כַּנְּשָׁרִים וְשָׁטִים עַל פְּנֵי הַמַּיִם · שֶׁנֶּאֱמַר עַל כֵּן לֹא נִירָא בְּהָמִיר אָרֶץ וּבְמוֹט הָרִים בְּלֵב יַמִּים · וְשֶׁמָּא תֹאמַר יֵשׁ לָהֶם צַעַר · תַּלְמוּד לוֹמַר וְקוֹיֵ יְהוָה יַחֲלִיפוּ כֹחַ יַעֲלוּ אֵבֶר כַּנְּשָׁרִים יָרוּצוּ וְלֹא יִיגָעוּ יֵלְכוּ וְלֹא יִיעָפוּ :

סדר קדשים ערכין פרק שלישי

בְּאוֹנֵס וּמְפַתֶּה לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר · כֵּיצַד · אֶחָד שֶׁאָנַס וּפִתָּה אֶת הַגְּדוֹלָה שֶׁבַּכְּהֻנָּה · וְאֶת הַקְּטַנָּה שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל · נוֹתֵן חֲמִשִּׁים סְלָעִים · וּבְבוֹשֶׁת וּבִפְגָם · הַכֹּל לְפִי הַמְבַיֵּשׁ וְהַמִּתְבַּיֵּשׁ : וּבְמוֹצִיא שֵׁם רָע לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר · כֵּיצַד · אֶחָד שֶׁהוֹצִיא שֵׁם רָע עַל הַגְּדוֹלָה שֶׁבַּכְּהֻנָּה וְעַל הַקְּטַנָּה שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל · נוֹתֵן מֵאָה סְלָעִים · נִמְצָא הָאוֹמֵר בְּפִיו חָמוּר מִן הָעוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה · שֶׁכֵּן מָצִינוּ שֶׁלֹּא נֶחְתַּם

מאכט צו זייא פליגלען אזו וויא צו די אדלער אונ זייא שוועבין אויף דיא וואשר ווארום עש שטייט אין פסוק דרום ווערין מיר קיין מורא ניט האבין אז עש ווערט ווערין פאר ביטין דיא ערד אונ אז דיא בערג ווערין ווערין אויש גיגליטשט ווייל מיר וועלין זיין דענשט מאל אין מיטין די מים דרום ווערן מיר קיין מורא ניט האבין אונ טאמר ווערשטו זאגין אז דאש איז איין צער צוא דיא צדיקים שטייט אין פסוק אונ דיא וואש האפין צוא גאט ווערין זיך פאר בייטין מיט כח כלומר זייא וועלין כח האבין צו פליהען אונ וועלין ניט האבין קיין צער דער פון זייא וועלין אויף ברייננגען דיא פליגיל אזוא וויא דיא אדלער זיי וועלין לויפין אונ וועלין ניט מיד זיין זיי וועלין גיין אונ וועלין ניט מיד זיין :

באונס ביא דעם דין ווען איינער איז מאנס איין בתולה אדער ווען איינר רעט זיא איבער איז פאר האנדין איין קולא מיט איין חומרא איז די משנה מפורש וויא אזו ווען איינער האט מאנס אדר מפתה גיוועזן איין גרעשערע מיוחסת פון דיא כהנים גיט ער נאר פופציג סלעים קנס אזו וויא ער גיט ווען ער האט מאנס אדר מפתה גיוועזן איין קלענשטע מיוחסת פון דיא ישראל דאש איז איין קולא · אונ איין חומרא איז אז צו איין קלענשטע פון דיא ישראל מוז ער געבין פופציג סלעים אזו וויא ער גיט צוא איין גרעשטע מיוחסת פון די כהנים אונ ביא דעם דין פון מוציא שם רע איז אויך פאר האנדין איין קולא מיט איין חומרא איז דיא משנה מפורש וויא אזוא ווארום ווען איינר האט מוציא שם רע גיוועזן אויף דיא גרעשטע מיוחסת פון דיא כהנים אונ אויף דער קלענשטע פון די ישראל גיט ער גלייך קנס הונדערט סלעים נמצא איז דא איין קולא מיט איין חומרא אזוא וויא אויבין ביא אונס אונ ביא מפתה איז מפורש גיווארין גיפינן מיר דער וואש זאגט מיט דעם מויל דאש מיינט מען אז ער איז מוציא שם רע איז זיין עונש הארבר פון דעם וואש טוט איין מעשה דאש מיינט מען ווען ער האט מאנס אדר מפתה גיוועזן כלומר ווען ער איז מוציא שם רע מוז ער געבין הונדערט סלעים. קנס אונ ווען ער איז מאנס אדר מפתה גיט ער נאר פופציג סלעים קנס ווארום אזו גיפינן מיר אז עש איז ניט נתחתם גיווארין דער גזר דין אויף אונזערע עלטערין אין דער מדבר אז זיי זאלין ניט אריין גיין קיין ארץ ישראל נאר פון וועגין לשון הרע וואש זייא האבין גירעט אויף ארץ ישראל ווארום עש שטייט אין פסוק זיי האבין מיר גיפרובט מיט דעם דאזיגין

גזר דין על אבותינו במדבר · אלא על לשון הרע · שנאמר וינסו אתי זה עשר פעמים ולא שמעו בקולי :

ערכין שם

תנא דבי רבי ישמעאל על מה מכפר הקטורת · על לשון הרע · אמר הקדוש ברוך הוא יבא דבר שבחשאי ויכפר על דבר שבחשאי :

סדר טהרות ידים פרק ראשון

מי רביעית נוטלין לידים לאחד · ואף לשנים · מחצי לוג לשלשה או לארבעה · מלוג לחמשה · ולעשרה ולמאה · רבי יוסי אומר ובלבד שלא יפחות לאחרון שבהם מרביעית · מוסיפין על השנים ואין מוסיפין על הראשונים :

נדה פרק ט

תנו רבנן בגד שאבד בו כלאים הרי זה לא ימכרנו לנכרי · ולא יעשה ממנו מרדעת לחמור · אבל עושה ממנו תכריכין למת · דכתיב במתים חפשי · כיון שאדם מת נעשה חפשי מן המצות :

ואומרים עשרת הדברות ופרשת המן וכו' עד הבקשות כמו שכתוב מסודר במעמד יום א' :

בקשה ליום חמישי

יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי שתתנהג עמי במדת החסד ובמדת הרחמים כל ימי חלדי · ותנוח לי ממגורי ואל תאסף עם חטאים נפשי ועם אנשי דמים חיי · וגם עד זקנה ושיבה אל תעזבני · ותתן חלקי עם יראיך ויודעי שמך ובין רצוייך העושים רצונך בלבב שלם ועמהם יהא חלקי וגורלי וכוסי כי אתה תומך גורלי · אנא יי אלהי ואלהי אבותי אל תפן

מאל איז שוין צעהן מאל אונ זייא האבין ניט צוא גיהערט אין מיין קול איז גידרונגן אז פאר די מרגלים האבין זיי שוין אויך גיזינדיגט אונ דער גזר דין איז ניט נחתם גיווארין נאר פון וועגין לשון הרע :

תנא דיא ישיבה פון רבי ישמעאל האבין גילערינט אויף וואש פר איין זינד איז קטורת מכפר נאר אויף לשון הרע גאט ברוך הוא האט גיזאגט לאז קומען איין זאך וואש ווערט גיטאן שטילער הייד דאש מיינט מען קטורה וואש זייא ווערין גיטאן אין היכל שטילער הייד אונ עש זאל מכפר זיין אויף איין זאך דאש מיינט מען לשון הרע וואש ווערט גיזאגט שטילער הייד אונ פאר בארגין :

יהי רצון עש זאל זיין דער ווילין פון צוא פאר דיר גאט מיין גאט אונ דער גאט פון מיינע עלטערין אז דוא זאלשט זיך נוהג זיין מיט מיר מיט דער מדה פון חסד אונ מיט דער מדה פון רחמים אלע טאג פון מיין עלטער אונ זאלשט מיך מאכין רוען פון מיין פארכט אונ דו זאלשט ניט איין טאן מיט דיא זינדיגע מיין לייב אונ מיט די מענטשין וואש האבין בייא זיך שולד בלוט זאלשטו ניט איין טאן מיין לייב אונ אויך ביז מיין עלטער בעט איך דיך אז דוא זאלשט מיך ניט פר לאזין אונ זאלשט געבין מיין חלק מיט דיינע פארכטיגע אונ מיט דיא וואש ווייסין דיין נאמען אונ צווישין דיינע באוויליגער וואש טוען דיין רצון מיט דעם גאנצין הארצין אונ מיט זייא זאל זיין מיין חלק אונ מיין גורל

לרשעי ולחטאתי ולעונותי ולפשעי שחטאתי ושעויתי ושפשעתי לפניך ולמעשים רעים שעשיתי · עשה אתה עמי צדקה למען שמך ולמען בריתך עם אברהם יצחק וישראל עבדיך · ולמען משה ואהרן דוד ושלמה ואליהו · ולמען כסא כבודך · ולמען שכינתך · ורחם עלי כי רחום אתה ומבלעדיך אין מי שירחמני ויראה בעניי כי אתה יי אלהי : יי שמעתי שמעך יראתי · זחלתי ונבהלתי ואירא מחות דעי אותך כי מאתך הצדק והאמונה · ומפיך הדעת והתבונה · יי שמעה תפלתי ושועתי אליך תבוא והאזינה אל תחנוני באמונתך ענני ושמע תפלתי · כי אתה שומע תפלת כל פה · ברוך אתה שומע תפלה :

בקשה אחרת מענין יצירת היום על דרך הקבלה :

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו מכין תבל בכחו ומקים עולם בתורתו בורא בריות חיים בתחתונים ביום זה להראות תפארת גדלתו · ונתת בהם כח לפרות ולרבות ולהפליא לעשות איש על עבודתו · אנא יי אלהי ברחמיך הרבים רחם על מעשה ידיך לבל תפיל אשה מפרי בטנה

ווארום דוא מאבשט אונטער לעהענען מיין האנט אויף מיין גורל איך בעט דיך אז דוא זאלשט זיך ניט קערין צוא מיין רשעות אונ צוא מיינע זינד וואש איך האב גיזינדיגט פאר דיר אונ וואש איך האב מעשים רעים גיטאן טוא דוא מיט מיר גירעכטיקייט פון וועגין דיין נאמען אונ פון וועגין וואש דו האשט כורת ברית גיוועזן מיט אברהם אונ מיט יצחק אונ ישראל וואש זיינען גיוועזן דיינע קנעכט אונ פון וועגין משה ואהרן ודוד ושלמה ואליהו אונ דעם כבוד פון דיין שטול אונ פון וועגין דיין שכינה אונ דער בארם זיך אויף מיר ווארום דו בישט איין רחום אונ הוץ דיר איז ניט דא צו מיר ווער עש זאל זיך מרחם זיין אויף מיר אונ זאל זעהן אין מיין פיין ווארום דוא בישט גאט מיין גאט · גאט איך האב גיהערט דיין הערונג האב איך זיך גיפארכטין איך האב גיציטערט אונ בין ווארין דער שראקין אונ האב זיך גיפארכטין פון צוא זאגין מיין דעה צוא דיר ווארום פון דיר איז דאש גירעכטיקייט אונ דאש ווארהייט אונ פון דיין מויל איז דאש וויסין שאפט אונ דאש פר שטאנד · גאט הער צו מיין תפלה אונ מיין גישרייא זאל קומען צו דיר אונ פר נעם צו מיין גיבעט מיט דיין ווארהייט ענטפער מיר אונ הער צו מיין תפלה :

יהי רצון עש זאל זיין דער ווילין פון צוא פאר דיר גאט אונזער גאט אונ דער גאט פון אונזרע עלטערין וואש ער בריים אן דיא וועלט מיט זיין כח אונ איז מקיים די וועלט אז זיא זאל איין קיום האבין דורך זיין תורה ער האט באשאפין לעבדיגע ברואים אין די אונטערשטע עולמות אין דעם דאזיגין טאג צו ווייזין דאש שיינקייט פון זיין גדולה אונ האשט אין זייא גיגעבין כח צו פרוכטין זיך אונ צוא מערין זיך אונ וואונדער צוא טאן איטליכער מענטש אויף זיין ארבעט איך בעט דיך גאט מיין גאט מיט דיינע פיל רחמנות דער בארעם זיך אויף דיא ווערק פון דיינע הענט אז איין אשה זאל ניט כפיל

זיין

מְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְאַל יֶחְסַר הַמָּזוֹג לִמְנִיקוֹתֵיהֶן וְהָכֵן דַּדֵּיהֶן כִּשְׁתֵּי מַעְיָנוֹת לְהַשְׁפִּיעַ חָלָב לְוַלְדוֹתֵיהֶן לְמַעַן יִגְדְּלוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ כִּדְכְתִיב מִפִּי עוֹלְלִים וְיוֹנְקִים יִסַּדְתָּ עֹז · וְנִזְכֶּה כֻּלָּנוּ לִרְאוֹת בְּנֶחָמַת צִיּוֹן כִּדְכְתִיב לְמַעַן תִּינְקוּ וּשְׂבַעְתֶּם מִשֹּׁד תַּנְחוּמֶיהָ לְמַעַן תָּמֹצּוּ וְהִתְעַנַּגְתֶּם מִזִּיז כְּבוֹדָהּ · כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה: בָּרוּךְ אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

מעמדות ליום ששי

תורה

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ בְּהֵמָה וָרֶמֶשׂ וְחַיְתוֹ אֶרֶץ לְמִינָהּ וַיְהִי כֵן: וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת חַיַּת הָאָרֶץ לְמִינָהּ וְאֶת הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְאֵת כָּל רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי טוֹב: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כִּדְמוּתֵנוּ וְיִרְדּוּ בִדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל הָאָרֶץ וּבְכָל הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל הָאָרֶץ: וַיִּבְרָא

זיין פון די פרוכט פון איר בויך אונ עש זאל ניט גימינערט ווערין דיא משקה דאש מיינט מען דאש מילך צו זייערע זייגענדיגע ווייבער אונ בריית אן זייערע בריסט זייא זאלין זיין אזו וויא צוויא קוואלין צוא משפיע זיין מילך צוא זייערע קינדר כדי זייא זאלין דר וואקסין ווערין צו דיין דינשט אזו וויא עש שטייט אין פסוק פון דעם מויל פון די יונגע קינדער אונ די זייגענדיגע קינדר האשטו גיגרונד פעסטיגקייט אז עש זאל ארויש גיין פון זייא איין שטארקע לויב אונ מיר זאלין אלע זוכה זיין צו זעהן אין דר נחמה פון ציון אזו וויא עש שטייט אין פסוק דאמיט איר ווערט זויגין אונ ווערט זאט זיין פון פעטקייט פון איר טרייסטונג דאמיט איר ווערט זויגין אונ איר ווערט תענוג האבין פון דעם שיינקייט פון איר כבוד:

ויאמר אלהים גאט האט גיזאגט דיא ערד זאל אויש ציהען איין לייב וואש האט אין זיך חיות נאך איר מין נאך בהמות אונ ווירמעניג אונ דיא חיות פון דער ערד אונ עש איז אזו גיוועז אונ גאט האט אן גיבריים מיט זייער גישטאלט אונ מיט זייער הויך די חיות פון דער ערד נאך איר מין נאך אונ די בהמות אונ גאר דאש ווירמעניג פון דער ערד נאך זייערע מינים נאך אונ גאט האט גיזעהען אז עש איז גוט האט גאט גיזאגט לאמיר באשאפין איין מענטשין אונ דרום האט דר פסוק גישטעלט בלשון רבים האטשע דיא מלאכים האבין אים ניט גיהאלפין אין דעם באשאפונג פון דעם מענטשין צו לערנן אונז דרך ארץ אז איין גרוישער גיהער זיך בראטין אונ נעמען רשות פון איין קליינעם אזו וויא אונזער פורעם וואש מיר האבין אן גיגרייט פון דעם מענטשין ווענין אזוא וויא אונזער גישטאלט איז דאש מיינט מען זייא זאלין שכל האבין אונ דיא מענטשין זאלין גיוועלטיגין אין די פיש פון דעם ים אונ אין די פויגיל וואש זייגען אונטער דעם הימעל אונ אין אלע בהמות אונ אין דער גאנצער ערד אונ אין אלע ווירמעניג וואש ווירמעט אויף דער ערד אונ גאט האט אליין באשאפין דעם מענטשין אין דעם פורעם וואש איז גימאכט גיווארין פון דעם מענטשן ווענין אונ דער פורם וואש מען האט דעם מענטשין

אין

אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם:
וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת הָאָרֶץ
וְכִבְשֻׁהָ וּרְדוּ בִּדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל חַיָּה הָרֹמֶשֶׂת עַל הָאָרֶץ:
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נָתַתִּי לָכֶם אֶת כָּל עֵשֶׂב זֹרֵעַ זֶרַע אֲשֶׁר עַל פְּנֵי כָל
הָאָרֶץ וְאֶת כָּל הָעֵץ אֲשֶׁר בּוֹ פְרִי עֵץ זֹרֵעַ זָרַע לָכֶם יִהְיֶה לְאָכְלָה: וּלְכָל
חַיַּת הָאָרֶץ וּלְכָל עוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְכֹל רוֹמֵשׂ עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר בּוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה
אֶת כָּל יֶרֶק עֵשֶׂב לְאָכְלָה וַיְהִי כֵן: וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה
טוֹב מְאֹד וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם הַשִּׁשִּׁי:

ישעיה מה

כֹּה אָמַר יְהֹוָה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וְיֹצְרוֹ הָאֹתִיּוֹת שְׁאָלוּנִי עַל בָּנַי וְעַל פֹּעַל
יָדַי תְּצַוֻּנִי: אָנֹכִי עָשִׂיתִי אֶרֶץ וְאָדָם עָלֶיהָ בָרָאתִי אֲנִי יָדַי נָטוּ
שָׁמַיִם וְכָל צְבָאָם צִוֵּיתִי: אָנֹכִי הַעִירֹתִהוּ בְצֶדֶק וְכָל דְּרָכָיו אֲיַשֵּׁר הוּא
יִבְנֶה עִירִי וְגָלוּתִי יְשַׁלֵּחַ לֹא בִמְחִיר וְלֹא בְשֹׁחַד אָמַר יְיָ צְבָאוֹת: כֹּה אָמַר

אין אים בשאפין אין דער פורעם פון דעם געשטאלט פון גאט ברוך הוא וויא אזוא ער
האט זיך באוויזין צוא דיא נביאים · איין זכר מיט איין נקבה האט ער זייא בשאפין אונ
גאט האט זייא געבענשט אונ גאט האט צוא זייא געזאגט פרוכט אייך אונ מערט אייך
אונ דר פילט די ערד אונ בצווינגט זיא אונ געוועלטיגט אין דיא פיש פון דעם ים אונ
אין דיא פויגיל וואש זיינען אונטער דעם הימיל אונ אין אלע חיות וואש ווירמעט זיך
אויף דר ערד האט גאט געזאגט איך האב געגעבין צו אייך אלערלייא גראזין וואש אין
זייא וואקסט זאמען אז מען קאן זייען פון זייא אויף אנאנדער ארט וואש איז אויף דער
גאנצער ערד אונ אלע בוימער וואש אויף אים וואקסט אזעלכע פירות וואש אין זייא
איז פאר האנדין זאמען אז מען קאן זייען פון זייא אויף אנאנדער ארט צוא אייך זאל
דאש זיין צוא איין עשין ווארג אונ צוא אלע חיות פון דער ערד אונ צוא אלע עופות
וואש זיינן אונטר דעם הימיל אונ צו אלע ווירמענגג וואש אויף דר ערד וואש אין אים
איז דא חיות זאל זיין אלע גרינע גראזין צו איין עשין ווארג אונ עש איז אזוי געוועזן אונ
גאט האט געזעהען אלץ וואש ער האט געטאן אז עש איז זייער גוט :

כה אמר ה׳ אזוי האט גאט געזאגט דר הייליגער פון די ישראל אונ זיין בשעפר אויב איר
נביאים ווילט מיך פרעגין זאלט איר מיך גאר פרעגין אויף דיא צייכין פון דעם
הימיל וואש איר זעהעט אויף דער ערד וואש זייא בטייטין אבער אויף מיינע קינדער
ישראל וואש מיינע הענט האבין אלץ געווערקט אונ בשאפין איז דאש דען מוטל אויף
אייך אז איר זאלט מיך געבעטין אויף זייא אונ קורא תגר זיין פר מיר וואש די הצלחה פון
נבוכדנצר געווארט איז לאנג איך האב דאך לאנג בשאפין איין הילף צוא דיא ישראל איך
האב בשאפין דיא ערד אונ האב זיא געגעבין צוא דעם וואש רעכט פארטיג איז אין
מיינע אויגין אונ דיא מענטשין האב איך אויף איר באשאפין איך מיינע הענט האבין
גענייגט דיא הימיל אונ אלע זייערע הערשאפט האב איך געבאטין איך האב אים דער

וועקט

יְיָ יְגִיעַ מִצְרַיִם וּסְחַר כּוּשׁ וּסְבָאִים אַנְשֵׁי מִדָּה עָלַיִךְ יַעֲבוֹרוּ וְלָךְ יִהְיוּ אַחֲרַיִךְ יֵלֵכוּ בַּזִּקִּים יַעֲבֹרוּ וְאֵלַיִךְ יִשְׁתַּחֲווּ אֵלַיִךְ יִתְפַּלָּלוּ אַךְ בָּךְ אֵל וְאֵין עוֹד אֶפֶס אֱלֹהִים: אָכֵן אַתָּה אֵל מִסְתַּתֵּר אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעַ: בּוֹשׁוּ וְגַם נִכְלְמוּ כֻּלָּם יַחְדָּו הָלְכוּ בַכְּלִמָּה חָרָשֵׁי צִירִים: יִשְׂרָאֵל נוֹשַׁע בַּייָ תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים לֹא תֵבֹשׁוּ וְלֹא תִכָּלְמוּ עַד עוֹלְמֵי עַד:

תהלים צג

יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט: נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה: נָשְׂאוּ נְהָרוֹת יְיָ נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיָם:

וועקט מיט גירעכטיקייט דאש מיינט מען דעם מלכות כורש אז דורך אים זאלין ווערין גיהאלפין מיינע קינדער ישראל פון דיא הענט פון בבל אונ אלע זיינע וועגין וועל איך רעכט פארטיג מאכין ער וועט אויף בויען מיין שטאט ירושלים אונ ער וועט מיינע פר טריבענע ישראל פרייא ארויש שיקין ניט מחמת איין פאר בייטונג פון געלט אונ ניט כחמת שוחד וועט ער דאש טאן אזו האט גאט גיזאגט דאש האב איך אייך מודיע גיוועזן מיט וואש איך וועל העלפין דיא ישראל פון די הענט פון בבל אונ וועל אייך נאך מודיע זיין וויא אזו איך וועל זייא העלפין פון דיא הענט פון סנחרב אין די צייטין פון יחזקיהו המלך אזו האט גאט גיזאגט דאש גוטש פון מצרים אונ די סחורות פון כוש אונ סבאים וואש סנחרב וועט מיט זיך ברייגגן קיין ירושלים מאס האפטיגע מענטשין דאש מיינט מען דאש חיל פון סנחרב אויף דיר ירושלים וועלין זייא איבער פארין אונ סנחרב מיט זיינע מענטשין וועלין פאלין אין דיא הענט פון יחזקיהו אונ גאר דאש גוטש וועט בלייבין צוא דיר יחזקיהו נאך דיר וועלין זייא נאך גיין אין קייטין וועלין זייא איבר פארין דיא שבוים וואש סנחרב האט מיט זיך גיבראכט אונ צו דיר יחזקיהו וועלין זיי זיך בוקין אונ צוא דיר וועלין זייא בעטין ווארום נאך דעם אז סנחרב האט איין מפלה גיהאט האט יחזקיהו המלך אלע שבוים פון סנחרב פרייא ארויש גילאזט אויך דרויף זאגט דער פסוק ווייטער אלע וועלין מודה זיין אז נאר בייא דיר איז דא איין גאט אונ ניט מערער נאר גאט ברוך הוא אליין אונ אזו וועלין זייא ריידין צוא גאט פאר וואר דוא האשט אונז גיגעבין פר שטיין אז כדי דוא זאלשט גיצאלט נעמען פון דיא ישראל פר זייערע זינד פאר בארגשטו זיך פון צוא ווייזין דיין נצחון כביכול וויא דוא האשט קיין יכולת ניט צוא העלפין זייא אונ אז עש דער וועקט זיך דיין רחמנות אויף זייא בישטו איין גאט פון דיא ישראל וואש דו העלפשט זייא · זייא זיינן ווארין פר שעמט אלע מיט אנאנדער זייא זייגען גיגאנגען מיט שאנד די בעלי מלאכות וואש האבין גימאכט דיא בילדער דיא ישראל ווערין גיהאלפין מיט גאטש זאג איין אייביגע הילף איר וועט ניט פאר שעמט ווערין ביז אייביג:

יי מלך אז משיח וועט קומען וועט מען זאגין גאט האט גיקיניגט אונ האט אן גיקלייד גרוישקייט גאט האט זיך אן גיקלייד מיט שטארקייט אונ האט זיך ארום גיגארטילט מיט כח אונ דענסט מאל וועלין אלע וויסין אז גאט האט דיא וועלט אויך אן גברייט אז

מקולות מים רבים אדירים משברי ים אדיר במרום יי: עדותיך נאמנו מאד
לביתך נאוה קדש יי לארך ימים:

תורה

כי ידין יי עמו ועל עבדיו יתנחם כי יראה כי אזלת יד ואפס עצור ועזוב: ואמר אי אלהימו צור חסיו בו: אשר חלב זבחימו יאכלו ישתו יין נסיכם יקומו ויעזרכם יהי עליכם סתרה: ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי אני אמית ואחיה מחצתי ואני ארפא ואין מידי מציל: כי אשא אל שמים ידי ואמרתי חי אנכי לעולם: אם שנותי ברק חרבי

זיא זאר ניט אויש גלישט ווערין דיין שטול איז אן גיברייט פון דער צייט אז דוא האשט דיא וועלט בשאפין איידער דוא האשט בשאפין דיא וועלט בישטו גיוועזן איין גאט דיא טייכין האבין אויף גהויבין איין קול גאט דיא טייכין האבין אויף גהויבין זייער קול אונ די טייכין האבן אויף גהויבין זייערע אינדין אבער מער פון די שטארקע וואשערין אונ פון דיא אינדין פון ים וועט זיך שטארקין דאש קול פון דעם גאט וואש זיצט אין הימיל דייגע נביאים וואש האבין עדות גיזאגט אויף דער גאולה זיינן זייער בגלייבט אונ צו דיין הויז וועט זיין איין שיין היליקייט גאט דער בית המקדש וואש וועט גיבויט ווערין וועט זיין אויף לאנגע טעג אונ וועט קיין מאל ניט חרוב ווערין:
כי ידין אז גאט וועט משפטין זיין פאלק ישראל מיט יסורים אונ וועט זיך אויף זיינע קנעכט ישראל בארטין או ער זאל זיך ווידר מרחם זיין אויף זייא אז ער וועט זעהן אז דיא האנט פון דעם פיינט איז גיגאנגען אונ האט זיך גישטארקט אין זייא אונ עש האט זיך אויש גילאזט ביי די ישראל איין הילף וואש עש קומט דורך דם עלצטין וואש ער האלט זייא איין אין דער מלחמה אז זייא זאלין ניט צוא שפרייט ווערין אונ ער שטארקט זייער הארץ כלומר עש איז ביי זיי קיין עלצטער ניט גיבליבין אונ גאט ב״ה וועט זאגין אויף זייא וואו זיינען זייערע אפ געטר וואש זיי האבין גדינט צו זיי אונ וואו איז זייער שטארקר שטיין וואש זייא האבין זיך בשיצט אין אים אז ער זאל זיי פאר דעקין פאר דער זון אונ פאר דר קעלט דאש איז אלץ איין משל אויף זייערע אפ געטר וואש דעם חלב פון זייערע קרבנות האבין זייערע אפ געטער גינעשין דאש מיינט מען וואש זייא פלעגין מקריב זיין פאר זיי קרבנות אונ האבין גיטרונקן דעם וויין וואש מען האט מנסך גיוועזן פאר זייא לאזין דיא אפ געטר אויף שטיין אונ לאזין איך העלפין פון דעם פורעניות אונ לאז ער זיין אויף אייך איין בשיצונג אונ איין פאר בארגעניש זעהט איצונדערט אונ פאר שטייט פון דעם פורעניות וואש איך האב גיבראכט אויף אייך אונ איר האט פון קיינם קיין הילף ניט אונ פון דער הילף וואש איך וועל אייך העלפין אונ קיינר וועט מיר ניט ווערין אז איך בין איין גאט וואש איך קאן דעם משפיל זיין אונ דם דער הויבין אונ עש איז ניט דא קיין אנדער גאט מיט מיר אז ער זאל מיר ווערין דרויף איך טייט אונ מאך לעבעדיג איך וואונד אונ איך הייל דער נאך אונ עש איז ניט דא קיינער אז ער זאל מציל זיין פון מיין האנט דיא וואש זינדיגין פאר מיר מחמת פיל צארין וואש איך האב אויף דעם פיינט וועל איך אויף הייבין מיין האנט צוא מיר וואש איך

זיץ

וְתֹאחֵז בְּמִשְׁפָּט יָדִי אָשִׁיב נָקָם לְצָרָי וְלִמְשַׂנְאַי אֲשַׁלֵּם: אַשְׁכִּיר חִצַּי מִדָּם וְחַרְבִּי תֹּאכַל בָּשָׂר מִדַּם חָלָל וְשִׁבְיָה מֵרֹאשׁ פַּרְעוֹת אוֹיֵב: הַרְנִינוּ גוֹיִם עַמּוֹ כִּי דַם עֲבָדָיו יִקּוֹם וְנָקָם יָשִׁיב לְצָרָיו וְכִפֶּר אַדְמָתוֹ עַמּוֹ:

משנה פ״ו ממסכת תמיד

הֵחֵלּוּ עוֹלִין בְּמַעֲלוֹת הָאוּלָם · מִי שֶׁזָּכוּ בְּדִשּׁוּן מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי וְהַמְּנוֹרָה הָיוּ מַקְדִּימִין לִפְנֵיהֶם · מִי שֶׁזָּכָה בְּדִשּׁוּן מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי נִכְנַס וְנָטַל הַטֶּנִי וְהִשְׁתַּחֲוָה וְיָצָא · מִי שֶׁזָּכָה בְּדִשּׁוּן הַמְּנוֹרָה נִכְנַס וּמָצָא שְׁתֵּי נֵרוֹת מִזְרָחִיּוֹת דּוֹלְקוֹת מְדַשֵּׁן אֶת הַמִּזְרָחִי וּמַנִּיחַ אֶת הַמַּעֲרָבִי דּוֹלֵק שֶׁמִּמֶּנּוּ הָיָה מַדְלִיק אֶת הַמְּנוֹרָה בֵּין הָעַרְבַּיִם · מְצָאוֹ שֶׁכָּבָה מְדַשְּׁנוֹ וּמַדְלִיקוֹ מִמִּזְבַּח הָעוֹלָה · נָטַל אֶת הַכּוּז מִמַּעֲלָה שְׁנִיָּה וְהִשְׁתַּחֲוָה וְיָצָא: מִי שֶׁזָּכָה בִּקְטֹרֶת הָיָה נוֹטֵל אֶת הַבָּזָךְ מִתּוֹךְ הַכַּף וְנוֹתְנוֹ לְאוֹהֲבוֹ אוֹ לִקְרוֹבוֹ · נִתְפַּזֵּר מִמֶּנּוּ לְתוֹכוֹ נוֹתְנוֹ לוֹ בְּחָפְנָיו וּמְלַמְּדִין אוֹתוֹ הֱוֵי זָהִיר שֶׁלֹּא תַתְחִיל מִלְּפָנֶיךָ שֶׁלֹּא תִכָּוֶה · הִתְחִיל מְרַדֵּד וְיוֹצֵא · לֹא הָיָה הַמַּקְטִיר מַקְטִיר עַד שֶׁהַמְמֻנֶּה אוֹמֵר לוֹ הַקְטֵר · אִם הָיָה כֹּהֵן גָּדוֹל הַמְמֻנֶּה אוֹמֵר אִישִׁי כֹּהֵן גָּדוֹל הַקְטֵר · פֵּרְשׁוּ הָעָם וְהִקְטִיר וְהִשְׁתַּחֲוָה וְיָצָא:

מעשר שני פ׳ ה׳

הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם · עָשִׂינוּ מַה שֶּׁגָּזַרְתָּ עָלֵינוּ אַף אַתָּה עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמָה שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ · הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ

וְועל אִיךְ זָאגִין אִיךְ שְׁוֶוער אַזוֹ וִויא זַייא אִין הִימִיל צוּא שְׁוֶוערִין אוּנ מִיט דֶעם לָשׁוֹן אַז זִיא זָאל הָאבִּין אַיין אִיךְ לֶעבּ אֵייבִּיג אַז אִיךְ וֶועל שַׁארְפִין דִי קְלִינְג פוּן מַיין שְׁוֶוערְד אוּנ נִיט אִין מִדָּה דֶער גְלַאנְץ אוּנ מַיין הַאנְט זָאל אָן הַאלְטִין אִין דֶער מִדָּה פוּן מִשְׁפָּט בַּלֵיידִיגֶר וְואשׁ זֵיי הָאבִּין צוּ פוּן רַחֲמִים כְּדֵי אִיךְ זָאל אוּם קֶערִין אַיין נְקָמָה צוּ מַיינֶע אִיךְ יִשְׂרָאֵל גְטָאן אוּנ צוּ מַיינֶע פַיינְט וֶועל אִיךְ בַּצָאלִין: אִיךְ וֶוער זַאט מַאכִין מַיינֶע פַיילִין פוּן דֶעם בְּלוּט פוּן דֶעם פַיינְט אוּנ מַיין שְׁוֶוערְד וֶועט עֶסִין זֵייעֶר פְלֵייש אוּנ דְרוּם וֶועלִין זֵייא הָאבִּין אַזוֹ אַיין עוֹנֶשׁ מֵחֲמַת דֶעם בְּלוּט פוּן דִי דֶער שְׁלָאגִינֶע יִשְׂרָאֵל וְואשׁ זֵיי הָאבִּין פַאר גָאסִין אוּנ ווייל זֵייא הָאבִּין פוּן זֵייא גִינוּמֶען אִין דֶער שִׁבְיָה פוּן דֶעם תְּחִלַּת בְּרָאךְ וְואשׁ דֶער פַיינְט הָאט גִיטָאן אִין דִיא יִשְׂרָאֵל וְואשׁ זֵייעֶרֶע עֶלְטֶערִין הָאבִּין נָאךְ גִיזִינְדִיגְט וֶועל אִיךְ זֵייא בַּצָאלִין דְרוּף: אַז דָאשׁ וֶועט זַיין וֶועלִין אַלֶע לוֹיבִּין זַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל וְואשׁ זֵייא הָאבִּין זִיךְ בַּאהֶעפְט אִין גָאט בָּרוּךְ הוּא אוּנ חָאטְשֶׁע ווִיא פִיל צָרוֹת זֵייא הָאבִּין גִיהַאט הָאבִּין זֵייא אִים פָארְט נִיט פַר לָאזִין וָוארוּם פַאר דֶעם בְּלוּט וְואשׁ אִיז פַר גָאסִין גִיוָוארִין פוּן זַיינֶע קְנֶעכְט וֶועט עֶר זִיךְ נוֹקֵם זַיין אוּנ אַיין נְקָמָה וֶועט עֶר אוּם קֶערִין צוּ זַיינֶע בַּלֵיידִיגֶער אוּנ עֶר וֶועט אִיבֶּר בֶּעטִין אוּנ וֶועט בַּווִילִיגְט וֶוערִין צוּא זַיין לַאנְד צוּא זַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל:

הַשְׁקִיפָה לוּג פוּן דַיין הֵיילִיג וואוּנוּנְג פוּן דֶעם הִימִיל מִיר הָאבִּן גִיטָאן וְואשׁ דוּא הָאשְׁט אוּנְז וְואשׁ דוּ הָאשְׁט אוּנְז מַבְטִיחַ גִיוֶועזִן טוּא דוּ אוֹיךְ מִיט אוּנְז נוּר הָאשְׁט אוֹיף אוּנְז

מן השמים וברך את עמך את ישראל בבנים ובבנות ואת האדמה אשר נתתה לנו בטל ומטר ובולדות בהמה · כאשר נשבעת לאבותינו ארץ זבת חלב ודבש · כדי שתתן טעם טוב בפרות :

תלמוד זרעים ברכות פ' הרואה

בן זומא ראה אוכלוסא על גב מעלה בהר הבית אמר ברוך חכם הרזים וברוך שברא כל אלו לשמשני : הוא היה אומר כמה יגיעות יגע אדם הראשון עד שמצא פת לאכול · חרש וזרע וקצר ועמר ודש וזרה וברר וטחן ורקד ולש ואפה ואחר כך אכל · ואני משכים ומוצא כל אלו מתקנים לפני ; וכמה יגיעות יגע אדם הראשון עד שמצא בגד ללבוש · גזז ולבן ונפץ וטוה וארג וצבע והפר ואחר כך לבש · ואני משכים ומוצא כל אלו מתוקנים לפני :

סדר מועד תענית פ"ב

לא נאמר באנשי נינוה וירא אלהים את שקם ואת תעניתם אלא וירא האלהים את מעשיהם כי שבו מדרכם הרעה · ובקבלה הוא אומר וקרעו לבבכם ואל בגדיכם ושובו אל יי :

גיזעגן אונ בענטש דיין פאלק ישראל מיט זין אונ מיט טעכטר אונ דיא ערד וואש דוא האשט געגעבן צו אונז זאלשטו זיא בענטשין מיט טל אונ מיט רעגין אונ מיט ולדות פון בהמות אזו וויא דוא האשט געשווארין צוא אונזרע עלטערין צוא געבין אונז אזו איין לאנד וואש עש רינט דארטין מילך אונ האניק כדי אז דוא זאלשט געבין איין גוטין טעם אין דיא פירות :

בן זומא בן זומא האט גיזעהען איין גרויש חיל פון ששים רבוא אויף דעם הר הבית האט ער גיזאגט גילויבט איז דער וואש קליגט אונ ווייסט דיא מחשבות וואש אין הארצין פון די אלע אונ גלויבט איז דר וואש האט בשאפין דיא אלע צוא בדינען מיך · בן זומא האט גיזאגט וויא פיל מיא האט זיך אדם הראשון גימיט ביז ער האט גיפונען ברויט צוא עשין ער האט גיאקערט אונ האט גיזייט אונ האט גישניטין אונ האט גימאכט בינדליך אונ האט גידראשין אונ האט גווינט שופעלט אונ האט אויש גיקליבין די פסולת אונ האט גימאלין אונ האט גיזיפט אונ האט גיקנאטין אונ האט גיבאקין דער נאך האט ער גיגעסן אונ איך פערר זיך פריא אויף צו שטיין אונ גיפין דאש אלץ גרייט פאר מיר · אונ וויא פיל מיא האט זיך אדם הראשון גימיט ביז ער האט גפונען איין קלייד אן צוא קלידין ער האט גישארין דיא וואל אונ האט זיא גיוואשין אונ האט זיי אויש גיקלאפט אונ האט זיי גישפונן אונ האט גיוועבט אונ האט גיפארבט אונ האט גינייט אונ דער נאך האט ער דאש אן גיקליידעט אונ איך פעדער זיך אונ גיפין דאש אלין גרייט פאר מיר :

לא נאמר עש איז נים גיזאגט גיווארין ביא די מענטשין פון נינוה אז גאט האט גזעהען זייערע זעק וואש זייא האבין אן גיקלייד אונ זייער פאסטין נאר אזו שטייט גאט האט גיזעהען זייערע ווערק אז זייא האבין ווידער גיקערט פון זייער שלעכטין וועג צום גוטין

שבת פ׳ כל כתבי

וְאָמַר רַבִּי יוֹסֵי מִיָּמַי לֹא עָבַרְתִּי עַל דִּבְרֵי חֲבֵרַי יוֹדֵעַ אֲנִי בְּעַצְמִי שֶׁאֵינִי כֹהֵן וְאִם אוֹמְרִים לִי חֲבֵרַי עֲלֵה לְדוּכָן הָיִיתִי עוֹלֶה ׃ וְאָמַר רַבִּי יוֹסֵי מִיָּמַי לֹא אָמַרְתִּי דָּבָר וְחָזַרְתִּי לַאֲחוֹרַי ׃

סדר נשים נדרים פרק ג

רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר גְּדוֹלָה מִילָה שֶׁהִיא שְׁקוּלָה כְּנֶגֶד כָּל הַתּוֹרָה שֶׁנֶּאֱמַר הִנֵּה דַם הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת יְיָ עִמָּכֶם עַל כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה ׃ **תַּנְיָא** רַבִּי אוֹמֵר גְּדוֹלָה מִילָה שֶׁאֵין לְךָ מִי שֶׁנִּתְעַסֵּק בְּמִצְוֹת כְּאַבְרָהָם אָבִינוּ וְלֹא נִקְרָא תָמִים אֶלָּא עַל שֵׁם הַמִּילָה שֶׁנֶּאֱמַר הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי וֶהְיֵה תָמִים ׃ וְאֶתְּנָה בְרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָ ׃ דָּבָר אַחֵר גְּדוֹלָה מִילָה שֶׁשְּׁקוּלָה כְּנֶגֶד כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה שֶׁנֶּאֱמַר כִּי עַל פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כָּרַתִּי אִתְּךָ בְּרִית וְאֶת יִשְׂרָאֵל ׃ דָּבָר אַחֵר גְּדוֹלָה מִילָה שֶׁאִלְמָלֵא מִילָה לֹא נִתְקַיְּמוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ שֶׁנֶּאֱמַר אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וָלָיְלָה חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׂמְתִּי ׃

נוטין וועג אונ דורך דיא נביאים וואש זייא האבין די נביאה מקבל געוועזן פון דעם רוח הקודש זאגט דער פסוק צו רייניגן אייערע הערצער וועט איר ניט באדארפין צו רייסין אייערע קליידער מחמת אבילות אונ טוט תשובה צוא גאט ׃

אמר רבי יוסי האט גיזאגט פון מיין לעבנש טאג האב איך ניט עובר געוועזן אויף די רייד פון מיין חבר איך וויש ביא זיך וואל אז איך בין ניט קיין כהן אונ אז מיינע חברים וואלטן מיר גיזאגט אז איך בין יוא איין כהן אונ גייא אויף צו דעם ארט וואו מען דוכנט וואלט איך אויף גינאנגען אונ נאך איין זאך האט רבי יוסי גיזאגט פון מיין לעבנש טאג האב איך ניט גיזאגט איין זאך אז איך זאל זיך דר נאך אום קערין אהינטער אונ זאל זיך לייקענען נאר איך האב זיך מודה געוועזן וויא אזוא איך האב גיזאגט ׃

רבי שמעון זאגט די מצוה פון מילה איז אזו גרויש וואש זיא וועגט אנטקעגן נאר דער תורה ווארום עש שטייט אין פסוק דאש בלוט פון דעם ברית וואש גאט ברוך הוא האט פאר שניטין מיט אייך וועגט דאש אזו פיל וויא אלע די דאזיגע רייד פון דער תורה ׃ תניא מיר האבין גלערינט רבי זאגט וויא גרויש איז דיא מצוה פון מילה ווארום עש איז ניט דא איינער וואש האט עוסק געוועזן אין מצות וויא אברהם אבינו אונ איז פארט ניט גירופין געווארין גאנצר נאר מחמת דער מצוה פון מילה וויא עש שטייט אין פסוק גייא פאר מיר אונ זייא גאנץ אונ איך וועל געבין מיין ברית צווישין מיר אונ צווישן דיר איין אנדער פירוש איז די מצוה פון מילה איז אזו גרויש וואש זיא וועגט אליין אנטקעגין אלע מצות פון דער תורה ווארום עש שטייט אין פסוק אז דורך דר מצוה פון מילה וואש זיא וועגט אזו פיל וויא אלע דיא דאזיגע רייד פון דער תורה האב איך מיט דיר כורת ברית געוועזן אונ מיט דיא ישראל ׃ איין אנדער פירוש איז וויא גרויש איז דיא מצוה פון מילה ווארום ווען ניט דיא מצוה פון מילה וואלט הימעל אונ ערד קיין קיום ניט גיהאט ׃

סדר נזיקין סנהדרין פ׳ אחד דיני ממונות

לפיכך נברא אדם יחידי בעולם ללמדך שכל המאבד נפש אחת מישראל מעלה עליו הכתוב כאלו אבד עולם מלא · וכל המקים נפש אחת מישראל מעלה עליו הכתוב כאלו קים עולם מלא · ומפני שלום הבריות שלא יאמר אדם לחברו אבא גדול מאביך · ושלא יהיו המינים אומרים הרבה רשויות בשמים · ולהגיד גדלתו של הקדוש ברוך הוא שאדם טובע כמה מטבעות בחותם אחד וכלם דומין זה לזה ואלו מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא טובע כל האדם בחותמו של אדם הראשון ואין אחד מהם דומה לחברו : תנו רבנן אדם נברא בערב שבת ומפני מה שלא יהיו המינים אומרים שתף היה לו להקדוש ברוך הוא במעשה בראשית · דבר אחר שאם תזוח דעתו עליו אומרים לו יתוש קדמך במעשה בראשית · דבר אחר כדי שיכנס למצוה מיד :

סדר קדשים מדות פ״ה

לשכת הגזית שם היתה סנהדרי גדולה של ישראל יושבת ודנה את הכהנה · וכהן שנמצא בו פסול לובש שחורים ומתעטף שחורים

לפיכך נברא ־דרום איז בשאפין געווארין אין תחלת הבריאה נאר איין מענטש אויף דער וועלט צו לערנן דיך אז איטליכר וואש מאכט פרלירין אפילו נאר איין נפש ברייננט אויף אים דר פסוק גלייך וויא ער האט גימאכט פר לירין דיא גאנצע וועלט אונ איטליכר וואש איז מקיים אפילו נאר איין נפש איז גלייך וויא ער האט מקיים גיוועזן דיא גאנצע וועלט · אונ פון וועגין אז די לייט זאלין צווישין זיך שלום האבין אז איין מענטש זאל ניט זאגין צו זיין חבר מיין פאטער איז גרעסער פון דיין פאטער ווארום ער איז פריער בשאפין גיווארין · אונ נאך איין טעם איז פאר וואש אין תחלת הבריאה איז נאר בשאפין גיווארין איין מענטש כדי דיא אפיקורסים זאלין ניט זאגין אז פיל געטער איז פאר האנדין אין הימילי אונ צו זאגין די גדולה פון גאט ב״ה ווארום ווען איין מענטש שלאגט פיל מטבעות מיט איין חותם זיינען אלע מטבעות גלייך אבער גאט ב״ה מאכט אלע מענטשין מיט דעם חותם פון אדם הראשון אונ פון דעסט וועגין איז איין מענטש צים אנדערין ניט גלייך אין זייערע גישטאלטין :

תנו רבנן האבין די רבנים גילערינט דער מענטש איז בשאפין גיווארין אום ערב שבת אונ פאר וואש כדי די אפיקורסים זאלין ניט זאגין אז דר מענטש איז גיוועזן איין שותף צו גאט ב״ה איין אנדער פירוש איז ווען איין מענטש וועט זיך האפערדיג האלטין זאגט מען צו אים וואש האלשטו זיך האפערדיג אפליג איז דאך פריער בשאפין גיווארין פון דיר · איין אנדער פירוש איז כדי דר מענטש זאל תיכף אין מצוה פון שבת ארייננייך

לשכת הגזית דער חדר וואש איז אן גירופין גיווארן לשכת הגזית דארטין איז דיא סנהדרין גדולה פון דיא ישראל גיזעסין אונ זיא האט גימשפט דיא כהנים אונ איין כהן וואש איז גיפונען גיווארין אין אים איין פסול האט ער זיך אן גיקלייד אונ איין גיוויקילט

יוצא והולך לו · ושלא נמצא בו פסול לובש לבנים ומתעטף לבנים ·
נכנס ומשמש עם אחיו הכהנים · ויום טוב היו עושים שלא נמצא פסול
בזרעו של אהרן · וכך היו אומרים ברוך המקום שלא נמצא פסול בזרעו
של אהרן · וברוך הוא שבחר באהרן ובבניו לעמוד לשרת לפני יי בבית
קדשי הקדשים :

מנחות פ׳ התכלת

תניא אמר רבי נתן אין לך מצוה קלה שכתובה בתורה שאין מתן
שכרה בעולם הזה · אבל לעולם הבא איני יודע כמה · צא ולמד
ממצות ציצית :

(עיין במהרש״א בח׳ קטנות סוף פ׳ התכלת שכתב מעשה זה בקצת שנוי לשון קצרתי מכאן) :

מעשה באדם אחד שהיה זהיר במצות ציצית · שמע שיש זונה בכרכי
הים שנוטלת ארבע מאות זהובים בשכרה · שגר לה ארבע
מאות זהובים וקבעה לו זמן · כשהגיע זמנו בא וישב על הפתח · נכנסה
שפחתה ואמרה לה אותו אדם ששגר לך ארבע מאות זהובים בא וישב
על הפתח · אמרה לה יכנס · נכנס · הציעה לו שבע מטות שש של כסף
ועליונה של זהב · עלתה וישבה על גבי עליונה כשהיא ערומה · ואף הוא
עלה לישב ערום כנגדה · באו ארבע ציציותיו וטפחו לו על פניו נשמט
וישב לו על גבי קרקע · ואף היא נשמטה וישבה על גבי קרקע · אמרה
לו גפה של רומי שאיני מניחתך עד שתאמר לי מה מום ראית בי · אמר
לה העבודה שלא ראיתי אשה יפה כמותך · אלא מצוה אחת צונו אלהינו
וציצית שמה וכתוב בה אני יי אלהיכם שני פעמים · אני הוא שעתיד
לפרע ואני הוא שעתיד לשלם שכר · ועכשיו נדמו עלי כארבעה עדים ·
אמרה איני מניחתך עד שתאמר לי מה שמך ומה שם עירך ומה שם

אין שווארצע קליידער אונ גייט זיך אוועק אונ טוט ניט די עבודה · אונ דער כהן וואש
איז אין איהם ניט געפונען געווארן קיין פסול האט ער זיך אן געקלייד אונ איין געוויקעלט
אין ווייסע קליידער אונ איז אריין געגאנגען אונ האט משמש געווען די עבודה מיט זיינע
ברידער די אנדערע כהנים אונ יום טוב האבין זיא זיך געמאכט דיא ראזינע וואש איז אין
זיי קיין פסול ניט געפונען געווארן אונ וואש זיי זיינען פון די קינדר פון אהרן הכהן אונ
האבין געזאגט געלויבט איז גאט וואש ער האט אויס דר וויילט אין אהרן אונ אין זיינע קינדר
צוא שטיין אונ צוא דינען פאר גאט אין דעם הויז :

תניא מיר האבין געלערינט רבי נתן זאגט עש איז ניט דא אפילו קיין גרינגע מצוה
וואש זיא שטייט אין דער תורה וואש איר שכר זאל ניט זיין אויף דער וועלט ·
אונ אויף יענער וועלט אבער ווייש איך ניט וויא פיל גייא אונ לערין אפ פון דער מצוה
פון ציצית פון דער מעשה וואש האט זיך געטראפין :

רבך ומה שם מדרשך שאתה לומד בו תורה · כתב ונתן בידה · עמדה וחלקה כל נכסיה שליש למלכות ושליש לעניים ושליש נטלה בידה חוץ מאותן מצעות · ובאת לבית מדרשו של רבי חייא · אמרה לו צנה עדי ויעשוני גיורת · אמר לה בתי שמא עיניך נתת באחד מן התלמידים · הוציאה כתב מידה ונתנה לו · אמר לה לכי זכי במקחך · אותן מצעות שהציעה לו באסור הציעה לו בהתר זה מתן שכרו בעולם הזה ולעולם הבא איני יודע כמה :

ידים פרק א׳

המים שנפסלו משתית הבהמה בכלים פסולין ובקרקעות כשרים · נפל לתוכן דיו קומוס וקנקנתום ונשתנו מראיהן פסולין · עשה בהן מלאכה או ששרה בהן פתו פסולין · שמעון התימני אומר אפילו נתכון לשרות בזה ונפל לשני כשרים :

נדה פ׳ המפלת

דרש רבי חנינא בר פפא מאי דכתיב עושה גדולות עד אין חקר ונפלאות עד אין מספר · בוא וראה שלא כמדת הקדוש ברוך הוא מדת בשר ודם · מדת בשר ודם נותן חפציו בחמת צרורה ופיה למעלה ספק משתמר · ספק אינו משתמר · ואלו הקדוש ברוך הוא צר את העבר במעי אשה פתוחה ופיה למטה ומשתמר · דבר אחר אדם נותן חפציו בכף מאזנים כל זמן שמכביד יורד למטה ואלו הקדוש ברוך הוא כל זמן שהולד מכביד עולה למעלה :

ואומרים עשרת הדברות ופרשת המן וגו׳ עד הבקשות כמו שהוא מסודר במעמד יום א׳

בקשה ליום ששי

יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי שתהא תורתך אמנותי ותתן לי לב טוב וחלק טוב וחבר טוב נפש שפלה ורוח נמוכה · ואל יתחלל שמך בי

דרש האט גדרשת ר׳ חנינא וואס איז דש וואס עס שטייט גאט טוט גרוישע זאכן וואס מען קאן זיי ניט פאר שטיין אונ טוט פיל וואונדער ביז אן צאל קום אונ זעה אז ניט אזו וויא די מדה פון גאט ברוך הוא איז די מדה פון איין בשר ודם איין ב״ו ניט אריין זיינע זאכן אין איין לאגיל אונ פאר בינט אים פון אויבין אונ די מויל פון דעם לאגיל איז ארויף אונ פון דעסט וועגין איז איין ספק אויב די זאכן ווערין גיהיט איגוויינינ אדער ניט · אבער גאט ברוך הוא באשאפט דאש קינד אין די גידערים פון דער מוטער דאש הייסט וויא איין אפענער לאגיל אונ דער מויל איז אראפ אונ דאש קינד ווערט פארט גיהיט · איין פירוש איז איין מענטש גיט זיינע זאכן אין איין וואג שאל וואש ער מאכט שווער גייט דש וואג שאל אראפ אבער גאט ברוך הוא וואש דאש קינד ווערט אין דער מוטערש גידערים שווער גייט דאש ארויף :

יהי רצון עס זאל זיין דער ווילין פון צו פאר דיר גאט מיין גאט אונ דער גאט פון מיינע

ואל תעשני שיחה בפי הבריות ואל תהי אחריתי ותקותי למפח נפש · ואל תצריכני לידי מתנת בשר ודם שמתנתם מועטה וחרפתם מרבה אלא לידך המלאה והרחבה והפתוחה והקדושה · ותן חלקי בתורתך עם עושי רצונך בלבב שלם ובנה ביתך עירך והיכלך ומקדשך במהרה בימינו · מהר ענני ופדני מכל גזרות קשות ורעות · והושיעני ברחמיך הרבים מכל צרה וצוקה כי אתה שומע תפלת כל פה · ברוך אתה שומע תפלה :

בקשה אחרת מעין יצירת היום על דרך הקבלה :

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו כאשר בראתנו לכבודך כן ברחמיך הרבים תתקננו לעבודתך אנחנו וכל עמך בית ישראל ותיחד לבבנו לעבדך בלבב שלם והחזירנו בתשובה שלמה לפניך · ותמלא כונת מחשבתך בנו לטובה בבראך כיום זה בעולמך שיצרת אדם ישר לעמוד לפניך לשרתך ולברך בשמך · יהי רצון מלפניך יי אלהינו שתישרנו לפניך ותקרב שנת גאלתנו · ותבנה עירך במהרה בימינו : ובית קדשנו ותפארתנו

עלטערין אז דיין תורה זאל זיין מיין מלאכה אונ דוא זאלשט געבין צו מיר איין גוט הארץ אונ איין גוטין חלק אונ איין גוטין חבר אונ איין נידעריג גמיט אונ דיין נאמן זאל ניט ווערין פאר שוועכט דורך מיר אונ דוא זאלשט מיך ניט מאכין אריר אין דעם מויל פון לייטין אונ מיין סוף זאל ניט זיין צו פר שניידונג אונ מיין האפונג זאל ניט זיין צוא טרויערונג לייב אונ דוא זאלשטו מיך ניט מאכין באדארפין צו דער גאב פון איין בשר ודם וואש זייערע גאב איז ווייניג אונ זייער שאנד איז פיל נאר צוא דיין האנט וואש זיא איז פול אונ ברייט אונ זיא איז אפין אונ זיא איז הייליג · אונ גיב מיין חלק אין דיין תורה מיט דיא וואש טוען דיין רצון מיט דעם גאנצין הארצין אונ בויא דיין היכל מיט דיין בית המקדש באלד אונ גיך אין אונזערע טעג אונ ענטפר מיר אונ לייז מיך אויש פון אלע בייזע גזרות אונ העלף מיר מיט דיינע פיל רחמנות פון אלערלייא צרות :

יהי רצון אזו וויא דוא האשט אונז באשאפין צוא דיין כבוד אזו מיט דיין פיל רחמנות זאלשטו אונז אן ברייטין צו דיין דינשט מיר אונ נאר דיין פאלק ישראל אונ זאלשט מאכין איינש אונזערע הערצר צוא דינען דיך מיט דעם גאנצין הארצין אונ מאך אום קערין אונז צו פאר דיר מיט איין גאנצע תשובה אונ דער פיל אין אונז דיא כוונה פון דיין מחשבה אין דיין טאן באשאפין אין דעם דאזיגן טאג אין דיין עולם וואש דו האשט באשאפן איין רעכט פארטיגין מענטשן צו שטיין פאר דיר צוא דינען דיך אונ צו לויבין אין דיין נאמען: עש זאל זיין דער ווילין צוא פאר דיר גאט אינזער גאט אז דוא זאלשט רעכט פארטיגין אונז צוא פאר דיר אונ זאלשט מאכין נענהנען דיא יאר פון אונזער אויש לייזונג אונ זאלשט בויען דיין שטאט ירושלים באלד אין אונזערע טעג אונ אונזער בית המקדש אונ אונזער שיינקייט זאלשט אויף ריכטין אונ זאלשט מאכין רוען דיין שכינה צווישן אונז אונ דוא זאלשט אום קערין דיין מלוכה צוא זיין ערשטקייט כלומר אזו וויא צום ערשטין איז גיוועזן אונ מיר זאלין זוכה זיין אונ נאר דיין פאלק צוא לייבטין

אין

תְּקוֹמֵם · וְתַשְׁרֶה שְׁכִינָתְךָ בֵּינֵינוּ · וְתַחֲזִיר מַלְכוּתְךָ לְקַדְמוּתוֹ · וְנִזְכֶּה אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לָאוֹר בְּאוֹר פָּנֶיךָ · כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ חַיִּים לָנוּ · וְתַבְשְׂרֵנוּ כִּי רְצִיתָנוּ · כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה · בָּרוּךְ אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה :

מעמדות ליום השבת

תורה

וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם : וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה : וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת :

שמות לא

וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר : וְאַתָּה דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אַךְ אֶת שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ כִּי אוֹת הִיא בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם לָדַעַת כִּי אֲנִי יְיָ מְקַדִּשְׁכֶם : וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַשַּׁבָּת כִּי קֹדֶשׁ הִיא לָכֶם מְחַלְלֶיהָ מוֹת יוּמָת כִּי כָּל הָעֹשֶׂה בָהּ מְלָאכָה וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִקֶּרֶב עַמֶּיהָ : שֵׁשֶׁת יָמִים יֵעָשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן קֹדֶשׁ לַייָ כָּל הָעֹשֶׂה מְלָאכָה בְּיוֹם הַשַּׁבָּת מוֹת יוּמָת : וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם : בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִיא לְעֹלָם כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְיָ אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ :

שמות לה

אִין דֶער לִיכְט פוּן דַיין שְׁכִינָה וָוארוּם דוּרְךְ דֶער לִיכְט פוּן דַיין שְׁכִינָה קוּמְט צוּ אוּנְז לֶעבִּין אוּנ זָאלְשְׁט אוּנְז מְבַשֵּׂר זַיין אַז דוּא הָאשְׁט אוּנְז בַּאוִוילִיגְט :

ויאמר ה׳ אוּנ גָאט הָאט גִיזָאגְט צוּ מֹשֶׁה אַזוּ צוּ זָאגִין : אוּנ דוּ רֵייד צוּ דִי קִינְדֶער יִשְׂרָאֵל אַזוּ צוּ זָאגִין הָאמֶשְׁע אִיר וֶועט זַיין זְרִיזִים אִין דֶער מְלָאכָה פוּן דֶעם מִשְׁכָּן זָאלְט אִיר פָּארְט הִיטִין מַיינֶע שַׁבָּתִים פוּן צוּא טָאן מְלֶאכֶת הַמִּשְׁכָּן אוּם שַׁבָּת וָוארוּם עֶשׁ אִיז אַיין גְרוֹישֶׁער צֵייכִין צְוִוישִׁין מִיר אוּנ צְוִוישִׁין אַייךְ צוּ אַייעֶרֶע אַלֶע דוֹרוֹת אַז אִיךְ הָאב אִין אַייךְ אוֹיש דֶער וֵוילְט וְהָרְאָיָה אַז דֶעם טָאג וָואשׁ אִיךְ הָאב גִירוּעֶט הָאב אִיךְ אַייךְ גִיגֶעבִּין צוּ אַיין רוּאוּנְג אַז זֵייא זָאלִין וִוישִׁין אַז אִיךְ בִּין גָאט אַייעֶר הֵיילִיגֶר : אוּנ אִיר זָאלְט הִיטִין דֶעם שַׁבָּת וָוארוּם זִיא אִיז הֵיילִיג צוּ אַייךְ דֶער וָואשׁ אִיז זִיא מְחַלֵּל אוּנ עֶשׁ אִיז דָא עֵדוּת דְרוֹיף אוּנ מֶען הָאט אִים מַתְרֶה גִיוֶועז זָאל עֶר גִיטֵייט וֶוערִין בְּדִינֵי אָדָם אוּנ אִיטְלִיכֶער וָואשׁ טוּט אִין אִיר אַיין מְלָאכָה אוּנ עֶשׁ אִיז קֵיין הַתְרָאָה נִיט גִיוֶועזְן דְרוֹיף זָאל דָאשׁ נֶפֶשׁ פַאר שְׁנִיטִין וֶוערִין בִּידֵי שָׁמַיִם פוּן צְוִוישִׁין אִיר פָאלְק : זֶעקְשׁ טֶעג זָאל וֶוערִין גִיטָאן אַיין מְלָאכָה אוּנ אִין דֶעם זִיבֶּעטִין טָאג זָאל זַיין אַיין הֵיילִיג רוּאוּנְג צוּא גָאט אִיטְלִיכֶער וָואשׁ טוּט אַיין מְלָאכָה אוּם שַׁבָּת זָאל עֶר גִיטֵייט וֶוערִין : אוּנ זֵייא זָאלִין הִיטִין דִיא קִינְדֶער יִשְׂרָאֵל דֶעם שַׁבָּת צוּא הַאלְטִין דֶעם שַׁבָּת צוּ אַלֶע זֵייעֶרֶע דוֹרוֹת עֶשׁ זָאל אַיין קִיוּם הָאבִּין אוֹיף אַייבִּיג : צְוִוישִׁין מִיר אוּנ צְוִוישִׁין דִי קִינְדֶער יִשְׂרָאֵל אִיז דָאשׁ אַיין צֵייכִין אוֹיף אַייבִּיג אַז אִיךְ הָאב דֶעם טָאג גִירוּעֶט אוּנ הָאב זֵייא

גינעביז

מעמדות ליום השבת

שם לה
וַיַּקְהֵל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ לַעֲשֹׂת אֹתָם: שֵׁשֶׁת יָמִים תֵּעָשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָכֶם קֹדֶשׁ שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן לַיְיָ כָּל הָעֹשֶׂה בוֹ מְלָאכָה יוּמָת: לֹא תְבַעֲרוּ אֵשׁ בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת:

במדבר כח
וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ:

מערכת שבת ויקרא כד
וְלָקַחְתָּ סֹלֶת וְאָפִיתָ אֹתָהּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה חַלּוֹת שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים יִהְיֶה הַחַלָּה הָאֶחָת: וְשַׂמְתָּ אוֹתָם שְׁתַּיִם מַעֲרָכוֹת שֵׁשׁ הַמַּעֲרָכֶת עַל הַשֻּׁלְחָן הַטָּהֹר לִפְנֵי יְיָ: וְנָתַתָּ עַל הַמַּעֲרֶכֶת לְבֹנָה זַכָּה וְהָיְתָה לַלֶּחֶם לְאַזְכָּרָה אִשֶּׁה לַיְיָ: בְּיוֹם הַשַּׁבָּת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת יַעַרְכֶנּוּ לִפְנֵי יְיָ תָּמִיד מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: וְהָיְתָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וַאֲכָלֻהוּ בְּמָקוֹם קָדֹשׁ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא לוֹ מֵאִשֵּׁי יְיָ חָק עוֹלָם:

נביאים ישעיה נח
אָז תִּקְרָא וַיְיָ יַעֲנֶה תְּשַׁוַּע וְיֹאמַר הִנֵּנִי אִם תָּסִיר מִתּוֹכְךָ מוֹטָה שְׁלַח אֶצְבַּע וְדַבֶּר אָוֶן: וְתָפֵק לָרָעֵב נַפְשֶׁךָ וְנֶפֶשׁ נַעֲנָה תַּשְׂבִּיעַ וְזָרַח בַּחֹשֶׁךְ אוֹרֶךָ וַאֲפֵלָתְךָ כַּצָּהֳרָיִם: וְנָחֲךָ יְיָ תָּמִיד וְהִשְׂבִּיעַ בְּצַחְצָחוֹת נַפְשֶׁךָ וְעַצְמֹתֶיךָ יַחֲלִיץ וְהָיִיתָ כְּגַן רָוֶה וּכְמוֹצָא מַיִם אֲשֶׁר לֹא יְכַזְּבוּ מֵימָיו: וּבָנוּ מִמְּךָ חָרְבוֹת עוֹלָם

דיא הימיל אונ ערד אונ אין דעם זיבעטין טאג האט גאט באשאפין האט גאט ב"ה גרוטט: גינעבין צוא איין רואונג ווארום אין זעקס טעג

ויקהל משה אונ משה האט איין גיזאמילט דיא גאנצע עדה פון דיא ישראל אונ ער האט גיזאגט צוא זייא דאש זיינען דיא רייד וואש גאט האט גיבאטין צוא טאן זייא: זעקס טעג זאל ווערין גיטאן איין מלאכה אונ אין דעם זיבעטין טאג זאל זיין צו אייך הייליג ווארום עש איז איין רואונג צו גאט איטליכער וואש טוט איין מלאכה אום שבת זאל ער ווערין גיטייט: איר זאלט ניט אן צינדין קיין פייער אין אלע אייער וואונונג אין דעם טאג פון שבת:

אז תקרא דענסט מאל וועסטו רופין אונ גאט וועט דיר ענטפערין דוא וועסט שרייען אונ גאט וועט זאגין דא בין איך אויב דו וועסט אפ טאן פון צווישין דיר איין אפ נייגונג כלומר דו זאלסט ניט אוועק נייגן דעם משפט אונ איין שטרעקונג דעם פינגער צווינקין איך שלעכטש אונ פון צו ריידן אום רעכט: אונ דו וועסט אויש ציהן צום הונגרין דיין גוטן ווילין מיט גוטע טרייסטונג אונ דעם גיפייניגטין לייב וועסטו מאכין אן זעטין וועט שיינען אין דער פינצטער דיין ליכט אונ דיין פינצטערנש וועט אזו ליכטיג זיין אזו וויא אין מיטין טאג: אונ גאט וועט דיך תמיד פירין אונ ער וועט זאט מאכין דיין לייב אפילו אין די הונגעריגע צייטין אונ דיינע ביינער וועט ער וואפענן אונ דו וועשט זיין אזו וויא אגארטין וואש ער איז גיזעט מיט פייכטקייט אונ דו וועסט זיין וויא אקוואל וואשער וואש עש ווערט ניט נפסק זיינע וואשעריך: אונ זיי וועלין בויען פון דיר די חורבות וואש

זיינע

מוסדי דור ודור תקומם וקורא לך גדר פרץ משובב נתיבות לשבת: אם תשיב משבת רגלך עשות חפצך ביום קדשי וקראת לשבת ענג לקדוש יי מכבד וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפצך ודבר דבר: אז תתענג על יי והרכבתיך על במתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך כי פי יי דבר:

ישעיה נו

כה אמר יי שמרו משפט ועשו צדקה כי קרובה ישועתי לבא וצדקתי להגלות: אשרי אנוש יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה שומר שבת מחללו ושומר ידו מעשות כל רע: ואל יאמר בן הנכר הנלוה אל יי לאמר הבדל יבדילני יי מעל עמו ואל יאמר הסרים הן אני עץ יבש: כי כה אמר יי לסריסים אשר ישמרו את שבתותי ובחרו באשר חפצתי ומחזיקים בבריתי: ונתתי להם בביתי ובחומתי יד ושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן לו אשר

זיינען פון אייביג כלומר דורך דיינע גוטע מעשים ווערט דיא וועלט בזעצט ווערין אינ די גרונד פעסטן פון אלע דורות ווערשטו אויף ריכטין אונ מען ווערט דיך רופין דער וואש צאמט דיא גיבראכענע צאמען אונ מאכט ווידער קערין דיא שטעגין צו זיצין כלומר די וועלט זאל באזעצט ווערין מיט מענטשן אויב דו ווערשט אום קערין דיינע פיס פון צו גיין אום שבת חוץ לתחום אונ פון צוא טאן דיין בגער אין מיין הייליגן טאג אונ דוא ווערשט רופין צוא שבת תענוג טאג פון דעם הייליגין גאטש וועגין וואש ער איז גהעררליכט אונ דו ווערשט אים ערהרליך האלטן פון צו טאן דיינע וועגין פון צו באגינגען דיין בגער אינ פון צו ריידן אונ רעכטע זאכן דערנשט מאל ווערשטו זיין גיזעצט מיט תענוגים פאר גאט אונ ער ווערט דיך מאכן רייטין אונ רוען אויף דער היך פון דער ערד דאש מיינט מען ארץ ישראל אונ ער ווערט דיך מאכן עשין דיא פירות פון דער נחלה פון דיין פאטר יעקב ווארום גאטש מויל האט אזו גירעט :

כה אמר ה׳ אזוא האט גאט גיזאגט היט צוא טאן ארעכטין משפט אונ טוט גרעכטיקייט ווארום מיין הילף איז נאהנט צו קומען אינ מיין גירעכטיקייט וואש איך וועל טאן אייך איז נאהענט צו אנטפלעקט צו ווערין: וואול דעם מענטשין וואש ער ווערט טאן דאש וואש ווייטר שטייט אונ וואול דעם מענטשין וואש האלט זיך אין דעם ער היט דעם שבת פון צוא פאר שוועכין אים אונ ער היט זיין האנט פון צוא טאן בייז: אונ ער זאל ניט זאגין דער פרעמדער וואש ער באהעפט זיך צוא גאט אום אים צו דינען וואש זאל איך דינען גאט ווארום ער האט מיך אפ גישייד פון זיין פאלק אונ דער וואש האט ניט קיין קינדער זאל ניט זאגין וואש זאל איך גוט אונ פרום זיין איך בין דאך אזו וויא אדארער בוים אונ עש ווערט דאך פון מיר ניט בלייבן קיין זרע ווארום אזו האט גאט גיזאגט אויף דיא וואש האבין קיין קינדר ניט אז זייא ווערין היטין מיינע שבתים אונ ווערין אויש דער וויילין אין דעם וואש איך בגער אונ האלטין אין מיין ברית וועל איך גאט געבין צו זייא אין מיין הויז אונ אין מיין מויער איין ארט אונ איין נאמען וואש איז בעשער פון זין אונ פון טעכטער איין אייביג נאמען וועל איך אים געבין וואש ער ווערט ניט פאר שניטין ווערין: אונ דיא פרעמדע וואש בהעפטין זיך אויף גאט צוא דינען אים

לֹא יִכָּרֵת׃ וּבְנֵי הַנֵּכָר הַנִּלְוִים עַל יְיָ לְשָׁרְתוֹ וּלְאַהֲבָה אֶת שֵׁם יְיָ לִהְיוֹת לוֹ לַעֲבָדִים כָּל שֹׁמֵר שַׁבָּת מֵחַלְּלוֹ וּמַחֲזִיקִים בִּבְרִיתִי׃ וַהֲבִיאוֹתִים אֶל הַר קָדְשִׁי וְשִׂמַּחְתִּים בְּבֵית תְּפִלָּתִי עוֹלֹתֵיהֶם וְזִבְחֵיהֶם לְרָצוֹן עַל מִזְבְּחִי כִּי בֵיתִי בֵּית תְּפִלָּה יִקָּרֵא לְכָל הָעַמִּים׃ נְאֻם אֲדֹנָי יֱהֹוִה מְקַבֵּץ נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד אֲקַבֵּץ עָלָיו לְנִקְבָּצָיו׃

ירמיה י״ז

כֹּה אָמַר יְיָ הִשָּׁמְרוּ בְּנַפְשׁוֹתֵיכֶם וְאַל תִּשְׂאוּ מַשָּׂא בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וַהֲבֵאתֶם בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלָיִם׃ וְלֹא תוֹצִיאוּ מַשָּׂא מִבָּתֵּיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וְכָל מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ וְקִדַּשְׁתֶּם אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת אֲבוֹתֵיכֶם׃ וְלֹא שָׁמְעוּ וְלֹא הִטּוּ אֶת אָזְנָם וַיַּקְשׁוּ אֶת עָרְפָּם לְבִלְתִּי שְׁמוֹעַ וּלְבִלְתִּי קַחַת מוּסָר׃ וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּן אֵלַי נְאֻם יְיָ לְבִלְתִּי הָבִיא מַשָּׂא בְּשַׁעֲרֵי הָעִיר הַזֹּאת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וּלְקַדֵּשׁ אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת בּוֹ כָּל מְלָאכָה׃ וּבָאוּ בְשַׁעֲרֵי הָעִיר הַזֹּאת מְלָכִים וְשָׂרִים יֹשְׁבִים עַל כִּסֵּא דָוִד רֹכְבִים בָּרֶכֶב וּבַסּוּסִים הֵמָּה וְשָׂרֵיהֶם אִישׁ יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלָיִם וְיָשְׁבָה הָעִיר הַזֹּאת לְעוֹלָם׃ וּבָאוּ מֵעָרֵי

און צוא לִיבּ הָאבִּין גָאטְשׁ נָאמֶען צוא זַיין צוּ אִים פַּאר קְנֶעכְט אִיטְלִיכֶער פוּן זֵיי וָואשׁ הִיט דֶעם שַׁבָּת פוּן צוא פַאר שְׁוֶועכִין אִים אוּנ זֵייא הַאלְטִין מַיין גִיבָּאט וֶועל אִיךְ זֵייא בְּרֵיינְגֶען צוא מַיין הֵיילִיגִין בַּארג אוּנ אִיךְ וֶועל זֵיי דֶער פְרֵייעֶן אִין דֶעם הויז וָואשׁ מֶען טוּט צוא מִיר תְּפִלָּה זֵייעֶרֶע עוֹלוֹת אוּנ זֵייעֶרֶע שֶׁעכְטוּנְג וֶועט זַיין צוא אַיין בָּאוִוילִיגוּנְג אוֹיף מַיין מִזְבֵּחַ וָוארוּם מַיין הויז דָאשׁ אִיז דֶער בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אַהויז פוּן תְּפִלָּה צוּ טָאן וֶועט דָאשׁ גִירוּפִין וֶוערִין צוא אַלֶע פֶעלְקֶער׃ אַזוֹ רֶעט גָאט דֶער הַאר דֶער אַיין זַאמְלֶער פוּן דִיא פַאר שְׁטוֹיסֶענֶע יִשְׂרָאֵל אִיךְ וֶועל נָאךְ מֶער פֶעלְקֶער אַיין זַאמְלֶען צוא זֵיינֶע אַיין גִזַאמֶעלְטֶע יִשְׂרָאֵל׃

כה אמר ה׳ אַזוֹ הָאט גָאט זָאגְט זַייט נִיהִיט אִין אֵייעֶרֶע לַייבֶּר אוּנ אִיר זָאלְט נִיט טְרָאגִן קֵיין מַשָּׂא אִין דֶעם טָאג פוּן שַׁבָּת אוּנ אַרֵיין צוא בְּרֵיינְגֶען אִין דִי טוֹיעֶרִין פוּן יְרוּשָׁלַיִם אוּנ אִיר זָאלְט נִיט אוֹישׁ צִיהֶן קֵיין מַשָּׂא פוּן אֵייעֶרֶע הֵייזֶר אִין דֶעם טָאג פוּן שַׁבָּת אוּנ קֵיין שׁוּם מְלָאכָה זָאלְט אִיר נִיט טָאן אוּנ אִיר זָאלְט הֵיילִיג הַאלְטִין דֶעם שַׁבָּת אַזוֹ וִויא אִיךְ הָאבּ גִיבָּאטִין אֵייעֶרֶע עֶלְטֶערִין׃ אוּנ אֵייעֶרֶע עֶלְטֶערִין הָאבִּין נִיט צוא גִיהֶערְט צוּא דֶעם וָואשׁ אִיךְ הָאבּ זֵייא גִיבָּאטִין אוּנ הָאבִּין נִיט גִינֵייגְט זֵייעֶרֶע אוֹיעֶרִין אוּנ הָאבִּין גִיהַארְט זֵייעֶר אַקְנַיט צוא הֶערִין אוּנ נִיט אָן צוא נֶעמֶען שְׁטְרָאף׃ אוּנ וֶוען אִיר וֶועט יָא צוּא הֶערִין צוּא מִיר זָאגְט גָאט נִיט צוּ בְּרֵיינְגֶען קֵיין מַשָּׂא אִין דִי טוֹיעֶרִין פוּן דֶער דָאזִיגֶע שְׁטָאט אִין דֶעם טָאג פוּן שַׁבָּת אוּנ צוּא הֵיילִיגִין דֶעם טָאג פוּן שַׁבָּת נִיט צוּ טָאן אִין אִים קֵיין שׁוּם מְלָאכָה׃ וֶועלִין קוּמֶן אִין דִיא טוֹיעֶרִין פוּן דֶר דָאזִיגֶר שְׁטָאט מְלָכִים אוּנ הַארִין וָואשׁ זֵיי וֶועלִין זִיצִין אוֹיף דֶער שְׁטוּל פוּן דָוִד הַמֶּלֶךְ זֵייא וֶועלִין רֵייטִין אוֹיף זֵייעֶרֶע רֵייט וֶועגִין אוּנ אוֹיף דִיא פֶערְד זֵיי אוּנ זֵייעֶרֶע הַארִין דִיא לַייט פוּן יְהוּדָה אוּנ דִיא זִיצֶער פוּן יְרוּשָׁלַיִם אוּנ דִי דָאזִיגֶע שְׁטָאט יְרוּשָׁלַיִם וֶועט בֶּזֶעצְט זַיין בִּיז אֵייבִּיג׃ אוּנ זֵייא וֶועלִין קוּמֶן פוּן אַלֶע שְׁטֶעט פוּן יְהוּדָה אוּנ פוּן אַרוּם יְרוּשָׁלַיִם אוּנ פוּן דֶעם לַאנְד בִּנְיָמִין אוּנ פוּן דִיא

שטעט

יְהוּדָה וּמִסְּבִיבוֹת יְרוּשָׁלַיִם וּמֵאֶרֶץ בִּנְיָמִן וּמִן הַשְּׁפֵלָה וּמִן הָהָר וּמִן הַנֶּגֶב מְבִאִים עֹלָה וְזֶבַח וּמִנְחָה וּלְבוֹנָה וּמְבִאֵי תוֹדָה בֵּית יְיָ:

מזמור שיר ליום השבת תהלים צב:

דברים ה׳

שָׁמוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ: שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל מְלַאכְתֶּךָ: וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַייָ אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָל מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וְשׁוֹרְךָ וַחֲמֹרְךָ וְכָל בְּהֶמְתֶּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ לְמַעַן יָנוּחַ עַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ כָּמוֹךָ: וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיֹּצִאֲךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה עַל כֵּן צִוְּךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת:

נחמיה יג

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר צָלְלוּ שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַיִם לִפְנֵי הַשַּׁבָּת וָאֹמְרָה וַיִּסָּגְרוּ הַדְּלָתוֹת וָאֹמְרָה אֲשֶׁר לֹא יִפְתָּחוּם עַד אַחַר הַשַּׁבָּת וּמִנְּעָרַי הֶעֱמַדְתִּי עַל הַשְּׁעָרִים לֹא יָבוֹא מַשָּׂא בְּיוֹם הַשַּׁבָּת: וַיָּלִינוּ הָרֹכְלִים וּמֹכְרֵי כָל מִמְכָּר מִחוּץ לִירוּשָׁלָיִם פַּעַם וּשְׁתָּיִם: וָאָעִידָה בָהֶם וָאֹמְרָה אֲלֵיהֶם מַדּוּעַ אַתֶּם לֵנִים נֶגֶד הַחוֹמָה אִם תִּשְׁנוּ

שטעט וואש זיינען אין טאל אונ פון דיא שטעט וואש זיינען אויף די בערג אונ פון דרום זייט אונ וועלין ברייננען אקרבן עולה אונ שלמים אונ אקרבן מנחה אונ ווייריך אונ וואש ברייננען אקרבן תודה אין גאטש הויז כלומר אין בית המקדש:

שמור היט דעם טאג פון שבת צוא היילינן אים אזו וויא גאט דיין גאט האט דיך גיבאטין: זעקס טעג זאלשטו טאן דיין ארבעט אונ זאלשט טאן אלע דיינע מלאכות אונ דער זיבעטער טאג איז שבת צו גאט דיין גאט דו זאלסט ניט טאן קיין שום מלאכה דוא אונ דיין זון אונ דיין טאכטער אונ דיין קנעכט אונ דיין דינשט אונ דיין אקס אונ דיין אייזיל אונ אלע דיינע בהמות אונ דיין איין וואונער וואש וואונט אין דיין שטאט פון וועגין אז דיין קנעכט אונ דיין דינשט זאל רוען אום שבת אזוא וויא דו: אונ דיא זאלשט גידיינקן אז דו בישט גיוועזן איין קנעכט אין לאנד מצרים אונ גאט דיין גאט האט דיך אויש גיצויגן פון דארטין מיט איין שטארקע האנט אונ מיט דעם אויש גישטרעקטין ארום אונ אויף דעם תנאי האט ער דיך אויש גילייזט פון מצרים אז דוא זאלשט זיין צוא אים איין קנעכט אונ זאלשט היטן זיינע מצות דרום האט גאט דיין גאט דיך גיבאטין צוא האלטין דעם טאג פון שבת אונ דוא בישט אים מחויב פאלגין ווארום ער איז דיין האר:

ויהי אונ עש איז גיוועזן אז זייא האבין אראפ גינייגט דיא שאטינש פון דיא טויערין פון ירושלים פאר שבת דאש מיינט מען אז עש איז ניקומין ערב שבת פאר נאכט האב איך נחמיה גיזאגט אז זייא זאלין ווערין פאר שלאסין דיא טויערין פון דער שטאט אונ איך האב גיזאגט אז זייא זאלין ניט גיעפינט ווערין ביז נאך שבת אונ פון מיינע יונגען האב איך גישטעלט בייא דיא טויערין אז עש זאל קיין שום משא אונ קיין שום סחורה ניט אריין קומן אין דעם טאג פון שבת אונ זיי האבין איבר גינעכטיגט די סוחרים אונ דיא וואש פאר קויפין אלערליי סחורות פון אויש ווייניג פון ירושלים איין מאל אונ צוויא מאל

כדי

יד אשלח בכם כן העת ההיא לא באו בשבת : ואמרה ללוים אשר יהיו מטהרים ובאים שומרים השערים לקדש את יום השבת גם זאת זכרה לי אלהי וחוסה עלי כרוב חסדך :

תמיד פ"ז
בזמן שכהן גדול נכנס להשתחות שלשה אוחזין בו · אחד בימינו ואחד בשמאלו ואחד באבנים טובות· וכיון ששמע הממונה קול רגליו של כהן גדול שהוא יוצא הגביה לו את הפרוכת נכנס והשתחוה ויצא ונכנסו אחיו הכהנים והשתחוו ויצאו: באו ועמדו על מעלות האולם עמדו הראשונים לדרום אחיהם הכהנים וחמשה כלים בידם· הטני ביד אחד · והכוז ביד אחד· והמחתה ביד אחד· והבזך ביד אחד · וכף וכסויה ביד אחד · וברכו את העם ברכה אחת · אלא שבמדינה אומרים אותה שלש ברכות ובמקדש ברכה אחת · במקדש היו אומרים את השם ככתבו · ובמדינה בכנויו · במדינה הכהנים נושאים את ידיהם כנגד כתפותיהם · ובמקדש על גבי ראשיהם · חוץ מכהן גדול שאין מגביה את ידיו למעלה מן הציץ · רבי יהודה אומר אף כהן גדול מגביה את ידיו למעלה מן הציץ שנאמר וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם: בזמן שכהן גדול רוצה להקטיר היה עולה בכבש והסגן בימינו· הגיע למחצית הכבש · אחז הסגן בימינו והעלהו · הושיט לו הראשון הראש והרגל וסמך עליהן וזרקן · הושיט השני לראשון שתי הידים נתנן לכהן גדול וסמך עליהן וזרקן · נשמט השני והלך לו · וכך היו מושיטין לו שאר כל האברים והוא סומך עליהן וזרקן · ובזמן שהוא רוצה הוא סומך ואחרים זורקין· בא לו להקיף את המזבח מהיכן הוא מתחיל · מקרן דרומית מזרחית · מזרחית צפונית · צפונית מערבית · מערבית דרומית · נתנו לו יין לנסך · הסגן עומד על הקרן והסודרין בידו ושני כהנים עומדים על שלחן החלבים ושתי חצוצרות בידם · תקעו והריעו ותקעו · באו ועמדו אצל בן ארזא אחד מימינו ואחד משמאלו שחה לנסך והניף הסגן בסודרין והקיש בן ארזא בצלצל· ודברו הלוים בשיר· הגיעו לפרק · תקעו והשתחוו העם · על כל פרק תקיעה· ועל כל תקיעה השתחויה · זהו סדר התמיד לעבודת בית אלהינו · יהי רצון שיבנה במהרה בימינו · אמן :

כדי אז דיא ישראל זאלין קומן קויפן ביא זייא סחורות אום שבת· אונ איך האב סתרה גיוועז אן די סוחרים אונ איך האב צו זייא גזאגט פר וואש נעכטיגט איר אנטקעגין דעם טויער וועט איר נאך איין מאל פר ענדערין אזו צוא טאן; וועל איך מיין האנט שיקן אין איך צו שלאגין איך · פון דער צייט אן אונ ווייטער זיינען זייא ניט גיקומען אום שבת: אונ איך האב גזאגט צוא די לוים אז זייא זאלין זיך ריינגין אונ זאלן קומן די וואש היטין דיא טויערין צוא היילגין דעם טאג פון שבת : דאש דאזיגע אויך גידיינק צו מיר מיין גאט אונ האב חס אויף מיר אזו וויא דיין פיל גינאד איז :

אלו

תלמוד זרעים פאה פ"א

אלו דברים שאין להם שיעור · הפאה והבכורים והראיון וגמילות חסדים ותלמוד תורה: אלו דברים שאדם אוכל פרותיהם בעולם הזה והקרן קימת לו לעולם הבא: כבוד אב ואם וגמילות חסדים והכנסת אורחים והשכמת בית המדרש והבאת שלום בין אדם לחברו (ובין איש לאשתו) ותלמוד תורה כנגד כלם:

ברכות פ' היה קורא

מרגלא בפומיה דרבי מאיר גמור בכל לבבך ובכל נפשך לדעת את דרכי ולשקוד על דלתי תורתי · נצור תורתי בלבבך ונגד עיניך תהיה יראתי · שמור פיך מכל חטא וטהר וקדש עצמך מכל אשמה ועון ואני אהיה עמך בכל מקום:

סדר מועד יומא פרק יום הכפורים

אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרים ומי מטהר אתכם אביכם שבשמים · שנאמר וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם: ואומר מקוה ישראל יי׳ מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל:

אלו דברים דאש זיינען די זאכין וואש צוא זייא איז ניט דא קיין שיעור מן התורה נאר מדרבנן דאש וואש מען בדארף לאזין אין עק פעלד אשטיקל פאה פאר ארעמע לייט · אונ דאש וואש מען בדארף ברייננען קיין ירושלים פון די פירות וואש ען פריער צייטיג גיוואָרין · אונ די קרבנות דאש מען האט גיבראכט אין די שלש רגלים · אונ גמילות חסדים סייא מיט דעם גוף אונ סייא מיט געלט: דאש זיינען די זאכין וואש איין מענטש עסט זייערע פירות אויף דער וועלט אונ דאש קרן בלייבט אים איבער אויף יענער וועלט אונ דאש זיינען זייא אז מען האלט ערליך פאטער אונ מוטער אונ מען טוט גמילות חסדים אונ מען איז מקיים הכנסת אורחים אונ מען גייט פריא אין בית המדרש אונ מען מאכט שלום צווישין איין מענטשין אונ צווישין דעם אנדערין אונ צווישין מאן אונ ווייב · אונ תורה לערנען איז אנטקעגין זייא אלע:

מרגלא בפומיה די זאך איז גיוועזן גיוואונט אין דעם מויל פון רבי מאיר תמיד צו זאגין · לערין מיט גאר דיין הארצין אונ מיט גאר דיין לייב צוא ווישין מיינע וועגין אונ צוא איילין אויף די טירין פון מיין לערנונג · היט מיין תורה אין דיין הארצין · אונ אנטקעגין דיינע אויגן זאל זיין מיין פארכט · היט דיין מויל פון אלערלייא זינד אונ ריינג אונ הייליג דיך פון אלערלייא זינד אונ שולד אונ איך וועל זיין מיט דיר אין אלע ערטער:

ר"ע האט גיזאגט וואול צו אייך ישראל פאר וועמען ריינגט איר אייך אונ ווער ריינגט אייך אייער פאטער וואש איז אין הימל ווארום עש שטייט אין פסוק אונ איך וועל שפריינגען אויף אייך ריינע וואשער אונ איר וועט זיין ריין פון אלע טומאות אונ פון אלע אייערע אום ווערדקייט וועל איך אייך ריינגין נאך איין פסוק שטייט מקוה ישראל ה' אזו ווייא איין מקוה איז מטהר די טמאים אזו איז גאט ברוך הוא מטהר די ישראל:

ביצה פ' יום טוב

תניא אמרו עליו על שמאי הזקן שכל ימיו היה אוכל לכבוד שבת· כיצד מצא בהמה נאה אומר זו לשבת· מצא אחרת נאה הימנה מניח השניה ואוכל את הראשונה· אבל הלל הזקן מדה אחרת היתה לו שכל מעשיו היו לשם שמים שנאמר ברוך אדני יום יום :

תנו רבנן כמה סעודות חיב אדם לאכול בשבת שלש· רבי חדקא אומר ארבע· אמר רבי יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו· ויאמר משה אכלוהו היום כי שבת היום ליהוה היום לא תמצאוהו בשדה·רבי חדקא סבר הני תלתא היום לבר מדאורתא ורבנן סברי בהדי דאורתא· אמר רבי שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא כל המקים שלש סעודות בשבת נצול משלש פרעניות מחבלו של משיח ומדינה של גיהנם וממלחמת גוג ומגוג· מחבלו של משיח כתיב הכא יום וכתיב התם הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום יהוה הגדול והנורא· מדינה של גיהנם כתיב הכא יום וכתיב התם יום עברה היום ההוא· וממלחמת גוג ומגוג כתיב הכא יום וכתיב התם ביום בוא גוג על אדמת ישראל:אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים שנאמר אז תתענג על יהוה והרכבתיך על במתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך· לא כאברהם דכתיב ביה קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה· ולא כיצחק דכתיב ביה כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל· אלא כיעקב דכתיב ביה ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה· רב נחמן בר יצחק אומר נצול משעבוד מלכיות·כתיב הכא והרכבתיך

תניא מיר האבין גילערינט זייא האבין גיזאגט אויף שמאי הזקן אז אלע זיינע טעג האט ער גינעסין לכבוד שבת איז דיא גמרא מפורש וויא אזוא· אז ער האט גיפונען איין שיינע בהמה צוא קויפין האט ער גיזאגט דיא קויף איך פון שבת וועגין אז ער האט דער נאך גיפונען אנאנדערע איין שענערע פאר איר צוא קויפין האט ער גילאזט דיא אנדערע דיא שענערע פון שבת וועגין אונ האט גנעסין דיא ערשטע אום דער וואכין· נמצא עסט ער דיא דאזיגע כדי אז דיא שענערע זאל זיין אויף שבת הייסט דאש עסין אפילו פון דער ערשטע בהמה אויך לכבוד שבת· אבער הלל הזקן האט אנאנדער מדה אין זיך גיהאט אז אלע זיינע מעשים זיינען גיוועזן לשם שמים ער האט איין בטחון גיהאט אז גאט ברוך הוא וועט אים צוא שיקין איין שיינע בהמה פון שבת וועגין וויא עש שטייט אין פסוק ברוך ה' יום יום :

תנו רבנן דיא רבנים האבין גילערינט איין מענטש איז מחויב עסין אום שבת דרייא סעודות· רבי חדקא האט גיזאגט פיר סעודות איז מען מחויב עסין· ריב"ל פון וועגן בר קפרא האט גזאגט איטליכר וואש איז מקיים צו עסין דרייא סעודות אום שבת ווערט ער ניצול פון דרייא פורעניות פון דיא וויטאג וואש וועט זיין אין משיח צייטין·אונ פון דעם דין פון גיהנם· אונ פון דר מלחמה פון גוג ומגוג· רבי יוחנן האט גזאגט פון

וועגין

עַל בָּמֳתֵי אָרֶץ וּכְתִיב הָתָם וְאַתָּה עַל בָּמוֹתֵימוֹ תִדְרוֹךְ : אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב כָּל הַמְעַנֵּג אֶת הַשַּׁבָּת נוֹתְנִין לוֹ מִשְׁאֲלוֹת לִבּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְהִתְעַנַּג עַל יְהֹוָה וְיִתֶּן לְךָ מִשְׁאֲלוֹת לִבֶּךָ · עוֹנֶג זֶה אֵינִי יוֹדֵעַ מַהוּ כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר וְקָרָאתָ לַשַּׁבָּת עוֹנֶג הֱוֵי אוֹמֵר זֶה עוֹנֶג שַׁבָּת :

שבת פ״א

אָמַר רָבָא בַּר מַחְסְיָא אָמַר רַב חָמָא בַּר גּוּרְיָא אָמַר רַב הַנּוֹתֵן מַתָּנָה לַחֲבֵרוֹ צָרִיךְ לְהוֹדִיעוֹ שֶׁנֶּאֱמַר לָדַעַת כִּי אֲנִי יְיָ מְקַדִּשְׁכֶם · אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה מַתָּנָה טוֹבָה יֵשׁ לִי בְּבֵית גְּנָזַי וְשַׁבָּת שְׁמָהּ וַאֲנִי מְבַקֵּשׁ לִתְּנָהּ לְיִשְׂרָאֵל לֵךְ וְהוֹדִיעֵם · מִכָּאן אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל הַנּוֹתֵן פַּת לְתִינוֹק צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ לְאִמּוֹ : תָּנוּ רַבָּנָן הַנִּכְנָס לְבַקֵּר אֶת הַחוֹלֶה בְּשַׁבָּת אוֹמֵר שַׁבָּת הִיא מִלִּזְעוֹק וּרְפוּאָה קְרוֹבָה לָבֹא · רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר יְכוֹלָה הִיא שֶׁתְּרַחֵם · רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הַמָּקוֹם יְרַחֵם עָלֶיךָ וְעַל חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל · רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר הַמָּקוֹם יְרַחֵם עָלֶיךָ בְּתוֹךְ חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל · שֶׁבְנָא אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם בִּכְנִיסָתוֹ אוֹמֵר שָׁלוֹם · וּבִיצִיאָתוֹ אוֹמֵר שַׁבָּת הִיא מִלִּזְעוֹק וּרְפוּאָה קְרוֹבָה לָבוֹא וְרַחֲמָיו מְרֻבִּין וְשִׁבְתוּ בְּשָׁלוֹם :

וֶוען רַבִּי יוֹסֵי אִיטְלִיכֶר וואשׁ אִיז מְעַנֵּג דֶעם שַׁבָּת כְּלוֹמַר עֶר טוּט זִיךְ תַּעֲנוּג אָן אוּם שַׁבָּת נִיט מֶען אִים אַזוֹ אַיין נַחֲלָה וואשׁ זִיא הָאט קֵיין סוֹף נִיט מֵחֲמַת גְרוֹישְׁקַייט · רַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק הָאט גִיזָאגְט עֶר וֶוערְט נִיצוֹל פוּן שִׁעְבּוּד · רַב יְהוּדָה הָאט גִיזָאגְט פוּן וֶועגִין רַב אִיטְלִיכֶר וואשׁ אִיז מְעַנֵּג דֶעם שַׁבָּת נִיט מֶען אִים דָאשׁ בַּגֶערוּנְג פוּן זַיין הַארְצִין : אמר הָאט גִיזָאגְט רָבָא דֶער זוּן פוּן מַחְסְיָא דֶער וואשׁ וִויל גֶעבִּין אַמַּתָּנָה צוּא זַיין חָבֵר בַּדַארְף עֶר אִים פְרִיעֶר מוֹדִיעַ זַיין אַז דִיא מַתָּנָה וִויל אִיךְ דִיר גֶעבִּין ווארוּם עֶשׁ שְׁטֵייט אִין פָּסוּק צוּ מוֹדִיעַ זַיין צוּא אַייךְ אַז אִיךְ גָאט וִויל אַייךְ הֵיילִיגִין · מִיר הָאבִּין אוֹיךְ אַזוֹ גִילֶערִינְט גָאט בָּרוּךְ הוּא הָאט גִיזָאגְט צוּא מֹשֶׁה רַבֵּינוּ אַגוּטֶע מַתָּנָה אִיז פַּר הַאנְדִין צוּ מִיר אִין מַיין בַּהֶעלְטְנִשׁ אוּנ שַׁבָּת אִיז אִיר נָאמֶען אוּנ אִיךְ וִויל זִיא שֵׁייגְקִין צוּא דִיא יִשְׂרָאֵל גֵייא אוּנ זַייא זַייא דָאשׁ מוֹדִיעַ · פוּן דַאנֶען הָאט רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַמְלִיאֵל אָפּ גִילֶערִינְט אוּנ הָאט גִיזָאגְט דֶער וואשׁ גִיט אַשְׁטִיקִיל בְּרוֹיט צוּא אַקִינְד בַּדַארְף עֶר דָאשׁ מוֹדִיעַ זַיין צוּא זַיין מוּטֶער :

תנו רבנן דִיא רַבָּנִים הָאבִּין גִילֶערִינְט וֶוען אֵיינֶער גֵייט אוּם שַׁבָּת צוּא אֵיינֶעם מְבַקֵּר חוֹלֶה זַיין זָאגְט עֶר עֶשׁ אִיז הַיינְט שַׁבָּת פוּן צוּ שְׁרַייעֶן כְּלוֹמַר מֶען טָאר הַיינְט נִיט שְׁרַייעֶן אוּנ דִיא רְפוּאָה אִיז נָאהִינְט צוּ קוּמֶען · רַבִּי מֵאִיר זָאגְט אַזוֹ זָאגְט מֶען שַׁבָּת קָאן מָאן אַז דוּרְךְ אִיר זְכוּת וואשׁ דוּא וֶועשְׁט זִיךְ נִיט מְצַעֵר זַיין אוּם שַׁבָּת זָאלְשְׁטוּ דֶער בַּארִימְט וֶוערִין · רַבִּי יְהוּדָה זָאגְט אַזוֹ זָאגְט מֶען צוּם חוֹלֶה · גָאט בָּרוּךְ הוּא זָאל זִיךְ דֶער בַּארִימֶען אוֹיף דִיר אוּנ אוֹיף דִיא קְרַאנְקֶע פוּן דִיא יִשְׂרָאֵל · רַבִּי יוֹסֵי זָאגְט · אַזוֹ זָאגְט מֶען גָאט בָּרוּךְ הוּא זָאל זִיךְ דֶער בַּארִימֶען אוֹיף דִיר צְווִישִׁין אַנְדֶערֶע קְרַאנְקֶע פוּן דִי יִשְׂרָאֵל כְּדֵי דִיא תְּפִלָּה זָאל אָן גִינוּמֶען וֶוערִין בִּזְכוּת הָרַבִּים · שֶׁבְנָא דֶער גְרוֹישֶׁער

סדר נשים נדרים פ"ג

רבי אלעזר בן עזריה אומר מאוסה היא הערלה שנתגנו בה הרשעים שנאמר כי כל הגוים ערלים וכל בית ישראל ערלי לב · רבי ישמעאל אומר גדולה מילה שנכרתו עליה שלש עשרה בריתות · רבי יוסי הגלילי אומר גדולה היא המילה שהיא דוחה את השבת החמורה · רבי יהושע בן קרחה אומר גדולה מילה שלא נתלה לו למשה הצדיק עליה אפילו מלוא שעה:

סוטה פרק היה נוטל

יש זכות תולה שלש שנים · זכות דמאי אילימא זכות דתורה הא אינה מצוה ועושה היא · ואלא זכות דמצוה · זכות דמצוה מי מגנה כולי האי · והתניא את זו דרש רבי מנחם בר רבי יוסי כי נר מצוה ותורה אור · תלה הכתוב את המצוה בנר ואת התורה באור · את המצוה בנר לומר לך מה נר אינה מגינה אלא לפי שעה אף מצוה אינה מגינה אלא לפי שעה · ואת התורה באור לומר לך מה אור מגין לעולם אף תורה מגינה לעולם · ואומר

מאן פון ירושלים אז ער איז אריין גגאנגען צוא איין חולה אום שבת האט ער גיזאגט שלום אונ אז ער איז אוועק גיגאנגען האט ער גיזאגט דיא רחמנות פון גאט ברוך הוא זיינן פיל אונ רועט אין אייער שבת בשלום:

רבי יוסי רבי יוסי הגלילי זאגט וויא גרויש איז די מצוה פון מילה וואש זיא איז דוחה שבת וואש עש איז הארב רבי יהושע דער זון פון קרחה זאגט די מצוה פון מילה איז אזו גרויש וואש עש איז ניט ווארין גיווארט צוא משה דעם צדיק אויף איר אפילו איין שעה כלומר דער מלאך האט אים גיוואלט תיכף הרגנן וואש ער האט זיך פאר זאמט מל צוא זיין זיין קינד אונ אלע זיינע מעשים טובים האבן אים ניט גיהאלפין:

יש זכות דיא סוטה וואש האט מים המאררים גיטרונקען דא ווערט זיא גישטראפט מיט דעם עונש וואש דיא תורה האט גשריבין פון דעסט וועגין קאן זיין זיא זאל איין זכות האבין דרייא יאר דעם עונש אויף צוא האלטין · קערין דיא רבנן וואש פר איין זכות קאן זיא האבין איך קאן ניט זאגין דר זכות פון תורה לערנן איין אשה איז דאך ניט גיבאטין אויף תורה לערנען וועשטו זאגין דער זכות פון מצות טאן קאן דען דער זכות אויף האלטין אויף אזו אלאנגע צייט מיר האבין דאך אבער גילערינט אז דאש האט גידרשת ר' מנחם שטייט אין פסוק אז דיא מצוה איז גליך צוא איין ליכט וואש ברענט אונ דיא תורה צוא איין שיין · גלייכט דר פסוק דיא מצוה צוא ליכט אונ דיא תורה צו איין שיין דער פסוק זאגט דיר אזו וויא ליכט לייכט נאר לפי שעה דאש איז כל זמן עש ברענט אזוא דיא מצוה איז מער ניט מגין נאר כל זמן ער טוט דיא מצוה · אונ דיא תורה איז גלייך צוא איין שיין וואש לייכט שטענדיג אזוא דיא תורה איז מגין אויף דעם מענטשן וואש לערינט זיא אויך תמיד אפילו ווען ער הערט אויף צו לערנען אונ נאך זאגט דר פסוק בהתהלכך כו' אז דו וועשט גיין וועט די תורה דיך פירין אונ בייא דיין לייגין וועט זיא דיך היטין אונ בייא דיין אויף שטיין פון שלאף וועט זיא פאר דיר ריידין · וואש מיינט מען מיט דיא דרייא זאכין · איז דיא גמרא מפורש אין דיין

בהתהלכך תנחה אותך בשכבך תשמור עליך והקיצות היא תשיחך׃ בהתהלכך תנחה אותך זה העולם הזה ׳ בשכבך תשמור עליך זה יום המיתה ׳ והקיצות היא תשיחך לעולם הבא ׳ משל לאדם שהיה מהלך בדרך באישון לילה ואפלה ומתירא מן הקוצים ומן הפחתים ומן הברקנים ומחיה רעה ומלסטים ׳ ואינו יודע באיזה דרך מהלך ׳ נזדמנה לו אבוקה של אור ׳ נצול מן הקוצים ומן הפחתים ׳ ומן הברקנים ׳ ועדיין מתירא מחיה רעה ומלסטים ואינו יודע באיזה דרך מהלך ׳ כיון שעלה עמוד השחר נצול מחיה רעה ומלסטים ׳ ועדיין אינו יודע באיזה דרך מהלך ׳ הגיע לפרשת דרכים נצול מכלם ׳ דבר אחר עברה מכבה מצוה ואין עברה מכבה תורה שנאמר מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפוה אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו לו׃ אמר רב יוסף מצוה בעדנא דעסיק בה מגינה ומצלה ׳ בעדנא דלא עסיק בה אגוני מגינה אצולי לא מצלה ׳ תורה בין בעדנא דעסיק בה בין בעדנא דלא עסיק בה מגינה ומצלה׃

גיין אויף דער וועלט וועט זיא דיך פירין ׳ אין דיין לייגין אין דעם טאג פון דיין שטארבין וועט זיא דיך היטין ׳ ווען דוא וועשט דיך אויף האפין בשעת תחית המתים וועט זיא פאר דיר איין מליץ יושר זיין דאש איז איין משל צו איינם וואש גייט אין וועג ביא נאכט אין דער פינצטער אונ האט מורא פר דערנער אונ פאר גריבער פאר חיות רעות פאר גזלנים אונ ווייסט ניט אויף וועלכין וועג צוא גיין האט ער איין פלאם פייער בקומען דא ווערט ער ניצול פון דיא דערנער אונ גריבער אבער ער האט נאך מורא פר חיות רעות אונ גזלנים דער צוא העלפט קיין פייער ניט אבער אז דר מארגין שטערין גייט אויף ווערט ער שוין פון דעם ניצול ׳ נאר ער ווייסט ניט אויף וועלכין וועג ער גיים ביז ער קימט צוא דעם ארט וואו דיא וועגין צוא שיידין זיך ווערט ער ניצול פון אלעם ׳ איין אנדר פשט איז איין עבירה קען פאר לעשין דעם שכר פון איין מצוה אבער ניט פון תורה לערנען אזוא וויא אין פסוק שטייט פיל וואשער קאנן ניט פאר לעשין דיא ליבשאפט וואש ברענט צו תורה לערנען אונ קיין טייכין קאנען ניט אפ שווייקען ווען איינר זאל וועלין גאר זיין פאר מעגין אוועק געבין דיא ליבשאפט מבטל זיין וואלט מען גישעפט פון אים גימאכט ׳ איז פון דעם אלעם גידרונגען אז דער זכות פון מצוה איז ניט אזוא שטארק עש זאל קאנען אזו אלאנגע צייט אויף האלטין דעם עונש פאר דיא עבירה היינט וואש פאר איין זכות קאן די סוטה האבין עש זאל קאנן דרייא יאר איר עונש אויף האלטין ׳ פר ענטפערט רב יוסף דיא קשיא איר זאלט ניט מיינען אז דער זכות פון דר מצוה איז נאר בשעת ער טוט דיא מצוה ניט אזו איז ׳ נאר וויא דען דענשט מאל ווען ער טוט דיא מצוה האלט זיא אויף דעם עונש אונ איז אים מציל ווייטער פון איין עבירה אבער אז ער האט שוין אפ גיטאן דיא מצוה קאן זיא נאר דעם עונש אויף האלטין אבער ניט מציל זיין פון איין עבירה אבער דער זכות

פון

סדר נזיקין אבות פ"ב

רבי יוסי אומר יהי ממון חברך חביב עליך כשלך · והתקן עצמך ללמוד תורה שאינה ירושה לך · וכל מעשיך יהיו לשם שמים :

חלק

תניא רבי מאיר אומר במדה שאדם מודד מודדין לו שנאמר בסאסאה בשלחה תריבנה · אמר לו רבי יהודה וכי אפשר לומר כן אדם נותן מלא עומסו לעני בעולם הזה והקדוש ברוך הוא נותן לו מלא עומסו לעולם הבא · והכתיב ושמים בזרת תכן · אמר לו ואתה אי אתה אומר כן איזו היא מדה מרבה · מדה טובה מרבה או מדת פורענות מרבה הוי אומר מדה טובה מרבה ממדת פורענות · במדה טובה הוא אומר ויצו שחקים ממעל ודלתי שמים פתח וימטר עליהם מן לאכול · ובמדת פורענות הוא אומר וארבות השמים נפתחו · ואומר ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי כי תולעתם לא תמות ואשם לא תכבה והיו דראון לכל בשר · והלא אדם מושיט אצבעו

פון תורה לערנען קאן אפילו דער נאך ווען ער לערינט ניט אויף האלטין דעם עונש אונ מציל זיין פון איין עבירה איבער דעם קאן שוין דיא סוטה אויך האבין איין זכות פון איין מצוה וואש קאן ש'ן דעם עונש דרייא יאר אויף האלטין :

רבי יוסי רבי יוסי זאגט עש זאל זיין דיין חברש געלט ביי דיר גיליבט אזו וויא דיין געלט אונ דוא זאלשט זיך פארטיג מאכין אונ מתאמץ זיך זיין צוא לערנען תורה ווארום עש איז ניט צו דיר איין ירושה וואש קומט אן טרחה אבער די תורה חאטשע דיין פאטער איז איין למדן וועשטו פארט ניט האבין דיא תורה בייא דיר סיידין דוא וועשט דיך מטריח זיין לערנען דיא תורה׳ אונ אלץ וואש דוא טושט זאל זיין פון וועגין נחת רוח טאן גאט וואש איז אויף דעם הימעל :

תניא מיר האבין גילערינט רבי מאיר זאגט מיט דער מאס וואש דער מענטש מעסט ניט מען אים אפ מיט דר אייגענע מאס וויא דער פסוק זאגט בסאסאה אז מען שיקט אויף דעם מענטשין איין עונש קריגט זיא זיך מיט אים אונ בצאלט אים מיט דער איינענע מאס אזו וויא ער האט גיזינדיגט האט אים רבי יהודה גיזאגט קאן מען דען אזוא זאגין אז דער מענטש גיט איין ארומאן מיט זיין פולע האנט גיט אים הקדוש ברוך הוא אויך מיט זיין פולע האנט עש שטייט דאך אבער גישריבין אז ער האט מיט דעם מינצטין פינגער דיא הימלען אן גיבריים וויא אזו קאן איין מענטש אזו פילפאר טראגין דא האט אים רבי מאיר צוא ריק גיפרענט דוא רבי יהודה ווילשט אזוא ניט זאגין לאזן מיר זעהען וועלכע מדה איז גרעשער ציא דיא גוטע מדה ציא דיא מדה פון פורעניות מן הסתם איז דיא גוטע מדה גרעשר בייא דיא מדה פון פורעניות שטייט אז זייער פייער פון גיהנם וועט ניט פאר לאשין ווערין איז קשה אז איין מענטש שטרעקט אויש זיין האנט אין פייער ווערט ער דאך באלד אפ גיברים וויא אזו וועט ער קאנן אזו פיל פייער אויש האלטין נאר אזו וויא גאט גיט כח דיא רשעים זייא זאלין אויש האלטין דאש פייער כדי זייא זאלין אפ נעמען זייער עונש אזו גיט ער איין כח אין דיא צדיקים זיי זאלין קאנען צוא נעמן פון זיין פולע האנט שכר פאר זייערע מעשים טובים :

בָּאוּר בָּעוֹלָם הַזֶּה מִיַּד נִכְוָה ׳ אֶלָּא כְּשֵׁם שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נוֹתֵן כֹּחַ בָּרְשָׁעִים
כְּדֵי לְקַבֵּל פּוּרְעָנוּתָם ׳ כָּךְ נוֹתֵן כֹּחַ בַּצַּדִּיקִים לְקַבֵּל טוֹבָתָן :

סוף קדשים התמיד פ״ז

הַשִּׁיר שֶׁהָיוּ הַלְוִיִּם אוֹמְרִים בַּמִּקְדָּשׁ ׳ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן הָיוּ אוֹמְרִים לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תֵּבֵל וְיוֹשְׁבֵי בָהּ ׳ בַּשֵּׁנִי הָיוּ אוֹמְרִים גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר קָדְשׁוֹ : בַּשְּׁלִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת אֵל בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפּוֹט : בָּרְבִיעִי הָיוּ אוֹמְרִים אֵל נְקָמוֹת יְהוָה אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ : בַּחֲמִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים הַרְנִינוּ לֵאלֹהִים עוּזֵּנוּ הָרִיעוּ לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב : בַּשִּׁשִּׁי הָיוּ אוֹמְרִים יְהוָה מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְהוָה עֹז הִתְאַזָּר אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט : בַּשַּׁבָּת הָיוּ אוֹמְרִים מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת מִזְמוֹר שִׁיר לֶעָתִיד לָבֹא לְיוֹם שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים :

מנחות פרק התכלת

תַּנְיָא רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר חַיָּב אָדָם לְבָרֵךְ מֵאָה בְרָכוֹת בְּכָל יוֹם שֶׁנֶּאֱמַר וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה יְיָ אֱלֹהֶיךָ שׁוֹאֵל מֵעִמָּךְ כִּי אִם לְיִרְאָה ׳ אַל תִּקְרֵי מָה אֶלָּא מֵאָה ׳ רַבִּי חִיָּא בְּרֵיהּ דְּרַבִּי אַוְיָא בְּשַׁבְּתָא וּבְיוֹמָא טָבָא טָרַח וּמְמַלֵּי לְהוּ בְּאִסְפַּרְמְקֵי וּמִגְדֵי :

עוקצין פ״ג **כַּוֶּרֶת** דְּבוֹרִים רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר הֲרֵי הִיא כְּקַרְקַע וְכוֹתְבִין עָלֶיהָ פְּרוֹזְבּוּל וְאֵינָהּ מְקַבֶּלֶת טוּמְאָה בִּמְקוֹמָהּ וְהָרוֹדֶה מִמֶּנָּה בַּשַּׁבָּת חַיָּב חַטָּאת ׳ וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵינָהּ כְּקַרְקַע וְאֵין כּוֹתְבִין עָלֶיהָ פְּרוֹזְבּוּל וּמְקַבֶּלֶת טוּמְאָה בִּמְקוֹמָהּ וְהָרוֹדֶה מִמֶּנָּה בַּשַּׁבָּת פָּטוּר :

נדה פ״ג

תָּנוּ רַבָּנָן שְׁלֹשָׁה שֻׁתָּפִין יֵשׁ בָּאָדָם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְאָבִיו וְאִמּוֹ ׳ אָבִיו מַזְרִיעַ הַלּוֹבֶן שֶׁמִּמֶּנּוּ עֲצָמוֹת וְגִידִין וְצִפָּרְנַיִם וּמוֹחַ שֶׁבְּרֹאשׁוֹ וְלוֹבֶן שֶׁבָּעַיִן ׳ אִמּוֹ מַזְרַעַת אוֹדֶם שֶׁמִּמֶּנּוּ עוֹר וּבָשָׂר וָדָם וּשְׂעָרוֹת וְשָׁחוֹר שֶׁבָּעַיִן ׳ וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נוֹתֵן בּוֹ רוּחַ וּנְשָׁמָה וּקְלַסְתֵּר פָּנִים וּרְאִיַּת הָעַיִן וּשְׁמִיעַת

תניא ר׳ מֵאִיר זָאגְט אַיין מֶענְטְשׁ דַארְף זָאגְט אַיין מֶענְטְשׁ דַארְף הוּנְדֶערְט בְּרָכוֹת אַלֶע טָאג צוּא מַאכִין רַבִּי חִיָּיא אוּם שַׁבָּת וְיוֹם טוֹב הָאט אִים גִיפֶעלְט צוּ מֵאָה בְּרָכוֹת וָוארוּם אִין דֶר תְּפִלָּה פוּן שַׁבָּת וְיוֹם טוֹב אִיז נִיט דָא קֵיין אַכְצִין בְּרָכוֹת אַזוֹ וְוִיא אִין דֶער וָואכִין הָאט עֶר זִיךְ מַטְרִיחַ גִיוֶועזִין אוּנ הָאט גִזוּכְט פֵּירוֹת אוּנ מַאֲכָלִים כְּדֵי עֶר זָאל אִיבֶּער זֵייא בְּרָכוֹת מַאכִין מְמַלֵּא צוּא זַיין מֵאָה בְּרָכוֹת :

תנו רבנן דְרַייא חֲבֵרוּתוֹת אִיז דָא אִין מֶענְטְשִׁין דָאשׁ אִיז הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוּנ פָאטֶער אוּנ מוּטֶער ׳ פוּן דֶעם פָאטֶער קוּמְט דָאשׁ וַוייסֶע פוּן דֶעם וֶוערְט בֵּיינֶער אוּנ אָדֶערִין אוּנ נֶעגִיל אוּנ מַארְךְ פוּן קָאפּ אוּנ וַוייסִיל פוּן אוֹיג׳ פוּן דֶר מוּטֶער קוּמְט דָאשׁ רוֹיטֶע ׳ פוּן דֶעם וֶוערְט הוֹיט אוּנ פְלֵיישׁ אוּנ בְּלוּט אוּנ הָאר אוּנ שְׁוַוארְץ אַפִּיל פוּן אוֹיג ׳ אוּנ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא גִיט אִים אַיין אָטוּם אוּנ נְשָׁמָה גִישְׁטַאלְט פוּן פָּנִים אוּנ דָאשׁ וֶועהֶען מִיט דִיא אוֹיגִין אוּנ רֵיידִין מִיט מוֹיל אוּנ הֶערִין מִיט אוֹיעֶרִין אוּנ גֵיין מִיט פִּיס אוּנ פַאר שְׁטַאנְד

האזן והדבור פה והגוף רגלים ודעה ובינה והשכל · וכיון שמגיע זמנו להפטר מן העולם · הקדוש ברוך הוא נוטל חלקו · וחלק אביו ואמו מונח לפניהם :

עוקצין פ"ג

אמר רבי יהושע בן לוי עתיד הקדוש ברוך הוא להנחיל לכל צדיק וצדיק שלש מאות ועשר עולמות שנאמר להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא:

ואומרים עשרת הדברות ופרשת המן וגו' עד הבקשות כמו שהוא מסודר כשמפד יום א'

בקשה ליום השבת

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם יצחק ויעקב שתקשיב לתפלתי · ותתנני לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואי · ותספיק על ידי לעשות מצות וצדקות בישראל · וללמוד וללמד את תורתך הטהורה והקדושה· ותיטיבני באהבה ביני ובין בריותיך· ותחברני עם יראיך ועם עושי רצונך · ותן לי אחרית טוב ותקוה · ותן לי שם טוב ולב טוב ליראתך · ותיחד לבבי לאהבה וליראה את שמך · ותן בלבי לעשות רצונך · ותגזור עלי גזרות טובות · ותשמרני מכל רע כי אתה משענתי · שמור צאתי ובאי · תנה גורלי עם הצדיקים בחיי העולם הבא · ממעונך ענני בצרתי כי

און שכל און אז עס קומט דיא צייט אוועק צוא גיין פון דער וועלט נעמט זיך הקדוש ברוך הוא אפ זיין חלק און די פאטר און מוטערש חלק לאזט ער איבר פאר זייא :

אמר האט גיזאגט רבי יהושע בן לוי לעתיד לבא וועט גאט מאכין ארבין צו איטליכין צדיק דרייא הונדערט מיט צעהן וועלטין אזו וויא דער פסוק זאגט עס איז דא ביי מיר פיל שכר צו מאכין ארבין מיינע ליבע צדיקים און זייערע אוצרות וועל איך דער פילין דאש ווארט יש בטרעפט מיט דר צאל דרייא הונדערט מיט צעהן :

יהי רצון עס זאל זיין דער ווילין פאר דיר גאט אונזער גאט דער גאט פון אברהם יצחק ויעקב אז דוא זאלשט פאר נעמען צו מיין תפלה און זאלשט מיר געבן צוא חן וחסד און צו רחמים אין דיינע אויגין און אין אלע אויגין וואש וועלין מיך זעהען און זאלשט מיר מיין ניגונין געבן אז איך זאל קאנען מצות טאן און צדקה געבין צווישין די ישראל איך זאל קאנען לערנן און מיט אנדרע לערנן דיין היילגע און ריינע תורה און זאלשט מיך בגיטיגין מיט ליבשאפט מיט כל הברואים און זאלשט מיך בהעפטין מיט די צדיקים וואש האבין מורא פאר דיר און טוען דיין רצון און דוא זאלשט אויך מיר גוזר זיין גוטע גזרות און זאלשט מיך היטין פון אלעם בייז ווארום דוא בישט מיין אן לעהנונג היט מיין ארויש גיין און מיין קומן גיב מיין גורל מיט דיא צדיקים לעולם הבא אז איך רוף דיך אז עס איז מיר איינג זאלשטו מיר פון דיין הימיל ענטפערין און זאלשט מיך ניט פאר שעמען פון מיין האפונג לייט זעליג מיך און מאך מיך אויף שטעלין און מאך מיך גינעהענן צו דיין תורה און מאך לייכטין מיינע אויגין אין די ווענין פון דיין תורה און טוא מיך צוא איין בענטשונג און צו לויב און גיב מיר חן און חסד לייט זאלין פון מיר הנאה האבין און מיין איבר בלייבונג זאל זיין צוא אנטרינונג און בגיטיג מיך אין אלע מיינע

וועגין

קראתיך ׃ ואל תבישני משברי ׃ חנני והקימני וקרבני לדתך ׃ והאירה עיני בדרכי תורתך ׃ ושימני לברכה ולתהלה ׃ ותן לי חן וחסד שתהא רוח הבריות נוחה הימני ׃ ותהא שאריתי לפלטה ׃ והיטיבה לי בכל דרכי ׃ כי אתה יי עזי ומעזי ומנוסי ביום צרה ׃ יי סלעי ומצודתי ומפלטי אלי צורי אחסה בו מגני וקרן ישעי משגבי ׃ ככתוב יי עזי ומגני בו בטח לבי ונעזרתי ויעלז לבי ומשירי אהודנו ׃ יי עז לעמו יתן יי יברך את עמו בשלום ׃ יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגאלי ׃

בקשה אחרת מעין יצירת היום על דרך הקבלה

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתנחילנו שבת קדשך באהבה וברצון ׃ ולא תהיה צרה ולא דאגה ולא יגון ביום מנוחתנו ׃ כי אתה יי אלהינו כלית מלאכתך בששת ימי המעשה ובשביעי שבת ונחת וקדשתו וברכתו משאר ימי המעשה ׃ וקבעת אותו יום מנוחה ועונג לעמך ישראל

וועגין דאש מיינט מען איך זאל מצליח זיין אין אלע עסקים ווארום דוא בישט גאט מיין שטארקר אונ מיין פעסטונג אונ מיין אנטלויפונג אין דעם טאג וואש איין צרה איז אנטלויף איך צוא דיר אזוי וויא אין פסוק שטייט ה׳ עזי גאט מיין שטארקר אונ מיין פעלזין אונ מיין פעסטונג אונ מיין אנטרינונג דאש איז דר גאט מיין בשעפר וואש איך בשיץ מיך אין אים ער איז מיין פאנציר אונ מיין שטארקע הילף איז פון מיין שטארקן פאט ׃ גאט איז מיין שטארקר אונ מיין בשיצער אין אים פאר זיכערט זיך מיין הארץ ווער איך גיהאלפין אונ מיין הארץ איז דער פרייט אונ פון מיינע גיזאנג טוא איך אים לויבן גאט ווערט געבן שטארקייט צו זיין פאלק אונ ווערט זייא בענטשין מיט פריד עש זאל זיין צוא ווילין די רייד פון מיין מויל אונ דאש טראכטין פון מיין הארץ פר דיר גאט מיין בשעפר אונ מיין אויש לייזער פון אלעם בייזין דוא הערשט צו דיא תפלה פון אלע מיילער גילויבט בישטו גאט וואש הערט צו גיבעט ׃

יהי רצון עש זאל זיין דער ווילין פאר דיר גאט אונזער גאט אונ גאט פון אונזערע עלטערין דו זאלשט אונז מאכין ארבין דיין היילגען שבת מיט ליבשאפט אונ מיט נוטין ווילין עש זאל ניט זיין קיין שום צרה אונ דאגה אונ טרויערקייט אין טאג פון אונזער רואונג ווארום דוא האשט פארטיג גימאכט דיין ארבעט בשעת דוא האשט די וועלט באשאפין אין זעקס טעג אונ אין זיבעטין טאג האשטו גירועט אונ האשט אים גיהייליגט אונ גבענטשט מער פון דיא ארבעט טעג אונ האשט אים גיזעצט פאר איין טאג פון מנוחה אונ תענוג צו ישראל אונ צוא זייערע דורות אויף אייביג אזו זאלשטו גאט איין זכות דער לאנגען אונז אלע ישראל צו רוען בעולם הבא מיט דער מנוחה וואש האט קיין סוף ניט ׃ די מנוחה איז גאר גוט אונ גרויש אונ גאר שבת ׃ אונ זאלשט אן ברייטין אונזער פרנסה אין דיא זעקס ארבעט טעג פון דער וואך מיט נחת אן צער אונ דער פיל אונזרע הענט פון דיינע ברכות אונ פון עשירות פון דיא מתנות פון דיין האנט מיר

לְדוֹרוֹתָם בְּרִית עוֹלָם · כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ תְּזַכֵּה אוֹתָנוּ וּלְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לָנוּחַ בִּמְנוּחָה שֶׁאֵין לָהּ קֵץ וְתַכְלִית בָּעוֹלָם הַבָּא שֶׁכֻּלּוֹ טוֹב וְכֻלּוֹ אָרוֹךְ וְכֻלּוֹ שַׁבָּת · וְתַזְמִין לָנוּ וּלְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל פַּרְנָסָתֵנוּ כָּל שֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה בְּנַחַת וְלֹא בְצַעַר · וּמַלֵּא יָדֵינוּ מִבִּרְכוֹתֶיךָ וּמֵעֹשֶׁר מַתְּנַת יָדֶךָ כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה לָנוּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד לְעַנֵּג שַׁבְּתוֹתֶיךָ בִּבְגָדִים יְקָרִים וּבְמַאֲכָלִים עֲרֵבִים וּבְמַשְׁקִים מְתוּקִים כְּדֵי לְכַבֵּד יוֹם שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ מִשְּׁאָר הַיָּמִים כְּדִכְתִיב אִם תָּשִׁיב מִשַּׁבָּת רַגְלֶךָ עֲשׂוֹת חֲפָצֶךָ בְּיוֹם קָדְשִׁי וְקָרָאתָ לַשַּׁבָּת עֹנֶג לִקְדוֹשׁ יְיָ מְכֻבָּד וְכִבַּדְתּוֹ מֵעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ מִמְּצוֹא חֶפְצְךָ וְדַבֵּר דָּבָר : אָז תִּתְעַנַּג עַל יְיָ וְהִרְכַּבְתִּיךָ עַל בָּמֳתֵי אָרֶץ וְהַאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ כִּי פִּי יְיָ דִּבֵּר : יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי :

מִיר וָאלִין הָאבִּין צוּ זָענֶעפְּטִינִין דַיין שַׁבָּת מִיט שֵׁיינֶע חָשׁוּבֶע קְלֵיידֶער אוּנ מַאֲכָלִים אוּנ זִיסֶע גִיטְרַאנְק כְּדֵי חָשׁוּבֶר צוּא הַאלְטִין שַׁבָּת מֶער פוּן אַנְדֶערֶע וָואךְ טֶעג וִויא עֶשׂ שְׁטֵייט גִישְׁרִיבִּין אם תשיב משבת רגליך עשות חפציך ביום קדשי וכו' וֶוען דוּ וֶועסְט אוּם קֶערִין פוּן שַׁבָּת דַיינֶע פִּיס דָאשׂ מֵיינְט מֶען דוּא זָאלְסְט נִיט גֵיין אוּם שַׁבָּת מֶער פוּן אֵיין הַתְּחוּם שַׁבָּת אוּנ וֶועסְט נִיט טָאן דַיין בַּאגֶער אִין מַיין הֵיילִיגִין טָאג דָאשׂ מֵיינְט מֶען קֵיין שׁוּם מְלָאכָה אוּנ מַשָּׂא וּמַתָּן נִיט צוּא טָאן אוּנ דוּא וֶועסְט רוּפִין צוּא שַׁבָּת אֵיין תַּעֲנוּג צוּא דֶעם הֵיילִיגִין טָאג פוּן גָאט אוּנ דוּא וֶועסְט שַׁבָּת בְּכָבוֹד הַאלְטִין נִיט וִויא דַיין מִנְהָג אִיז אַגַּאנְצֶע וָואךְ וָואשׂ דוּ זוּכְשְׂט דַיין בְּנָער אוּנ טוּשְׂט רֵיידִן אִין עֲסָקִים וָואשׂ דוּ דַארְפְשְׂט צוּ דַיין פַּרְנָסָה · אָבֶּר אוּם שַׁבָּת זָאלְשְׂטוּ דָאשׂ אַלֶּיץ נִיט טָאן אַז דוּא וֶועשְׂט דִיךְ אַזוֹ פִירִין דֶענְמָאלְט וֶועשְׂטוּ מְקַבֵּל תַּעֲנוּג זַיין פוּן דֶעם גוּטְץ וָואשׂ גָאט וֶועט דִיר גֶעבִּין עֶר וֶועט מַאכִין רֵייטִין דִיךְ אוֹיף דִיא הֵייךְ פוּן דֶער עֶרְד דָאשׂ הֵייסְט דָאשׂ גְרוֹישֶׂע גוּטְץ וֶועט עֶר דִיר גֶעבִּין עֶר וֶועט דִיר מַאכִין עֶסִין דִי פֵּירוֹת פוּן דֶער נַחֲלָה וָואשׂ עֶר הָאט צוּ גִיזָאגְט צוּ יַעֲקֹב אָבִינוּ דָאשׂ אִיז אַיין נַחֲלָה וָואשׂ הָאט קֵיין סוֹף נִיט עֶשׂ וֶועט בְּוַדַּאי מְקֻיָּם וֶוערִין וָוארוּם גָאטְשׂ מוֹיל הָאט דָאשׂ גִירֶעט : יהיו לרצון וגו'

תפלה על הנפטר אחר הלימוד

אָנָּא יְיָ מָלֵא רַחֲמִים אֲשֶׁר בְּיָדְךָ נֶפֶשׁ כָּל חַי וְרוּחַ כָּל בְּשַׂר אִישׁ יְהִיֶה נָא לְרָצוֹן לְפָנֶיךָ תּוֹרָתֵנוּ וּתְפִלָּתֵנוּ בַּעֲבוּר נִשְׁמַת (פלוני או פלונית) וּגְמוֹל נָא עִמָּהּ מֵחַסְדְּךָ הַגָּדוֹל לִפְתּוֹחַ לָהּ שַׁעֲרֵי רַחֲמִים וָחֶסֶד וְשַׁעֲרֵי גַּן עֵדֶן וּתְקַבֵּל אוֹתָהּ בְּאַהֲבָה וּבְחִבָּה · וּשְׁלַח לָהּ מַלְאָכֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים וְהַטְּהוֹרִים לְהוֹלִיכָהּ וּלְהוֹשִׁיבָהּ תַּחַת עֵץ הַחַיִּים אֵצֶל נִשְׁמַת הַצַּדִּיקִים וְהַצִּדְקָנִיּוֹת חֲסִידִים וַחֲסִידוֹת לֵהָנוֹת מִזִּיו שְׁכִינָתְךָ לְהַשְׂבִּיעָהּ מִטּוּבְךָ הַצָּפוּן לַצַּדִּיקִים · וְהַגּוּף יָנוּחַ בַּקֶּבֶר בִּמְנוּחָה נְכוֹנָה בְּחֶדְוָה וּבְשִׂמְחָה וְשָׁלוֹם כְּדִכְתִיב יָבוֹא שָׁלוֹם יָנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם הוֹלֵךְ נְכֹחוֹ · וּכְתִיב יַעְלְזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד יְרַנְּנוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם · וּכְתִיב אִם תִּשְׁכַּב

תפלה על הנפטר אחר הלימוד

לֹא תִפְחַד וְשָׁכַבְתָּ וְעָרְבָה שְׁנָתֶךָ · וְתִשְׁמוֹר אוֹתוֹ (לנקבה אוֹתָהּ) מֵחִבּוּט הַקֶּבֶר וּמֵרִמָּה וְתוֹלֵעָה · וְתִסְלַח וְתִמְחַל לוֹ עַל כָּל פְּשָׁעָיו (לנקבה לָהּ עַל כָּל פְּשָׁעֶיהָ) כִּי אֵין אָדָם צַדִּיק בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טּוֹב וְלֹא יֶחֱטָא וּזְכוֹר לוֹ זָכִיּוֹתָיו וְצִדְקוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה (לנקבה לָהּ זָכִיּוֹתֶיהָ וְצִדְקוֹתֶיהָ אֲשֶׁר עָשְׂתָה) וְתַשְׁפִּיעַ לוֹ מִנִּשְׁמָתוֹ לְדַשֵּׁן עַצְמוֹתָיו (לנקבה לָהּ מִנִּשְׁמָתָהּ לְדַשֵּׁן עַצְמוֹתֶיהָ) בַּקֶּבֶר מֵרוֹב טוּב הַצָּפוּן לַצַּדִּיקִים דִּכְתִיב מָה רַב טוּבְךָ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִּירֵאֶיךָ · וּכְתִיב שׁוֹמֵר כָּל עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבָּרָה וְיִשְׁכּוֹן (לנקבה וְתִשְׁכּוֹן) בֶּטַח בָּדָד וְשַׁאֲנָן מִפַּחַד רָעָה וְאַל יִרְאֶה (לנקבה תִּרְאֶה) פְּנֵי גֵיהִנֹּם וְנִשְׁמָתוֹ (לנקבה וְנִשְׁמָתָהּ) תְּהֵא צְרוּרָה בִּצְרוֹר הַחַיִּים וּלְהַחֲיוֹתוֹ (לנקבה וּלְהַחֲיוֹתָהּ) בִּתְחִיַּת הַמֵּתִים עִם כָּל מֵתֵי עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים אָמֵן:

תפלת שמ"ע לנשים בלשון שהן מבינים הובא מארצה"ק

געלויבט ביסטו ג-ט אונזער ג-ט דער ג-ט פון אונזערע עלטערן אברהם יצחק און יעקב וואס דו האסט אלעם באשאפן און טוסט גוטע חסדים און העלפסט יעדן און שפייזט יעדן היילסט קראנקע און ביסט מחיה המתים. דו ביסט הייליג און דיין נאמען איז הייליג געלויבט ביסטו הייליגער ג-ט, איך בעט דיך גיב מיר שכל איך זאל זוכה זיין תשובה צו טוהן אויף מיינע זינד, און זאלסט מיר מוחל זיין אויף מיינע זינד, און זאלסט אונז אויסלייזן פון דעם גלות ווי אם שנעלסטן, און זאלסט אונז היילן פון אלע קראנקהייטן, און זאלסט אונז בענשן דאס יאהר מיט אלעם גוטן, און משיח זאל קומען ווי אם שנעלסטן, און זאלסט אונז געריכט מאכן ביי דיין משפט און זאלסט אויסרייסן די רשעים און די אפיקורסים, און זאלסט דיך דערבארעמען אויף די צדיקים און אויף אונז אויך, און מיר זאלן זוכה זיין צו זעהן ווי דו וועסט דיך אומקערן צו דער שטאט ציון און ירושלים מיר האפן שטענדיג אויף א ישועה. זאלסט צוהערן אונזער געבעט מיר לויבן דיך אויף דעם לעבן מיט די נסים מיט די טובות וואס דו טוסט אונז שטענדיג. און זאלסט אונז געבן א לאנג לעבן מיט שלום מיט חן מיט אלעם גוטן געלויבט ביסטו ג-ט וואס בענשט דיין פאלק ישראל מיט שלום.